

Službeni list

Europske unije

L 186

Hrvatsko izdanje

Zakonodavstvo

Svezak 62.

11. srpnja 2019.

Sadržaj

I. Zakonodavni akti

UREDBE

- ★ Uredba (EU) 2019/1148 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. lipnja 2019. o stavljanju na tržište i uporabi prekursora eksploziva te izmjeni Uredbe (EZ) br. 1907/2006 i stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 98/2013 ⁽¹⁾ 1
- ★ Uredba (EU) 2019/1149 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. lipnja 2019. o osnivanju Europskog nadzornog tijela za rad, izmjeni uredaba (EZ) br. 883/2004, (EU) br. 492/2011 i (EU) 2016/589 i stavljanju izvan snage Odluke (EU) 2016/344 ⁽²⁾ 21
- ★ Uredba (EU) 2019/1150 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. lipnja 2019. o promicanju pravednosti i transparentnosti za poslovne korisnike usluga internetskog posredovanja ⁽¹⁾ ... 57

DIREKTIVE

- ★ Direktiva (EU) 2019/1151 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. lipnja 2019. o izmjeni Direktive (EU) 2017/1132 u pogledu upotrebe digitalnih alata i postupaka u pravu društava ⁽¹⁾ 80

⁽¹⁾ Tekst značajan za EGP.

⁽²⁾ Tekst značajan za EGP i za Švicarsku.

Akti čiji su naslovi tiskani običnim slovima su oni koji se odnose na svakodnevno upravljanje poljoprivrednim pitanjima, a općenito vrijede ograničeno razdoblje.

Naslovi svih drugih akata tiskani su masnim slovima, a prethodi im zvjezdica.

★ Direktiva (EU) 2019/1152 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. lipnja 2019. o transparentnim i predvidivim radnim uvjetima u Europskoj uniji	105
★ Direktiva (EU) 2019/1153 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. lipnja 2019. o utvrđivanju pravila kojima se olakšava uporaba financijskih i drugih informacija u svrhu sprečavanja, otkrivanja, istrage ili progona određenih kaznenih djela i stavljanju izvan snage Odluke Vijeća 2000/642/PUP	122

I.

(Zakonodavni akti)

UREDBE

UREDBA (EU) 2019/1148 EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

od 20. lipnja 2019.

o stavljanju na tržište i uporabi prekursora eksploziva te izmjeni Uredbe (EZ) br. 1907/2006 i stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 98/2013

(Tekst značajan za EGP)

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 114.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon proslijeđivanja nacrtu zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora ⁽¹⁾,u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom ⁽²⁾,

budući da:

- (1) Uredbom (EU) br. 98/2013 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽³⁾ uspostavljena su usklađena pravila o stavljanju na raspolaganje, uvođenju, posjedovanju i uporabi tvari i smjesa koje bi se mogle zloupotrijebiti za nezakonitu proizvodnju eksploziva, s ciljem ograničavanja njihove dostupnosti javnosti i osiguravajući odgovarajuću prijavu sumnjivih transakcija u lancu opskrbe.
- (2) Iako je Uredba (EU) br. 98/2013 doprinijela smanjenju opasnosti koju predstavljaju prekursori eksploziva u Uniji, potrebno je ojačati sustav za kontrolu prekursora koji se mogu upotrijebiti za proizvodnju eksploziva kućne izrade. S obzirom na broj potrebnih izmjena, radi jasnoće je primjereno zamijeniti Uredbu (EU) br. 98/2013.
- (3) Uredbom (EU) br. 98/2013 pojedinačnim korisnicima ograničen je pristup prekursorima eksploziva i njihova uporaba. Ne dovodeći u pitanje to ograničenje, države članice imale su mogućnost odlučiti da odobre pojedinačnim korisnicima pristup tim tvarima putem sustava dozvola i registracije. Ograničenja i kontrole prekursora eksploziva u državama članicama stoga su se razlikovali i postojala je mogućnost da zbog toga nastanu prepreke

⁽¹⁾ SL C 367, 10.10.2018., str. 35.⁽²⁾ Stajalište Europskog parlamenta od 16. travnja 2019. (još nije objavljeno u Službenom listu) i odluka Vijeća od 14. lipnja 2019.⁽³⁾ Uredba (EU) br. 98/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 15. siječnja 2013. o stavljanju na tržište i uporabi prekursora eksploziva (SL L 39, 9.2.2013., str. 1.).

trgovini unutar Unije i da se tako naruši funkcioniranje unutarnjeg tržišta. Nadalje, postojećim ograničenjima i kontrolama nisu se osiguravale dostatne razine javne sigurnosti jer se kriminalci nisu primjereno sprječavali da dođu u posjed prekursora eksploziva. Opasnost od eksploziva kućne izrade još je velika i nastavlja se razvijati.

- (4) Stoga je potrebno dodatno poboljšati i uskladiti sustav za sprječavanje nezakonite proizvodnje eksploziva s obzirom na sve veću prijetnju terorizma i drugih teških kaznenih djela javnoj sigurnosti. Tim poboljšanjem i usklađivanjem ujedno bi se osiguralo slobodno kretanje prekursora eksploziva na unutarnjem tržištu i promicalo tržišno natjecanje gospodarskih subjekata te poticale inovacije, primjerice olakšavanjem razvoja sigurnijih kemikalija kojima bi se zamijenili prekursori eksploziva.
- (5) Kriteriji za određivanje koje bi mjere trebalo primijeniti na koje prekursore eksploziva uključuju razinu prijetnje povezane s dotičnim prekursorom eksploziva, obujam trgovine dotičnim prekursorom eksploziva i postojanje mogućnosti utvrđivanja razine koncentracije ispod koje se prekursor eksploziva i dalje može koristiti u legitimne svrhe za koje je stavljen na raspolaganje, uz znatno smanjenje vjerojatnosti da će se taj prekursor upotrijebiti za nezakonitu proizvodnju eksploziva.
- (6) Pojedinačnim korisnicima ne bi smjelo biti dopušteno nabavljati, unositi, posjedovati ili upotrebljavati određene prekursore eksploziva u koncentracijama koje premašuju određene granične vrijednosti izražene u masenom udjelu. Međutim, pojedinačnim korisnicima trebalo bi dopustiti da nabavljaju, uvoze, posjeduju ili upotrebljavaju neke prekursore eksploziva u legitimne svrhe u koncentracijama koje premašuju te granične vrijednosti, pod uvjetom da imaju dozvolu za to. Ako je podnositelj zahtjeva pravna osoba, nadležno tijelo države članice trebalo bi uzeti u obzir informacije o toj pravnoj osobi i svim osobama koje su djelovale pojedinačno ili kao dio tijela te pravne osobe i koje imaju vodeću poziciju u okviru pravne osobe na temelju ovlaštenja za zastupanje pravne osobe, ovlaštenja za donošenje odluka u ime pravne osobe ili ovlaštenja za provođenje kontrole u okviru pravne osobe.
- (7) Za neke ograničene prekursore eksploziva u koncentracijama koje premašuju granične vrijednosti predviđene u ovoj Uredbi ne postoji legitimna uporaba od strane pojedinačnih korisnika. Stoga bi trebalo ukinuti izdavanje dozvola za kalijev klorat, kalijev perklorat, natrijev klorat i natrijev perklorat. Izdavanje dozvola trebalo bi biti dopušteno samo za ograničen broj ograničenih prekursora eksploziva za koje postoji legitimna uporaba od strane pojedinačnih korisnika. Takvo izdavanje dozvola trebalo bi biti ograničeno na koncentracije koje ne premašuju gornju graničnu vrijednost propisanu ovom Uredbom. Iznad te gornje granične vrijednosti rizik nezakonite proizvodnje eksploziva važniji je od neznatne legitimne uporabe tih prekursora eksploziva od strane pojedinačnih korisnika, s obzirom na to da se isti učinak može postići alternativnim tvarima ili nižim koncentracijama tih prekursora. Ovom bi Uredbom trebalo utvrditi i minimalne okolnosti koje bi nadležna tijela trebala uzeti u obzir pri razmatranju hoće li izdati dozvolu. Time bi se, zajedno s obrascem za dozvole kako je naveden u Prilogu III. trebalo se olakšati priznavanje dozvola koje su izdale druge države članice.
- (8) Uzajamno priznavanje dozvola koje su izdale druge države članice trebalo bi se moći provoditi bilateralno ili multilateralno kako bi se ostvarili ciljevi jedinstvenog tržišta.
- (9) Kako bi se mogla primjenjivati ograničenja i kontrole iz ove Uredbe, gospodarski subjekti koji prodaju takve tvari profesionalnim korisnicima ili pojedinačnim korisnicima koji za to posjeduju dozvolu trebali bi se moći oslanjati na informacije stečene u prethodnim fazama u lancu opskrbe. Svaki gospodarski subjekt u lancu opskrbe stoga bi trebao obavijestiti primatelja reguliranih prekursora eksploziva da su stavljanje na raspolaganje, uvođenje, posjedovanje i uporaba tih prekursora eksploziva od strane pojedinačnih korisnika podložni ovoj Uredbi, na primjer stavljanjem odgovarajuće oznake na pakiranje, provjerom da je odgovarajuća oznaka stavljena na pakiranje ili uključivanjem tih informacija u sigurnosno-tehnički list sastavljen u skladu s Prilogom II. Uredbi (EZ) br. 1907/2006 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁴⁾.
- (10) Razlika između gospodarskog subjekta i profesionalnog korisnika je u tome da gospodarski subjekti prekursor eksploziva stavljaju na raspolaganje drugoj osobi, dok profesionalni korisnici nabavljaju ili uvoze prekursor eksploziva samo za vlastitu uporabu. Gospodarski subjekti koji prodaju profesionalnim korisnicima, drugim gospodarskim subjektima ili pojedinačnim korisnicima koji posjeduju dozvolu trebali bi osigurati da njihovo

⁽⁴⁾ Uredba (EZ) br. 1907/2006 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. prosinca 2006. o registraciji, evaluaciji, autorizaciji i ograničavanju kemikalija (REACH) i osnivanju Europske agencije za kemikalije te o izmjeni Direktive 1999/45/EZ i stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EEZ) br. 793/93 i Uredbe Komisije (EZ) br. 1488/94 kao i Direktive Vijeća 76/769/EEZ i direktiva Komisije 91/155/EEZ, 93/67/EEZ, 93/105/EZ i 2000/21/EZ (SL L 396, 30.12.2006., str. 1.).

osoblje koje je uključeno u prodaju prekursora eksploziva zna koji od proizvoda koje su stavili na raspolaganje sadržavaju prekursore eksploziva, na primjer uključivanjem informacije da proizvod sadržava prekursor eksploziva u kritični kod na proizvodu.

- (11) Razlika između profesionalnih korisnika, kojima se ograničeni prekursori eksploziva mogu staviti na raspolaganje, i pojedinačnih korisnika, kojima se oni ne bi trebali staviti na raspolaganje, ovisi o tome namjerava li ta osoba upotrijebiti dotični prekursor eksploziva u svrhe koje su povezane s trgovačkom, poslovnom ili profesionalnom djelatnošću te osobe, uključujući šumarske, hortikulturne i poljoprivredne aktivnosti, neovisno o tome obavljaju li se one na puno radno vrijeme ili na pola radnog vremena i ne nužno ovisno o veličini zemljišta na kojem se ta djelatnost obavlja. Gospodarski subjekti stoga ne bi trebali stavljati na raspolaganje ograničene prekursore eksploziva fizičkim ili pravnim osobama koje su profesionalno aktivne u području u kojem se taj ograničeni prekursor eksploziva obično ne upotrebljava u profesionalne svrhe ni fizičkim ili pravnim osobama koje se bave aktivnostima koje nisu u vezi s ikakvom profesionalnom svrhom.
- (12) Kada osoblje gospodarskih subjekata koje je uključeno u stavljanje prekursora eksploziva na raspolaganje upotrebljava takve prekursore eksploziva za vlastite potrebe, na njih bi se trebala primjenjivati ista pravila iz ove Uredbe kao i na pojedinačne korisnike.
- (13) Gospodarski subjekti trebali bi čuvati transakcijske podatke kako bi tijelima znatno olakšali sprječavanje, otkrivanje, istraživanje i kazneni progon teških kaznenih djela počinjenih eksplozivnim napravama kućne izrade te provjera usklađenosti s ovom Uredbom. Za tu je svrhu nužna identifikacija svih subjekata u lancu opskrbe i svih kupaca, kako pojedinačnih korisnika tako i profesionalnih korisnika i gospodarskih subjekata. Budući da bi se nezakonita proizvodnja i uporaba eksploziva kućne izrade mogla dogoditi tek znatno nakon prodaje prekursora eksploziva, transakcijski podaci trebali bi se čuvati koliko god je potrebno, razmjerno i primjereno kako bi se olakšale istrage, uzimajući u obzir prosječna razdoblja inspekcije.
- (14) Ova Uredba trebala bi se primjenjivati i na gospodarske subjekte koji posluju na internetu, među ostalim one koji posluju na internetskim tržištima. Stoga bi i gospodarski subjekti koji posluju na internetu trebali osposobiti svoje osoblje i uspostaviti odgovarajuće procedure za otkrivanje sumnjivih transakcija. Nadalje, ograničene prekursore eksploziva trebali bi stavljati na raspolaganje samo pojedinačnim korisnicima u državama članicama koje su zadržale ili uspostavile sustav dozvola u skladu s ovom Uredbom, i to tek nakon što su provjerili da taj pojedinačni korisnik ima valjanu dozvolu. Nakon što je provjerio identitet potencijalnog kupca, primjerice mehanizmima iz Uredbe (EU) br. 910/2014 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁵⁾, gospodarski subjekt trebao bi provjeriti je li planirana transakcija pokrivena dozvolom, primjerice fizičkim pregledom dozvole pri isporuci prekursora eksploziva ili, uz pristanak potencijalnog kupca, kontaktiranjem nadležnog tijela države članice koja je izdala dozvolu. Gospodarski subjekti koji posluju na internetu trebali bi, kao i gospodarski subjekti koji posluju izvan njega, od profesionalnih korisnika zahtijevati izjave o tome za što će se proizvod upotrijebiti.
- (15) Internetska tržišta služe samo kao posrednici između gospodarskih subjekata s jedne strane i pojedinačnih korisnika, profesionalnih korisnika ili drugih gospodarskih subjekata s druge strane. Stoga internetska tržišta ne bi trebala biti obuhvaćena definicijom gospodarskog subjekta i ne bi trebala biti obvezna dati upute svojem osoblju koje je uključeno u prodaju ograničenih prekursora eksploziva, potvrditi identitet u pogledu obveza u skladu s ovom Uredbom i, prema potrebi, dozvolu potencijalnog kupca niti zahtijevati druge informacije od potencijalnog kupca. Međutim, s obzirom na središnju ulogu internetskih tržišta u internetskim transakcijama, među ostalim pri prodaji reguliranih prekursora eksploziva, ona jasno i djelotvorno obavješćuju svoje korisnike koji namjeravaju staviti na raspolaganje regulirane prekursore eksploziva uporabom njihovih usluga o obvezama u skladu s ovom Uredbom. Osim toga, internetska tržišta trebala bi poduzeti mjere kojima bi se pomoglo osigurati da njihovi korisnici poštuju svoje obveze u pogledu provjere, primjerice ponudom alata kojima se olakšava provjera dozvola. S obzirom na sve veću važnost internetskih tržišta za razne vrste nabava i na važnost tog kanala nabave, među ostalim za svrhe terorizma, na internetska tržišta trebale bi se primjenjivati jednake obveze otkrivanja i prijave kao i na gospodarske subjekte, iako bi postupci za otkrivanje sumnjivih transakcija trebali biti primjereno prilagođeni specifičnom internetskom okružju.

⁽⁵⁾ Uredba (EU) br. 910/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. srpnja 2014. o elektroničkoj identifikaciji i uslugama povjerenja za elektroničke transakcije na unutarnjem tržištu i stavljanju izvan snage Direktive 1999/93/EZ (SL L 257, 28.8.2014., str. 73.).

- (16) Obveze koje vrijede za internetska tržišta na temelju ove Uredbe ne bi trebale rezultirati općom obvezom praćenja. Ovom Uredbom trebale bi se utvrditi samo konkretne obveze internetskih tržišta u pogledu otkrivanja i prijave sumnjivih transakcija koje se odvijaju na njihovim internetskim stranicama ili s pomoću njihovih računalnih usluga. Internetska tržišta ne bi se trebala smatrati odgovornima na temelju ove Uredbe za transakcije koje nisu otkrivene iako internetsko tržište ima uspostavljene primjerene, razumne i razmjerne procedure za otkrivanje takvih sumnjivih transakcija.
- (17) Gospodarski subjekti obvezni su na temelju ove Uredbe prijaviti sumnjive transakcije, neovisno o tome je li potencijalni kupac pojedinačni korisnik, profesionalni korisnik ili gospodarski subjekt. Obveze koje su povezane s reguliranim prekursorima eksploziva, uključujući obvezu prijave sumnjivih transakcija, trebale bi se primjenjivati na sve tvari navedene u prilogima I. i II., neovisno o njihovoj koncentraciji. Međutim, proizvodi koji sadržavaju prekursore eksploziva u toliko maloj mjeri i u toliko složenim smjesama da je ekstrakcija prekursora eksploziva tehnički osobito teška trebali bi biti isključeni iz područja primjene ove Uredbe.
- (18) Kako bi se poboljšala primjena ove Uredbe, gospodarski subjekti i javna tijela trebali bi osigurati odgovarajuću obuku o obvezama iz ove Uredbe. Države članice trebale bi uspostaviti tijela za inspekciju i organizirati redovite aktivnosti za podizanje informiranosti, koje su prilagođene posebnostima različitih sektora, te biti u stalnom kontaktu s gospodarskim subjektima na svim razinama lanca opskrbe, uključujući gospodarske subjekte koji posluju na internetu.
- (19) Izbor tvari koje kriminalci upotrebljavaju za nezakonitu proizvodnju eksploziva može se brzo promijeniti. Stoga bi u obvezu izvješćivanja predviđenu ovom Uredbom trebalo biti moguće dodati dodatne tvari, ako je potrebno po hitnom postupku. Kako bi se uzeli u obzir mogući razvoji u zlouporabi tvari kao prekursora eksploziva, ovlast donošenja akata u skladu s člankom 290. Ugovora o funkcioniranju Europske unije trebalo bi delegirati Komisiji kad je riječ o izmjeni ove Uredbe izmjenom graničnih vrijednosti iznad kojih se određene tvari ograničene ovom Uredbom ne smiju stavljati na raspolaganje pojedinačnim korisnicima te o dodavanju na popis dodatnih tvari za koje treba prijaviti sumnjive transakcije. Posebno je važno da Komisija tijekom svojeg pripremnog rada provede odgovarajuća savjetovanja, uključujući ona na razini stručnjaka, te da se ta savjetovanja provedu u skladu s načelima utvrđenima u Međuinstitucijskom sporazumu o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016. ⁽⁶⁾. Osobito, s ciljem osiguravanja ravnopravnog sudjelovanja u pripremi delegiranih akata, Europski parlament i Vijeće primaju sve dokumente istodobno kada i stručnjaci iz država članica te njihovi stručnjaci imaju sustavan pristup sastancima stručnih skupina Komisije koji se odnose na pripremu delegiranih akata.
- (20) Kako bi se obuhvatile tvari koje još nisu navedene u prilogima I. ili II., ali za koje neka država članica otkrije opravdan razlog za pretpostavku da bi se mogle upotrijebiti za nezakonitu proizvodnju eksploziva, trebalo bi uvesti zaštitnu klauzulu za odgovarajući postupak Unije. Nadalje, s obzirom na specifične rizike o kojima je riječ u ovoj Uredbi, prikladno je odobriti državama članicama da u određenim uvjetima donesu zaštitne mjere, među ostalim za tvari na koje se već primjenjuju mjere iz ove Uredbe. Osim toga, državama članicama trebalo bi omogućiti da zadrže nacionalne mjere o kojima su prethodno već obavijestile Komisiju u skladu s člankom 13. Uredbe (EU) br. 98/2013.
- (21) Integriranjem relevantnih sigurnosnih ograničenja koja se odnose na stavljanje na raspolaganje amonijeva nitrata iz Uredbe (EZ) br. 1907/2006 u ovu Uredbu pojednostavnio bi se regulatorni okvir. Stoga bi Prilog XVII. Uredbi (EZ) br. 1907/2006 trebalo u skladu s tim izmijeniti.

⁽⁶⁾ SL L 123, 12.5.2016., str. 1.

- (22) Ovom se Uredbom zahtijeva obrada osobnih podataka i njihovo daljnje otkrivanje trećim stranama u slučaju sumnjivih transakcija. Ta obrada i otkrivanje podrazumijevaju zadiranje u temeljno pravo poštovanja osobnog života i zaštitu osobnih podataka. U skladu s time trebalo bi osigurati da je temeljno pravo na zaštitu osobnih podataka pojedinačnih korisnika čiji se osobni podaci obrađuju pri primjeni ove Uredbe valjano zaštićeno. Uredbom (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁷⁾ uređuje se obrada osobnih podataka koja se obavlja u okviru ove Uredbe. Stoga bi obradu osobnih podataka koju podrazumijeva izdavanje dozvola i prijava sumnjivih transakcija trebalo provesti u skladu s Uredbom (EU) 2016/679, poštujući, među ostalim, opća načela zaštite podataka koja se odnose na zakonitost, pravednost i transparentnost, ograničavanje svrhe, smanjenje količine podataka, točnost, ograničenje razdoblja pohrane, integritet i povjerljivost te uvjet da se poštuju prava osobe čiji se podaci prikupljaju.
- (23) Komisija bi trebala provesti evaluaciju ove Uredbe na temelju kriterija učinkovitosti, djelotvornosti, relevantnosti, usklađenosti i dodane vrijednosti za EU. Ta bi evaluacija trebala pružiti temelj za procjene učinka mogućih dodatnih mjera. Za potrebe evaluacije ove Uredbe trebalo bi redovito prikupljati informacije.
- (24) Budući da cilj ove Uredbe, ograničavanje pojedinačnim korisnicima pristupa prekursorima eksploziva, ne mogu dostatno ostvariti države članice, nego se zbog razmjera i učinka ograničenja on na bolji način može ostvariti na razini Unije, Unija može donijeti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti utvrđenim u članku 5. Ugovora o Europskoj uniji. U skladu s načelom proporcionalnosti utvrđenim u tom članku, ova Uredba ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje tog cilja.
- (25) Uredbu (EU) br. 98/2013 trebalo bi staviti izvan snage,

DONIJELI SU OVU UREDBU:

Članak 1.

Predmet

Ovom se Uredbom uspostavljaju usklađena pravila o stavljanju na raspolaganje, uvođenju, posjedovanju i uporabi tvari i smjese koje bi se mogle zloupotrijebiti za nezakonitu proizvodnju eksploziva, s ciljem ograničavanja dostupnosti pojedinačnim korisnicima tih tvari i smjese i s ciljem osiguravanja odgovarajućeg prijavljivanja sumnjivih transakcija u lancu opskrbe.

Ovom se Uredbom ne dovode u pitanje druge, strože odredbe prava Unije koje se odnose na tvari navedene u prilogima I. i II.

Članak 2.

Područje primjene

1. Ova se Uredba primjenjuje na tvari s popisa iz priloga I. i II. i na smjese i tvari koje sadržavaju te tvari.

2. Ova se Uredba ne primjenjuje na:

(a) proizvode kako su definirani u članku 3. točki 3. Uredbe (EZ) br. 1907/2006;

(b) pirotehnička sredstva kako su definirana u članku 3. točki 1. Direktive 2013/29/EU Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁸⁾;

⁽⁷⁾ Uredba (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Direktive 95/46/EZ (Opća uredba o zaštiti podataka) (SL L 119, 4.5.2016., str. 1.).

⁽⁸⁾ Direktiva 2013/29/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 12. lipnja 2013. o usklađivanju zakonodavstava država članica u odnosu na stavljanje na raspolaganje pirotehničkih sredstava na tržište (SL L 178, 28.6.2013., str. 27.).

- (c) pirotehnička sredstva namijenjena za nekomercijalnu uporabu koja u skladu s nacionalnim pravom upotrebljavaju vojne snage, tijela za izvršavanje zakonodavstva ili vatrogasne službe;
- (d) pirotehnička sredstva obuhvaćena područjem primjene Direktive 2014/90/EU Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁹⁾;
- (e) pirotehnička sredstva namijenjena za uporabu u zrakoplovnoj i svemirskoj industriji;
- (f) udarne kapsule namijenjene za igračke;
- (g) lijekove koji su legitimno stavljeni na raspolaganje pojedinačnom korisniku na temelju liječničkog recepta u skladu s primjenjivim nacionalnim pravom.

Članak 3.

Definicije

Za potrebe ove Uredbe primjenjuju se sljedeće definicije:

1. „tvar” znači tvar kako je definirana u članku 3. točki 1. Uredbe (EZ) br. 1907/2006;
2. „smjesa” znači smjesa kako je definirana u članku 3. točki 2. Uredbe (EZ) br. 1907/2006;
3. „proizvod” znači proizvod kako je definiran u članku 3. točki 3. Uredbe (EZ) br. 1907/2006;
4. „stavljanje na raspolaganje” znači svako opskrbljivanje, bilo uz naplatu ili besplatno;
5. „uvođenje” znači čin donošenja tvari na državno područje neke države članice, neovisno o odredištu u Uniji, bilo iz neke druge države članice ili iz treće zemlje, u okviru bilo kojeg carinskog postupka kako je definiran u članku 5. točki 16. Uredbe (EU) br. 952/2013 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁰⁾ uključujući provoz;
6. „uporaba” znači uporaba kako je definirana u članku 3. točki 24. Uredbe (EZ) br. 1907/2006;
7. „sumnjiva transakcija” znači svaka transakcija u vezi s reguliranim prekursorima eksploziva za koju, nakon uzimanja u obzir svih relevantnih faktora, postoje osnovani razlozi za sumnju da se dotična tvar ili smjesa namjerava upotrijebiti za nezakonitu proizvodnju eksploziva;
8. „pojedinačni korisnik” znači svaka fizička ili pravna osoba koja djeluje u svrhe koje nisu u vezi s njezinom trgovačkom, poslovnom ili profesionalnom djelatnošću;

⁽⁹⁾ Direktiva 2014/90/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 23. srpnja 2014. o pomorskoj opremi i stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 96/98/EZ (SL L 257, 28.8.2014., str. 146.).

⁽¹⁰⁾ Uredba (EU) br. 952/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. listopada 2013. o Carinskom zakoniku Unije (SL L 269, 10.10.2013., str. 1.).

9. „profesionalni korisnik” znači svaka fizička ili pravna osoba ili javni subjekt ili skupina takvih osoba ili subjekata koja ima dokazivu potrebu za ograničenim prekursorom eksploziva za svrhe povezane s njezinom trgovačkom, poslovnom ili profesionalnom djelatnošću, uključujući poljoprivredne aktivnosti koje se obavljaju u punom ili nepunom radnom vremenu i ne nužno ovisno o veličini zemljišta na kojem se obavljaju te poljoprivredne aktivnosti, pod uvjetom da te svrhe ne uključuju stavljanje tog ograničenog prekursora eksploziva na raspolaganje drugoj osobi;
10. „gospodarski subjekt” znači svaka fizička ili pravna osoba ili javni subjekt ili skupina takvih osoba i/ili tijela koja regulirane prekursore eksploziva stavlja na raspolaganje na tržište, na internetu ili izvan njega, uključujući na internetska tržišta;
11. „internetsko tržište” znači pružatelj usluga posredovanja koji omogućuje gospodarskim subjektima, s jedne strane, i pojedinačnim korisnicima, profesionalnim korisnicima ili drugim gospodarskim subjektima, s druge strane, sklapanje transakcija koje se odnose na regulirane prekursore eksploziva putem internetske prodaje ili ugovorâ o pružanju usluga, na internetskim stranicama tog internetskog tržišta ili na internetskim stranicama gospodarskog subjekta koji se koristi računalnim uslugama koje pruža to internetsko tržište;
12. „ograničeni prekursor eksploziva” znači tvar s popisa iz Priloga I., koja je u koncentraciji većoj od odgovarajuće granične vrijednosti određene u stupcu 2. tablice iz Priloga I., uključujući smjesu ili drugu tvar u kojoj je neka tvar s popisa iz tog Priloga prisutna u koncentraciji koja premašuje odgovarajuću graničnu vrijednost;
13. „regulirani prekursor eksploziva” znači tvar koja je navedena na popisu u Prilogu I. ili Prilogu II., uključujući smjesu ili neku drugu tvar u kojoj je prisutna tvar navedena u tim prilogima, a što isključuje homogene smjese s više od pet sastojaka u kojima je koncentracija svake tvari navedene u Prilogu I. ili Prilogu II. manja od 1 % masenog udjela;
14. „poljoprivredna aktivnost” znači proizvodnja, podizanje nasada ili uzgoj poljoprivrednih proizvoda, uključujući ubiranje plodova, mužnju, uzgoj životinja i držanje životinja u poljoprivredne svrhe ili održavanje poljoprivrednog područja u dobrom poljoprivrednom i okolišnom stanju kako je određeno u članku 94. Uredbe (EU) br. 1306/2013 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹¹⁾.

Članak 4.

Slobodno kretanje

Osim ako je drukčije predviđeno ovom Uredbom ili drugim pravnim aktima Unije, države članice ne smiju zabranjivati, ograničavati ni sprječavati stavljanje na raspolaganje reguliranih prekursora eksploziva iz razloga povezanih sa sprječavanjem nezakonite proizvodnje eksploziva.

Članak 5.

Stavljanje na raspolaganje, uvođenje, posjedovanje i uporaba

1. Ograničeni prekursori eksploziva ne smiju se stavljati na raspolaganje pojedinačnim korisnicima, niti ih oni smiju uvoditi, posjedovati ili upotrebljavati.
2. Ograničenje iz članka 1. primjenjuje se i na smjese koje sadržavaju klorate ili perklorate navedene na popisu u Prilogu I. ako ukupna koncentracija tih tvari u smjesi premašuje graničnu vrijednost za bilo koju od tvari određenu u stupcu 2. tablice iz Priloga I.
3. Država članica može zadržati ili uspostaviti sustav dozvola kojim omogućava stavljanje na raspolaganje pojedinačnim korisnicima ili uvođenje, posjedovanje ili uporabu određenih ograničenih prekursora eksploziva od strane pojedinačnih korisnika u koncentracijama ne većima od odgovarajućih graničnih vrijednosti određenih u stupcu 3. tablice iz Priloga I.

⁽¹¹⁾ Uredba (EU) br. 1306/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. prosinca 2013. o financiranju, upravljanju i nadzoru zajedničke poljoprivredne politike i o stavljanju izvan snage uredaba Vijeća (EEZ) br. 352/78, (EZ) br. 165/94, (EZ) br. 2799/98, (EZ) br. 814/2000, (EZ) br. 1290/2005 i (EZ) br. 485/2008 (SL L 347, 20.12.2013., str. 549.).

U skladu s takvim sustavom dozvola pojedinačni korisnik pribavlja i na zahtjev predočava dozvolu za nabavu, uvođenje, posjedovanje ili uporabu ograničenih prekursora eksploziva. Takve dozvole izdaje u skladu s člankom 6. nadležno tijelo države članice u kojoj se taj ograničeni prekursor eksploziva namjerava nabaviti, uvesti, posjedovati ili upotrebljavati.

4. Države članice sve mjere koje poduzmu kako bi primijenile sustav dozvola predviđen u stavku 3. bez odgode priopćuju Komisiji. U prijavi se navode ograničeni prekursori eksploziva za koje država članica predviđa sustav dozvola u skladu sa stavkom 3.

5. Komisija objavljuje popis mjera koje su države članice priopćuju u skladu sa stavkom 4.

Članak 6.

Dozvole

1. Svaka država članica koja izdaje dozvole pojedinačnim korisnicima koji imaju legitiman interes za nabavu, uvođenje, posjedovanje ili uporabu ograničenih prekursora eksploziva utvrđuje pravila za izdavanje dozvola u skladu s člankom 5. stavkom 3. Pri odlučivanju hoće li izdati dozvolu nadležno tijelo države članice uzima u obzir sve relevantne okolnosti, a posebno:

- (a) dokazivu potrebu za ograničenim prekursorom eksploziva i legitimnost njegove planirane uporabe;
- (b) dostupnost ograničenih prekursora eksploziva u nižim koncentracijama ili alternativnih tvari sa sličnim učinkom;
- (c) podatke o podnositelju zahtjeva, uključujući informacije o prethodnim kaznenim osudama podnositelja zahtjeva bilo gdje u Uniji;
- (d) predložena rješenja za skladištenje kako bi se osiguralo da se ograničeni prekursori eksploziva skladište na sigurnom.

2. Nadležno tijelo odbija izdati dozvolu ako postoji opravdana sumnja u legitimnost planirane uporabe ili u namjeru pojedinačnih korisnika da ograničeni prekursor eksploziva upotrijebe u legitimne svrhe.

3. Nadležno tijelo može odabrati da ograniči valjanost dozvole, tako da odobri jednokratnu ili višekratnu uporabu. Razdoblje valjanosti dozvole ne smije biti dulje od tri godine. Do utvrđenog roka isteka dozvole nadležno tijelo može zahtijevati od nositelja dozvole da dokaže da su i dalje ispunjeni uvjeti pod kojima je dozvola izdana. Na dozvoli se navode ograničeni prekursori eksploziva za koje je izdana.

4. Nadležno tijelo može tražiti od podnositelja zahtjeva da plate naknadu za zahtjev za dozvolu. Takve naknade ne mogu biti veće od troškova obrade zahtjeva.

5. Nadležno tijelo može suspendirati ili oduzeti dozvolu ako ima osnovane razloge za sumnju da više nisu ispunjeni uvjeti pod kojima je dozvola izdana. Nadležno tijelo bez odgode obavještava nositelje dozvole o svakoj suspenziji ili oduzimanju dozvole, osim ako bi se time ugrozile istrage koje su u tijeku.

6. Žalbe na bilo koju odluku nadležnog tijela i sporovi o sukladnosti s uvjetima za dozvolu saslušavaju se pred odgovarajućim tijelom koje je nadležno za takve žalbe i sporove prema nacionalnom pravu.

7. Država članica može priznati dozvole koje su izdale druge države članice na temelju ove Uredbe.
8. Države članice mogu upotrijebiti obrazac za dozvole određen u Prilogu III.
9. Nadležno tijelo pribavlja informacije o prethodnim kaznenim osudama podnositelja zahtjeva u drugim državama članicama kako je navedeno u ovom članku stavku 1. točki (c) putem sustava utemeljenoga Okvirnom odlukom Vijeća 2009/315/PUP⁽¹²⁾. Središnja tijela iz članka 3. te Okvirne odluke dostavljaju odgovore na zahtjeve za takvim informacijama u roku od 10 radnih dana od dana zaprimanja zahtjeva.

Članak 7.

Obavješćivanje lanca opskrbe

1. Gospodarski subjekt koji stavlja na raspolaganje ograničeni prekursor eksploziva drugom gospodarskom subjektu obavješćuje ga da su nabava, uvođenje, posjedovanje ili uporaba tog ograničenog prekursora eksploziva od strane pojedinačnih korisnika podložni ograničenju iz članka 5. stavaka 1. i 3.

Gospodarski subjekt koji stavlja na raspolaganje regulirani prekursor eksploziva drugom gospodarskom subjektu obavješćuje ga da su nabava, uvođenje posjedovanje ili uporaba tog reguliranog prekursora eksploziva od strane pojedinačnih korisnika podložni obvezama prijave iz članka 9.

2. Gospodarski subjekt koji stavlja na raspolaganje regulirane prekursore eksploziva profesionalnom korisniku ili pojedinačnom korisniku mora osigurati i moći dokazati nacionalnim inspekcijskim tijelima iz članka 11. da njegovo osoblje koje je uključeno u prodaju reguliranih prekursora eksploziva:

(a) zna koji od proizvoda koje stavlja na raspolaganje sadržavaju regulirane prekursore eksploziva;

(b) upućeno je u obveze iz članaka od 5. do 9.

3. Internetsko tržište poduzima mjere kako bi osiguralo da su njegovi korisnici koji stavljaju na raspolaganje regulirane prekursore eksploziva uporabom njegovih usluga obaviješteni o svojim obvezama na temelju ove Uredbe.

Članak 8.

Provjera nakon prodaje

1. Gospodarski subjekt koji stavlja na raspolaganje ograničeni prekursor eksploziva pojedinačnom korisniku u skladu s člankom 5. stavkom 3. za svaku transakciju provjerava dokaz o identitetu i dozvolu tog pojedinačnog korisnika u skladu sa sustavom dozvola koji je uspostavljen u državi članici u kojoj je ograničeni prekursor eksploziva stavljen na raspolaganje te evidentira količinu ograničenog prekursora eksploziva na dozvoli.

2. Kako bi provjerio da je potencijalni kupac profesionalni korisnik ili drugi gospodarski subjekt, gospodarski subjekt koji stavlja na raspolaganje ograničeni prekursor eksploziva profesionalnom korisniku ili drugom gospodarskom subjektu mora za svaku transakciju zatražiti sljedeće podatke, osim ako je takva provjera već provedena za tog potencijalnog kupca u razdoblju od godine dana koje prethodi toj transakciji, a transakcija ne odstupa znatno od prethodnih transakcija:

(a) dokaz o identitetu osobe ovlaštene za zastupanje potencijalnog kupca;

(b) podatke o trgovačkoj, poslovnoj ili profesionalnoj djelatnosti potencijalnog kupca; zajedno s nazivom, adresom i identifikacijskim brojem za PDV trgovačkog društva, ili bilo kojim drugim odgovarajućim registarskim brojem trgovačkog društva, ako postoji;

⁽¹²⁾ Okvirna odluka Vijeća 2009/315/PUP od 26. veljače 2009. o organizaciji i sadržaju razmjene podataka iz kaznene evidencije između država članica (SL L 93, 7.4.2009., str. 23.).

(c) za koju svrhu potencijalni kupac planira upotrijebiti ograničene prekursore eksploziva.

Države članice mogu upotrebljavati obrazac za izjavu kupca određen u Prilogu IV.

3. Kako bi se provjerila planirana uporaba ograničenog prekursora eksploziva, gospodarski subjekt procjenjuje je li planirana uporaba u skladu s trgovačkom, poslovnom, ili profesionalnom djelatnošću potencijalnog kupca. Gospodarski subjekt može odbiti transakciju ako ima osnovane razloge za sumnju u legitimnost planirane uporabe ili u namjeru potencijalnog kupca da ograničeni prekursor eksploziva upotrijebi u legitimne svrhe. Gospodarski subjekt prijavljuje takve transakcije ili takve pokušaje transakcija u skladu s člankom 9.

4. Za potrebe provjere poštovanja ove Uredbe te sprječavanja i otkrivanja nezakonite proizvodnje eksploziva gospodarski subjekti čuvaju podatke iz stavaka 1. i 2. u razdoblju od 18 mjeseci nakon datuma transakcije. Tijekom tog vremena ti podaci dostupni su za inspekciju na zahtjev nacionalnih inspekcijskih tijela ili tijela za izvršavanje zakonodavstva.

5. Internetsko tržište poduzima mjere kako bi osiguralo da njegovi korisnici poštuju svoje obveze u skladu s ovim člankom ako s pomoću njegovih usluga stavljaju na raspolaganje ograničene prekursore eksploziva.

Članak 9.

Prijava sumnjivih transakcija, nestanaka i krađa

1. U cilju sprječavanja i otkrivanja nezakonite proizvodnje eksploziva gospodarski subjekti i internetska tržišta prijavljuju sumnjive transakcije. Gospodarski subjekti i internetska tržišta to čine nakon što su razmotrili sve okolnosti, a posebno ako se potencijalni kupac ponaša na jedan ili više sljedećih načina:

- (a) nejasan je u vezi s planiranom uporabom reguliranih prekursora eksploziva;
- (b) izgleda da nije upoznat s planiranom uporabom reguliranog prekursora eksploziva ili je ne može uvjerljivo objasniti;
- (c) namjerava kupiti regulirane prekursore eksploziva u količinama, kombinacijama ili koncentracijama neuobičajenima za opravdanu uporabu;
- (d) nije voljan pružiti dokaz svojeg identiteta, boravišta ili, prema potrebi, statusa profesionalnog korisnika ili gospodarskog subjekta;
- (e) ustraje na korištenju neuobičajenim metodama plaćanja, uključujući velike količine gotovine.

2. Gospodarski subjekti i internetska tržišta moraju imati uspostavljene prikladne, razumne i razmjerne postupke za otkrivanje sumnjivih transakcija, prilagođene za posebno okruženje u kojem se ti regulirani prekursori eksploziva stavljaju na raspolaganje.

3. Svaka država članica uspostavlja jednu ili više nacionalnih kontaktnih točaka s jasno naznačenim telefonskim brojem i adresom elektroničke pošte, internetskim obrascem ili bilo kojim drugim učinkovitim alatom za prijavu sumnjivih transakcija i znatnih nestanaka i krađa. Nacionalne kontaktne točke moraju biti dostupne 24 sata na dan, sedam dana u tjednu.

4. Gospodarski subjekti i internetska tržišta mogu odbiti sumnjivu transakciju. Oni moraju prijaviti sumnjivu transakciju ili pokušaj sumnjive transakcije u roku od 24 sata od trenutka kad su zaključili da je sumnjiva. Prilikom prijavljivanja takve transakcije oni daju identitet kupca, ako je to moguće, i sve pojedinosti na temelju kojih su zaključili da je transakcija sumnjiva nacionalnoj kontaktnoj točki države članice gdje je sumnjiva transakcija izvršena ili pokušana.

5. Gospodarski subjekti i profesionalni korisnici moraju prijaviti znatne nestanke i krađe reguliranih prekursora eksploziva u roku od 24 sata od otkrivanja nacionalnoj kontaktnoj točki države članice u kojoj su se dogodili nestanak ili krađa. Pri odlučivanju jesu li nestanak ili krađa znatni uzimaju u obzir je li količina neuobičajena uzimajući u obzir sve okolnosti tog slučaja.

6. Pojedinačni korisnici koji su nabavili ograničene prekursore eksploziva u skladu s člankom 5. stavkom 3. moraju prijaviti znatne nestanke i krađe ograničenih prekursora eksploziva u roku od 24 sata nakon otkrivanja nacionalnoj kontaktnoj točki države članice u kojoj su se dogodili nestanak ili krađa.

Članak 10.

Osposobljavanje i podizanje svijesti

1. Države članice osiguravaju odgovarajuća sredstva za pružanje osposobljavanja za pripadnike tijela za izvršavanje zakonodavstva, službi koje prve reagiraju i carinskih tijela, kako bi prilikom vršenja dužnosti mogli prepoznati regulirane prekursore eksploziva te pravovremeno i prikladno reagirati na sumnjivu aktivnost. Države članice mogu od Agencije Europske unije za osposobljavanje u području izvršavanja zakonodavstva (CEPOL) uspostavljene Uredbom (EU) 2017/2219 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹³⁾ zatražiti dodatno posebno osposobljavanje.

2. Države članice najmanje jednom godišnje organiziraju aktivnosti za podizanje svijesti prilagođene specifičnostima svakog od različitih sektora u kojima se upotrebljavaju regulirani prekursori eksploziva.

3. Države članice organiziraju redovite razmjene među tijelima za izvršavanje zakonodavstva, nacionalnim nadzornim tijelima, gospodarskim subjektima, internetskim tržištima i predstavnicima sektora koji upotrebljavaju regulirane prekursore eksploziva kako bi se olakšala suradnja i osiguralo da sve strane učinkovito provode ovu Uredbu. Gospodarski subjekti odgovorni su za pružanje podataka svojem osoblju o načinu na koji se u skladu s ovom Uredbom prekursori eksploziva stavljaju na raspolaganje i za podizanje razine osviještenosti osoblja o tom pitanju.

Članak 11.

Nacionalna inspeksijska tijela

1. Svaka država članica osigurava uspostavu nadležnih tijela za inspekciju i kontrolu pravilne primjene članaka od 5. do 9. („nacionalna inspeksijska tijela”).

2. Svaka država članica osigurava da nacionalna inspeksijska tijela imaju sredstva i ovlasti za ispitni postupak koje su im potrebne za pravilno izvršavanje njihovih zadaća na temelju ove Uredbe.

Članak 12.

Smjernice

1. Komisija pruža redovito ažurirane smjernice radi pomoći subjektima u lancu opskrbe kemikalija i nadležnim tijelima te radi olakšavanja suradnje između nadležnih tijela i gospodarskih subjekata. Komisija se savjetuje sa Stalnim odborom za prekursore o svim nacrtima smjernica ili njihovim ažuriranjima. Smjernice posebno obuhvaćaju:

(a) informacije o načinu provedbe inspekcija;

(b) informacije o tome kako primjenjivati ograničenja i provoditi kontrole na temelju ove Uredbe u pogledu reguliranih prekursora eksploziva koje na daljinu naručuju pojedinačni korisnici ili profesionalni korisnici;

⁽¹³⁾ Uredba (EU) 2015/2219 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2015. o Agenciji Europske unije za osposobljavanje u području izvršavanja zakonodavstva (CEPOL) i o zamjeni i stavljanju izvan snage Odluke Vijeća 2005/681/PUP (SL L 319, 4.12.2015., str. 1.).

- (c) informacije o mogućim mjerama koje trebaju primijeniti internetska tržišta kako bi se osigurala usklađenost s ovom Uredbom;
 - (d) informacije o tome kako razmjenjivati relevantne informacije među nadležnim tijelima, nacionalnim kontaktnim točkama i državama članicama;
 - (e) informacije o tome kako prepoznati i prijaviti sumnjive transakcije;
 - (f) informacije o rješenjima za skladištenje kojima se jamči sigurna pohrana reguliranog prekursora eksploziva;
 - (g) ostale informacije koje se mogu smatrati korisnima.
2. Nadležna tijela osiguravaju da se smjernice iz stavka 1. redovito distribuiraju na način koji nadležna tijela smatraju prikladnim u skladu s ciljevima smjernica.
3. Komisija osigurava da su smjernice iz stavka 1. dostupne na svim službenim jezicima Unije.

Članak 13.

Sankcije

Države članice utvrđuju pravila o sankcijama primjenjivima na kršenja odredaba ove Uredbe i poduzimaju sve potrebne mjere kako bi osigurale da se one provode. Te sankcije moraju biti djelotvorne, razmjerne i odvraćajuće.

Članak 14.

Zaštitna klauzula

1. Ako država članica ima opravdan razlog za vjerovanje da bi se određena tvar koja nije na popisu u prilogu I. ili II. mogla upotrebljavati za nezakonitu proizvodnju eksploziva, ona može ograničiti ili zabraniti stavljanje na raspolaganje, uvođenje, posjedovanje ili uporabu te tvari ili svake smjese ili tvari koja je sadrži, ili može odrediti da tvar bude podložna obvezama prijavljivanja u skladu s člankom 9.
2. Ako država članica ima opravdan razlog za pretpostavku da bi se određena tvar koja je na popisu u Prilogu I. mogla upotrebljavati za nezakonitu proizvodnju eksploziva, u koncentraciji jednakoj ili manjoj od graničnih vrijednosti iz stupaca 2. ili 3. tablice iz Priloga I., ona može dalje ograničiti ili zabraniti stavljanje na raspolaganje, uvođenje, posjedovanje ili uporabu te tvari smanjenjem granične vrijednosti.
3. Ako država članica ima opravdan razlog za utvrđivanje granične vrijednosti iznad koje tvar s popisa u Prilogu II. treba biti podložna ograničenjima koja se inače primjenjuju na ograničene prekursore eksploziva, ona može ograničiti ili zabraniti stavljanje na raspolaganje, uvođenje, posjedovanje ili uporabu te tvari određivanjem te granične vrijednosti.
4. Država članica koja ograničava ili zabranjuje tvari u skladu sa stavkom 1., 2. ili 3. odmah o tim ograničenjima ili zabranama obavješćuje Komisiju i ostale države članice, navodeći svoje razloge.
5. Država članica koja ograničava ili zabranjuje tvari u skladu sa stavkom 1., 2. ili 3. podiže svijest gospodarskih subjekata i internetskih tržišta na svojem državnom području o takvim ograničenjima ili zabranama.
6. Po zaprimanju obavijesti iz stavka 4. Komisija odmah ispituje treba li pripremiti izmjene priloga u skladu s člankom 15. stavkom 1. ili zakonodavni prijedlog za izmjenu priloga. Ako je to potrebno, dotična država članica izmjenjuje ili stavlja izvan snage svoje nacionalne mjere kako bi uzela u obzir sve izmjene tih priloga.

7. Ne dovodeći u pitanje stavak 6., Komisija može, nakon savjetovanja s dotičnom državom članicom i prema potrebi trećim stranama, donijeti odluku da mjera koju poduzima ta država članica nije opravdana te zatražiti od te države članice da tu privremenu mjeru opozove ili izmijeni. Komisija ta odluku donosi u roku od 60 dana od primitka obavijesti iz stavka 4. Dotična država članica podiže svijest gospodarskih subjekata i internetskih tržišta na području te države članice o takvim odlukama.

8. Ovaj članak ne utječe na mjere o kojima su države članice obavijestile Komisiju prije 1. veljače 2021. [datum početka primjene ove Uredbe] u skladu s člankom 13. Uredbe (EU) br. 98/2013.

Članak 15.

Izmjena prilogâ

1. Komisija donosi delegirane akte u skladu s člankom 16. kojima se izmjenjuje ova Uredba:
 - (a) izmjenama graničnih vrijednosti iz Priloga I. u mjeri u kojoj je to potrebno bi se uzeo u obzir razvoj u području zlouporabe tvari kao prekursora eksploziva, ili na temelju istraživanja i ispitivanja;
 - (b) dodavanjem tvari u Prilog II. kada je to potrebno kako bi se uzeo u obzir razvoj u području zlouporabe tvari kao prekursora eksploziva.

U okviru pripreme tih delegiranih akata Komisija se savjetuje s relevantnim dionicima, posebno s onima u kemijskoj industriji i sektoru maloprodaje.

Ako dođe do nagle promjene u procjeni rizika u pogledu zlouporabe tvari za nezakonitu proizvodnju eksploziva i hitni razlozi to zahtijevaju, postupak predviđen člankom 17. primjenjuje se na delegirane akte donesene u skladu s ovim člankom.

2. Komisija donosi zaseban delegirani akt s za svaku izmjenu graničnih vrijednosti iz Priloga I. i za svaku novu tvar dodanu u Prilog II. Svaki delegirani akt temelji se na analizi koja pokazuje da izmjena vjerojatno neće dovesti do neproporcionalnih opterećenja za gospodarske subjekte ili potrošače, uzimajući u obzir ciljeve koje treba ostvariti.

Članak 16.

Izvršavanje delegiranja ovlasti

1. Ovlast za donošenje delegiranih akata dodjeljuje se Komisiji podložno uvjetima utvrđenima u ovom članku.
2. Ovlast za donošenje delegiranih akata iz članka 15. dodjeljuje se Komisiji na razdoblje od pet godina od 31. srpnja 2019. Komisija izrađuje izvješće o delegiranju ovlasti najkasnije devet mjeseci prije kraja petogodišnjeg razdoblja. Delegiranje ovlasti prešutno se produljuje za razdoblja jednakog trajanja, osim ako se Europski parlament ili Vijeće tom produljenju usprotive najkasnije tri mjeseca prije kraja svakog razdoblja.
3. Europski parlament ili Vijeće u svakom trenutku mogu opozvati delegiranje ovlasti iz članka 15. Odlukom o opozivu prekida se delegiranje ovlasti koje je u njoj navedeno. Opoziv počinje proizvoditi učinke sljedećeg dana od dana objave spomenute odluke u *Službenom listu Europske unije* ili na kasniji dan naveden u spomenutoj odluci. On ne utječe na valjanost delegiranih akata koji su već na snazi.
4. Prije donošenja delegiranog akta Komisija se savjetuje sa stručnjacima koje je imenovala svaka država članica u skladu s načelima utvrđenima u Međuinstitucijskom sporazumu o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016.

5. Čim donese delegirani akt, Komisija ga istodobno priopćuje Europskom parlamentu i Vijeću.

6. Delegirani akt donesen na temelju članka 15. stupa na snagu samo ako Europski parlament ili Vijeće u roku od dva mjeseca od priopćenja tog akta Europskom parlamentu i Vijeću na njega ne podnesu nikakav prigovor ili ako su prije isteka tog roka i Europski parlament i Vijeće obavijestili Komisiju da neće podnijeti prigovore. Taj se rok produljuje za dva mjeseca na inicijativu Europskog parlamenta ili Vijeća.

Članak 17.

Hitni postupak

1. Delegirani akti doneseni na temelju ovog članka stupaju na snagu bez odgode i primjenjuju se ako nije podnesen nikakav prigovor u skladu sa stavkom 2. Prilikom priopćenja delegiranog akta Europskom parlamentu i Vijeću navode se razlozi za primjenu hitnog postupka.

2. Europski parlament ili Vijeće mogu podnijeti prigovor na delegirani akt u skladu s postupkom iz članka 16. stavka 6. U takvom slučaju Komisija bez odgode stavlja dotični akt izvan snage nakon što joj Europski parlament ili Vijeće priopće svoju odluku o podnošenju prigovora.

Članak 18.

Izmjene Uredbe (EZ) br. 1907/2006

U Prilogu XVII. Uredbi (EZ) br. 1907/2006 u unosu 58. (Amonijev nitrat (AN)) u stupcu 2. brišu se stavci 2. i 3.

Članak 19.

Izvješćivanje

1. Države članice Komisiji do 2. veljače 2022., a nakon toga jednom godišnje, pružaju informacije o:

(a) broju prijavljenih sumnjivih transakcija, znatnih nestanaka i krađa;

(b) broju zaprimljenih zahtjeva za dozvolu u okviru bilo kojeg sustava dozvola koje su zadržale ili uspostavile na temelju članka 5. stavka 3., kao i o broju izdanih dozvola i najčešćim razlozima za odbijanje izdavanja dozvole;

(c) aktivnostima za podizanje svijesti iz članka 10. stavka 2.;

(d) provedenim inspekcijama iz članka 11., uključujući broj inspekcija i njima obuhvaćene gospodarske subjekte.

2. Države članice pri slanju informacija iz stavka 1. točaka (a), (c) i (d) Komisiji odvajaju izvješća, mjere i inspekcije odnose koje se odnose na aktivnosti na internetu od onih koje se odnose na aktivnosti izvan njega.

Članak 20.

Program praćenja

1. Do 1. kolovoza 2020. Komisija uspostavlja detaljan program za praćenje ostvarenja, rezultata i učinka ove Uredbe.

2. U programu praćenja utvrđuju se sredstva i vremenski razmaci za prikupljanje podataka i drugih potrebnih dokaza. Navode se mjere koje Komisija i države članice trebaju poduzeti pri prikupljanju i analizi tih podataka i drugih dokaza.
3. Države članice dostavljaju Komisiji podatke i ostale dokaze potrebne za to praćenje.

Članak 21.

Evaluacija

1. Komisija do 2. veljače 2026. provodi evaluaciju ove Uredbe te glavne rezultate predstavlja u izvješću Europskom parlamentu, Vijeću i Europskom gospodarskom i socijalnom odboru. Evaluacija se provodi u skladu sa smjernicama Komisije za bolju regulativu.
2. Države članice dostavljaju Komisiji sve potrebne informacije za pripremu tog izvješća.

Članak 22.

Stavljanje izvan snage

1. Uredba (EU) br. 98/2013 stavlja se izvan snage s učinkom od 1. veljače 2021.
2. Upućivanja na Uredbu (EU) br. 98/2013 stavljenju izvan snage smatraju se upućivanjem na ovu Uredbu.

Članak 23.

Stupanje na snagu i primjena

1. Ova Uredba stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.
2. Primjenjuje se od 1. veljače 2021.
3. Ne dovodeći u pitanje stavak 2., dozvole koje su valjano izdane u skladu s Uredbom (EU) br. 98/2013 ostaju valjane ili do datuma koji je na njima izvorno naveden ili do 2. veljače 2022., ovisno o tome što nastupi ranije.
4. Svi zahtjevi za obnovu dozvola iz stavka 3. koji se podnose na dan ili nakon 1. veljače 2021. podnose se skladu s ovom Uredbom.
5. Ne dovodeći u pitanje članak 5. stavak 1., posjedovanje, uvođenje i uporaba ograničenih prekursora eksploziva zakonito stečenih prije 1. veljače 2021. od strane pojedinačnih korisnika dopušta se do 2. veljače 2022.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 20. lipnja 2019.

Za Europski parlament
Predsjednik
A. TAJANI

Za Vijeće
Predsjednik
G. CIAMBA

PRILOG I.

OGRANIČENI PREKURSORI EKSPLOZIVA

Popis tvari koje se ne stavljaju na raspolaganje pojedinačnim korisnicima, niti ih pojedinačni korisnici uvode, posjeduju ili upotrebljavaju kao takve ili u smjesama ili tvarima koje sadržavaju te tvari, osim ako je njihova koncentracija jednaka ili niža od graničnih vrijednosti utvrđenih u stupcu 2., i u vezi s kojima se sumnjive transakcije te znatni nestanci i krađe trebaju prijaviti u roku od 24 sata:

1. Naziv tvari i registarski broj međunarodnog registra kemikalija (CAS RN)	2. Granična vrijednost	3. Gornja granična vrijednost za potrebe dozvola u skladu s člankom 5. stavkom 3.	4. Oznaka kombinirane nomenklature (KN) za posebni kemijski definirani spoj koji ispunjava zahtjeve bilješke 1 poglavlja 28. odnosno 29. KN-a ⁽¹⁾	5. Oznaka kombinirane nomenklature (KN) za smjesu bez sastojaka (npr. živa, plemenite kovine, elementi rijetkih zemalja ili radioaktivne tvari) koji bi odredili razvrstavanje pod drugim oznakom KN ⁽¹⁾
Dušična kiselina (CAS RN 7697-37-2)	3 % masenog udjela	10 % masenog udjela	ex 2808 00 00	ex 3824 99 96
Vodikov peroksid (CAS RN 7722-84-1)	12 % masenog udjela	35 % masenog udjela	2847 00 00	ex 3824 99 96
Sumporna kiselina (CAS RN 7664-93-9)	15 % masenog udjela	40 % masenog udjela	ex 2807 00 00	ex 3824 99 96
Nitrometan (CAS RN 75-52-5)	16 % masenog udjela	100 % masenog udjela	ex 2904 20 00	ex 3824 99 92
Amonijev nitrat (CAS RN 6484-52-2)	16 % masenog udjela dušika u odnosu na amonijev nitrat ⁽²⁾	Nije dopušteno izdavanje dozvola	3102 30 10 (u vodenoj otopini) 3102 30 90 (ostalo)	ex 3824 99 96
Kalijev klorat (CAS RN 3811-04-9)	40 % masenog udjela	Nije dopušteno izdavanje dozvola	ex 2829 19 00	ex 3824 99 96
Kalijev perklorat (CAS RN 7778-74-7)	40 % masenog udjela	Nije dopušteno izdavanje dozvola	ex 2829 90 10	ex 3824 99 96
Natrijev klorat (CAS RN 7775-09-9)	40 % masenog udjela	Nije dopušteno izdavanje dozvola	2829 11 00	ex 3824 99 96
Natrijev perklorat (CAS RN 7601-89-0)	40 % masenog udjela	Nije dopušteno izdavanje dozvola	ex 2829 90 10	ex 3824 99 96

⁽¹⁾ Provedbena uredba Komisije (EU) 2017/1925 ⁽¹⁾. Trebalo bi vidjeti naknadne izmjene Priloga I. Uredbi Vijeća (EEZ) br. 2658/87 ⁽²⁾ radi ažuriranih oznaka KN.

⁽²⁾ 16 % masenog udjela dušika u odnosu na amonijev nitrat odgovara 45,7 % amonijevog nitrata, pri čemu se odbacuju nečistoće.

⁽¹⁾ Provedbena uredba Komisije (EU) br. 2017/1925 od 12. listopada 2017. o izmjeni Priloga I. Uredbi Vijeća (EEZ) br. 2658/87 o tarifnoj i statističkoj nomenklaturi i o Zajedničkoj carinskoj tarifi (SL L 282, 31.10.2017., str. 1.).

⁽²⁾ Uredba Vijeća (EEZ) br. 2658/87 od 23. srpnja 1987. o tarifnoj i statističkoj nomenklaturi i o Zajedničkoj carinskoj tarifi (SL L 256, 7.9.1987., str. 1.).

PRILOG II.

PREKURSORI EKSPLOZIVA KOJE TREBA PRIJAVITI

Popis tvari kao takvih ili u smjesama ili u tvarima za koje se sumnjive transakcije te znatni nestanci i krađe trebaju prijaviti u roku od 24 sata:

1. Naziv tvari i registarski broj međunarodnog registra kemikalija (CAS RN)	2. Oznaka kombinirane nomenklature (oznaka KN) ⁽¹⁾	3. Oznaka kombinirane nomenklature (KN) za smjese bez sastojaka (npr. živa, plemenite kovine, elementi rijetkih zemalja ili radioaktivne tvari) koji bi odredili razvrstavanje pod drugom oznakom KN ⁽¹⁾
Heksamin (CAS RN 100-97-0)	ex 2933 69 40	ex 3824 99 93
Aceton (CAS RN 67-64-1)	2914 11 00	ex 3824 99 92
Kalijev nitrat (CAS RN 7757-79-1)	2834 21 00	ex 3824 99 96
Natrijev nitrat (CAS RN 7631-99-4)	3102 50 00	ex 3824 99 96
Kalcijev nitrat (CAS RN 10124-37-5)	ex 2834 29 80	ex 3824 99 96
Kalcijev amonijev nitrat (CAS RN 15245-12-2)	ex 3102 60 00	ex 3824 99 96
Magnezij, prah (CAS RN 7439-95-4) ⁽²⁾ ⁽³⁾	ex 8104 30 00	
Magnezijev nitrat heksahidrat (CAS RN 13446-18-9)	ex 2834 29 80	ex 3824 99 96
Aluminij, prah (CAS RN 7429-90-5) ⁽²⁾ ⁽³⁾	7603 10 00 ex 7603 20 00	

⁽¹⁾ Provedbena uredba (EU) 2017/1925. Trebalo bi vidjeti naknadne izmjene Priloga I. Uredbi (EEZ) br. 2658/87 radi ažuriranih oznaka KN.

⁽²⁾ Veličine čestica manje od 200 µm.

⁽³⁾ Kao tvar ili u smjesama koje sadržavaju 70 % ili više masenog udjela aluminija i/ili magnezija.

PRILOG III.

OBRAZAC ZA DOZVOLU

Obrazac dozvole za pojedinačnog korisnika za nabavu, uvođenje, posjedovanje i upotrebu ograničenih prekursora eksploziva, kako je navedeno u članku 6. stavku 8.

1. Pojedinačni korisnik (Ime i adresa) Ime: Broj osobne isprave: Adresa: Zemlja: Telefon: Adresa e-pošte:
2. Broj dozvole
3. Dozvola za jednokratnu ili višekratnu upotrebu (označiti) ☐ o jednokratna nabava, uvođenje, posjedovanje i upotreba ograničenog prekursora eksploziva naziv ograničenog prekursora eksploziva: najveća količina: najviša koncentracija: upotreba za koju je izdana dozvola: ☐ o višekratna nabava, uvođenje, posjedovanje i upotreba ograničenog prekursora eksploziva naziv ograničenog prekursora eksploziva: najveća količina u posjedu u bilo kojem trenutku: najviša koncentracija: upotreba za koju je izdana dozvola:
4. Ako je različita od one iz okvira 1. i ako se zahtijeva na temelju nacionalnog prava, adresa na kojoj će se ograničen(i) prekursor(i) eksploziva skladištiti:
5. Ako je različita od one iz okvira 1. i ako se zahtijeva na temelju nacionalnog prava, adresa na kojoj će se ograničen(i) prekursor(i) eksploziva upotrebljavati:
6. Navesti jesu li ograničeni prekursori eksploziva namijenjeni za uvođenje ili uporabu (ili oboje) u državi članici različitoj od države članice koja izdaje ovu dozvolu ili izvan Europskog gospodarskog prostora: ☐ da ☐ ne Adresa: Vremenski okvir za uvođenje ili uporabu (ili oboje) ograničenog prekursora eksploziva:

7. Pisani pristanak za nabavu, uvođenje, posjedovanje i upotrebu ograničenog prekursora / ograničenih prekursora iz polja 3. koji je dala [ime zemlje]:

Ime nadležnog tijela:

Vrijedi od: _____ do: _____

Posebni zahtjevi koji se primjenjuju na ovu dozvolu:

- ☐ da, ova dozvola vrijedi samo ako su joj priloženi posebni zahtjevi
- ☐ ne

Datum, pečat i/ili potpis:

8. Evidencija nabave

[illegible]

PRILOG IV.

IZJAVA KORISNIKA

o posebnoj uporabi ili uporabama ograničenog prekursora eksploziva iz Uredbe (EU) 2019/1148 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾

(Ispuniti velikim tiskanim slovima) (*)

Niže potpisani

Ime (kupca): _____

Dokaz o identitetu (broj, tijelo koje je izdalo ispravu): _____

Ovlašteni zastupnik:

trgovačkog društva (matično): _____

Identifikacijski broj za PDV trgovačkog društva ili bilo koji drugi identifikacijski broj trgovačkog društva (**)/adresa:

Trgovačka / poslovna / profesionalna djelatnost: _____

Komercijalni naziv proizvoda	Ograničeni prekursor eksploziva	CAS broj	Iznos (kg/litra)	Koncentracija	Planirana uporaba

Izjavljujem da će se komercijalni proizvod i tvar ili smjesa koju sadrži upotrebljavati samo za naznačenu uporabu koja je u svakom slučaju opravdana, te će se prodati ili isporučiti drugom kupcu samo ako drugi kupac podnese sličnu izjavu o uporabi, uz poštovanje ograničenja utvrđenih Uredbom (EU) 2019/1148 u pogledu stavljanja na raspolaganje pojedinačnim korisnicima.

Potpis: _____ Ime: _____

Funkcija: _____ Datum: _____

⁽¹⁾ Uredba (EU) 2019/1148 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. lipnja 2019. o stavljanju na tržište i uporabi prekursora eksploziva, o izmjeni Uredbe (EZ) br. 1907/2006 i stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 98/2013 (SL L 186, 11.7.2019., str. 1.).

(*) U tablici tvari možete dodati potrebne retke.

(**) Možete provjeriti valjanost identifikacijskog broja za PDV gospodarskog subjekta na internetskim stranicama Komisije za sustav razmjene informacija o PDV-u (VIES). Ovisno o nacionalnim pravilima o zaštiti osobnih podataka, neke će države članice navesti i ime i adresu povezanu s tim identifikacijskim brojem za PDV, kako su zabilježeni u nacionalnim bazama podataka.

UREDBA (EU) 2019/1149 EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA**od 20. lipnja 2019.****o osnivanju Europskog nadzornog tijela za rad, izmjeni uredaba (EZ) br. 883/2004, (EU) br. 492/2011 i (EU) 2016/589 i stavljanju izvan snage Odluke (EU) 2016/344****(Tekst značajan za EGP i Švicarsku)**

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegove članke 46. i 48.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon proslijeđivanja nacrtu zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora ⁽¹⁾,uzimajući u obzir mišljenje Odbora regija ⁽²⁾,u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom ⁽³⁾,

budući da:

- (1) Sloboda kretanja radnika, sloboda poslovnog nastana i sloboda pružanja usluga temeljna su načela unutarnjeg tržišta Unije ugrađena u Ugovor o funkcioniranju Europske unije (UFEU).
- (2) U skladu s člankom 3. Ugovora o Europskoj uniji (UEU) Unija radi na visoko konkurentnom socijalnom tržišnom gospodarstvu, s ciljem pune zaposlenosti i društvenog napretka te promiče socijalnu pravdu i zaštitu, ravnopravnost žena i muškaraca, međugeneracijsku solidarnost i borbu protiv diskriminacije. U skladu s člankom 9. UFEU-a Unija pri utvrđivanju i provedbi svojih politika i djelovanja uzima u obzir zahtjeve povezane s promicanjem visoke razine zapošljavanja, jamstvom odgovarajuće socijalne zaštite, borbom protiv društvene isključenosti te promicanjem visoke razine obrazovanja, osposobljavanja i zaštite zdravlja ljudi.
- (3) Europski stup socijalnih prava bio je predmet zajedničke izjave Europskog parlamenta, Vijeća i Komisije na sastanku na vrhu za pravedno zapošljavanje i rast, koji se održao 17. studenoga 2017. u Göteborgu. Na sastanku na vrhu naglašena je potreba da se ljude stavi na prvo mjesto kako bi se unaprijedila socijalna dimenzija Unije te da se promiče konvergencija ulaganjem napora na svim razinama, kako je potvrđeno u zaključcima Europskog vijeća nakon njegovih sastanaka 14. i 15. prosinca 2017.
- (4) U Zajedničkoj izjavi o zakonodavnim prioritetima za 2018. i 2019. Europski parlament, Vijeće i Komisija obvezali su se jačati socijalnu dimenziju Unije radom na boljoj koordinaciji sustava socijalne sigurnosti, zaštitom radnika od zdravstvenih rizika na radnome mjestu, osiguravanjem pravednog postupanja prema svima na tržištu rada Unije s pomoću moderniziranih pravila za upućivanje radnika te daljnjim poboljšanjem prekogranične provedbe prava Unije.

⁽¹⁾ SL C 440, 6.12.2018., str. 128.⁽²⁾ SL C 461, 21.12.2018., str. 16.⁽³⁾ Stajalište Europskog parlamenta od 16. travnja 2019. (još nije objavljeno u Službenom listu) i odluka Vijeća od 13. lipnja 2019.

- (5) Kako bi se zaštitila prava mobilnih radnika i potaknulo pošteno tržišno natjecanje među poduzećima, posebno malim i srednjim (MSP-ovi), ključno je poboljšati prekograničnu provedbu prava Unije u području mobilnosti radne snage i rješavati problem zlouporabe.
- (6) Kako bi se doprinijelo jačanju pravednosti i povjerenja u unutarnje tržište trebalo bi osnovati Europsko nadzorno tijelo za rad („Nadzorno tijelo”). Ciljevi Nadzornog tijela trebali bi biti jasno definirani te bi se snažan naglasak trebao staviti na ograničen broj zadataka kako bi se osiguralo da se te zadatke izvršavaju na što učinkovitiji način u područjima u kojima Nadzorno tijelo može pružiti najveću dodanu vrijednost. U tu bi svrhu Nadzorno tijelo trebalo pomagati državama članicama i Komisiji u poboljšanju pristupa informacijama, podupiranju usklađenosti i suradnje među državama članicama u dosljednoj, učinkovitoj i djelotvornoj primjeni i provedbi prava Unije u području mobilnosti radne snage u Uniji, koordiniranju sustava socijalne sigurnosti u Uniji te bi trebalo provoditi medijaciju i pomagati pri pronalaženju rješenja u slučaju sporova.
- (7) Kako bi se maksimalno iskoristio potencijal unutarnjeg tržišta od ključne je važnosti poboljšati pristup pojedinaca i poslodavaca, osobito MSP-ova, informacijama o njihovim pravima i obvezama u područjima mobilnosti radne snage, slobodnog kretanja usluga i koordinacije sustava socijalne sigurnosti.
- (8) Nadzorno tijelo trebalo bi izvršavati svoje aktivnosti u područjima mobilnosti radne snage u Uniji i koordinacije sustava socijalne sigurnosti, uključujući slobodu kretanja radnika, upućivanje radnika i izrazito mobilne usluge. Ono bi ujedno trebalo unaprijediti suradnju među državama članicama kad je riječ o rješavanju neprijavljenog rada i drugih situacija koje ugrožavaju pravilno funkcioniranje unutarnjeg tržišta, kao što su fiktivni subjekti i lažno samozapošljavanje, ne dovodeći u pitanje nadležnost država članica da odlučuju o nacionalnim mjerama. Ako Nadzorno tijelo tijekom izvršavanja svojih aktivnosti utvrdi moguće nepravilnosti u područjima prava Unije, kao što su kršenja radnih uvjeta, zdravstvenih i sigurnosnih pravila ili iskorištavanje radne snage, trebalo bi ih moći prijaviti nacionalnim tijelima predmetnih država članica te, prema potrebi, Komisiji i drugim nadležnim tijelima Unije i surađivati s njima u tim pitanjima.
- (9) Područje provedbe aktivnosti Nadzornog tijela trebalo bi obuhvaćati određene pravne akte Unije navedene u ovoj Uredbi, kao i njihove izmjene. Taj bi popis trebalo proširiti u slučaju donošenja daljnjih pravnih akata Unije u području mobilnosti radne snage u Uniji.
- (10) Nadzorno tijelo trebalo bi proaktivno doprinositi naporima Unije i nacionalnim nastojanjima u području mobilnosti radne snage i koordinacije socijalne sigurnosti u Uniji izvršavanjem svojih zadataka u punoj suradnji s institucijama i tijelima Unije te državama članicama, pri čemu treba izbjegavati dupliciranje rada i promicati sinergiju i komplementarnost.
- (11) Nadzorno tijelo trebalo bi doprinijeti olakšavanju primjene i provedbe prava Unije u području primjene ove Uredbe, kao i podupiranju provedbe onih odredbi koje se provode putem univerzalno primjenjivih kolektivnih ugovora u skladu s praksama država članica. U tu bi svrhu Nadzorno tijelo trebalo uspostaviti jedinstvenu internetsku stranicu Unije za pristup svim relevantnim internetskim stranicama Unije, kao i nacionalne internetske stranice koje su utvrđene u skladu s Direktivom 2014/67/EU Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁴⁾ i na temelju Direktive 2014/54/EU Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁵⁾. Ne dovodeći u pitanje zadatke i aktivnosti Administrativne komisije za koordinaciju sustava socijalne sigurnosti uspostavljene Uredbom (EZ) br. 883/2004 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁶⁾ („Administrativna komisija”), Nadzorno tijelo također bi trebalo pomoći u koordinaciji sustava socijalne sigurnosti.

⁽⁴⁾ Direktiva 2014/67/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 15. svibnja 2014. o provedbi Direktive 96/71/EZ o upućivanju radnika u okviru pružanja usluga i izmjeni Uredbe (EU) br. 1024/2012 o administrativnoj suradnji putem Informacijskog sustava unutarnjeg tržišta („Uredba IMI”) (SL L 159, 28.5.2014., str. 11.).

⁽⁵⁾ Direktiva 2014/54/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 16. travnja 2014. o mjerama za lakše ostvarivanje prava zajamčenih radnicima u kontekstu slobode kretanja radnika (SL L 128, 30.4.2014., str. 8.).

⁽⁶⁾ Uredba (EZ) br. 883/2004 Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2004. o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti (SL L 166, 30.4.2004., str. 1.).

- (12) U određenim slučajevima doneseno je sektorsko zakonodavstvo Unije kako bi se odgovorilo na posebne potrebe u određenom sektoru, primjerice u području međunarodnog prometa, uključujući cestovni, željeznički i pomorski promet, unutarnje plovne putove i zrakoplovstvo. Nadzorno tijelo trebalo bi se u području primjene ove Uredbe baviti onim aspektima primjene tog sektorskog zakonodavstva Unije koji se odnose na prekograničnu mobilnost radne snage i socijalnu sigurnost. Područje provedbe aktivnosti Nadzornog tijela, posebno s obzirom na to trebaju li se njegove djelatnosti proširiti na daljnje pravne akte Unije kojima se obuhvaćaju posebne potrebe sektora u području međunarodnog prijevoza, trebalo bi podvrgnuti periodičnom ocjenjivanju i, ako je potrebno, reviziji.
- (13) Aktivnosti Nadzornog tijela trebale bi obuhvaćati pojedince koji podliježu pravu Unije obuhvaćenom područjem primjene ove Uredbe, uključujući radnike, samozaposlene osobe i osobe koje traže posao. Ti bi pojedinci trebali uključivati građane Unije i državljane trećih zemalja koji zakonito borave u Uniji, primjerice upućene radnike, osobe premještene unutar društva ili osobe s dugotrajnim boravištem te članove njihovih obitelji, u skladu s pravom Unije kojim se uređuje njihova mobilnost unutar Unije.
- (14) Osnivanjem Nadzornog tijela ne bi smjeli nastati nova prava ni obveze za pojedince ili poslodavce, uključujući gospodarske subjekte ili neprofitne organizacije jer bi se aktivnosti Nadzornog tijela trebale odnositi na pojedince i poslodavce u mjeri u kojoj se na njih odnosi pravo Unije obuhvaćeno područjem primjene ove Uredbe. Povećana suradnja u području provedbe ne bi smjela niti prouzročiti prekomjerno administrativno opterećenje za mobilne radnike ili poslodavce, osobito MSP-ove, niti obeshrabrili mobilnost radne snage.
- (15) Kako bi se osiguralo da pojedinci i poslodavci mogu iskoristiti prednosti poštenog i učinkovitog unutarnjeg tržišta, Nadzorno tijelo trebalo bi podupirati države članice u promicanju mogućnosti za mobilnost radne snage ili pružanju usluga i zapošljavanju bilo gdje unutar Unije, uključujući prilike za pristup uslugama prekogranične mobilnosti, kao što su prekogranično traženje odgovarajućeg radnog mjesta, pripravnništva i naukovanja te programi mobilnosti kao što je „Tvoj prvi posao preko EURES-a” ili „ErasmusPRO”. Nadzorno tijelo trebalo bi doprinijeti i poboljšanju transparentnosti informacija, među ostalim o pravima i obvezama iz prava Unije, i pristupa pojedinaca i poslodavaca uslugama, u suradnji s drugim službama Unije za informiranje kao što je „Vaša Europa – Savjeti”, te iskorištavanju svih prednosti portala Vaša Europa, koji treba biti okosnica jedinstvenog digitalnog pristupnika uspostavljenog Uredbom (EU) 2018/1724 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁷⁾.
- (16) Za te bi potrebe Nadzorno tijelo trebalo surađivati s ostalim relevantnim inicijativama i mrežama Unije, posebice Europskom mrežom javnih službi za zapošljavanje, Europskom poduzetničkom mrežom, središnjom točkom za granice, mrežom SOLVIT, Odborom viših inspektora rada te relevantnim nacionalnim službama kao što su tijela za promicanje jednakog postupanja i za potporu radnicima Unije i članovima njihovih obitelji koje su imenovale države članice u skladu s Direktivom 2014/54/EU. Nadzorno tijelo trebalo bi zamijeniti Komisiju u upravljanju Europskim koordinacijskim uredom Europske mreže službi za zapošljavanje (EURES), koji je uspostavljen Uredbom (EU) 2016/589, Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁸⁾, među ostalim pri uspostavljanju potreba korisnika i poslovnih zahtjeva za djelotvornost portala EURES-a i povezanih usluga informacijske tehnologije (IT), no bez pružanja IT usluga te upravljanja IT infrastrukturom i njezina razvoja, što će i dalje osiguravati Komisija.
- (17) U cilju poštene, jednostavne i djelotvorne primjene i provedbe prava Unije, Nadzorno tijelo trebalo bi podupirati suradnju i pravodobnu razmjenu informacija među državama članicama. Nacionalni časnici za vezu koji rade u okviru Nadzornog tijela i ostalo osoblje trebali bi pružati potporu državama članicama u ispunjavanju obveza suradnje, ubrzati razmjene među njima s pomoću postupaka za smanjenje kašnjenja te osigurati povezanost s ostalim nacionalnim uredima za vezu, tijelima i kontaktnim točkama uspostavljenima u skladu s pravom Unije. Nadzorno tijelo trebalo bi poticati upotrebu inovativnih pristupa djelotvornoj i učinkovitoj prekograničnoj suradnji, uključujući alate za elektroničku razmjenu podataka kao što su sustav elektroničke razmjene informacija o socijalnoj sigurnosti i Informacijski sustav unutarnjeg tržišta (IMI), te bi trebalo doprinijeti daljnjoj digitalizaciji postupaka i unaprjeđenju IT alata koji se upotrebljavaju za razmjenu poruka među nacionalnim tijelima.

⁽⁷⁾ Uredba (EU) 2018/1724 Europskog parlamenta i Vijeća od 2. listopada 2018. o uspostavi jedinstvenog digitalnog pristupnika za pristup informacijama, postupcima, uslugama podrške i rješavanja problema te o izmjeni Uredbe (EU) br. 1024/2012 (SL L 295, 21.11.2018., str. 1.).

⁽⁸⁾ Uredba (EU) 2016/589 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. travnja 2016. o Europskoj mreži službi za zapošljavanje (EURES), pristupu radnika uslugama mobilnosti i daljnjoj integraciji tržišta rada i izmjeni uredaba (EU) br. 492/2011 i (EU) br. 1296/2013 (SL L 107, 22.4.2016., str. 1.).

- (18) Kako bi se povećali kapaciteti država članica za jamčenje zaštite osobama koje uživaju svoja prava na slobodu kretanja i riješile prekogranične nepravilnosti povezane s pravom Unije u području primjene ove Uredbe, Nadzorno tijelo trebalo bi podupirati nacionalna tijela u provođenju usklađenih i zajedničkih inspekcija, među ostalim olakšavanjem provedbe inspekcija u skladu s člankom 10. Direktive 2014/67/EU. Te bi se inspekcije trebale odvijati na zahtjev država članica ili na temelju njihova prihvatanja prijedloga Nadzornog tijela. Nadzorno tijelo trebalo bi pružati stratešku, logističku i tehničku potporu državama članicama koje sudjeluju u usklađenim ili zajedničkim inspekcijama poštujući u cijelosti zahtjeve o povjerljivosti. Inspekcije bi se trebale provoditi u dogovoru s predmetnim državama članicama i u skladu s nacionalnim pravnim okvirom ili praksom država članica u kojima se provode. Države članice trebale bi poduzeti daljnje mjere na temelju ishoda usklađenih i zajedničkih inspekcija u skladu s nacionalnim pravom ili praksom.
- (19) Usklađene i zajedničke inspekcije ne bi smjele zamijeniti ni ugroziti nacionalne nadležnosti. Nacionalna tijela također bi trebala biti u potpunosti uključena u postupak takvih inspekcija i imati pune ovlasti. Ako su sindikati nadležni za inspekcije na nacionalnoj razini, zajedničke i usklađene inspekcije trebale bi se provoditi samo ako se relevantni socijalni partneri s time slažu te u suradnji s njima.
- (20) Kako bi se pratili novi trendovi, izazovi i nedostaci u području radne mobilnosti i koordinacije socijalne sigurnosti, Nadzorno tijelo trebalo bi u suradnji s državama članicama i, prema potrebi, socijalnim partnerima razviti analitičke kapacitete i kapacitete za procjenu rizika. To bi trebalo uključivati provedbu analiza i studija tržišta rada te stručnih revizija. Nadzorno tijelo trebalo bi pratiti moguće neravnoteže u pogledu vještina i prekograničnog protoka radne snage, uključujući njihov mogući utjecaj na teritorijalnu koheziju. Osim toga, Nadzorno tijelo trebalo bi poduprijeti procjenu rizika iz članka 10. Direktive 2014/67/EU. Nadzorno tijelo trebalo bi osigurati sinergije i komplementarnost s agencijama, službama ili mrežama Unije. U tu bi svrhu trebalo, među ostalim, od mreže SOLVIT i sličnih službi tražiti informacije o izazovima specifičnima za pojedine sektore te čestim problemima u vezi s mobilnošću radne snage unutar područja primjene ove Uredbe. Nadzorno tijelo trebalo bi usto olakšati i pojednostavniti aktivnosti prikupljanja podataka koje su predviđene zakonodavstvom Unije u području primjene ove Uredbe. Time za države članice ne nastaju nove obveze izvješćivanja.
- (21) Kako bi ojačala kapacitete nacionalnih tijela u području mobilnosti radne snage i koordinacije sustava socijalne sigurnosti te poboljšala dosljednost u primjeni prava Unije u područjima primjene ove Uredbe, Nadzorno tijelo trebalo bi pružiti operativnu pomoć nacionalnim tijelima, među ostalim izradom praktičnih smjernica, uvođenjem programa osposobljavanja i uzajamnog učenja, među ostalim za inspektorate rada kako bi nastojali riješiti izazove kao što su lažno samozapošljavanje i zlouporaba upućivanja, promicanjem projekata uzajamne pomoći, olakšavanjem razmjena osoblja kao što su one iz članka 8. Direktive 2014/67/EU te potporom državama članicama u organizaciji kampanja za informiranje pojedinaca i poslodavaca o njihovim pravima i obvezama. Nadzorno tijelo trebalo bi promicati razmjenu, širenje i prihvaćanje dobre prakse te znanja te promovirati uzajamno razumijevanje različitih nacionalnih sustava i praksi.
- (22) Nadzorno tijelo trebalo bi razviti sinergije između svojih zadaća kako bi se osigurala pravedna mobilnost radne snage i rješavanje problema neprijavljenog rada. Za potrebe ove Uredbe, „rješavanje” neprijavljenog rada znači sprječavanje i odvrćanje od neprijavljenog rada i borba protiv njega te poticanje njegova prijavljivanja. Oslanjajući se na znanje i načine rada Europske platforme za jačanje suradnje u rješavanju neprijavljenog rada, uspostavljene Odlukom (EU) 2016/344 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁹⁾, Nadzorno tijelo trebalo bi, uz sudjelovanje socijalnih partnera, osnovati stalnu radnu skupinu, također nazvanu Platforma, za jačanje suradnje u rješavanju neprijavljenog rada. Nadzorno tijelo trebalo bi osigurati neometan prijenos postojećih aktivnosti Platforme uspostavljene Odlukom (EU) 2016/344 na radnu skupinu u sklopu Nadzornog tijela.
- (23) Nadzorno tijelo trebalo bi izvršavati ulogu medijacije. Ako ne uspiju riješiti predmete putem izravnog kontakta i dijaloga, države članice trebale bi moći uputiti sporne pojedinačne predmete Nadzornom tijelu radi medijacije. Medijacijom bi trebalo rješavati samo sporove među državama članicama, a pojedincima i poslodavcima koji se suočavaju s poteškoćama pri ostvarivanju svojih prava proizašlih iz prava Unije trebale bi i dalje na raspolaganju biti nacionalne službe i službe Unije koje su zadužene za rješavanje takvih predmeta, kao što je mreža SOLVIT, kojima bi ih Nadzorno tijelo trebalo uputiti. Mreža SOLVIT također bi trebala moći uputiti na razmatranje Nadzornom tijelu slučajeve u kojima se problem ne može riješiti zbog razlika među nacionalnim upravama. Nadzorno tijelo trebalo bi obavljati svoju ulogu medijacije ne dovodeći u pitanje nadležnosti Suda Europske unije u pogledu tumačenja prava Unije i ne dovodeći u pitanje nadležnost Administrativne komisije.

⁽⁹⁾ Odluka (EU) 2016/344 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. ožujka 2016. o uspostavi Europske platforme za jačanje suradnje u rješavanju neprijavljenog rada (SL L 65, 11.3.2016., str. 12.).

- (24) Europski okvir za interoperabilnost (EIF) sadržava načela i preporuke o tome kako poboljšati upravljanje aktivnostima u području interoperabilnosti i pružanje javnih usluga, uspostaviti međuorganizacijske i prekogranične odnose, pojednostaviti postupke koji podržavaju potpune digitalne razmjene te osigurati da se postojećim i novim zakonodavstvom podupiru načela interoperabilnosti. Referentna arhitektura europske interoperabilnosti (EIRA) generička je struktura koja se sastoji od načela i smjernica koje se primjenjuju za provedbu interoperabilnih rješenja, iz Odluke (EU) 2015/2240 Europskog parlamenta i vijeća⁽¹⁰⁾. EIF i EIRA trebali bi pružati smjernice i potporu Nadzornom tijelu pri razmatranju pitanja u području interoperabilnosti.
- (25) Nadzorno tijelo trebalo bi Uniji i nacionalnim dionicima nastojati pružiti bolji pristup informacijama na internetu i internetskim uslugama te im olakšavati međusobnu razmjenu informacija. Stoga bi Nadzorno tijelo trebalo poticati upotrebu digitalnih alata kad god je to moguće. Uz informatičke sustave i internetske stranice, digitalni alati poput internetskih platformi i baza podataka dobivaju sve važniju ulogu na tržištu prekogranične mobilnosti radne snage. Stoga su takvi alati korisni u osiguravanju jednostavnog pristupa relevantnim informacijama na internetu i u olakšavanju razmjene informacija za dionike iz Unije i država članica u vezi s njihovim prekograničnim aktivnostima.
- (26) Nadzorno tijelo trebalo bi nastojati da internetske stranice i mobilne aplikacije pokrenute u svrhu provedbe zadaća utvrđenih u ovoj Uredbi budu u skladu s relevantnim zahtjevima Unije za pristupačnost. Direktivom (EU) 2016/2102 Europskog parlamenta i Vijeća⁽¹¹⁾ od država članica zahtijeva se da osiguraju da su internetske stranice njihovih javnih tijela pristupačne u skladu s načelima da su uočljive, operabilne, razumljive i stabilne te da su usklađene sa zahtjevima te direktive. Ta se direktiva ne primjenjuje na internetske stranice ni mobilne aplikacije institucija, tijela, ureda i agencija Unije. Međutim, Nadzorno tijelo trebalo bi nastojati pridržavati se načela navedenih u toj direktivi.
- (27) Upravljanje Nadzornim tijelom i njegov rad trebali bi biti u skladu s načelima iz Zajedničke izjave Europskog parlamenta, Vijeća i Komisije o decentraliziranim agencijama od 19. srpnja 2012.
- (28) Načelo ravnopravnosti jedno je od temeljnih načela prava Unije. Njime se zahtijeva da ravnopravnost žena i muškaraca bude osigurana u svim područjima, uključujući zapošljavanje, rad i plaće. Sve stranke trebale bi nastojati postići uravnoteženu zastupljenost žena i muškaraca u upravnom odboru i u skupini dionika. Tom bi cilju pri odabiru svojih predsjednika i zamjenika predsjednika trebao težiti i upravni odbor.
- (29) Radi djelotvornog funkcioniranja Nadzornog tijela u upravnom bi odboru trebale biti zastupljene države članice i Komisija. Predstavnike u upravnom odboru također mogu imenovati Europski parlament, kao i međusektorske organizacije socijalnih partnera na razini Unije koje jednako zastupaju sindikate i organizacije poslodavaca te odgovarajuće zastupaju mala i srednja poduzeća. Pri sastavljanju upravnog odbora, uključujući izbor njegova predsjednika i zamjenika predsjednika, trebalo bi poštovati načela rodne uravnoteženosti te iskustvo i kvalifikacije. Radi djelotvornog i učinkovitog funkcioniranja Nadzornog tijela upravni bi odbor posebice trebao donositi godišnji program rada, izvršavati svoje zadaće povezane s proračunom Nadzornog tijela, donositi financijska pravila koja se primjenjuju na Nadzorno tijelo, imenovati izvršnog direktora te utvrditi postupke za donošenje odluka izvršnog direktora povezanih s operativnim zadaćama Nadzornog tijela. Predstavnici trećih zemalja koje primjenjuju pravila Unije u području primjene ove Uredbe, trebali bi moći sudjelovati na sastancima upravnog odbora kao promatrači.
- (30) U iznimnim slučajevima, kada je potrebno zadržati maksimalnu razinu povjerljivosti, neovisni stručnjak kojeg imenuju Europski parlament i predstavnici međusektorskih organizacija socijalnih partnera na razini Unije ne bi smio sudjelovati u raspravama upravnog odbora. Takva bi odredba trebala biti jasno utvrđena u poslovniku upravnog odbora i trebala bi biti ograničena na osjetljive informacije o pojedinačnim slučajevima kako bi se osiguralo da stvarno sudjelovanje stručnjaka i predstavnika u radu upravnog odbora ne bude neopravdano ograničeno.
- (31) Kako bi se osiguralo ukupno administrativno upravljanje Nadzornim tijelom i provedba zadaća koje su dodijeljene Nadzornom tijelu, trebalo bi imenovati izvršnog direktora. Drugi članovi osoblja mogu zamijeniti izvršnog direktora kada se to smatra potrebnim da bi se osiguralo svakodnevno upravljanje Nadzornim tijelom, u skladu s unutarnjim pravilima Nadzornog tijela, bez stvaranja dodatnih upravljačkih položaja.

⁽¹⁰⁾ Odluka (EU) 2015/2240 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2015. o uspostavi programa interoperabilnih rješenja i zajedničkih okvira za europske javne uprave, poduzetnike i građane (program ISA²) kao sredstva modernizacije javnog sektora (SL L 318, 4.12.2015., str. 1.).

⁽¹¹⁾ Direktiva (EU) 2016/2102 Europskog parlamenta i Vijeća od 26. listopada 2016. o pristupačnosti internetskih stranica i mobilnih aplikacija tijela javnog sektora (SL L 327, 2.12.2016., str. 1.).

- (32) Ne dovodeći u pitanje ovlasti Komisije, upravni odbor i izvršni direktor trebali bi biti neovisni u obavljanju svojih dužnosti i djelovati u javnom interesu.
- (33) Nadzorno tijelo trebalo bi se u područjima primjene ove Uredbe za koja je nadležno izravno koristiti stručnim znanjem relevantnih dionika u okviru posebne skupine dionika. Članovi bi trebali biti predstavnici socijalnih partnera na razini Unije, uključujući priznate sektorske socijalne partnere Unije koji predstavljaju sektore posebno zahvaćene pitanjima mobilnosti radne snage. Skupina dionika trebala bi unaprijed primiti kratka izvješća i moći podnositi mišljenja Nadzornom tijelu, na zahtjev ili na vlastitu inicijativu. Pri obavljanju svojih aktivnosti skupina dionika uzimat će u obzir mišljenja Savjetodavnog odbora za usklađivanje sustava socijalne sigurnosti ustanovljenog Uredbom (EZ) br. 883/2004 i Savjetodavnog odbora za slobodno kretanje radnika ustanovljenog Uredbom (EU) br. 492/2011 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹²⁾ te će se služiti njihovim stručnim znanjem.
- (34) Kako bi se Nadzornom tijelu zajamčila potpuna autonomija i neovisnost, trebalo bi mu odobriti autonoman proračun čije bi prihode činila sredstva iz općeg proračuna Unije, dobrovoljni financijski doprinosi država članica i doprinosi trećih zemalja koje sudjeluju u radu Nadzornog tijela. U iznimnim i opravdanim slučajevima Nadzorno tijelo trebalo bi moći primiti sredstva na temelju sporazuma o delegiranju ili ad hoc bespovratna sredstva te naplatiti publikacije i usluge koje pruža.
- (35) Usluge prevodenja potrebne za rad Nadzornog tijela osigurava Prevoditeljski centar za tijela Europske unije (Prevoditeljski centar). Nadzorno tijelo trebalo bi surađivati s Prevoditeljskim centrom radi utvrđivanja pokazatelja kvalitete, pravovremenosti i povjerljivosti, radi jasnog utvrđivanja potreba i prioriteta Nadzornog tijela te razvijanja transparentnih i objektivnih postupaka za proces prevodenja.
- (36) Obrada osobnih podataka koja se provodi u kontekstu ove Uredbe trebala bi biti u skladu s Uredbom (EU) 2016/679 ⁽¹³⁾ ili (EU) 2018/1725 ⁽¹⁴⁾ Europskog parlamenta i Vijeća, ovisno o tome koja se primjenjuje. To uključuje donošenje odgovarajućih tehničkih i organizacijskih mjera kako bi se ispunile obveze na temelju tih uredbi, posebice mjera koje se odnose na zakonitost obrade, sigurnost aktivnosti obrade te informiranje i prava osoba čiji se podaci obrađuju.
- (37) Kako bi se osiguralo transparentno djelovanje Nadzornog tijela, na njega bi se trebala primjenjivati Uredba (EZ) br. 1049/2001 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁵⁾. Aktivnosti Nadzornog tijela trebale bi podlijegati kontroli Europskog ombudsmana u skladu s člankom 228. UFEU-a.
- (38) Na Nadzorno tijelo trebala bi se primjenjivati Uredba (EU, Euratom) br. 883/2013 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁶⁾, a ono bi trebalo pristupiti Međuinstitucionalnom sporazumu od 25. svibnja 1999. između Europskog parlamenta, Vijeća Europske unije i Komisije Europskih zajednica u vezi s internim istragama koje provodi Europski ured za borbu protiv prijevара (OLAF).
- (39) Država članica domaćin Nadzornog tijela trebala bi osigurati najbolje moguće uvjete za njegovo pravilno funkcioniranje.
- (40) Kako bi se osigurali otvoreni i transparentni uvjeti zapošljavanja, kao i jednako postupanje prema osoblju, na osoblje i na izvršnog direktora Nadzornog tijela trebalo bi primjenjivati Pravilnik o osoblju za dužnosnike Europske unije i Uvjete zaposlenja ostalih službenika Unije utvrđene u Uredbi Vijeća (EEZ, Euratom, EZUČ) br. 259/68 ⁽¹⁷⁾ („Pravilnik o osoblju” odnosno „Uvjeti zaposlenja”), uključujući i pravila u vezi s profesionalnom tajnom ili druge jednakovrijedne obveze u pogledu povjerljivosti.

⁽¹²⁾ Uredba (EU) br. 492/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 5. travnja 2011. o slobodi kretanja radnika u Uniji (SL L 141, 27.5.2011., str. 1.).

⁽¹³⁾ Uredba (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Direktive 95/46/EZ (Opća uredba o zaštiti podataka) (SL L 119, 4.5.2016., str. 1.).

⁽¹⁴⁾ Uredba (EU) 2018/1725 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2018. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka u institucijama, tijelima, uredima i agencijama Unije i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 45/2001 i Odluke br. 1247/2002/EZ (SL L 295, 21.11.2018., str. 39.).

⁽¹⁵⁾ Uredba (EZ) br. 1049/2001 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. svibnja 2001. o javnom pristupu dokumentima Europskog parlamenta, Vijeća i Komisije (SL L 145, 31.5.2001., str. 43.).

⁽¹⁶⁾ Uredba (EU, Euratom) br. 883/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. rujna 2013. o istragama koje provodi Europski ured za borbu protiv prijevара (OLAF) i stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 1073/1999 Europskog parlamenta i Vijeća te Uredbe Vijeća (Euratom) br. 1074/1999 (SL L 248, 18.9.2013., str. 1.).

⁽¹⁷⁾ SL L 56, 4.3.1968., str. 1.

- (41) Nadzorno tijelo trebalo bi surađivati s agencijama Unije unutar područja njihovih nadležnosti, osobito s onima u području zapošljavanja i socijalne politike, služeći se njihovim stručnim znanjem i povećavajući sinergije: Europskom zakladom za poboljšanje životnih i radnih uvjeta (Eurofound), Europskim centrom za razvoj strukovnog osposobljavanja (Cedefop), Europskom agencijom za sigurnost i zdravlje na radu (EU-OSHA) i Europskom zakladom za osposobljavanje (ETF) te, također, kad je riječ o borbi protiv organiziranog kriminala i trgovanja ljudima, s Agencijom Europske unije za suradnju tijela za izvršavanje zakonodavstva (Europol) i Agencijom Europske unije za suradnju u kaznenom pravosuđu (Eurojust). Takvom suradnjom trebali bi se osigurati koordinacija, promicati sinergije i izbjeći svako udvostručivanje u njihovim aktivnostima.
- (42) U području koordinacije socijalne sigurnosti, Nadzorno tijelo i Administrativna komisija trebali bi blisko surađivati s ciljem postizanja sinergija i izbjegavanja udvostručivanja.
- (43) Kako bi se pokrenule aktivnosti postojećih tijela u područjima iz područja primjene ove Uredbe, Nadzorno tijelo trebalo bi preuzeti izvršavanje zadaća koje obavljaju Tehnički odbor za slobodno kretanje radnika osnovan Uredbom (EU) br. 492/2011, Odbor stručnjaka za upućene radnike osnovan Odlukom Komisije 2009/17/EZ ⁽¹⁸⁾, uključujući razmjenu informacija o administrativnoj suradnji i pomoć u pitanjima primjene kao i prekograničnog izvršavanja, te platformu uspostavljenu Odlukom (EU) 2016/344. Nakon što Nadzorno tijelo postane operativno, ta bi tijela trebala prestati postojati. Upravni odbor može odlučiti osnovati posebne radne ili stručne skupine.
- (44) Savjetodavni odbor za usklađivanje sustava socijalne sigurnosti i Savjetodavni odbor za slobodno kretanje radnika forum su za savjetovanje sa socijalnim partnerima i predstavnicima vlada na nacionalnoj razini. Nadzorno tijelo trebalo bi doprinijeti njihovom radu te može sudjelovati na njihovim sastancima.
- (45) Kako bi se uzela u obzir nova institucijska struktura, trebalo bi izmijeniti uredbe (EZ) br. 883/2004, (EU) br. 492/2011 i (EU) 2016/589, a Odluku (EU) 2016/344 trebalo bi staviti izvan snage nakon što Nadzorno tijelo postane operativno.
- (46) Nadzorno tijelo trebalo bi poštovati raznolikosti nacionalnih sustava industrijskih odnosa, kao i autonomiju socijalnih partnera, kako se jasno prepoznaje u UFEU-u. Sudjelovanjem u aktivnostima Nadzornog tijela ne dovode se u pitanje nadležnosti, obveze i odgovornosti država članica iz, među ostalim, relevantnih i važećih konvencija Međunarodne organizacije rada, kao što je Konvencija br. 81 o inspekciji rada u industriji i trgovini, ni njihove ovlasti reguliranja ili nadzora nacionalnih industrijskih odnosa ili medijacije u njima, posebice u pogledu prava na kolektivno pregovaranje i kolektivno djelovanje.
- (47) S obzirom na to da ciljeve ove Uredbe, odnosno, u okviru svojeg područja primjene, osiguravanje pravedne mobilnosti radne snage u Uniji i pomaganje državama članicama i Komisiji u koordinaciji sustava socijalne sigurnosti unutar Unije, ne mogu dostatno ostvariti države članice neusklađenim djelovanjem, nego se zbog prekogranične prirode tih aktivnosti i potrebe za većom suradnjom među državama članicama on na bolji način može ostvariti na razini Unije, Unija može donijeti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti utvrđenim u članku 5. Ugovora o Europskoj uniji. U skladu s načelom proporcionalnosti utvrđenim u tom članku, ova Uredba ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje tih ciljeva.
- (48) Ovom se Uredbom poštuju temeljna prava i načela priznata posebice u Povelji o temeljnim pravima Europske unije, kako je navedeno u članku 6. UFEU-a,

⁽¹⁸⁾ Odluka Komisije 2009/17/EZ od 19. prosinca 2008. o osnivanju Odbora stručnjaka za upućene radnike (SL L 8, 13.1.2009., str. 26.).

DONIJELI SU OVU UREDBU:

POGLAVLJE I.

NAČELA

Članak 1.

Osnivanje, predmet i područje primjene

1. Ovom Uredbom osniva se Europsko nadzorno tijelo za rad („Nadzorno tijelo”).
2. Nadzorno tijelo pomaže državama članicama i Komisiji u djelotvornoj provedbi i primjeni prava Unije u području mobilnosti radne snage u Uniji te koordinaciji sustava socijalne sigurnosti u Uniji. Nadzorno tijelo djeluje u području primjene akata Unije navedenih u stavku 4., uključujući sve direktive, uredbe i odluke koje se temelje na tim aktima, te bilo koje daljnje pravno obvezujuće akte Unije kojima se Nadzornom tijelu dodjeljuju zadaće.
3. Ovom se Uredbom ni na koji način ne utječe na ostvarivanje temeljnih prava priznatih u državama članicama i na razini Unije, uključujući pravo ili slobodu štrajka ili poduzimanja drugih mjera obuhvaćenih posebnim sustavima odnosa između radnika i poslodavaca u državama članicama, u skladu s nacionalnim pravom ili praksom. Njome se ne utječe ni na pravo na pregovaranje, sklapanje i izvršavanje kolektivnih ugovora te na pravo na poduzimanje kolektivnih mjera u skladu s nacionalnim pravom ili praksom.
4. Područje aktivnosti Nadzornog tijela obuhvaća sljedeće akte Unije kao i sve njihove buduće izmjene:
 - (a) Direktiva 96/71/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁹⁾;
 - (b) Direktiva 2014/67/EU;
 - (c) Uredba (EZ) br. 883/2004 i Uredba (EZ) br. 987/2009 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²⁰⁾, uključujući odredbe uredbi Vijeća (EEZ) br. 1408/71 ⁽²¹⁾ i (EEZ) br. 574/72 ⁽²²⁾ u mjeri u kojoj su još uvijek primjenjive, Uredba (EU) 1231/2010 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²³⁾ i Uredba Vijeća (EZ) br. 859/2003 ⁽²⁴⁾ o proširenju odredbi Uredaba (EEZ) br. 1408/71 i (EEZ) br. 574/72 na državljane trećih zemalja koji tim uredbama još nisu obuhvaćeni isključivo na temelju svog državljanstva;
 - (d) Uredbu (EU) br. 492/2011;

⁽¹⁹⁾ Direktiva 96/71/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 16. prosinca 1996. o upućivanju radnika u okviru pružanja usluga (SL L 18, 21.1.1997., str. 1.).

⁽²⁰⁾ Uredba (EZ) br. 987/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. rujna 2009. o utvrđivanju postupka provedbe Uredbe (EZ) br. 883/2004 o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti (SL L 284, 30.10.2009., str. 1.).

⁽²¹⁾ Uredba Vijeća (EEZ) br. 1408/71 od 14. lipnja 1971. o primjeni sustava socijalne sigurnosti na zaposlene osobe, samozaposlene osobe i članove njihovih obitelji koji se kreću unutar Zajednice (SL L 149, 5.7.1971., str. 2.).

⁽²²⁾ Uredba Vijeća (EEZ) br. 574/72 od 21. ožujka 1972. o utvrđivanju postupka provedbe Uredbe (EEZ) br. 1408/71 o primjeni sustava socijalnog osiguranja na zaposlene osobe, samozaposlene osobe i članove njihovih obitelji koji se kreću unutar Zajednice (SL L 74, 27.3.1972., str. 1.).

⁽²³⁾ Uredba (EU) br. 1231/2010 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. studenoga 2010. o proširenju primjene Uredbe (EZ) br. 883/2004 i Uredbe (EZ) br. 987/2009 na državljane trećih zemalja koji tim uredbama još nisu obuhvaćeni isključivo na temelju svog državljanstva (SL L 344, 29.12.2010., str. 1.).

⁽²⁴⁾ Uredba Vijeća (EZ) br. 859/2003 od 14. svibnja 2003. o proširenju odredaba Uredbe (EEZ) br. 1408/71 i Uredbe (EEZ) br. 574/72 na državljane trećih zemalja za koje ne vrijede spomenute odredbe isključivo na osnovi njihovog državljanstva (SL L 124, 20.5.2003., str. 1.).

- (e) Direktivu 2014/54/EU;
- (f) Uredba (EU) 2016/589;
- (g) Uredba (EZ) br. 561/2006 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²⁵⁾;
- (h) Direktiva 2006/22/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²⁶⁾;
- (i) Uredba (EZ) br. 1071/2009 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²⁷⁾.

5. Područje aktivnosti Nadzornog tijela obuhvaća odredbe ove Uredbe koje se odnose na suradnju između država članica u rješavanju neprijavljenog rada.

6. Ovom se Uredbom poštuje nadležnost država članica u pogledu primjene i provedbe prava Unije iz članka 4.

Njome se ne utječe na prava ili obveze pojedinaca ili poslodavaca zajamčene pravom Unije ili nacionalnim pravom ili praksom, na prava i obveze nacionalnih tijela koje iz njih proizlaze, niti na autonomiju socijalnih partnera predviđenu UFEU-om.

Ovom se Uredbom ne dovode u pitanje postojeći bilateralni sporazumi i sporazumi o administrativnoj suradnji između država članica, osobito oni koji su povezani s usklađenim i zajedničkim inspekcijama.

Članak 2.

Ciljevi

Ciljevi su Nadzornog tijela doprinijeti osiguravanju pravedne mobilnosti radne snage u Uniji i pomagati državama članicama i Komisiji u koordinaciji sustava socijalne sigurnosti unutar Unije. S tim u cilju te u okviru područja provedbe aktivnosti u skladu s člankom 1., Nadzorno tijelo:

- (a) olakšava pristup informacijama o pravima i obvezama u pogledu mobilnosti radne snage u Uniji te pristup relevantnim uslugama;
- (b) olakšava i jača suradnju među državama članicama u provedbi relevantnog prava Unije u Uniji, uključujući olakšavanje usklađenih i zajedničkih inspekcija;
- (c) provodi medijaciju i olakšava pronalaženje rješenja u slučajevima prekograničnih sporova među državama članicama; i
- (d) podupire suradnju među državama članicama s ciljem rješavanja neprijavljenog rada.

Članak 3.

Pravni status

1. Nadzorno tijelo je tijelo Unije koje ima pravnu osobnost.

⁽²⁵⁾ Uredba (EZ) br. 561/2006 Europskog parlamenta i Vijeća od 15. ožujka 2006. o usklađivanju određenog socijalnog zakonodavstva koje se odnosi na cestovni promet i o izmjeni uredbi Vijeća (EEZ) br. 3821/85 i (EZ) br. 2135/98 te o stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EEZ) br. 3820/85 (SL L 102, 11.4.2006., str. 1.).

⁽²⁶⁾ Direktiva 2006/22/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 15. ožujka 2006. o minimalnim uvjetima za provedbu uredbi Vijeća (EEZ) br. 3820/85 i (EEZ) br. 3821/85 o socijalnom zakonodavstvu koje se odnosi na aktivnosti cestovnog prijevoza i stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 88/599/EEZ (SL L 102, 11.4.2006., str. 35.).

⁽²⁷⁾ Uredba (EZ) br. 1071/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 21. listopada 2009. o uspostavljanju zajedničkih pravila koja se tiču uvjeta za obavljanje djelatnosti cestovnog prijevoznika te stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 96/26/EZ (SL L 300, 14.11.2009., str. 51.).

2. U svakoj državi članici Nadzorno tijelo ima najširu pravnu sposobnost koju pravnim osobama priznaje njezino nacionalno pravo. Ono posebice može stjecati pokretnine i nekretnine i raspolagati njima te biti stranka u sudskim postupcima.

POGLAVLJE II.

ZADAĆE NADZORNOG TIJELA

Članak 4.

Zadaće Nadzornog tijela

Da bi ostvarilo svoje ciljeve, Nadzorno tijelo obavlja sljedeće zadaće:

- (a) olakšava pristup informacijama i koordinira EURES u skladu s člancima 5. i 6.;
- (b) olakšava suradnju i razmjenu informacija među državama članicama radi dosljedne, učinkovite i djelotvorne primjene i provedbe relevantnog prava Unije, u skladu s člankom 7.;
- (c) koordinira i podupire usklađene i zajedničke inspekcije, u skladu s člancima 8. i 9.;
- (d) provodi analize i procjene rizika o pitanjima povezanim s prekograničnom mobilnošću radne snage, u skladu s člankom 10.;
- (e) podupire države članice pri izgradnji kapaciteta u pogledu učinkovite primjene i provedbe relevantnog prava Unije, u skladu s člankom 11.;
- (f) podupire države članice u rješavanju neprijavljenog rada, u skladu s člankom 12.;
- (g) provodi medijaciju u sporovima među državama članicama u pogledu primjene relevantnog prava Unije, u skladu s člankom 13.;

Članak 5.

Informacije o mobilnosti radne snage

Nadzorno tijelo unaprijeđuje dostupnost, kvalitetu i pristupačnost informacija opće prirode namijenjenih pojedincima, poslodavcima i organizacijama socijalnih partnera u vezi s pravima i obvezama koji proizlaze iz akata Unije navedenih u članku 1. stavku 4. kako bi olakšalo mobilnost radne snage diljem Unije. U tu svrhu Nadzorno tijelo:

- (a) doprinosi pružanju relevantnih informacija o pravima i obvezama pojedinaca u situacijama prekogranične mobilnosti radne snage, među ostalim putem jedinstvene internetske stranice na razini Unije koja djeluje kao jedinstveni portal za pristup izvorima informacija i uslugama na razini Unije i na nacionalnoj razini na svim službenim jezicima Unije, a koja je uspostavljena Uredbom (EU) br. 2018/1724;
- (b) podupire države članice u primjeni Uredbe (EU) 2016/589;
- (c) podupire države članice u ispunjavanju obveza pristupa informacijama o slobodnom kretanju radnika i njihova širenja, posebno kako je utvrđeno u članku 6. Direktive 2014/54/EU i u članku 22. Uredbe (EU) 2016/589, o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti kako je utvrđeno u članku 76. stavcima 4. i 5. Uredbe (EZ) br. 883/2004, i o upućivanju radnika kako je utvrđeno u članku 5. Direktive 2014/67/EU, među ostalim upućivanjem na nacionalne izvore za informiranje, primjerice na jedinstvenu nacionalnu službenu internetsku stranicu;

- (d) podupire države članice u unaprjeđivanju točnosti, potpunosti i pristupačnosti relevantnih nacionalnih informacijskih izvora i usluga, u skladu s kriterijima kvalitete utvrđenima u Uredbi (EU) 2018/1724;
- (e) podupire države članice u pojednostavnjivanju pružanja pojedincima i poslodavcima informacija i usluga koje se odnose na prekograničnu mobilnost na dobrovoljnoj osnovi;
- (f) olakšava suradnju između nadležnih tijela koja su imenovana u skladu s Direktivom 2014/54/EU radi pružanja informacija, smjernica i pomoći pojedincima i poslodavcima u području mobilnosti radne snage na unutarnjem tržištu.

Članak 6.

Koordinacija EURES-a

Kako bi se državama članicama pružila potpora u pružanju usluga pojedincima i poslodavcima putem EURES-a, kao što su prekogranično traženje radnog mjesta, pripravnništva i naukovanja koje će odgovarati određenom životopisu te na taj način olakšala mobilnost radne snage u Uniji, Nadzorno tijelo upravlja Europskim koordinacijskim uredom EURES-a, uspostavljenim člankom 7. Uredbe (EU) 2016/589.

Europski koordinacijski ured pod upravljanjem Nadzornog tijela izvršava svoje zadaće u skladu s člankom 8. Uredbe (EU) 2016/589, osim za tehničko funkcioniranje i razvoj portala EURES-a i povezanih IT usluga, kojima i dalje upravlja Komisija. Nadzorno tijelo, u okviru odgovornosti izvršnog direktora kako je utvrđeno u članku 22. stavku 4. točki (n) ove Uredbe, osigurava potpunu usklađenost te aktivnosti sa zahtjevima primjenjivog zakonodavstva o zaštiti podataka, uključujući zahtjev za imenovanje službenika za zaštitu podataka, u skladu s člankom 36. ove Uredbe.

Članak 7.

Suradnja i razmjena informacija među državama članicama

1. Nadzorno tijelo olakšava suradnju i ubrzava razmjenu informacija među državama članicama i podupire njihovo učinkovito ispunjavanje obveza u pogledu suradnje, uključujući razmjenu informacija, kako je utvrđeno u pravu Unije u području primjene ove Uredbe.

U tu svrhu Nadzorno tijelo posebice:

- (a) na zahtjev jedne ili više država članica, podupire nacionalna tijela pri utvrđivanju relevantnih kontaktnih točaka nacionalnih tijela u drugim državama članicama;
- (b) na zahtjev jedne ili više država članica, olakšava daljnje postupanje u pogledu zahtjeva i razmjena informacija među nacionalnim tijelima pružajući logističku i tehničku potporu, među ostalim uslugama pismenog i usmenog prevođenja, te razmjenom informacija o statusu predmeta;
- (c) promiče i razmjenjuje najbolje prakse te doprinosi njihovu širenju među državama članicama;
- (d) na zahtjev jedne ili više država članica, prema potrebi, olakšava i podupire prekogranične postupke u vezi s izvršenjem sankcija i novčanih kazni, u području primjene ove Uredbe u skladu s člankom 1.;
- (e) dvaput godišnje izvješćuje Komisiju o neriješenim zahtjevima među državama članicama i razmatra hoće li te zahtjeve uputiti na medijaciju u skladu s člankom 13. stavkom 2.

2. Na zahtjev jedne ili više država članica i pri ispunjavanju svojih zadataka, Nadzorno tijelo pruža informacije kako bi poduprlo predmetnu državu članicu u učinkovitoj primjeni akata Unije koji su u nadležnosti Nadzornog tijela.

3. Nadzorno tijelo promiče upotrebu elektroničkih alata i postupaka za razmjenu poruka među nacionalnim tijelima, uključujući sustav IMI.

4. Nadzorno tijelo potiče upotrebu inovativnih pristupa djelotvornoj i učinkovitoj prekograničnoj suradnji i promiče moguće korištenje mehanizama za elektroničku razmjenu i baza podataka među državama članicama kako bi se olakšao pristup podacima u stvarnom vremenu kao i otkrivanje prijevare te može predložiti eventualna poboljšanja u korištenju tih mehanizama i baza podataka. Nadzorno tijelo Komisiji dostavlja izvješća radi daljnjeg poboljšanja mehanizama za elektroničku razmjenu i baza podataka.

Članak 8.

Koordinacija i podupiranje usklađenih i zajedničkih inspekcija

1. Na zahtjev jedne ili više država članica Nadzorno tijelo koordinira i podupire usklađene ili zajedničke inspekcije u područjima iz svoje nadležnosti. Nadzorno tijelo ujedno može na vlastitu inicijativu tijelima predmetnih država članica predložiti da provedu usklađenu ili zajedničku inspekciju.

Usklađene i zajedničke inspekcije podliježu dogovoru predmetnih država članica.

Organizacije socijalnih partnera na nacionalnoj razini mogu skrenuti pozornost Nadzornog tijela na pojedine slučajeve.

2. Za potrebe ove Uredbe:

(a) usklađene inspekcije su inspekcije koje se istovremeno provode u dvije države članice ili više njih u pogledu povezanih slučajeva, pri čemu svako nacionalno tijelo djeluje na vlastitom državnom području, prema potrebi, uz podršku osoblja Nadzornog tijela;

(b) zajedničke inspekcije su inspekcije koje se provode u nekoj državi članici uz sudjelovanje nacionalnih tijela jedne ili više država članica te ih prema potrebi podupire osoblje Nadzornog tijela.

3. U skladu s načelom lojalne suradnje, države članice nastoje sudjelovati u usklađenim ili zajedničkim inspekcijama.

Usklađena ili zajednička inspekcija podliježu prethodnoj suglasnosti svih država članica sudionica, koja se daje putem nacionalnih časnika za vezu imenovanih u skladu s člankom 32.

U slučaju da jedna država članica ili više njih odluči da neće sudjelovati u usklađenoj ili zajedničkoj inspekciji, nacionalna tijela drugih država članica provode takvu inspekciju samo u država članicama sudionicama. Države članice koje odluče da ne sudjeluju u inspekciji čuvaju povjerljivost podataka o takvoj inspekciji.

4. Nadzorno tijelo uspostavlja i donosi načine osiguravanja odgovarajućeg daljnjeg praćenja u slučajevima u kojima država članica odluči da neće sudjelovati u usklađenoj ili zajedničkoj inspekciji.

U takvim slučajevima predmetna država članica obavješćuje Nadzorno tijelo i druge relevantne države članice u pisanom obliku, među ostalim i elektroničkim putem, bez nepotrebne odgode o razlozima svoje odluke i, po mogućnosti, o mjerama koje namjerava poduzeti kako bi se predmet riješio te o rezultatima tih mjera nakon što budu poznati. Nadzorno tijelo može predložiti da država članica koja nije sudjelovala u usklađenoj ili zajedničkoj inspekciji provede vlastitu inspekciju na dobrovoljnoj osnovi.

5. Države članice i nadzorno tijelo informacije o predviđenim inspekcijama čuvaju povjerljivima u odnosu na treće strane.

Članak 9.

Aranžmani za usklađene i zajedničke inspekcije

1. U sporazumu za pokretanje usklađene ili zajedničke inspekcije između država članica sudionica i Nadzornog tijela utvrđuju se uvjeti za njezinu provedbu, uključujući područje primjene i svrhu inspekcije te, prema potrebi, dogovori u pogledu sudjelovanja osoblja Nadzornog tijela. Sporazum može obuhvaćati odredbe kojima se nakon dogovora i

planiranja usklađenih ili zajedničkih inspekcija omogućuje njihova provedba u kratkom roku. Nadzorno tijelo izrađuje predložak sporazuma u skladu s pravom Unije te nacionalnim zakonodavstvom ili praksom.

2. Usklađene i zajedničke inspekcije provode se u skladu s pravom ili praksom država članica u kojima se inspekcije provode. Svako daljnje praćenje takvih inspekcija provodi se u skladu s pravom ili praksom predmetnih država članica.

3. Usklađene i zajedničke inspekcije provode se na operativno učinkovit način. U tu svrhu, države članice u sporazumu o inspekciji službenicima iz druge države članice koja sudjeluje u takvim inspekcijama odobravaju primjerenu ulogu i status, u skladu s pravom ili praksom države članice u kojoj se inspekcija provodi.

4. Nadzorno tijelo državama članicama koje provode usklađene ili zajedničke inspekcije pruža konceptualnu, logističku i tehničku potporu te prema potrebi pravne smjernice ako to zatraže predmetne države članice, uključujući i usluge pismenog i usmenog prevođenja.

5. Osoblje Nadzornog tijela može tijekom inspekcije biti prisutno u svojstvu promatrača i osiguravati logističku potporu te može sudjelovati u usklađenoj ili zajedničkoj inspekciji uz prethodnu suglasnost države članice na čijem će državnom području pružati pomoć tijekom inspekcije u skladu s pravom ili praksom države članice.

6. Tijelo države članice koje provodi usklađenu ili zajedničku inspekciju izvješćuje Nadzorno tijelo o ishodima inspekcije u toj državi članici i o cjelokupnom operativnom vođenju usklađene ili zajedničke inspekcije najkasnije šest mjeseci nakon završetka inspekcije.

7. Informacije prikupljene tijekom usklađenih ili zajedničkih inspekcija moguće je koristiti kao dokaz u pravnim postupcima u predmetnim državama članicama, u skladu s pravom ili praksom te države članice.

8. Informacije o usklađenim i zajedničkim inspekcijama koje koordinira Nadzorno tijelo, kao i informacije koje dostavljaju države članice i Nadzorno tijelo, kako je navedeno u članku 8. stavcima 2. i 3., uključuju se u izvješća koja se dva puta godišnje podnose upravnom odboru. Ta se izvješća šalju i skupini dionika, uz pravilno zacrnjene povjerljive informacije. Godišnje izvješće o inspekcijama koje je poduprlo Nadzorno tijelo uključuje se u godišnje izvješće o aktivnostima Nadzornog tijela.

9. Ako Nadzorno tijelo tijekom usklađenih ili zajedničkih inspekcija, ili tijekom svojih aktivnosti, utvrdi moguće nepravilnosti u primjeni prava Unije te moguće nepravilnosti prema potrebi može prijaviti predmetnim državama članicama i Komisiji.

Članak 10.

Analize i procjene rizika mobilnosti radne snage

1. Nadzorno tijelo, u suradnji s državama članicama i prema potrebi socijalnim partnerima, procjenjuje rizike i provodi analize u pogledu mobilnosti i koordinacije sustava socijalne sigurnosti u Uniji. U procjenama rizika i analizama naglasak će biti na temama kao što su neravnoteže tržišta rada, izazovi specifični za pojedine sektore te česti problemi, a Nadzorno tijelo može provoditi i ciljane dubinske analize i studije kako bi istražilo određene probleme. U provedbi procjene rizika i analizama Nadzorno tijelo koristi se što je više moguće relevantnim i aktualnim statističkim podacima dobivenima u provedenim anketama, osigurava usklađenost s agencijama ili službama Unije i nacionalnim tijelima, agencijama ili službama, te se služi njihovim stručnim znanjem, među ostalim u području prijave, iskorištavanja, diskriminacije, predviđanja potreba za vještinama te zdravlja i sigurnosti na radnome mjestu.

2. Nadzorno tijelo organizira stručne revizije među državama članicama koje su u njima pristale sudjelovati kako bi:

- (a) razmotrilo sva pitanja, poteškoće i konkretne probleme koji mogu proizaći iz provedbe i praktične primjene prava Unije iz nadležnosti Nadzornog tijela te iz njegova izvršavanja u praksi;
 - (b) ojačalo dosljednost u pružanju usluga pojedincima i poduzećima;
 - (c) poboljšalo poznavanje i međusobno razumijevanje različitih sustava i praksi te procijenilo djelotvornost različitih mjera politike, uključujući mjere sprječavanja i odvracanja.
3. Nakon što dovrši procjenu rizika ili drugu vrstu analize Nadzorno tijelo o svojim nalazima izvješćuje Komisiju i izravno predmetne države članice te navodi moguće mjere za uklanjanje utvrđenih nedostataka.

Nadzorno tijelo također uvrštava sažetak svojih nalaza u svoja godišnja izvješća Europskom parlamentu i Komisiji.

4. Nadzorno tijelo, prema potrebi, prikuplja statističke podatke koje su prikupile i dobrovoljno dostavile države članice u područjima prava Unije iz nadležnosti Nadzornog tijela. Pritom Nadzorno tijelo nastoji pojednostaviti postojeće aktivnosti prikupljanja podataka u tim područjima kako bi se izbjeglo udvostručivanje u prikupljanju podataka. Prema potrebi primjenjuje se članak 15. Nadzorno tijelo povezuje se s Komisijom (Eurostat) i prema potrebi dostavlja rezultate aktivnosti prikupljanja podataka.

Članak 11.

Potporna izgradnji kapaciteta

Nadzorno tijelo podupire države članice pri izgradnji kapaciteta za promicanje dosljedne provedbe prava Unije u svim područjima navedenima u članku 1. Nadzorno tijelo posebice provodi sljedeće aktivnosti:

- (a) u suradnji s nacionalnim tijelima i, prema potrebi, socijalnim partnerima izrađuje zajedničke neobvezujuće smjernice za države članice i socijalne partnere, uključujući smjernice za inspekcije u prekograničnim predmetima, te zajedničke definicije i koncepte na temelju relevantnog rada na nacionalnoj razini i razini Unije;
- (b) promiče i podupire uzajamnu pomoć u obliku partnerskih ili grupnih aktivnosti te razmjene osoblja i sustave upućivanja zaposlenika među nacionalnim tijelima;
- (c) promiče razmjenu i širenje iskustava i dobre prakse, uključujući primjere suradnje među relevantnim nacionalnim tijelima;
- (d) razvija sektorske i međusektorske programe osposobljavanja, među ostalim za inspektorate rada, te namjenski materijal za osposobljavanje, među ostalim putem internetskih metoda učenja;
- (e) promiče kampanje za podizanje razine osviještenosti, uključujući informativne kampanje za pojedince i poslodavce, osobito MSP-ove, o njihovim pravima i obvezama te prilikama koje su im dostupne.

Članak 12.

Europska platforma za jačanje suradnje u rješavanju neprijavljenog rada

1. Europska platforma za jačanje suradnje u rješavanju neprijavljenog rada („Platforma”) uspostavljena u skladu s člankom 16. stavkom 2. podupire aktivnosti Nadzornog tijela u rješavanju neprijavljenog rada:

- (a) jačanjem suradnje između relevantnih tijela i drugih uključenih subjekata država članica kako bi učinkovitije i djelotvornije rješavali neprijavljeni rad u njegovim različitim oblicima te lažno prijavljeni rad povezan s njime, uključujući lažno samozapošljavanje;
- (b) unaprjeđivanjem kapaciteta različitih relevantnih tijela i subjekata u državama članicama za rješavanje neprijavljenog rada u pogledu njegovih prekograničnih aspekata i, na taj način, doprinošenjem jednakim uvjetima tržišnog natjecanja;
- (c) povećanjem svijesti javnosti o pitanjima povezanim s neprijavljenim radom i o hitnoj potrebi za odgovarajućim djelovanjem te poticanjem država članica da pojačaju svoje napore u rješavanju neprijavljenog rada;
- (d) provođenjem aktivnosti navedenih u Prilogu.

2. Platforma potiče suradnju među državama članicama:

- (a) razmjenom najboljih praksi i informacija;
- (b) razvijanjem stručnog znanja i analize uz izbjegavanje udvostručivanja;
- (c) poticanjem i olakšavanjem inovativnih pristupa za djelotvornu i učinkovitu prekograničnu suradnju te evaluacijom iskustava;
- (d) doprinošenjem razumijevanju pitanja povezanih s neprijavljenim radom na horizontalnoj razini.

3. Platforma se sastoji od:

- (a) viši predstavnik kojeg imenuje svaka država članica;
- (b) predstavnik Komisije;
- (c) najviše četiri predstavnika međusektorskih organizacija socijalnih partnera na razini Unije, koje imenuju te organizacije, uz jednaku zastupljenost sindikata i organizacija poslodavaca.

4. Sljedeći dionici mogu prisustvovati sastancima Platforme kao promatrači, a njihovi se doprinosi uzimaju u obzir:

- (a) najviše 14 predstavnika organizacija socijalnih partnera iz sektora koji bilježe visoku učestalost neprijavljenog rada, koje imenuju te organizacije, uz jednaku zastupljenost sindikata i organizacija poslodavaca;
- (b) po jedan predstavnik Eurofounda, EU-OSHA-e i MOR-a;
- (c) po jedan predstavnik svake od trećih zemalja iz Europskoga gospodarskog prostora.

Promatrače koji nisu promatrači iz prvog podstavka može se pozvati da prisustvuju sastancima Platforme, a njihovi doprinosi uzimaju se u obzir.

Platformom predsjedava predstavnik Nadzornog tijela.

Članak 13.

Medijacija između država članica

1. Nadzorno tijelo može olakšavati pronalaženje rješenja u slučaju spora između dviju ili više država članica u pogledu pojedinačnih slučajeva primjene zakona Unije u područjima obuhvaćenima ovom Uredbom, ne dovodeći u pitanje ovlasti Suda Europske unije. Svrha takve medijacije jest pomirenje različitih stajališta država članica koje su stranke u sporu te donošenje neobvezujućeg mišljenja.
2. Ako se spor ne može riješiti izravnim kontaktima i dijalogom među državama članicama koje su stranke u sporu, Nadzorno tijelo pokreće postupak medijacije na zahtjev jedne ili više dotičnih država članica. Nadzorno tijelo može predložiti i pokretanje postupka medijacije na vlastitu inicijativu. Medijacija se provodi samo uz suglasnost svih država članica koje su stranke u sporu.
3. Prva faza medijacije provodi se između država članica koje su stranke u sporu i medijatora koji zajedničkim sporazumom donosi neobvezujuće mišljenje. Stručnjaci iz država članica, Komisija i Nadzorno tijelo u prvoj fazi medijacije mogu imati savjetodavnu ulogu.
4. Ako se rješenje ne pronađe u prvoj fazi medijacije, Nadzorno tijelo pokreće drugu fazu medijacije pred svojim odborom za medijaciju, podložno suglasnosti svih država članica koje su stranke u sporu.
5. Odbor za medijaciju, sastavljen od stručnjaka iz država članica osim onih država članica koje su stranke u sporu, teži pomirenju stajališta država članica koje su stranke u sporu i postiže dogovor o neobvezujućem mišljenju. Stručnjaci Komisije i Nadzornog tijela u toj drugoj fazi medijacije mogu sudjelovati u savjetodavnoj ulozi.
6. Upravni odbor donosi poslovnik za medijaciju, uključujući aranžmane za rad i imenovanje medijatora, primjenjive rokove, sudjelovanje stručnjaka država članica, Komisije i Nadzornog tijela te mogućnost da odbor za medijaciju sudjeluje u povjerenstvima koja se sastoje od više članova.
7. Države članice na koje su stranke u sporu dobrovoljno sudjeluju u obje faze medijacije. Ako ta država članica odluči ne sudjelovati u medijaciji, pisanim putem ili u elektroničkom obliku obavješćuje Nadzorno tijelo i druge države članice koje su stranke u sporu o razlozima svoje odluke u roku koji je upravni odbor utvrdio u poslovniku iz stavka 6.
8. Kad države članice predlože predmet radi medijacije, osiguravaju da su svi osobni podaci povezani s tim predmetom anonimizirani tako da se identitet ispitanika ne može ili više ne može utvrditi. Nadzorno tijelo ni u kojem trenutku medijacije ne obrađuje osobne podatke pojedinaca na koje se taj predmet odnosi.
9. U predmetima za koje se vode sudski postupci na nacionalnoj razini ili razini Unije nije dopuštena medijacija Nadzornog tijela. Ako je tijekom medijacije započet sudski postupak, postupak medijacije suspendira se.
10. Medijacijom se ne dovodi u pitanje nadležnost Administrativne komisije uključujući sve odluke koje donosi. Pri medijaciji uzimaju se u obzir sve relevantne odluke Administrativne komisije.

11. Ako se spor odnosi, u cijelosti ili djelomično, na pitanja socijalne sigurnosti, Nadzorno tijelo o tome obavješćuje Administrativnu komisiju.

Kako bi se osigurala dobra suradnja, sporazumno koordinirale aktivnosti i izbjeglo udvostručivanje u slučajevima medijacije koji se odnose na pitanja i socijalne sigurnosti i radnog prava, Administrativna komisija i Nadzorno tijelo uspostavljaju sporazum o suradnji.

Na zahtjev Administrativne komisije i u dogovoru s državama članicama koje sustranke u sporu, Nadzorno tijelo upućuje slučaj povezan sa socijalnom sigurnošću Administrativnoj komisiji u skladu s člankom 74.a stavkom 2. Uredbe (EZ) br. 883/2004. Medijacija se može nastaviti o pitanjima koja se ne odnose na socijalnu sigurnost.

Na zahtjev bilo koje države članice koja je stranka u sporu, Nadzorno tijelo upućuje slučaj u vezi s koordinacijom socijalne sigurnosti Administrativnoj komisiji. To se upućivanje može dogoditi u bilo kojoj fazi medijacije. Medijacija se može nastaviti o pitanjima koja se ne odnose na socijalnu sigurnost.

12. U roku od tri mjeseca od donošenja neobvezujućeg mišljenja države članice koje su stranke u sporu izvješćuju Nadzorno tijelo o mjerama koje su poduzele na temelju mišljenja ili, ako nisu poduzele mjere, o razlozima za njihovo nepoduzimanje.

13. Nadzorno tijelo dvaput godišnje izvješćuje Komisiju o ishodima predmeta medijacije koje je provelo i o predmetima u kojima nisu poduzeti koraci.

Članak 14.

Suradnja s agencijama i specijaliziranim tijelima

Nadzorno tijelo u svim svojim aktivnostima teži osiguravanju suradnje, izbjegavanju udvostručjenja, promicanju sinergija i komplementarnosti s ostalim decentraliziranim agencijama Unije i specijaliziranim tijelima poput Administrativne komisije. U tu svrhu Nadzorno tijelo može sklapati sporazume o suradnji s relevantnim agencijama Unije kao što su Cedefop, Eurofound, EU-OSHA, ETF, Europol i Eurojust.

Članak 15.

Interoperabilnost i razmjena informacija

Nadzorno tijelo koordinira, razvija i primjenjuje okvire za interoperabilnost kako bi jamčilo razmjenu informacija među državama članicama te s Nadzornim tijelom. Ti okviri za interoperabilnost temelje se na Europskom okviru interoperabilnosti i referentnoj arhitekturi europske interoperabilnosti iz Odluke (EU) 2015/2240 te se oslanjaju na njih.

POGLAVLJE III.

USTROJSTVO NADZORNOG TIJELA

Članak 16.

Administrativna i upravljačka struktura

1. Administrativna i upravljačka struktura Nadzornog tijela sastoji se od:

(a) upravnog odbora;

(b) izvršnog direktora;

(c) skupine dionika.

2. Nadzorno tijelo može osnovati radne skupine ili stručne skupine koje se sastoje od predstavnika država članica ili predstavnika Komisije, ili od vanjskih stručnjaka koji su prošli postupak odabira, ili od kombinacije tih opcija, radi ispunjavanja svojih posebnih zadaća ili za posebna područja politike. Ono osniva Platformu iz članka 12., kao stalnu radnu skupinu, i odbor za medijaciju iz članka 13. zaduže.

Nadzorno tijelo utvrđuje poslovnik tih radnih i stručnih skupina nakon savjetovanja s Komisijom.

Članak 17.

Sastav upravnog odbora

1. Upravni odbor sastoji se od:

(a) jednog člana iz svake države članice;

(b) dva člana koji zastupaju Komisiju;

(c) jednog neovisnog stručnjaka kojeg imenuje Europski parlament;

(d) četiri člana koji zastupaju međusektorske organizacije socijalnih partnera na razini Unije, uz jednaku zastupljenost sindikata i organizacija poslodavaca.

Samo članovi iz prvog podstavka točaka (a) i (b) ima pravo glasa.

2. Svaki član upravnog odbora ima zamjenika. Zamjenik predstavlja člana u njegovoj odsutnosti.

3. Članove iz prvog podstavka stavka 1. točke (a) i njihove zamjenike imenuje njihova država članica.

Komisija imenuje članove iz prvog podstavka stavka 1. točke (b).

Europski parlament imenuje stručnjaka iz prvog podstavka stavka 1. točke (c).

Međusektorske organizacije socijalnih partnera na razini Unije imenuju svoje predstavnike, a Europski parlament imenuje svojeg neovisnog stručnjaka, nakon što se utvrdi da ne postoji sukob interesa.

Članovi upravnog odbora i njihovi zamjenici imenuju se na temelju njihovog znanja u područjima iz članka 1. te relevantnim upravljačkim i administrativnim vještinama i vještinama upravljanja proračunom.

Sve stranke zastupljene u upravnom odboru nastoje ograničiti mijenjanje svojih predstavnika radi osiguranja kontinuiteta njegova rada. Sve stranke nastoje postići uravnoteženu zastupljenost žena i muškaraca u upravnom odboru.

4. Svaki član i njegov zamjenik u trenutku preuzimanja dužnosti potpisuju pisanu izjavu kojom izjavljuju da nisu u sukobu interesa. Svaki član i njegov zamjenik ažuriraju svoju izjavu ako se promijeni situacija u pogledu sukoba interesa. Nadzorno tijelo na svojim internetskim stranicama objavljuje izjave i ažuriranja.

5. Mandat članova i njihovih zamjenika traje četiri godine. Taj se mandat može produžiti.
6. Predstavnici trećih zemalja koje primjenjuju pravo Unije u područjima obuhvaćenima ovom Uredbom mogu sudjelovati na sastancima i u raspravama upravnog odbora kao promatrači.
7. Kako bi se povećala učinkovitost agencija i sinergija među njima, na sastanke upravnog odbora u svojstvu promatrača mogu se pozvati po jedan predstavnik Eurofounda, EU-OSHA-e, Cedefopa i Europske zaklade za osposobljavanje.

Članak 18.

Funkcije upravnog odbora

1. Upravni odbor osobito obavlja sljedeće:
 - (a) pruža strateške smjernice i nadzire aktivnosti Nadzornog tijela;
 - (b) dvotrećinskom većinom članova s pravom glasa donosi godišnji proračun Nadzornog tijela i obavlja ostale zadaće povezane s proračunom Nadzornog tijela u skladu s poglavljem IV.;
 - (c) ocjenjuje i donosi konsolidirano godišnje izvješće o radu Nadzornog tijela, uključujući pregled ispunjenih zadaća, te ga do 1. srpnja svake godine šalje Europskom parlamentu, Vijeću, Komisiji i Revizorskom sudu i objavljuje;
 - (d) donosi financijska pravila koja se primjenjuju na Nadzorno tijelo u skladu s člankom 29.;
 - (e) donosi strategiju za borbu protiv prijevara koja je razmjerna rizicima od prijevare uzimajući u obzir troškove i koristi mjera koje treba provesti;
 - (f) donosi unutarnja pravila za sprječavanje sukoba interesa i upravljanje sukobima interesa u odnosu na svoje članove i neovisne stručnjake, članove skupine dionika kao i članove radnih i stručnih skupina Nadzornog tijela koji se spominju u članku 16. stavku 2., kao i upućene nacionalne stručnjake i ostalo osoblje koje nije zaposleno u Nadzornom tijelu iz članka 33., te svake godine na svojoj internetskoj stranici objavljuje izjave o sukobu interesa članova upravnog odbora;
 - (g) donosi i redovito ažurira planove komunikacije i širenja informacija iz članka 36. stavka 3. na temelju analize potreba;
 - (h) donosi svoj poslovnik;
 - (i) donosi poslovnik za medijaciju u skladu s člankom 13.;
 - (j) osniva radne skupine i stručne skupine u skladu s člankom 16. stavkom 2. i donosi njihove poslovnike;
 - (k) izvršava, u skladu sa stavkom 2., u odnosu na osoblje Nadzornog tijela, ovlasti tijela za imenovanje dodijeljene Pravilnikom o osoblju te ovlasti tijela ovlaštenog za sklapanje ugovora o radu dodijeljene Uvjetima zaposlenja („ovlasti tijela za imenovanje”);

- (l) donosi provedbena pravila za provedbu Pravilnika o osoblju i Uvjeta zaposlenja u skladu s člankom 110. Pravilnika o osoblju;
- (m) uspostavlja, prema potrebi, službu za unutarnju reviziju;
- (n) imenuje izvršnog direktora i, prema potrebi, produljuje njegov mandat ili njega ili nju razrješuje dužnosti u skladu s člankom 31.;
- (o) imenuje računovodstvenog službenika, podložno Pravilniku o osoblju i Uvjetima zaposlenja, koji je potpuno neovisan u obavljanju svojih dužnosti;
- (p) određuje postupak za izbor članova i zamjenika članova skupine dionika uspostavljene u skladu s člankom 23. te imenuje spomenute članove i zamjenike članova;
- (q) osigurava odgovarajuće postupanje na temelju nalaza i preporuka koji proizlaze iz izvješća unutarnje i vanjske revizije i evaluacija te istraga OLAF-a;
- (r) donosi sve odluke o osnivanju unutarnjih odbora ili drugih tijela Nadzornog tijela te, prema potrebi, njihovoj izmjeni, uzimajući u obzir potrebe Nadzornog tijela u pogledu aktivnosti te dobro financijsko upravljanje;
- (s) odobrava nacrt jedinstvenog programskog dokumenta Nadzornog tijela iz članka 24. prije nego što ga se podnese Komisiji na mišljenje;
- (t) uzimajući u obzir mišljenje Komisije dvotrećinskom većinom glasova članova upravnog odbora s pravom glasa i u skladu s člankom 24. donosi jedinstveni programski dokument Nadzornog tijela.

2. Upravni odbor u skladu s člankom 110. Pravilnika o osoblju donosi odluku na temelju članka 2. stavka 1. Pravilnika o osoblju i članka 6. Uvjeta zaposlenja kojom se relevantne ovlasti tijela za imenovanje delegiraju izvršnom direktoru i kojom se utvrđuju uvjeti pod kojima se ta delegacija ovlasti može suspendirati. Izvršni direktor ovlašten je dalje delegirati te ovlasti.

3. Upravni odbor može u iznimnim okolnostima odlukom privremeno suspendirati delegiranje ovlasti tijela za imenovanje izvršnom direktoru, kao i ovlasti koje je izvršni direktor delegirao dalje te ih izvršavati sam ili ih delegirati jednom od svojih članova ili članu osoblja koji nije izvršni direktor.

Članak 19.

Predsjednik upravnog odbora

1. Upravni odbor bira predsjednika i zamjenika predsjednika među svojim članovima s pravom glasa i nastoji postići rodnu uravnoteženost. Predsjednik i zamjenik predsjednika biraju se dvotrećinskom većinom glasova članova upravnog odbora koji imaju pravo glasa.

Ako se u prvom krugu glasovanja ne postigne dvotrećinska većina, organizira se drugi krug u kojem se predsjednik i zamjenik predsjednika biraju običnom većinom glasova članova upravnog odbora s pravom glasa.

Zamjenik predsjednika automatski zamjenjuje predsjednika ako je on spriječen izvršavati svoje dužnosti.

2. Mandat predsjednika i zamjenika predsjednika traje tri godine. Njihov se mandat može obnoviti jednom. Međutim, ako im članstvo u upravnom odboru prestane u bilo kojem trenutku tijekom njihova mandata, mandat im automatski prestaje na taj datum.

Članak 20.

Sastanci upravnog odbora

1. Predsjednik saziva sastanke upravnog odbora.
2. Predsjednik organizira rasprave u skladu sa stavkama dnevnog reda. Članovi iz prvog podstavka članka 17. stavka 1. točaka (c) i (d) ne sudjeluju u raspravama o stavkama koje se odnose na osjetljive informacije o pojedinačnim slučajevima, kako je utvrđeno u poslovniku upravnog odbora.
3. Izvršni direktor Nadzornog tijela sudjeluje u raspravama, ali bez prava glasa.
4. Upravni odbor održava najmanje dva redovita sastanka godišnje. Osim toga, sastaje se na zahtjev predsjednika, na zahtjev Komisije ili na zahtjev najmanje jedne trećine svojih članova.
5. Upravni odbor saziva sastanke sa skupinom dionika najmanje jednom godišnje.
6. Upravni odbor može na sastanke kao promatrača pozvati bilo koju osobu ili organizaciju čije bi mišljenje moglo biti od koristi, uključujući članove skupine dionika.
7. Članovima upravnog odbora i njihovim zamjenicima na sastancima mogu, u skladu s njegovim poslovnikom, pomagati savjetnici ili stručnjaci.
8. Nadzorno tijelo upravnom odboru osigurava tajništvo.

Članak 21.

Pravila o glasovanju upravnog odbora

1. Ne dovodeći u pitanje članak 18. stavak 1. točke (b), članak 19. stavak 1. i članak 31. stavak 8. upravni odbor odluke donosi većinom glasova svojih članova s pravom glasa.
2. Svaki član s pravom glasa ima jedan glas. U odsutnosti člana s pravom glasa zamjenik ima pravo iskoristiti pravo glasa.
3. Izvršni direktor Nadzornog tijela sudjeluje u raspravama, ali bez prava glasa.
4. Poslovnikom upravnog odbora utvrđuju se detaljnija pravila glasovanja, osobito okolnosti u kojima jedan član može djelovati u ime drugog člana i okolnosti u kojima se za glasovanje trebaju primijeniti pisani postupci.

Članak 22.

Odgovornosti izvršnog direktora

1. Izvršni direktor odgovoran je za upravljanje Nadzornim tijelom i nastoji osigurati rodnu uravnoteženost u Nadzornom tijelu. Izvršni direktor odgovara upravnom odboru.
2. Izvršni direktor na poziv izvješćuje Europski parlament o izvršavanju svojih dužnosti. Vijeće može pozvati izvršnog direktora da ga izvijesti o izvršavanju svojih dužnosti.

3. Izvršni direktor pravni je zastupnik Nadzornog tijela.
4. Izvršni direktor odgovoran je za provedbu zadaća dodijeljenih Nadzornom tijelu ovom Uredbom, a osobito za:
 - (a) svakodnevno upravljanje Nadzornim tijelom;
 - (b) provedbu odluka koje donese upravni odbor;
 - (c) pripremu nacrtu jedinstvenog programskog dokumenta i njegovo podnošenje upravnom odboru na odobrenje;
 - (d) provedbu jedinstvenog programskog dokumenta i izvješćivanje upravnog odbora o njegovoj provedbi;
 - (e) pripremu nacrtu konsolidiranog godišnjeg izvješća o radu Nadzornog tijela i njegovo dostavljanje upravnom odboru na ocjenu i donošenje;
 - (f) pripremu plana djelovanja na temelju zaključaka izvješća i evaluacija unutarnje i vanjske revizije, kao i istraga OLAF-a, te podnošenje izvješća o napretku Komisiji dvaput godišnje, a upravnom odboru redovito;
 - (g) zaštitu financijskih interesa Unije primjenom preventivnih mjera protiv prijevara, korupcije i drugih nezakonitih aktivnosti djelotvornim provjerama, ne dovodeći u pitanje istražnu nadležnost OLAF-a te, ako su utvrđene nepravilnosti, osiguravanje povrata pogrešno isplaćenih iznosa i prema potrebi nametanje učinkovitih, proporcionalnih i odvraćajućih administrativnih, uključujući novčanih, kazni;
 - (h) izradu strategije Nadzornog tijela za borbu protiv prijevara i njezino podnošenje upravnom odboru na odobrenje;
 - (i) pripremu nacrtu financijskih pravila primjenjivih na Nadzorno tijelo i njegovo podnošenje upravnom odboru;
 - (j) izradu nacrtu izvješća Nadzornog tijela o procjeni prihoda i rashoda u okviru jedinstvenog programskog dokumenta Nadzornog tijela te izvršenje njegova proračuna;
 - (k) donošenje odluka u pogledu upravljanja ljudskim resursima u skladu s odlukom iz članka 18. stavka 2.;
 - (l) donošenje odluka u pogledu unutarnjih struktura Nadzornog tijela, uključujući, prema potrebi, prenošenje funkcija koje se mogu odnositi na svakodnevno upravljanje Nadzornim tijelom i, prema potrebi, njihove izmjene, uzimajući u obzir potrebe povezane s aktivnostima Nadzornog tijela i dobrim proračunskim upravljanjem;
 - (m) suradnju, prema potrebi, s agencijama Unije i sklapanje sporazuma o suradnji s njima;
 - (n) provedbu mjera koje utvrdi upravni odbor za primjenu Uredbe (EZ) br. 2018/1725 od strane Nadzornog tijela;
 - (o) obavješćavanje upravnog odbora o doprinosima skupine dionika.

5. Izvršni direktor odlučuje je li potrebno postaviti jednog člana ili više članova osoblja u jednu ili više država članica da te je li potrebno osnovati ured za vezu u Bruxellesu radi unaprjeđenja suradnje Nadzornog tijela s relevantnim institucijama i tijelima Unije. Prije donošenja odluke o osnivanju lokalnog ureda ili ureda za vezu izvršni direktor dobiva prethodnu suglasnost upravnog odbora i države članice u kojoj će se ured nalaziti. U toj se odluci opseg aktivnosti koje će obavljati taj ured utvrđuje tako da se izbjegnu nepotrebni troškovi i udvostručivanje administrativnih zadaća Nadzornog tijela. Mogao bi biti potreban sporazum o sjedištu s državom članicom u kojoj će se nalaziti lokalni ured ili ured za vezu.

Članak 23.

Skupina dionika

1. Kako bi se olakšalo savjetovanje relevantnih dionika te iskoristilo njihovo stručno znanje u područjima obuhvaćenima ovom Uredbom, osniva se skupina dionika. Skupina dionika je pridružena Nadzornom tijelu i ima savjetodavne funkcije.

2. Skupina dionika unaprijed prima kratka izvješća i na zahtjev Nadzornog tijela ili na vlastitu inicijativu, podnosi mišljenja Nadzornom tijelu o:

(a) pitanjima povezanim s primjenom i provedbom prava Unije u područjima obuhvaćenima ovom Uredbom, uključujući analize prekogranične mobilnosti radne snage i procjene rizika iz članka 10.;

(b) nacrtu konsolidiranog godišnjeg izvješću o aktivnostima Nadzornog tijela iz članka 18.;

(c) nacrtu jedinstvenog programskog dokumenta iz članka 24.

3. Skupinom dionika predsjedava izvršni direktor te se ona sastaje najmanje dvaput godišnje na inicijativu izvršnog direktora ili na zahtjev Komisije.

4. Skupina dionika sastoji se od dva predstavnika Komisije i deset predstavnika socijalnih partnera na razini Unije, uz jednaku zastupljenost sindikata i organizacija poslodavaca, uključujući priznate sektorske socijalne partnere Unije koji predstavljaju sektore na koje se posebno odnose pitanja mobilnosti radne snage.

5. Članove i zamjenike članova skupine dionika kandidiraju njihove organizacije, a imenuje ih upravni odbor. Upravni odbor, prema istim uvjetima kao i članove, imenuje i zamjenike članova i automatski zamjenjuje članove koji su odsutni. U mjeri u kojoj je to moguće ostvaruje se odgovarajuća rodna uravnoteženost.

6. Nadzorno tijelo skupini dionika osigurava tajništvo. Skupina dionika donosi svoj poslovnik dvotrećinskom većinom glasova članova s pravom glasa. Poslovnik podliježe odobrenju upravnog odbora.

7. Skupina dionika može na svoje sastanke pozvati stručnjake ili predstavnike relevantnih međunarodnih organizacija.

8. Nadzorno tijelo objavljuje mišljenja, savjete i preporuke skupine dionika te rezultate njihovih savjetovanja, osim u slučaju potrebe poštovanja zahtjeva povjerljivosti.

POGLAVLJE IV.

UTVRĐIVANJE I STRUKTURA PRORAČUNA NADZORNOG TIJELA

ODJELJAK 1.

Jedinstveni programski dokument nadzornog tijela

Članak 24.

Godišnje i višegodišnje programiranje

1. Izvršni direktor svake godine sastavlja jedinstveni programski dokument, koji osobito sadržava višegodišnje i godišnje programiranje, u skladu s Delegiranom uredbom Komisije (EU) br. 1271/2013 ⁽²⁸⁾, uzimajući u obzir smjernice Komisije i sve savjete skupine dionika.

2. Upravni odbor svake godine do 30. studenoga donosi nacrt jedinstvenog programskog dokumenta iz stavka 1. Taj dokument, kao i svaku njegovu kasniju ažuriranu verziju, najkasnije 31. siječnja iduće godine prosljeđuje Europskom parlamentu, Vijeću i Komisiji.

Jedinstveni programski dokument postaje konačan nakon konačnog donošenja općeg proračuna Unije te se, prema potrebi, u skladu s time prilagođava.

3. U godišnjem programu rada navode se detaljni ciljevi i očekivani rezultati, uključujući pokazatelje uspješnosti. On sadržava i opis djelovanja koja će se financirati te okvirne financijske i ljudske resurse dodijeljene svakom djelovanju. Godišnji program rada usklađen je s višegodišnjim programom rada iz stavka 4. U njemu su jasno navedene zadaće koje su dodane, izmijenjene ili izbrisane u odnosu na prethodnu financijsku godinu. Upravni odbor mijenja doneseni godišnji program rada ako Nadzorno tijelo dobije novu zadaću u okviru područja primjene ove Uredbe.

Svaka velika izmjena godišnjeg programa rada donosi se u skladu s jednakim postupkom kao i prvotni godišnji program rada. Upravni odbor može ovlast za donošenje manjih izmjena godišnjeg programa rada delegirati izvršnom direktoru.

4. U višegodišnjem programu rada utvrđuje se opći strateški program, uključujući ciljeve, očekivane rezultate i pokazatelje uspješnosti. U njemu se ujedno za svaku aktivnost prikazuju okvirni ljudski i financijski resursi koji se smatraju potrebnima za postizanje utvrđenih ciljeva.

Strateški program ažurira se prema potrebi, posebno na temelju nalaza evaluacije iz članka 40.

Članak 25.

Određivanje proračuna

1. Izvršni direktor svake godine sastavlja privremeni nacrt procjene prihoda i rashoda Nadzornog tijela za sljedeću financijsku godinu, uključujući plan radnih mjesta, te ga šalje upravnom odboru.

2. Privremeni nacrt procjene temelji se na ciljevima i očekivanim rezultatima dokumenta o godišnjem programiranju iz članka 24. stavka 3. te se njime uzimaju u obzir financijski resursi potrebni za postizanje tih ciljeva i očekivanih rezultata u skladu s načelom izrade proračuna zasnovane na uspješnosti.

⁽²⁸⁾ Delegirana uredba Komisije (EU) br. 1271/2013 od 30. rujna 2013. o Okvirnoj financijskoj uredbi za tijela iz članka 208. Uredbe (EU, Euratom) br. 966/2012 Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 328, 7.12.2013., str. 42.).

3. Upravni odbor na osnovi privremenog nacrtu procjene donosi nacrt procjene prihoda Nadzornog tijela za sljedeću financijsku godinu i svake ga godine do 31. siječnja šalje Komisiji.
4. Komisija nacrt procjene šalje proračunskom tijelu zajedno s nacrtom općeg proračuna Unije. Nacrt procjene stavlja se na raspolaganje i Nadzornom tijelu.
5. Komisija na temelju nacrtu procjene u nacrt općeg proračuna Unije uvrštava procjene koje smatra potrebnima za plan radnih mjesta i za iznos doprinosa na teret općeg proračuna te ga podnosi proračunskom tijelu u skladu s člancima 313. i 314. UFEU-a.
6. Proračunsko tijelo Nadzornom tijelu odobrava sredstva za doprinos iz općeg proračuna Unije.
7. Proračunsko tijelo donosi plan radnih mjesta Nadzornog tijela.
8. Upravni odbor donosi proračun Nadzornog tijela. Proračun postaje konačan nakon konačnog donošenja općeg proračuna Unije i prema potrebi se prilagođava na odgovarajući način.
9. Na svaki projekt povezan s nekretninama koji bi vjerojatno mogao imati znatne posljedice za proračun Nadzornog tijela primjenjuje se Delegirana uredba Komisije (EU) br. 1271/2013.

ODJELJAK 2.

Predstavljanje, izvršenje i kontrola proračuna nadzornog tijela

Članak 26.

Struktura proračuna

1. Procjena svih prihoda i rashoda Nadzornog tijela izrađuje se za svaku financijsku godinu i prikazuje se u proračunu Nadzornog tijela. Financijska godina odgovara kalendarskoj godini.
2. Proračun Nadzornog tijela mora biti uravnotežen u pogledu prihoda i rashoda.
3. Ne dovodeći u pitanje druge izvore, u prihode Nadzornog tijela ubrajaju se:
 - (a) doprinos Unije unesen u opći proračun Unije;
 - (b) svi dobrovoljni doprinosi država članica;
 - (c) svi doprinosi trećih zemalja koje sudjeluju u radu Nadzornog tijela, kako je predviđeno u članku 42.;
 - (d) moguće financiranje Unije na temelju sporazuma o delegiranju ili u obliku ad hoc bespovratnih sredstava u skladu s financijskim pravilima Nadzornog tijela iz članka 29. i odredbama odgovarajućih instrumenata kojima se podupiru politike Unije;
 - (e) naknade za publikacije i sve ostale usluge koje pruža Nadzorno tijelo.

4. Rashodi Nadzornog tijela uključuju plaće osoblja, administrativne i infrastrukturne troškove te troškove poslovanja.

Članak 27.

Izvršavanje proračuna

1. Proračun Nadzornog tijela izvršava izvršni direktor.
2. Izvršni direktor svake godine proračunskom tijelu šalje sve informacije koje su relevantne za nalaze postupaka evaluacije.

Članak 28.

Financijsko izvještavanje i razrješnica

1. Računovodstveni službenik Nadzornog tijela šalje privremene računovodstvenu dokumentaciju za financijsku godinu (godina N) računovodstvenom službeniku Komisije i Revizorskom sudu do 1. ožujka sljedeće financijske godine (godina N + 1).
2. Računovodstveni službenik Nadzornog tijela mora računovodstvenom službeniku Komisije, na način i u formatu koje ovaj zatraži, do 1. ožujka iduće financijske godine dostaviti i propisane računovodstvene informacije za potrebe konsolidacije do 1. ožujka godine N + 1.
3. Nadzorno tijelo šalje izvješće o proračunskom i financijskom upravljanju za godinu N Europskom parlamentu, Vijeću, Komisiji i Revizorskom sudu do 31. ožujka godine N + 1.
4. Nakon što primi primjedbe Revizorskog suda o privremenoj računovodstvenoj dokumentaciji Nadzornog tijela za godinu N, računovodstveni službenik Nadzornog tijela sastavlja završnu računovodstvenu dokumentaciju Nadzornog tijela, za koju je sam odgovoran. Izvršni direktor podnosi ga upravnom odboru radi mišljenja.
5. Upravni odbor daje mišljenje o završnoj računovodstvenoj dokumentaciji Nadzornog tijela za godinu N.
6. Računovodstveni službenik Nadzornog tijela do 1. srpnja godine N + 1 Europskom parlamentu, Vijeću, Komisiji i Revizorskom sudu šalje završnu računovodstvenu dokumentaciju za godinu N zajedno s mišljenjem upravnog odbora.
7. Poveznica na internetske stranice na kojima je dostupna završna računovodstvena dokumentacija Nadzornog tijela objavljuje se u *Službenom listu Europske unije* najkasnije 15. studenoga godine N + 1.
8. Izvršni direktor šalje Revizorskom sudu do 30. rujna godine N + 1 odgovor na opažanja iz njegova godišnjeg izvješća. Izvršni direktor taj odgovor šalje i upravnom odboru i Komisiji.
9. Izvršni direktor podnosi Europskome parlamentu na njegov zahtjev sve informacije potrebne za nesmetanu primjenu postupka davanja razrješnice za godinu N, u skladu s člankom 261. stavkom 3. Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²⁹⁾.
10. Europski parlament, na temelju preporuke Vijeća koje odlučuje kvalificiranom većinom, prije 15. svibnja godine N + 2 izvršnom direktoru daje razrješnicu u odnosu na izvršenje proračuna za godinu N.

⁽²⁹⁾ Uredba (EU, Euratom) 2018/1046 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. srpnja 2018. o financijskim pravilima koja se primjenjuju na opći proračun Unije, o izmjeni uredaba (EU) br. 1296/2013, (EU) br. 1301/2013, (EU) br. 1303/2013, (EU) br. 1304/2013, (EU) br. 1309/2013, (EU) br. 1316/2013, (EU) br. 223/2014, (EU) br. 283/2014 i Odluke br. 541/2014/EU te o stavljanju izvan snage Uredbe (EU, Euratom) br. 966/2012 (SL L 193, 30.7.2018., str. 1.).

*Članak 29.***Financijska pravila**

Financijska pravila koja se primjenjuju na Nadzorno tijelo donosi upravni odbor nakon savjetovanja s Komisijom. Ona ne smiju odstupati od Delegirane uredbe (EU) 1271/2013, osim ako je to odstupanje izričito potrebno za rad Nadzornog tijela i ako je Komisija prethodno dala svoju suglasnost.

POGLAVLJE V.

OSOBLJE*Članak 30.***Opće odredbe**

Na osoblje Nadzornog tijela primjenjuju se Pravilnik o osoblju i Uvjeti zaposlenja pravila koja su zajednički donijele institucije Unije za provedbu Pravilnika o osoblju i Uvjeta zaposlenja.

*Članak 31.***Izvršni direktor**

1. Izvršni direktor zapošljava se kao privremeni djelatnik Nadzornog tijela u skladu s člankom 2. točkom (a) Uvjeta zaposlenja.
2. Izvršnog direktora imenuje upravni odbor s popisa kandidata koje je predložila Komisija, nakon otvorenog i transparentnog postupka odabira. Odabranog kandidata poziva se da podnese izjavu pred Europskim parlamentom i da odgovori na pitanja zastupnika u Europskom parlamentu. Ta razmjena stajališta ne smije prouzročiti nepotrebnu odgodu imenovanja izvršnog direktora.
3. Za potrebe sklapanja ugovora s izvršnim direktorom Nadzorno tijelo zastupa predsjednik upravnog odbora.
4. Mandat izvršnog direktora traje pet godina. Prije isteka tog razdoblja Komisija provodi ocjenjivanje u kojem se uzimaju u obzir evaluacija rada izvršnog direktora te buduće zadaće i izazovi Nadzornog tijela.
5. Upravni odbor može, uzimajući u obzir ocjenjivanje iz stavka 4., produljiti mandat izvršnog direktora jednom, za najviše pet godina.
6. Izvršni direktor kojem je mandat produljen u skladu sa stavkom 5. ne smije na kraju ukupnog mandata sudjelovati u drugom postupku odabira za isto radno mjesto.
7. Izvršni direktor može biti razriješen dužnosti isključivo na temelju odluke upravnog odbora. Upravni odbor u svojoj odluci uzima u obzir Komisijinu ocjenu rada izvršnog direktora, kako je navedeno u stavku 4.
8. Upravni odbor odluku o imenovanju, produljenju mandata ili razrješenju dužnosti izvršnog direktora donosi dvotrećinskom većinom glasova članova s pravom glasa.

Članak 32.**Nacionalni časnici za vezu**

1. Svaka država članica imenuje jednog nacionalnog časnika za vezu koji djeluje kao upućeni nacionalni stručnjak pri Nadzornom tijelu i radi u njegovu sjedištu u skladu s člankom 33.
2. Nacionalni časnici za vezu doprinose obavljanju zadaća Nadzornog tijela, među ostalim tako što olakšavaju suradnju i razmjenu informacija iz članka 7. te potporu inspekcijama i njihovu koordinaciju iz članka 8. Ujedno djeluju kao nacionalne kontaktne točke za pitanja iz svoje države članice i koja se odnose na njihove države članice, bilo izravnim odgovaranjem na ta pitanja ili povezivanjem s državnom upravom svoje države članice.
3. Nacionalni časnici za vezu imaju pravo zatražiti i dobiti sve relevantne informacije od svojih država članica, kako je predviđeno ovom Uredbom, poštujući pritom u potpunosti nacionalno pravo ili praksu svojih država članica, posebice u pogledu zaštite podataka i pravila o povjerljivosti.

Članak 33.**Upućeni nacionalni stručnjaci i ostalo osoblje**

1. Osim nacionalnih časnika za vezu, Nadzorno tijelo može se u bilo kojem području za koje je nadležno koristiti drugim upućenim nacionalnim stručnjacima te osobljem koje nije zaposleno u Nadzornom tijelu.
2. Upravni odbor donosi odluku kojom se utvrđuju pravila o upućivanju nacionalnih stručnjaka, uključujući nacionalnih časnika za vezu.

POGLAVLJE VI.**OPĆE I ZAVRŠNE ODREDBE****Članak 34.****Povlastice i imuniteti**

Na Nadzorno tijelo i njegovo osoblje primjenjuje se Protokol br. 7 o povlasticama i imunitetima Europske unije.

Članak 35.**Pravila o jezicima**

1. Na Agenciju se primjenjuju odredbe utvrđene u Uredbi Vijeća br. 1. ⁽³⁰⁾.
2. Usluge prevođenja potrebne za rad Nadzornog tijela pruža Prevoditeljski centar.

Članak 36.**Transparentnost, zaštita osobnih podataka i komunikacija**

1. Na dokumente koje čuva Nadzorno tijelo primjenjuje se Uredba (EZ) br. 1049/2001. Upravni odbor, u roku od šest mjeseci od datuma svojeg prvog sastanka, donosi detaljna pravila za primjenu Uredbe (EZ) br. 1049/2001.
2. Upravni odbor utvrđuje mjere za ispunjavanje obveza utvrđenih u Uredbi (EU) 2018/1725, posebice mjere koje se odnose na imenovanje službenika za zaštitu podataka u Nadzornom tijelu te mjere u pogledu zakonitosti obrade podataka, sigurnosti aktivnosti obrade te informiranja i prava osoba čiji se podaci obrađuju.

⁽³⁰⁾ Uredba br. 1 od 15. travnja 1958. o određivanju jezika koji se koriste u Europskoj ekonomskoj zajednici (SL L 17, 6.10.1958., str. 385.).

3. Nadzorno tijelo može na vlastitu inicijativu sudjelovati u komunikacijskim aktivnostima u području svoje nadležnosti. Dodjelom sredstava za komunikacijske aktivnosti ne smije se ugroziti učinkovito izvršavanje zadaća iz članka 4. Komunikacijske aktivnosti provode se u skladu s relevantnim komunikacijskim planovima i planovima za širenje informacija koje donosi upravni odbor.

Članak 37.

Suzbijanje prijevара

1. Kako bi olakšao borbu protiv prijevара, korupcije i svih drugih nezakonitih djelatnosti u skladu s Uredbom (EU, Euratom) br. 883/2013, Nadzorno tijelo u roku od šest mjeseci od dana započinjanja s radom pristupa Međuinstitucionalnom sporazumu od 25. svibnja 1999. između Europskog parlamenta, Vijeća Europske unije i Komisije Europskih zajednica u vezi s internim istragama koje provodi OLAF i donosi odgovarajuće odredbe koje se primjenjuju na sve zaposlenike Nadzornog tijela, koristeći se obrascem iz Priloga tom sporazumu.

2. Revizorski sud ovlašten je provoditi reviziju, na temelju dokumenata i provjera na licu mjesta, svih korisnika bespovratnih sredstava, ugovaratelja i podugovaratelja koji su od Nadzornog tijela primili sredstva Unije.

3. OLAF smije provoditi istrage, uključujući provjere na licu mjesta i inspekcije, kako bi se utvrdilo postoji li prijevara, korupcija ili bilo koja druga nezakonita aktivnost kojom se ugrožavaju financijski interesi Unije u vezi s bespovratnim sredstvima ili ugovorom koji je financiralo Nadzorno tijelo, u skladu s odredbama i postupcima utvrđenima u Uredbi (EU, Euratom) br. 883/2013 i Uredbi Vijeća (Euratom, EZ) br. 2185/96 ⁽³¹⁾.

4. Ne dovodeći u pitanje stavke 1., 2. i 3., sporazumi o suradnji s trećim zemljama i međunarodnim organizacijama, ugovori, sporazumi o bespovratnim sredstvima i odluke Nadzornog tijela o bespovratnim sredstvima sadržavaju odredbe kojima se Revizorskom sudu i OLAF-u daje izričita ovlast za provođenje tih revizija i istraga u skladu s njihovim nadležnostima.

Članak 38.

Sigurnosna pravila za zaštitu klasificiranih i osjetljivih neklasificiranih podataka

Nadzorno tijelo donosi svoja sigurnosna pravila koja su jednakovrijedna sigurnosnim pravilima Komisije za zaštitu klasificiranih podataka Europske unije (EUCI) i osjetljivih neklasificiranih podataka, kako je utvrđeno odlukama Komisije (EU, Euratom) 2015/443 ⁽³²⁾ i (EU, Euratom) 2015/444 ⁽³³⁾. Sigurnosnim pravilima Nadzornog tijela obuhvaćena je, između ostalog, primjena odredbi za razmjenu, obradu i čuvanje takvih podataka.

Članak 39.

Odgovornost

1. Ugovorna odgovornost Nadzornog tijela uređena je pravom koje se primjenjuje na predmetni ugovor.

2. Sud Europske unije nadležan je za donošenje presuda na temelju bilo koje arbitražne klauzule sadržane u ugovoru koji je sklopilo Nadzorno tijelo.

3. U slučaju izvanugovorne odgovornosti Nadzorno tijelo u skladu s općim načelima koja su zajednička pravima država članica nadoknađuje svu štetu koju u obavljanju svojih dužnosti prouzroče njegove službe ili osoblje.

4. Sud Europske unije nadležan je u sporovima u pogledu naknade štete iz stavka 3.

⁽³¹⁾ Uredba Vijeća (Euratom, EZ) br. 2185/96 od 11. studenoga 1996. o provjerama i inspekcijama na terenu koje provodi Komisija s ciljem zaštite financijskih interesa Europskih zajednica od prijevара i ostalih nepravilnosti (SL L 292, 15.11.1996., str. 2.).

⁽³²⁾ Odluka Komisije (EU, Euratom) 2015/443 od 13. ožujka 2015. o sigurnosti u Komisiji (SL L 72, 17.3.2015., str. 41.).

⁽³³⁾ Odluka Komisije (EU, Euratom) 2015/444 od 13. ožujka 2015. o sigurnosnim propisima za zaštitu klasificiranih podataka EU-a (SL L 72, 17.3.2015., str. 53.).

5. Osobna odgovornost osoblja prema Nadzornom tijelu uređena je odredbama utvrđenima Pravilnikom o osoblju i Uvjetima zaposlenja koji se na njih primjenjuju.

Članak 40.

Ocjenjivanje i preispitivanje

1. Do 1. kolovoza 2024. te svakih pet godina nakon toga Komisija ocjenjuje rad Nadzornog tijela s obzirom na njegove ciljeve, mandat i zadaće. U ocjenjivanju se posebno razmatraju iskustva stečena u postupku medijacije u skladu s člankom 13. Također se ocjenjuje potreba za izmjenom mandata Nadzornog tijela i područja njegovog djelovanja, uključujući proširenje područja djelovanja na posebne potrebe sektora, kao i financijske učinke svake takve izmjene, uzimajući u obzir i rad agencija Unije u tim područjima. U postupku ocjenjivanja isto će se tako istražiti daljnje sinergije i usklađivanje s agencijama koje djeluju u području zapošljavanja i socijalne politike. Na temelju ocjenjivanja Komisija može, prema potrebi, dostaviti zakonodavne prijedloge za reviziju područja primjene ove Uredbe.

2. Ako Komisija smatra da daljnje postojanje Nadzornog tijela više nije opravdano s obzirom na njegove ciljeve, mandat i zadaće, ona može predložiti da se ova Uredba u skladu s tim izmijeni ili stavi izvan snage.

3. Komisija izvješćuje Europski parlament, Vijeće i upravni odbor o nalazima evaluacije. Nalazi evaluacije moraju se objaviti.

Članak 41.

Upravne istrage

Aktivnosti Nadzornog tijela podliježu istragama Europskog ombudsmana u skladu s člankom 228. UFEU-a.

Članak 42.

Suradnja s trećim zemljama i međunarodnim organizacijama

1. U mjeri u kojoj je to potrebno za postizanje ciljeva utvrđenih u ovoj Uredbi te ne dovodeći u pitanje nadležnosti država članica i institucija Unije, Nadzorno tijelo može surađivati s nadležnim tijelima trećih zemalja i međunarodnim organizacijama.

U tu svrhu Nadzorno tijelo može, podložno odobrenju upravnog odbora i nakon odobrenja Komisije, utvrditi aranžmane za rad s nadležnim tijelima trećih zemalja i međunarodnim organizacijama. Tim se dogovorima ne stvaraju pravne obveze za Uniju ili države članice.

2. Nadzorno tijelo otvoreno je za sudjelovanje trećih zemalja koje su u tu svrhu s Unijom sklopile sporazume.

U skladu s odgovarajućim odredbama sporazuma navedenih u prvom podstavku izrađuju se dogovori u kojima se posebno navodi priroda, opseg i način na koji će dotične treće zemlje sudjelovati u radu Nadzornog tijela, uključujući odredbe o sudjelovanju u inicijativama koje provodi Nadzorno tijelo, financijskim doprinosima i osoblju. Kad je riječ o osoblju, aranžmani moraju uvijek biti u skladu s Pravilnikom o osoblju i Uvjetima zaposlenja.

3. Komisija osigurava da Nadzorno tijelo djeluje u okviru svojeg mandata i postojećeg institucijskog okvira sklapanjem odgovarajućeg aranžmana za rad s izvršnim direktorom Nadzornog tijela.

Članak 43.

Sporazum o sjedištu i uvjeti rada

1. Potrebni dogovori o smještaju Nadzornog tijela u državi članici domaćinu, zajedno s posebnim pravilima koja se u državi članici domaćinu primjenjuju na izvršnog direktora, članove upravnog odbora, osoblje i članove njihovih obitelji, utvrđuju se Sporazumom o sjedištu između Nadzornog tijela i države članice u kojoj se sjedište nalazi, koji se treba sklopiti nakon odobrenja dobivenog od upravnog odbora i najkasnije 1. kolovoza 2021.

2. Država članica domaćin Nadzornog tijela mora osigurati najbolje moguće uvjete kako bi se omogućilo nesmetano i učinkovito funkcioniranje Nadzornog tijela, uključujući višejezično i europski usmjereno školovanje te primjerenu prometnu povezanost.

Članak 44.

Početak aktivnosti Nadzornog tijela

1. Nadzorno tijelo započinje s radom sa sposobnošću za izvršavanje vlastitog proračuna do 1. kolovoza 2021.

2. Komisija je odgovorna za uspostavu i početno funkcioniranje Nadzornog tijela dok Nadzorno tijelo ne postane operativno. U tom smislu:

- (a) dok izvršni direktor ne preuzme dužnosti nakon što ga je imenovao upravni odbor u skladu s člankom 31., Komisija može odrediti dužnosnika Komisije koji će djelovati kao privremeni izvršni direktor i obavljati dužnosti izvršnog direktora;
- (b) odstupajući od članka 18. stavka 1. točke (k) te do donošenja odluke iz članka 18. stavka 2. privremeni izvršni direktor ima ovlasti tijela za imenovanje;
- (c) Komisija može ponuditi pomoć Nadzornom tijelu, posebno upućivanjem dužnosnika Komisije koji će obavljati aktivnosti Nadzornog tijela pod odgovornošću privremenog izvršnog direktora ili izvršnog direktora;
- (d) privremeni izvršni direktor može, nakon odobrenja upravnog odbora, odobriti sva plaćanja pokrivena sredstvima predviđenima u proračunu Nadzornog tijela te može, nakon donošenja plana radnih mjesta Nadzornog tijela, sklapati ugovore, uključujući ugovore o zapošljavanju osoblja.

Članak 45.

Izmjena Uredbe (EZ) br. 883/2004

Uredba (EZ) br. 883/2004 mijenja se kako slijedi:

1. u članak 1. umeće se sljedeća točka:

„(na) „Europsko nadzorno tijelo za rad” znači tijelo osnovano Uredbom (EU) 2019/1149 Europskog parlamenta i Vijeća (*) i navedeno u članku 74.a;

(*) Uredba (EU) 2019/1149 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. lipnja 2019. o osnivanju Europskog nadzornog tijela za rad, izmjeni uredaba (EZ) br. 883/2004, (EU) br. 492/2011 i (EU) 2016/589 i stavljanju izvan snage Odluke (EU) 2016/344 (SL L 186, 11.7.2019., str. 21).”;

2. Umeće se sljedeći članak:

„Članak 74.a

Europsko nadzorno tijelo za rad

1. Ne dovodeći u pitanje zadaće i aktivnosti Administrativne komisije Europsko nadzorno tijelo za rad podupire primjenu ove Uredbe u skladu sa svojim zadaćama utvrđenima u Uredbi 2019/1149. Administrativna komisija surađuje s Europskim nadzornim tijelom za rad radi koordinacije njihovih aktivnosti i izbjegavanja udvostručenja napora. U tu svrhu ona sklapa sporazum o suradnji s Europskim nadzornim tijelom za rad.

2. Administrativna komisija može zatražiti od Europskog nadzornog tijela za rad upućivanje predmeta u vezi sa socijalnom sigurnošću u postupku medijacije u skladu s člankom 13. stavkom 11. Uredbe (EU) 2019/1149.”.

Članak 46.

Izmjene Uredbe (EU) br. 492/2011

Uredba (EU) br. 492/2011 mijenja se kako slijedi:

1. u članku 26. dodaje se sljedeći stavak:

„Europsko nadzorno tijelo za rad, osnovano Uredbom (EU) 2019/1149 Europskog parlamenta i Vijeća (*) sudjeluje na sastancima Savjetodavnog odbora kao promatrač, pružajući tehnički doprinos i stručno znanje ako je to potrebno;

(*) Uredba (EU) 2019/1149 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. lipnja 2019. o osnivanju Europskog nadzornog tijela za rad, izmjeni uredaba (EZ) br. 883/2004, (EU) br. 492/2011 i (EU) 2016/589 i stavljanju izvan snage Odluke (EU) 2016/344 (SL L 186, 11.7.2019., str. 21).”.

2. Brišu se članci od 29. do 34. s učinkom na datum kada Nadzorno tijelo započne s radom u skladu s člankom 44. stavkom 1. ove Uredbe;

3. Članak 35. zamjenjuje se sljedećim:

„Članak 35.

Poslovnik Savjetodavnog odbora koji je bio na snazi 8. studenoga 1968. nastavlja se primjenjivati.”;

4. Članak 39. zamjenjuje se sljedećim:

„Članak 39.

Administrativni troškovi Savjetodavnog odbora uključeni su u opći proračun Europske unije u dijelu koji se odnosi na Komisiju.”.

Članak 47.

Izmjene Uredbe (EU)2016/589

Uredba (EU) 2016/589 mijenja se kako slijedi:

1. članak 1. mijenja se kako slijedi:

(a) točka (a) zamjenjuje se sljedećim:

„(a) organiziranju mreže EURES između Komisije, Europskog nadzornog tijela za rad i država članica;”;

(b) točka (b) zamjenjuje se sljedećim:

„(b) suradnji između Komisije, Europskog nadzornog tijela za rad i država članica u području razmjene relevantnih dostupnih podataka o slobodnim radnim mjestima, molbama za posao i životopisima;”;

(c) točka (f) zamjenjuje se sljedećim:

„(f) promicanju mreže EURES na razini Unije učinkovitim komunikacijskim mjerama koje poduzimaju Komisija, Europsko nadzorno tijelo za rad i države članice.”;

2. u članku 3. dodaje se sljedeća točka:

„8. „Europsko nadzorno tijelo za rad” znači tijelo osnovano na temelju Uredbe (EU) 2019/1149 Europskog parlamenta i Vijeća (*).

(*) Uredba (EU) 2019/1149 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. lipnja 2019. o osnivanju Europskog nadzornog tijela za rad, izmjeni uredaba (EZ) br. 883/2004, (EU) br. 492/2011 i (EU) 2016/589 i stavljanju izvan snage Odluke (EU) 2016/344 (SL L 186, 11.7.2019., str. 21).;”

3. članak 4. stavak 2. zamjenjuje se sljedećim:

„2. Osigurava se dostupnost informacija s portala EURES i usluga podrške na nacionalnoj razini osobama s invaliditetom. Komisija, Europski koordinacijski ured te članovi i partneri EURES-a određuju načine na koje bi to, s obzirom na svoje obveze, osigurali.”;

4. članak 7. stavak 1. mijenja se kako slijedi:

(a) točka (a) zamjenjuje se sljedećim:

„(a) Europski koordinacijski ured, koji se osniva pri Europskom nadzornom tijelu za rad i koji je nadležan za pružanje pomoći mreži EURES u obavljanju njezinih aktivnosti;”;

(b) dodaje se sljedeća točka:

„(e) Komisiju.”;

5. članak 8. mijenja se kako slijedi:

(a) stavak 1. mijenja se kako slijedi:

i. uvodni dio zamjenjuje se sljedećim:

„Europski koordinacijski ured pomaže mreži EURES u obavljanju njezinih aktivnosti, posebno razvijanjem i provedbom, u bliskoj suradnji s nacionalnim koordinacijskim uredima i Komisijom, sljedećih aktivnosti:”;

ii. u točki (a) podtočka i. zamjenjuje se sljedećim:

„i. kao vlasnik sustava portala EURES i povezanih IT usluga, definiranje potreba korisnika i poslovnih zahtjeva koje treba dostaviti Komisiji radi funkcioniranja i razvoja portala, uključujući sustave i postupke za razmjenu slobodnih radnih mjesta, molbi za posao, životopisa i popratne dokumentacije te drugih informacija, u suradnji s drugim relevantnim informativnim i savjetodavnim službama ili mrežama te inicijativama u Uniji;”;

(b) stavak 2. zamjenjuje se sljedećim:

„2. Europskim koordinacijskim uredom upravlja Europsko nadzorno tijelo za rad. Europski koordinacijski ured uspostavlja redoviti dijalog s predstavnicima socijalnih partnera na razini Unije.”;

(c) stavak 3. zamjenjuje se sljedećim:

„3. Europski koordinacijski ured nakon savjetovanja s Koordinacijskom skupinom iz članka 14. i Komisijom izrađuje svoje višegodišnje programe rada.”;

6. u članku 9. stavku 2. točka (b) zamjenjuje se sljedećim:

„(b) suradnju s Komisijom, Europskim nadzornim tijelom za rad i državama članicama u popunjavanju slobodnih radnih mjesta u okviru određenom poglavljem III.”;

7. u članku 14. stavak 1. zamjenjuje se sljedećim:

„1. Koordinacijska skupina sastoji se od predstavnika na odgovarajućoj razini Komisije, Europskog koordinacijskog ureda i nacionalnih koordinacijskih ureda.”;

8. u članku 16. stavak 6. zamjenjuje se sljedećim:

„6. Radi postizanja ravnoteže između ponude i potražnje radne snage unutar Unije, države članice zajedno s Komisijom i Europskim koordinacijskim uredom razmatraju sve mogućnosti da se građanima Unije osigura prednost prilikom popunjavanja slobodnih radnih mjesta. Države članice mogu donijeti u tu svrhu potrebne mjere.”;

9. u članku 19. stavak 1. zamjenjuje se sljedećim:

„1. Države članice surađuju međusobno, s Komisijom i Europskim koordinacijskim uredom u pogledu interoperabilnosti između nacionalnih sustava i europske klasifikacije koju razvija Komisija. Komisija obavješćuje države članice o razvoju europske klasifikacije.”;

10. članak 29. zamjenjuje se sljedećim:

„Članak 29.

Razmjena informacija o tokovima i oblicima

Komisija i države članice prate i objavljuju tokove i oblike mobilnosti radne snage u Uniji na temelju izvješća Europskog nadzornog tijela za rad, koristeći se statističkim podacima Eurostata i dostupnim nacionalnim podacima.”.

Članak 48.

Stavljanje izvan snage

Odluka (EU) 2016/344 stavlja se izvan snage s učinkom na datum kada Nadzorno tijelo postane potpuno operativno u skladu s člankom 44. stavkom 1. ove Uredbe.

Upućivanja na Odluku stavljenju izvan snage tumače se kao upućivanja na ovu Uredbu.

Članak 49.

Stupanje na snagu

Ova Uredba stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 20. lipnja 2019.

Za Europski parlament
Predsjednik
A. TAJANI

Za Vijeće
Predsjednik
G. CIAMBA

PRILOG

AKTIVNOSTI PLATFORME USPOSTAVLJENE U SKLADU S ČLANKOM 16. STAVKOM 2.

U podupiranju ciljeva Nadzornog tijela u rješavanju neprijavljenog rada, Platforma posebice nastoji:

1. pronalaženjem zajedničkih definicija i zajedničkih koncepata korištenjem alata za mjerenje koji se temelje na dokazima i promicanjem komparativne analize poboljšati saznanja o neprijavljenom radu, uključujući njegove uzroke, regionalne razlike i prekogranične aspekte; razvijati uzajamno razumijevanje različitih sustava i praksi za rješavanje neprijavljenog rada i analizirati učinkovitost mjera politike, uključujući preventivne mjere i sankcije;
 2. olakšavati i ocjenjivati različite oblike suradnje među državama članicama te, prema potrebi, s trećim zemljama, kao što su razmjena osoblja, korištenje baza podataka, zajedničke aktivnosti i zajedničke obuke te uspostaviti sustav razmjene informacija za administrativnu suradnju korištenjem posebnog modula za neprijavljeni rad u okviru sustava IMI;
 3. razvijati alate, primjerice banke znanja, za učinkovitu razmjenu informacija i iskustava i razvijati smjernice za izvršavanje, priručnike dobre prakse, zajednička načela inspekcija za rješavanje neprijavljenog rada i zajedničke aktivnosti poput europskih kampanja; ocjenjivati iskustva s takvim alatima;
 4. razvijati program uzajamnog učenja za utvrđivanje dobre prakse u svim područjima relevantnima za rješavanje neprijavljenog rada i organizirati stručne revizije radi praćenja napretka u rješavanju neprijavljenog rada u državama članicama koje su odlučile sudjelovati u tim revizijama,
 5. razmjenjivati iskustva nacionalnih tijela u primjeni prava Unije relevantnog za rješavanje neprijavljenog rada.
-

UREDBA (EU) 2019/1150 EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA**od 20. lipnja 2019.****o promicanju pravednosti i transparentnosti za poslovne korisnike usluga internetskog posredovanja****(Tekst značajan za EGP)**

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 114.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon proslijeđivanja nacrtu zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora ⁽¹⁾,

nakon savjetovanja s Odborom regija,

u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom ⁽²⁾,

budući da:

- (1) Usluge internetskog posredovanja ključne su za omogućivanje poduzetništva i novih poslovnih modela, trgovine i inovacija te mogu poboljšati dobrobit potrošača i sve se više upotrebljavaju i u javnom i privatnom sektoru. Nude pristup novim tržištima i trgovinskim prilikama, što poduzećima omogućuje da iskoriste prednosti unutarnjeg tržišta. One omogućuju potrošačima u Uniji da iskoriste te prednosti, osobito povećanjem izbora robe i usluga, kao i doprinosjenjem konkurentnim cijenama na internetu, ali, s druge strane, nose i izazove koje je potrebno rješavati kako bi se osigurala pravna sigurnost.
- (2) Usluge internetskog posredovanja mogu biti ključne za poslovni uspjeh poduzeća koja upotrebljavaju takve usluge kako bi doprli do potrošača. Kako bi se u potpunosti iskoristile prednosti ekonomije internetskih platformi, važno je da se poduzeća mogu pouzdati u usluge internetskog posredovanja s kojima ulaze u trgovinske odnose. To je važno poglavito jer porast transakcija koje se provode putem usluga internetskog posredovanja, omogućen snažnim podatkovno utemeljenim mrežnim učincima, vodi do toga da takvi poslovni korisnici, osobito mikro-poduzeća te mala i srednja poduzeća (MSP-ovi), ovisе o tim uslugama kako bi doprli do potrošača. S obzirom na tu povećanu ovisnost, pružatelji tih usluga često imaju veću pregovaračku moć, što im u praksi omogućuje da postupaju jednostrano na način koji može biti nepravedan i štetan za legitimne interese njihovih poslovnih korisnika i, neizravno, potrošača u Uniji. Na primjer, mogli bi jednostrano poslovnim korisnicima nametnuti prakse koje uvelike odstupaju od dobrog poslovnog ponašanja ili su u suprotnosti s načelom dobre vjere i poštenog poslovanja. Ovom Uredbom uređuju se takve potencijalne poteškoće u ekonomiji internetskih platformi.
- (3) Potrošači su dobro prihvatili usluge internetskog posredovanja. Za dobrobit potrošača potreban je i konkurentan, pravedan i transparentan internetski ekosustav u kojem se poduzeća ponašaju odgovorno. Osiguravanje transparentnosti i povjerenja u poslovnim odnosima u ekonomiji internetskih platformi moglo bi također neizravno doprinijeti poboljšanju povjerenja potrošača u ekonomiju internetskih platformi. Međutim, izravni učinci razvoja ekonomije internetskih platformi na potrošače obuhvaćeni su drugim pravom Unije, osobito pravnom stečevinom u području zaštite potrošača.

⁽¹⁾ SL C 440, 6.12.2018., str. 177.⁽²⁾ Stajalište Europskog parlamenta od 17. travnja 2019. (još nije objavljeno u Službenom listu) i odluka Vijeća od 14. lipnja 2019.

- (4) Isto tako, internetske tražilice mogu biti važni izvori internetskog prometa za poduzeća koja nude robu ili usluge potrošačima putem internetskih stranica, zbog čega mogu znatno utjecati na poslovni uspjeh takvih korporativnih korisnika internetskih stranica koji nude svoju robu ili usluge putem interneta na unutarnjem tržištu. U tom pogledu rangiranje internetskih stranica koje obavljaju pružatelji internetskih tražilica, uključujući internetske stranice putem kojih korporativni korisnici internetskih stranica nude svoju robu i usluge potrošačima, ima važan utjecaj na odabir potrošača i poslovni uspjeh tih korporativnih korisnika internetskih stranica. Čak i u slučaju nepostojanja ugovornog odnosa s korporativnim korisnicima internetskih stranica pružatelji internetskih tražilica u praksi mogu jednostrano postupati na način koji može biti nepravedan i koji može biti štetan za legitimne interese korporativnih korisnika internetskih stranica i, neizravno, potrošača u Uniji.
- (5) Priroda odnosa između pružatelja usluga internetskog posredovanja i poslovnih korisnika mogla bi dovesti i do situacija u kojima poslovni korisnici često imaju ograničene mogućnosti traženja pravne zaštite u slučajevima kada je jednostrano djelovanje pružatelja tih usluga dovelo do spora. Ti pružatelji u brojnim slučajevima ne nude pristupačne i učinkovite interne sustave rješavanja pritužbi. Postojeći alternativni mehanizmi za izvensudsko rješavanje sporova također mogu biti neučinkoviti zbog različitih razloga, uključujući manjak specijaliziranih miritelja i strah poslovnih korisnika od odmazde.
- (6) Usluge internetskog posredovanja i internetske tražilice, kao i transakcije koje te usluge omogućuju, imaju intrinzični prekogranični potencijal i osobito su važne za pravilno funkcioniranje unutarnjeg tržišta Unije u današnjem gospodarstvu. Potencijalno nepoštene i štetne poslovne prakse određenih pružatelja tih usluga i nedostatak mehanizama djelotvorne pravne zaštite sprečavaju potpuno ostvarenje tog potencijala i negativno utječu na pravilno funkcioniranje unutarnjeg tržišta.
- (7) Na razini Unije trebalo bi uspostaviti ciljani skup obveznih pravila kako bi se osiguralo pravedno, predvidljivo, održivo i pouzdano internetsko poslovno okruženje na unutarnjem tržištu. Posebice, poslovnim korisnicima usluga internetskog posredovanja trebalo bi pružiti prikladnu transparentnost i učinkovite mogućnosti pravne zaštite širom Unije kako bi se olakšalo prekogranično poslovanje u Uniji i time unaprijedilo pravilno funkcioniranje unutarnjeg tržišta te kako bi se uhvatilo u koštac s mogućom pojavom rascjepkanosti u konkretnim područjima obuhvaćenima ovom Uredbom.
- (8) Tim bi pravilima trebali biti predviđeni i adekvatni poticaji radi promicanja pravednosti i transparentnosti, posebice u pogledu rangiranja korporativnih korisnika internetskih stranica u rezultatima pretraživanja internetskih tražilica. Tim bi pravilima istodobno trebalo prepoznati i štiti važan inovacijski potencijal šire ekonomije internetskih platformi i omogućiti zdravu konkurenciju koja rezultira većim izborom za potrošače. Primjereno je razjasniti da se ovom Uredbom ne bi smjelo utjecati na nacionalno građansko pravo, osobito ugovorno pravo, poput pravila o valjanosti, sastavljanju, učincima ili raskidu ugovora pod uvjetom da su pravila nacionalnog građanskog prava u skladu s pravom Unije te u mjeri u kojoj relevantni aspekti nisu obuhvaćeni ovom Uredbom. Države članice trebale bi i dalje moći slobodno primjenjivati nacionalne propise kojima se zabranjuju ili sankcioniraju jednostrana postupanja ili nepoštene poslovne prakse u mjeri u kojoj relevantni aspekti nisu obuhvaćeni ovom Uredbom.
- (9) Budući da usluge internetskog posredovanja i internetske tražilice obično imaju globalnu dimenziju, ova bi se Uredba trebala primjenjivati na pružatelje tih usluga neovisno o tome imaju li poslovni nastan u državi članici ili izvan Unije, pod uvjetom da su ispunjena dva kumulativna uvjeta. Prvo, poslovni korisnici ili korporativni korisnici internetskih stranica trebali bi imati poslovni nastan u Uniji. Drugo, poslovni korisnici ili korporativni korisnici internetskih stranica trebali bi putem pružanja tih usluga nuditi svoju robu ili usluge potrošačima koji se nalaze u Uniji barem za dio transakcije. Kako bi se utvrdilo nude li poslovni korisnici ili korporativni korisnici internetskih stranica robu ili usluge potrošačima koji se nalaze u Uniji, potrebno je utvrditi je li očigledno da poslovni korisnici ili korporativni korisnici internetskih stranica usmjeravaju svoje aktivnosti na potrošače koji se nalaze u jednoj ili više država članica. Taj bi se kriterij trebalo tumačiti u skladu s relevantnom sudskom praksom Suda Europske unije u vezi s člankom 17. stavkom 1. točkom (c) Uredbe (EZ) br. 1215/2012 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽³⁾ i člankom 6. stavkom 1. točkom (b) Uredbe (EZ) br. 593/2008 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁴⁾. Takvi potrošači trebali bi se nalaziti u Uniji, ali ne moraju imati boravište u Uniji ni biti državljani neke od država članica. Prema tome, ova se Uredba ne bi trebala primjenjivati ako poslovni korisnici ili korporativni korisnici internetskih stranica nemaju poslovni nastan u Uniji ili ako imaju poslovni nastan u Uniji, ali upotrebljavaju usluge internetskog posredovanja ili internetske tražilice kako bi ponudili robu ili usluge isključivo potrošačima koji se nalaze izvan Unije ili osobama koje nisu potrošači. Nadalje, ova bi se Uredba trebala primjenjivati bez obzira na pravo koje je inače mjerodavno za ugovor.

⁽³⁾ Uredba (EU) br. 1215/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 12. prosinca 2012. o nadležnosti, priznavanju i izvršenju sudskih odluka u građanskim i trgovačkim stvarima (SL L 351, 20.12.2012., str. 1.).

⁽⁴⁾ Uredba (EZ) br. 593/2008 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. lipnja 2008. o pravu koje se primjenjuje na ugovorne obveze (Rim I), (SL L 177, 4.7.2008., str. 6.).

- (10) Pružatelji koji nude višestranе usluge, koje se u načelu temelje na istom poslovnom modelu izgradnje ekosustava, internetski posreduju u cijelom nizu odnosa između poslovnih subjekata i potrošača. Kako bi se obuhvatile relevantne usluge, usluge internetskog posredovanja trebalo bi definirati na precizan i tehnološki neutralan način. Osobito, usluge bi se trebale sastojati od usluga informacijskog društva, za koje je karakteristično da im je svrha olakšavanje pokretanja izravnih transakcija između poslovnih korisnika i potrošača, neovisno o tome zaključuju li se transakcije u konačnici putem interneta, na internetskom portalu predmetnog pružatelja usluga internetskog posredovanja ili poslovnog korisnika, izvanmrežno ili se uopće ne zaključuju, što znači da ne bi trebao postojati zahtjev za bilo kakvim ugovornim odnosom između poslovnih korisnika i potrošača kao preduvjet da bi usluge internetskog posredovanja bile obuhvaćene područjem primjene ove Uredbe. Uključivanje usluge koja ima samo marginalni karakter samo po sebi ne bi trebalo podrazumijevati da je cilj internetskih stranica ili usluge olakšavanje transakcija u smislu usluga internetskog posredovanja. Nadalje, usluge bi se trebale pružati na temelju ugovornih odnosa između pružatelja i poslovnih korisnika koji potrošačima nude robu ili usluge. Trebalo bi smatrati da takav ugovorni odnos postoji ako obje strane izraze namjeru obvezivanja na nedvosmislen način na trajnom nosaču podataka, pri čemu nije nužan izričit pisani sporazum.
- (11) Primjeri usluga internetskog posredovanja obuhvaćenih ovom Uredbom trebali bi posljedično obuhvaćati internetska mjesta trgovanja za e-trgovinu, uključujući tržišta koja se temelje na suradnji, a na kojima su poslovni korisnici aktivni, internetske usluge softverskih aplikacija, kao što su trgovine aplikacijama, i internetske usluge povezane s društvenim medijima, bez obzira na to koja se tehnologija koristi za pružanje takvih usluga. U tom smislu usluge internetskog posredovanja također bi se mogle pružiti s pomoću tehnologije glasovnog asistenta. Isto tako ne bi trebalo biti relevantno uključuju li te transakcije između poslovnih korisnika i potrošača bilo kakvo novčano plaćanje ni jesu li transakcije djelomično zaključene izvan interneta. Međutim, ova se Uredba ne bi trebala primjenjivati na istorazinske (*peer-to-peer*) usluge internetskog posredovanja bez prisutnosti poslovnih korisnika, usluge internetskog posredovanja isključivo između poslovnih subjekata (*business-to-business*) koje se ne nude potrošačima, alate za internetsko oglašavanje i razmjene internetskog oglašavanja koji se ne pružaju u svrhu olakšavanja pokretanja izravnih transakcija i koji ne obuhvaćaju ugovorni odnos s potrošačima. Zbog istog razloga ovom Uredbom ne bi trebale biti obuhvaćene softverske usluge za optimizaciju tražilica ni usluge koje su povezane sa softverom za blokiranje oglasa. Tehnološke funkcionalnosti i sučelja kojima se samo povezuju hardver i aplikacije ne bi trebali biti obuhvaćeni ovom Uredbom jer obično ne ispunjavaju zahtjeve potrebne da bi se smatrali uslugama internetskog posredovanja. Međutim, takve funkcionalnosti ili sučelja mogu biti izravno povezani s određenim uslugama internetskog posredovanja ili predstavljati pomoćne usluge u odnosu na njih, a u tom slučaju relevantni pružatelji usluga internetskog posredovanja trebali bi podlijegati zahtjevima u pogledu transparentnosti povezanim s različitim postupanjem na temelju tih funkcionalnosti i sučelja. Nadalje, ova se Uredba ne bi trebala primjenjivati na internetske platne usluge jer one same po sebi ne ispunjavaju primjenjive zahtjeve, nego predstavljaju pomoćne usluge u odnosu na transakciju za isporuku robe i usluga dotičnim potrošačima.
- (12) U skladu s relevantnom sudskom praksom Suda Europske unije te s obzirom na činjenicu da je uočen ovisan položaj poslovnih korisnika, ponajprije u pogledu usluga internetskog posredovanja koje služe kao točka pristupa potrošačima u obliku fizičkih osoba, pojam potrošača koji se upotrebljava za određivanje područja primjene ove Uredbe trebalo bi shvatiti kao da se odnosi isključivo na fizičke osobe kada djeluju u svrhe koje ne ulaze u okvir njihove trgovačke, poslovne, obrtničke ili profesionalne djelatnosti.
- (13) S obzirom na brzinu inovacija, definicija internetskih tražilica koja se upotrebljava u ovoj Uredbi trebala bi biti tehnološki neutralna. Osobito bi trebalo smatrati da definicija obuhvaća i glasovne zahtjeve.
- (14) S obzirom na to da se pružatelji usluga internetskog posredovanja obično koriste unaprijed formuliranim uvjetima upotrebe, ova bi se Uredba u svrhu djelotvorne zaštite poslovnih korisnika, ako je to potrebno, trebala primjenjivati u slučajevima kada uvjete ugovornog odnosa, neovisno o njihovu nazivu ili obliku, jednostrano određuje pružatelj usluga internetskog posredovanja. Jesu li uvjeti upotrebe jednostrano određeni trebalo bi procjenjivati na osnovi svakog pojedinačnog slučaja na temelju ukupne ocjene. Relativna veličina dotičnih strana, činjenica da su se odveli pregovori ili da su određene odredbe tih uvjeta mogle biti predmet takvih pregovora i da su ih relevantni pružatelj i poslovni korisnik zajedno odredili, ne bi, samo po sebi, trebalo biti odlučujući za tu ukupnu ocjenu. Osim toga, obveza pružatelja usluga internetskog posredovanja da svoje uvjete upotrebe učine lako dostupnim poslovnim korisnicima, među ostalim i u predugovornoj fazi njihova trgovinskog odnosa, znači da poslovnim korisnicima neće biti uskraćena transparentnost koja proizlazi iz ove Uredbe kao posljedica toga da su imali bilo kakvu mogućnost da uspješno pregovaraju.

- (15) Kako bi se osiguralo da opći uvjeti upotrebe ugovornog odnosa omogućuju poslovnim korisnicima utvrđivanje komercijalnih uvjeta za upotrebu, prekid i suspenziju usluga internetskog posredovanja te kako bi se postigla predvidljivost u pogledu njihova poslovnog odnosa, ti bi uvjeti upotrebe trebali biti sastavljeni na jednostavnom i razumljivom jeziku. Ne bi trebalo smatrati da su uvjeti upotrebe sastavljeni na jednostavnom i razumljivom jeziku ako su nejasni, neprecizni ili ne sadržavaju pojedinosti o važnim trgovinskim pitanjima i, prema tome, poslovnim korisnicima ne pružaju razuman stupanj predvidljivosti o najvažnijim aspektima ugovornog odnosa. Povrh toga, obmanjujući jezik ne bi se smjelo smatrati jednostavnim i razumljivim jezikom.
- (16) Kako bi se poslovnim korisnicima osigurala dovoljna jasnoća o tome gdje se, i kome, njihove usluge ili roba stavljaju na tržište, pružatelji usluga internetskog posredovanja trebali bi osigurati transparentnost prema svojim poslovnim korisnicima u pogledu bilo kakvih dodatnih kanala za distribuciju i potencijalnih povezanih programa koje bi mogli koristiti za stavljanje na tržište te robe ili usluga. Dodatni kanali i povezani programi trebali bi se tumačiti na tehnološki neutralan način, ali bi, među ostalim, mogli uključivati druge internetske stranice, aplikacije ili druge usluge internetskog posredovanja koje se upotrebljavaju za stavljanje na tržište robe ili usluga koje nudi poslovni korisnik.
- (17) Vlasništvo i kontrola nad pravima intelektualnog vlasništva na internetu mogu imati znatnu gospodarsku važnost, kako za pružatelje usluga internetskog posredovanja tako i za njihove poslovne korisnike. Kako bi se osigurala jasnoća i transparentnost za poslovne korisnike i njihovo bolje razumijevanje, pružatelji usluga internetskog posredovanja trebali bi u svoje uvjete upotrebe uključiti općenite informacije, ili detaljnije informacije, ako to žele, o sveukupnim utjecajima, ako ih ima, tih uvjeta upotrebe na vlasništvo i kontrolu nad pravima intelektualnog vlasništva poslovnog korisnika. Takve informacije mogle bi, između ostalog, uključivati informacije poput opće uporabe logotipova, žigova ili imena robnih marki.
- (18) Osiguravanje transparentnosti u općim uvjetima upotrebe može biti ključno za promicanje održivih poslovnih odnosa i sprječavanje nepoštenog ponašanja na štetu poslovnih korisnika. Pružatelji usluga internetskog posredovanja stoga bi trebali osigurati da su uvjeti upotrebe lako dostupni u svim fazama trgovinskog odnosa, uključujući potencijalnim poslovnim korisnicima u predugovornoj fazi, te da se obavijest o svim izmjenama uvjeta upotrebe dostavlja dotičnim poslovnim korisnicima na trajnom nosaču podataka u utvrđenom obavijesnom roku koji je razuman i razmjernan s obzirom na konkretne okolnosti te iznosi najmanje 15 dana. Razmjerne obavijesne rokove dulje od 15 dana trebalo bi dati kada poslovni korisnici zbog predloženih izmjena uvjeta upotrebe moraju napraviti tehničke ili poslovne prilagodbe kako bi bili u skladu s izmjenom, na primjer ako moraju napraviti znatne tehničke prilagodbe na svojoj robi ili uslugama. Taj obavijesni rok ne bi se trebao primjenjivati ako i u mjeri u kojoj se dotični poslovni korisnik odrekao tog roka na nedvosmislen način ili ako i u mjeri u kojoj potreba za provedbom izmjene bez poštovanja obavijesnog roka proizlazi iz zakonske ili regulatorne obveze kojoj pružatelj usluge podliježe na temelju prava Unije ili nacionalnog prava. Međutim, predložene uredničke izmjene ne bi trebale biti obuhvaćene pojmom „izmjene” ako se njima ne mijenja sadržaj ili značenje uvjeta upotrebe. Zahtjev o obavješćivanju o predloženim izmjenama na trajnom nosaču podataka trebao bi omogućiti poslovnim korisnicima da zaista pregledaju te izmjene u kasnijem trenutku. Poslovni korisnici trebali bi imati pravo raskinuti ugovor u roku od 15 dana od primitka obavijesti o bilo kojoj izmjeni, osim ako se na ugovor primjenjuje kraći rok, primjerice na temelju nacionalnog građanskog prava.
- (19) U načelu, stavljanje u ponudu nove robe ili usluga, uključujući softverske aplikacije, putem usluga internetskog posredovanja trebalo bi se smatrati jasnom potvrdom radnjom kojom se poslovni korisnik odriče obavijesnog roka koji se zahtijeva za izmjene uvjeta upotrebe. Međutim, u slučajevima u kojima je razuman i razmjernan obavijesni rok dulji od 15 dana jer poslovni korisnik zbog izmjena uvjeta mora napraviti značajne tehničke prilagodbe na svojoj robi ili uslugama, ne bi se trebalo smatrati da se poslovni korisnik automatski odriče tog roka ako u ponudu stavi novu robu ili usluge. Pružatelj usluga internetskog posredovanja trebao bi očekivati da će poslovni korisnik zbog izmjena uvjeta morati napraviti značajne tehničke prilagodbe ako se, na primjer, uklone ili dodaju čitave značajke usluga internetskog posredovanja kojima su poslovni korisnici imali pristup ili ako postoji mogućnost da će poslovni korisnici trebati prilagoditi svoju robu ili reprogramirati svoje usluge kako bi mogli nastaviti poslovati putem usluge internetskog posredovanja.
- (20) Radi zaštite poslovnih korisnika i pružanja pravne sigurnosti za obje strane neusklađeni uvjeti upotrebe trebali bi biti ništetni, odnosno trebalo bi smatrati da nisu nikad postojali, s učincima *erga omnes* i *ex tunc*. To bi se, međutim, trebalo odnositi samo na pojedine odredbe uvjeta upotrebe koje nisu usklađene. Preostale bi odredbe trebale ostati valjane i izvršive ako se mogu odvojiti od neusklađenih odredbi. Iznenadne izmjene postojećih uvjeta upotrebe mogu znatno narušiti poslovanje poslovnih korisnika. Radi ograničenja takvih negativnih učinaka na poslovne korisnike te radi odvratanja od takvog postupanja, izmjene koje nisu uvedene u skladu s obvezom poštovanja obavijesnog roka trebale bi biti ništetne, odnosno trebalo bi smatrati da nisu nikad postojale, s učincima *erga omnes* i *ex tunc*.

- (21) Kako bi se osiguralo da poslovni korisnici mogu u potpunosti iskoristiti trgovinske prilike koje pružaju usluge internetskog posredovanja, pružatelji tih usluga ne bi smjeli u cijelosti spriječiti poslovne korisnike da istaknu svoj trgovački identitet kao dio svoje ponude ili prisutnosti na relevantnim uslugama internetskog posredovanja. Međutim, tu zabranu uplitanja ne bi se smjelo tumačiti kao pravo poslovnih korisnika da jednostrano odlučuju o predstavljanju svoje ponude ili prisutnosti na relevantnim uslugama internetskog posredovanja.
- (22) Pružatelj usluga internetskog posredovanja može imati legitimne razloge za donošenje odluke o ograničavanju, suspenziji ili prekidu pružanja svojih usluga određenom poslovnom korisniku, uključujući povlačenjem iz ponude određene robe ili usluga određenog poslovnog korisnika ili uklanjanjem rezultata pretraživanja. Osim suspenzije, pružatelji usluga internetskog posredovanja mogu i ograničiti pojedinačnu robu i usluge u ponudi poslovnih korisnika, primjerice njihovim degradiranjem ili negativnim utjecajem na pojavnost poslovnog korisnika („dimming”), što može uključivati snižavanje njegovog ranga. Međutim, budući da takve odluke mogu znatno utjecati na interese dotičnog poslovnog korisnika, trebalo bi mu, prije ili u trenutku stupanja na snagu ograničenja ili suspenzije, dati izjavu s razlozima za tu odluku na trajnom nosaču podataka. Kako bi se negativan učinak takvih odluka na poslovne korisnike smanjio na najmanju moguću mjeru, pružatelji usluga internetskog posredovanja također bi trebali pružiti priliku za pojašnjenje činjenica koje su dovele do te odluke u okviru internog postupka rješavanja pritužbi, što će pomoći poslovnom korisniku, ako je to moguće, da ponovno postigne usklađenost. Osim toga, ako pružatelj usluga internetskog posredovanja opozove odluku o ograničavanju, suspenziji ili prekidu, primjerice zato što je odluka donesena greškom ili zato što kršenje uvjeta upotrebe koja je dovela do te odluke nije počinjena u zloj vjeri i na zadovoljavajući je način ispravljena, pružatelj bi trebao bez nepotrebne odgode ponovno početi pružati uslugu poslovnom korisniku, što uključuje pružanje pristupa poslovnom korisniku osobnim ili drugim podacima, ili i jednima i drugima, koji su bili dostupni prije donošenja odluke.

Izjava s razlozima za donošenje odluke o ograničavanju, suspenziji ili prekidu pružanja usluga internetskog posredovanja trebala bi omogućiti poslovnim korisnicima da utvrde ima li prostora za osporavanje odluke, čime se poboljšavaju mogućnosti poslovnih korisnika u smislu traženja djelotvorne pravne zaštite, ako je to potrebno. U izjavi s razlozima trebalo bi utvrditi osnove za odluku, na temelju osnova koje je pružatelj usluga unaprijed utvrdio u uvjetima upotrebe, i na razmjern način uputiti na relevantne konkretne okolnosti, uključujući obavijesti od treće strane, koje su dovele do te odluke. Međutim, od pružatelja usluga internetskog posredovanja ne bi trebalo zahtijevati davanje izjave s razlozima za ograničavanja, suspenzije ili prekide ako bi se time kršila zakonska ili regulatorna obveza. Nadalje, ne bi trebalo zahtijevati davanje izjave s razlozima ako pružatelj usluga internetskog posredovanja može dokazati da je dotični poslovni korisnik više puta prekršio primjenjive uvjete upotrebe, što je rezultiralo prekidanjem pružanja dotičnih usluga internetskog posredovanja u cijelosti.

- (23) Prekid usluga internetskog posredovanja u cijelosti i povezano brisanje podataka koji su dani u svrhu upotrebe ili su nastali pri pružanju usluga internetskog posredovanja predstavljaju gubitak ključnih informacija, što bi moglo imati znatan učinak na poslovne korisnike i usto bi moglo narušiti njihovu sposobnost da pravilno ostvaruju druga prava koja su im dodijeljena na temelju ove Uredbe. Stoga bi pružatelj usluga internetskog posredovanja trebao dotičnom poslovnom korisniku dati izjavu s razlozima na trajnom nosaču podataka najmanje 30 dana prije nego što stupi na snagu prekid pružanja njegovih usluga internetskog posredovanja u cijelosti. Međutim, u slučajevima kada se zakonskom ili regulatornom obvezom zahtijeva da pružatelj usluga internetskog posredovanja prekine pružati usluge internetskog posredovanja u cijelosti određenom korisniku, taj se obavijesni rok ne bi trebao primjenjivati. Jednako tako, rok od 30 dana ne bi se trebao primjenjivati ni kada se pružatelj usluga internetskog posredovanja pozove na pravo prekida pružanja usluge na temelju nacionalnog prava koje je u skladu s pravom Unije, a kojim se dopušta trenutni prekid ako se, uzimajući u obzir sve okolnosti konkretnog slučaja i odvagujući interese obiju strana, ne može razumno očekivati da se ugovorni odnos nastavi do dogovorenog kraja razdoblja ili isteka obavijesnog roka. Konačno, obavijesni rok od 30 dana ne bi se trebao primjenjivati ako pružatelj usluga internetskog posredovanja može dokazati opetovano kršenje uvjeta upotrebe. Različite iznimke od obavijesnog roka od 30 dana posebno se mogu pojaviti u slučaju nezakonitog ili neprimjerenog sadržaja, sigurnosti robe ili usluge, krivotvorenja, prijevare, zlonamjernog softvera, neželjene pošte, povreda podataka, ostalih rizika u području kibersigurnosti ili primjerenosti robe ili usluge za maloljetnike. Kako bi se osigurala proporcionalnost, pružatelji usluga internetskog posredovanja trebali bi, ako je to razumno i tehnički izvedivo, iz ponude povući samo pojedinačnu robu ili usluge poslovnog korisnika. Prekid usluga internetskog posredovanja u cijelosti predstavlja najoštriju mjeru.
- (24) Rangiranje robe i usluga od strane pružatelja usluga internetskog posredovanja ima važan učinak na odabir potrošača i, posljedično, na poslovni uspjeh poslovnih korisnika koji nude tu robu i usluge potrošačima. Rangiranje se odnosi na relativnu vidljivost ponuda poslovnih korisnika ili relevantnost rezultata pretraživanja kako su predstavljeni, organizirani ili priopćeni od strane pružatelja usluga internetskog posredovanja ili pružatelja internetskih tražilica, a rezultat su upotrebe mehanizama algoritamskog sekvenciranja, mehanizama ocjene ili recenzija, vizualnih informacija ili drugih alata za utvrđivanje važnosti ili njihovih kombinacija. Predvidljivost podrazumijeva da pružatelji usluga internetskog posredovanja utvrđuju rang na neproizvoljan način. Pružatelji usluga stoga bi unaprijed trebali opisati najvažnije parametre za određivanje ranga kako bi poboljšali predvidljivost za poslovne

korisnike, kako bi im omogućili da bolje razumiju funkcioniranje mehanizma rangiranja i kako bi im omogućili da usporede praksu rangiranja različitih pružatelja usluga. Precizna formulacija te obveze transparentnosti važna je za poslovne korisnike jer podrazumijeva utvrđivanje ograničenog broja najrelevantnijih parametara među potencijalno mnogo brojnijim parametrima koji imaju određeni učinak na rang. Taj obrazloženi opis trebao bi pomoći poslovnim korisnicima da poboljšaju predstavljanje svoje robe i usluga ili neke značajke svojstvene toj robi ili uslugama. Pojam najvažnijeg parametra trebalo bi shvatiti da se odnosi na bilo kakve opće kriterije, postupke, konkretne signale ugrađene u algoritme ili druge mehanizme za prilagodbu ili degradiranje statusa koji se upotrebljavaju u vezi s rangiranjem.

- (25) Opis najvažnijih parametara za određivanje ranga trebao bi uključivati i objašnjenje bilo kakve mogućnosti poslovnih korisnika da aktivno utječu na rangiranje u zamjenu za naknadu, kao i objašnjenje relativnih učinaka takvog postupanja. U tom bi se pogledu naknada mogla odnositi na plaćanja izvršena s glavnim ili isključivim ciljem poboljšanja ranga, kao i na neizravnu naknadu u obliku prihvatanja dodatnih obveza bilo koje vrste od strane poslovnog korisnika koje bi mogle imati takav praktični učinak, primjerice korištenje usluga koje su pomoćne ili bilo kakvih *premium* značajki. Sadržaj opisa, uključujući broj i vrstu najvažnijih parametara, može se u skladu s tim uvelike razlikovati ovisno o pojedinim uslugama internetskog posredovanja, ali bi poslovnim korisnicima trebao omogućiti odgovarajuće razumijevanje načina na koji se mehanizmom rangiranja u obzir uzimaju značajke stvarne robe ili usluga koje nudi poslovni korisnik te njihova relevantnost za potrošače određenih usluga internetskog posredovanja. Pokazatelji koji se upotrebljavaju za mjerenje kvalitete robe ili usluga poslovnih korisnika, upotreba uređivača i njihova sposobnost utjecanja na rang te robe ili usluga, opseg učinka naknade na rangiranje kao i elementi koji se ne odnose ili se samo u maloj mjeri odnose na samu robu ili uslugu, kao što su prezentacijske značajke internetske ponude, mogli bi biti primjeri najvažnijih parametara koji bi, kada su uključeni u opći opis mehanizma rangiranja na jednostavnom i razumljivom jeziku, trebali pomoći poslovnim korisnicima da steknu potrebno odgovarajuće razumijevanje njegova funkcioniranja.
- (26) Isto tako, rangiranje internetskih stranica od strane pružatelja internetskih tražilica, osobito onih internetskih stranica putem kojih poduzeća nude robu i usluge potrošačima, ima važan učinak na odabir potrošača i poslovni uspjeh korporativnih korisnika internetskih stranica. Pružatelji internetskih tražilica stoga bi trebali dati opis najvažnijih parametara za određivanje ranga svih indeksiranih internetskih stranica i relativne važnosti tih najvažnijih parametara u odnosu na druge parametre, uključujući internetske stranice korporativnih korisnika internetskih stranica i druge internetske stranice. Uz značajke robe i usluga i njihovu relevantnost za potrošače, u slučaju internetskih tražilica tim bi se opisom korporativnim korisnicima internetskih stranica trebalo omogućiti i odgovarajuće razumijevanje toga jesu li, te na koji način i u kojoj mjeri, uzete u obzir određene značajke dizajna internetskih stranica koje se upotrebljavaju, kao što je njihova optimizacija za prikaz na mobilnim telekomunikacijskim uređajima. Taj bi opis trebao obuhvaćati i objašnjenje bilo kakve mogućnosti da korporativni korisnici internetskih stranica aktivno utječu na rangiranje u zamjenu za naknadu, kao i objašnjenje relativnih učinaka takvog postupanja. U slučaju nepostojanja ugovornog odnosa između pružatelja internetskih tražilica i korporativnih korisnika internetskih stranica, taj bi opis trebao biti dostupan javnosti na očitoy i lako dostupnoj lokaciji u okviru relevantne internetske tražilice. Dijelovi internetskih stranica na kojima se od korisnika traži da se prijave ili registriraju ne bi se trebali smatrati lako i javno dostupnima u tom smislu.

Kako bi se korporativnim korisnicima internetskih stranica osigurala predvidljivost, opis bi trebalo i redovito ažurirati, uključujući mogućnost da bilo kakve izmjene najvažnijih parametara budu lako prepoznatljive. Postojanje ažuriranog opisa najvažnijih parametara također bi koristilo korisnicima internetske tražilice koji nisu korporativni korisnici internetskih stranica. U nekim slučajevima pružatelji internetskih tražilica mogu na temelju obavijesti treće strane odlučiti utjecati na rangiranje u konkretnom slučaju ili ukloniti internetsku stranicu iz rezultata pretraživanja. Za razliku od pružatelja usluga internetskog posredovanja, od pružatelja internetskih tražilica se zbog nepostojanja ugovornog odnosa između strana ne može očekivati da izravno obavijeste korporativnog korisnika internetskih stranica o promjeni u rangu ili uklanjanju zbog primljene obavijesti treće strane. Bez obzira na to, korporativni korisnik internetskih stranica trebao bi moći pregledati sadržaj obavijesti zbog koje je u došlo do promjene u rangu u konkretnom slučaju ili uklanjanja pojedinih internetskih stranica, na način da prouči sadržaj obavijesti, primjerice u javno dostupnoj internetskoj bazi podataka. To bi pomoglo u ublažavanju potencijalnih zlouporaba od strane konkurenata obavijesti koje bi mogle dovesti do uklanjanja.

- (27) Od pružatelja usluga internetskog posredovanja ili internetskih tražilica ne bi se na temelju ove Uredbe trebalo zahtijevati da otkriju detalje funkcioniranja svojih mehanizama rangiranja, uključujući algoritme. Isto tako, ne bi se smjelo narušiti njihovu sposobnost odgovora na zlonamjerno manipuliranje rangiranjem koju provode treće strane, uključujući u interesu potrošača. Općim opisom najvažnijih parametara za rangiranje trebali bi se zaštititi ti interesi, omogućavajući istodobno poslovnim korisnicima i korporativnim korisnicima internetskih stranica odgovarajuće razumijevanje funkcioniranja rangiranja u kontekstu njihova korištenja konkretnim uslugama internetskog posredovanja ili internetskim tražilicama. Kako bi se osiguralo ostvarenje cilja ove Uredbe, uzimanje u obzir

poslovnih interesa pružatelja usluga internetskog posredovanja ili internetskih tražilica ne bi stoga nikad smjelo dovesti do odbijanja otkrivanja najvažnijih parametara za određivanje ranga. U tom pogledu, iako se ovom Uredbom ne dovodi u pitanje Direktivu (EU) 2016/943 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁵⁾, dani opis trebao bi se temeljiti barem na stvarnim podacima o relevantnosti upotrijebljenih parametara za određivanje ranga.

- (28) Komisija bi trebala izraditi smjernice za pomoć pružateljima usluga internetskog posredovanja i pružateljima internetskih tražilica za primjenu zahtjeva o transparentnosti utvrđenih ovom Uredbom. Time bi se trebalo pomoći da se optimizira način na koji se utvrđuju najvažniji parametri za određivanje ranga i način na koji se predstavljaju korporativnim korisnicima internetskih stranica.
- (29) Pomoćnu robu i usluge trebalo bi shvatiti kao robu i usluge koje se potrošaču nude neposredno prije dovršetka transakcije pokrenute u okviru usluga internetskog posredovanja kao dopuna primarnoj robi ili usluzi koje nudi poslovni korisnik. Pomoćna roba i usluge odnose se na proizvode koji, kako bi funkcionirali, obično ovise o primarnoj robi ili usluzi ili su s njima izravno povezani. Stoga bi taj pojam trebao isključivati robu i usluge koji se samo prodaju uz predmetnu primarnu robu ili uslugu, a nisu po svojoj prirodi dopuna. Primjeri pomoćnih usluga uključuju usluge popravka za konkretnu robu ili financijske proizvode kao što je automobilsko osiguranje koje se nudi kao dopuna konkretnoj robi ili uslugama koje nudi poslovni korisnik. Isto tako, pomoćna roba mogla bi uključivati robu koja dopunjuje konkretni proizvod koji nudi poslovni korisnik time što predstavlja alat za poboljšanje ili prilagodbu povezan s tim konkretnim proizvodom. Pružatelji usluga internetskog posredovanja koji potrošačima nude robu ili usluge koje su pomoćne robi ili usluzi koju prodaje poslovni korisnik putem njihovih usluga internetskog posredovanja trebali bi u svojim uvjetima upotrebe utvrditi opis vrste pomoćne robe i usluga koji se nude. Takav bi opis trebao biti dostupan u uvjetima upotrebe neovisno o tome pruža li pomoćnu robu ili uslugu sâm pružatelj usluga internetskog posredovanja ili treća strana. Takav bi opis trebao biti dovoljno sveobuhvatan kako bi poslovni korisnik mogao razumjeti prodaje li se roba ili usluga kao pomoćna robi ili usluzi poslovnog korisnika. Opis ne bi nužno trebao obuhvaćati konkretnu robu ili uslugu već vrstu proizvoda koji se nudi kao dopuna primarnom proizvodu poslovnog korisnika. Nadalje, taj bi opis trebao u svim okolnostima uključivati je li i pod kojim uvjetima poslovnom korisniku dopušteno nuditi vlastitu pomoćnu robu ili uslugu uz primarnu robu ili uslugu koju nudi putem usluga internetskog posredovanja.
- (30) Ako pružatelj usluga internetskog posredovanja sam nudi određenu robu ili usluge potrošačima putem vlastitih usluga internetskog posredovanja ili to čini putem poslovnog korisnika pod njegovom kontrolom, taj pružatelj usluga mogao bi se izravno natjecati s ostalim poslovnim korisnicima njegovih usluga internetskog posredovanja koji nisu pod njegovom kontrolom, što bi pružatelju moglo dati ekonomski poticaj i sposobnost da svoju kontrolu nad uslugama internetskog posredovanja iskoristi kako bi dao tehničku ili ekonomsku prednost vlastitoj ponudi ili ponudama podnesenima preko poslovnog korisnika pod njegovom kontrolom, a koju bi mogao odbiti poslovnim korisnicima s kojima se natječe. Takvo bi ponašanje moglo dovesti u pitanje pošteno tržišno natjecanje i ograničiti odabir potrošača. U takvim je situacijama osobito važno da pružatelj usluga internetskog posredovanja djeluje na transparentan način i pruži odgovarajući opis i navede razloge za sve razlike u postupanju, bilo s pomoću pravnih, trgovinskih ili tehničkih sredstava, kao što su funkcionalnosti koje uključuju operativne sustave, a koje bi mogao primjenjivati u pogledu robe ili usluga koje sam nudi u usporedbi s onima koje nude poslovni korisnici. Kako bi se osigurala proporcionalnost, ta bi se obveza trebala primjenjivati na razini cjelokupnih usluga internetskog posredovanja, a ne na razini pojedinačne robe ili usluga koje se nude putem tih usluga.
- (31) Ako pružatelj internetske tražilice sam nudi određenu robu ili usluge potrošačima putem vlastite internetske tražilice ili to čini putem korporativnog korisnika internetskih stranica pod njegovom kontrolom, taj bi se pružatelj mogao izravno natjecati s ostalim korporativnim korisnicima internetskih stranica koji se koriste njegovom internetskom tražilicom i koji nisu pod njegovom kontrolom. U takvim je situacijama osobito važno da pružatelj internetske tražilice djeluje na transparentan način i pruži opis svih razlika u postupanju, bilo s pomoću pravnih, trgovinskih ili tehničkih sredstava, koje bi mogao primjenjivati u pogledu robe ili usluga koje nudi sam ili putem korporativnog korisnika internetskih stranica pod njegovom kontrolom u usporedbi s onima koje nude korporativni korisnici internetskih stranica s kojima se natječe. Kako bi se osigurala proporcionalnost, ta bi se obveza trebala primjenjivati na razini cjelokupne internetske tražilice, a ne na razini pojedinačne robe ili usluga koje se nude putem tih usluga.

⁽⁵⁾ Direktiva (EU) 2016/943 Europskog parlamenta i Vijeća od 8. lipnja 2016. o zaštiti neotkrivenih znanja i iskustva te poslovnih informacija (poslovne tajne) od nezakonitog pribavljanja, korištenja i otkrivanja (SL L 157, 15.6.2016., str. 1.).

- (32) Ovom Uredbom trebali bi biti obuhvaćeni posebni ugovorni uvjeti, posebno u situacijama neravnoteža u pregovaračkoj moći, kako bi se osiguralo da se ugovorni odnosi odvijaju u dobroj vjeri i na temelju poštenog poslovanja. Za predvidljivost i transparentnost potrebno je poslovnim korisnicima pružiti stvarnu mogućnost da se upoznaju s izmjenama uvjeta upotrebe, koje se stoga ne bi smjele nametati s retroaktivnim učinkom, osim ako se temelje na zakonskoj ili regulatornoj obvezi ili su korisne za te korisnike. Osim toga, poslovnim korisnicima trebalo bi pružiti jasnoću u pogledu uvjeta pod kojima se može raskinuti njihov ugovorni odnos s pružateljima usluga internetskog posredovanja. Pružatelji usluga internetskog posredovanja trebali bi osigurati da su uvjeti za raskid uvijek razmjerni i da se mogu provesti bez nepotrebnih poteškoća. Konačno, poslovni korisnici trebali bi biti u potpunosti informirani o tome zadržavaju li pružatelji usluga internetskog posredovanja nakon isteka ugovora bilo kakav pristup informacijama koje poslovni korisnici pružaju ili generiraju u kontekstu korištenja usluga internetskog posredovanja.
- (33) Mogućnost pristupa podacima i njihove upotrebe, uključujući osobne podatke, može omogućiti stvaranje važne vrijednosti u ekonomiji internetskih platformi, i općenito i za uključene poslovne korisnike i usluge internetskog posredovanja. U skladu s time, važno je da pružatelji usluga internetskog posredovanja poslovnim korisnicima pruže jasan opis opsega, prirode i uvjeta za njihov pristup određenim kategorijama podataka i njihovu upotrebu. Opis bi trebao biti proporcionalan i mogao bi se odnositi na opće uvjete pristupa, a ne iscrpno utvrđivanje stvarnih podataka ili kategorija podataka. Međutim, opis bi mogao uključivati i utvrđivanje određenih vrsta stvarnih podataka koji bi mogli biti izrazito relevantni za poslovne korisnike te posebne uvjete pristupa takvim podacima. Takvi bi podaci mogli uključivati ocjene i recenzije koje poslovni korisnici prikupe putem usluga internetskog posredovanja. U cjelini, opis bi trebao omogućiti poslovnim korisnicima da razumiju mogu li upotrebljavati podatke za poboljšanje stvaranja vrijednosti, među ostalim i mogućom daljnjom uporabom podatkovnih usluga trećih strana.
- (34) Za poslovne je korisnike isto tako važno da razumiju dijeli li pružatelj s trećim stranama bilo kakve podatke koji su nastali upotrebom usluge posredovanja od strane poslovnog korisnika. Poslovne korisnike posebno bi trebalo upoznati s bilo kakvim dijeljenjem podataka s trećim stranama do kojeg dolazi u svrhe koje nisu potrebne za pravilno funkcioniranje usluga internetskog posredovanja, primjerice kada pružatelj unovčuje te podatke zbog komercijalnih razloga. Kako bi se poslovnim korisnicima omogućilo da u potpunosti ostvaruju dostupna prava utjecanja na takvo dijeljenje podataka, pružatelji usluga internetskog posredovanja trebali bi izričito navesti mogućnosti nesudjelovanja u dijeljenju podataka ako one postoje u okviru ugovornog odnosa s poslovnim korisnikom.
- (35) Ti se zahtjevi ne bi trebali tumačiti kao bilo kakva obveza pružatelja usluga internetskog posredovanja da ili šire ili ne šire osobne ili neosobne podatke svojim poslovnim korisnicima. Međutim, mjere transparentnosti mogle bi doprinijeti povećanoj razmjeni podataka i kao ključan izvor inovacija i rasta potpomoći ostvarenje ciljeva za stvaranje zajedničkog europskog podatkovnog prostora. Obrada osobnih podataka trebala bi biti u skladu s pravnim okvirom Unije o zaštiti pojedinaca u pogledu obrade osobnih podataka i o poštovanju privatnog života i zaštiti osobnih podataka u elektroničkim komunikacijama, a posebno s Uredbom (EU) 2016/679 ⁽⁶⁾, Direktivom (EU) 2016/680 ⁽⁷⁾ i Direktivom 2002/58/EZ ⁽⁸⁾ Europskog parlamenta i Vijeća.
- (36) Pružatelji usluga internetskog posredovanja mogli bi u određenim slučajevima u svojim uvjetima upotrebe ograničiti mogućnost poslovnih korisnika da potrošačima nude robu ili usluge pod povoljnijim uvjetima putem kanala koji nisu te usluge internetskog posredovanja. U tim slučajevima dotični pružatelji usluga trebali bi utvrditi razloge za takvo postupanje, osobito u pogledu glavnih ekonomskih, trgovinskih ili pravnih razloga za ta ograničenja. Međutim, tu obvezu transparentnosti ne bi trebalo tumačiti tako da utječe na ocjenu zakonitosti takvih ograničenja u skladu s drugim aktima prava Unije ili prava država članica koje je u skladu sa pravom Unije, uključujući u područjima tržišnog natjecanja i nepoštenih poslovnih praksi, te na primjenu takvih propisa.

⁽⁶⁾ Uredba (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Direktive 95/46/EZ (Opća uredba o zaštiti podataka) (SL L 119, 4.5.2016., str. 1.).

⁽⁷⁾ Direktiva (EU) 2016/680 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka od strane nadležnih tijela u svrhe sprečavanja, istrage, otkrivanja ili progona kaznenih djela ili izvršavanja kaznenih sankcija i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Okvirne odluke Vijeća 2008/977/PUP (SL L 119, 4.5.2016., str. 89.).

⁽⁸⁾ Direktiva 2002/58/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 12. srpnja 2002. o obradi osobnih podataka i zaštiti privatnosti u području elektroničkih komunikacija (Direktiva o privatnosti i elektroničkim komunikacijama) (SL L 201, 31.7.2002., str. 37.).

- (37) Kako bi se poslovnim korisnicima, uključujući one čija je upotreba relevantnih usluga internetskog posredovanja možda ograničena, suspendirana ili prekinuta, omogućio pristup trenutačnim, odgovarajućim i djelotvornim mogućnostima pravne zaštite, pružatelji usluga internetskog posredovanja trebali bi imati interni sustav rješavanja pritužbi. Taj interni sustav rješavanja pritužbi trebao bi se temeljiti na načelima transparentnosti i jednakog postupanja u jednakim situacijama te bi trebao biti usmjeren na osiguravanje toga da znatan dio pritužbi mogu u razumnom roku bilateralno riješiti pružatelj usluga internetskog posredovanja i relevantni poslovni korisnik. Pružatelji usluga internetskog posredovanja mogli bi tijekom trajanja pritužbe zadržati na snazi odluku koju su donijeli. Bilo koji pokušaj postizanja dogovora u okviru internog postupka rješavanja pritužbi ne utječu na prava pružatelja usluga internetskog posredovanja ili poslovnih korisnika da pokrenu sudske postupke u bilo kojem trenutku tijekom ili nakon internog postupka rješavanja pritužbi. Uz to, pružatelji usluga internetskog posredovanja trebali bi objavljivati i barem jednom godišnje provjeravati informacije o funkcioniranju i djelotvornosti njihova internog sustava rješavanja pritužbi kako bi pomogli poslovnim korisnicima u razumijevanju glavnih vrsta problema koji se mogu pojaviti u kontekstu pružanja različitih usluga internetskog posredovanja i mogućnosti za postizanje brzog i djelotvornog bilateralnog rješenja.
- (38) Cilj zahtjeva ove Uredbe u pogledu internih sustava rješavanja pritužbi jest omogućiti razuman stupanj fleksibilnosti pružateljima usluga internetskog posredovanja pri upravljanju tim sustavima i rješavanju pojedinačnih pritužbi kako bi administrativno opterećenje smanjilo na najmanju moguću mjeru. Nadalje, interni sustavi rješavanja pritužbi pružateljima usluga internetskog posredovanja trebali bi omogućiti da prema potrebi na proporcionalan način riješe bilo koji slučaj upotrebe tih sustava, od strane određenih poslovnih korisnika, u zloj vjeri. Uzimajući u obzir troškove uspostave i upravljanja takvim sustavima, prikladno je iz tih obveza izuzeti sve pružatelje usluga internetskog posredovanja koji su mala poduzeća, u skladu s relevantnim odredbama Preporuke Komisije 2003/361/EZ ⁽⁹⁾. Pravilima o konsolidaciji iz te preporuke osigurava se sprečavanje bilo kakvog izbjegavanja propisa. Tim izuzećem ne bi se smjelo utjecati na pravo takvih poduzeća na dobrovoljnu uspostavu internog sustava rješavanja pritužbi koji ispunjava kriterije utvrđene u ovoj Uredbi.
- (39) Korištenje izraza „interni” ne bi se smjelo tumačiti tako da sprečava da se interni sustav rješavanja pritužbi delegira vanjskom pružatelju usluga ili drugoj korporativnoj strukturi sve dok takav pružatelj usluga ili druga korporativna struktura imaju punu nadležnost i sposobnost da osiguraju usklađenost internog sustava rješavanja pritužbi sa zahtjevima iz ove Uredbe.
- (40) Mirenje može biti način na koji pružatelji usluga internetskog posredovanja i njihovi poslovni korisnici mogu riješiti sporove na zadovoljavajući način, bez pokretanja sudskih postupaka, koji mogu biti dugotrajni i skupi. Stoga bi pružatelji usluga internetskog posredovanja trebali omogućiti mirenje, osobito određivanjem najmanje dvaju javnih ili privatnih miritelja s kojima su spremni surađivati. Cilj zahtjeva za određivanjem minimalnog broja miritelja jest zaštititi neutralnost miritelja. Miritelje koji svoje usluge pružaju s lokacije izvan Unije trebalo bi odrediti samo ako se jamči da se upotrebom njihovih usluga dotičnim poslovnim korisnicima ni na koji način ne uskraćuje bilo kakva pravna zaštita koja im je dostupna u skladu sa pravom Unije ili pravom država članica, uključujući zahtjeve iz ove Uredbe i primjenjivog prava o zaštiti osobnih podataka i poslovnih tajni. Kako bi bili pristupačni i pravedni te što brži, učinkovitiji i djelotvorniji, ti miritelji trebali bi zadovoljavati određene kriterije. Međutim, pružatelji usluga internetskog posredovanja i njihovi poslovni korisnici trebali bi i dalje moći slobodno zajednički odrediti bilo kojeg miritelja po svojem izboru ako između njih dođe do spora. U skladu s Direktivom 2008/52/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁰⁾, mirenje predviđeno ovom Uredbom trebalo bi biti dobrovoljan postupak u smislu da stranke same upravljaju postupkom te da ga mogu započeti i okončati u bilo kojem trenutku. Bez obzira na njegovu dobrovoljnu prirodu, pružatelji usluga internetskog posredovanja trebali bi u dobroj vjeri ispitati zahtjeve za pokretanje postupka mirenja predviđenog u ovoj Uredbi.
- (41) Pružatelji usluga internetskog posredovanja trebali bi snositi razuman udio ukupnih troškova mirenja, uzimajući u obzir sve relevantne elemente predmetnog slučaja. U tu svrhu miritelj bi trebao predložiti koji se udio u konkretnom slučaju smatra razumnim. Uzimajući u obzir troškove i administrativno opterećenje povezane s potrebom za određivanjem miritelja u uvjetima upotrebe, prikladno je iz te obveze izuzeti sve pružatelje usluga internetskog posredovanja koji su mala poduzeća, u skladu s relevantnim odredbama Preporuke 2003/361/EZ. Pravilima o konsolidaciji iz te preporuke osigurava se sprečavanje bilo kakvog izbjegavanja propisa. Međutim, to ne bi smjelo utjecati na pravo takvih poduzeća da odrede miritelje u svojim uvjetima upotrebe koji ispunjavaju kriterije utvrđene u ovoj Uredbi.

⁽⁹⁾ Preporuka Komisije 2003/361/EZ od 6. svibnja 2003. o definiciji mikropoduzeća te malih i srednjih poduzeća (SL L 124, 20.5.2003., str. 36.).

⁽¹⁰⁾ Direktiva 2008/52/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 21. svibnja 2008. o nekim aspektima mirenja u građanskim i trgovačkim stvarima (SL L 136, 24.5.2008., str. 3.).

- (42) Budući da bi pružatelji usluga internetskog posredovanja uvijek trebali biti obvezni odrediti miritelje s kojima su spremni surađivati, te da bi trebali biti obvezni svim pokušajima mirenja koji se provode u skladu s ovom Uredbom pristupati u dobroj vjeri, te obveze trebalo bi utvrditi na način da se spriječi zlouporaba sustava mirenja od strane poslovnih korisnika. Poslovni korisnici također bi trebali biti obvezni sudjelovati u mirenju u dobroj vjeri. Pružatelji usluga internetskog posredovanja ne bi trebali biti obvezni sudjelovati u postupku mirenja ako poslovni korisnik pokrene postupak o nečemu u vezi s čim je taj poslovni korisnik ranije pokrenuo postupak mirenja, a miritelj je u tom predmetu utvrdio da poslovni korisnik nije postupao u dobroj vjeri. Pružatelji usluga internetskog posredovanja također ne bi trebali biti obvezni sudjelovati u postupku mirenja s poslovnim korisnicima koji su opetovano pokretali neuspjele postupke mirenja. Te iznimne situacije ne bi smjele ograničiti mogućnost da poslovni korisnik uputi slučaj u postupak mirenja ako miritelj utvrdi da predmet mirenja nije povezan s prethodnim slučajevima.
- (43) Kako bi se olakšalo rješavanje sporova koji se odnose na pružanje usluga internetskog posredovanja s pomoću postupka mirenja u Uniji, Komisija bi, u bliskoj suradnji s državama članicama, trebala poticati uspostavljanje specijaliziranih miriteljskih organizacija, kojih trenutačno nedostaje. Uključivanje miritelja koji posjeduju stručno znanje o uslugama internetskog posredovanja i specifičnim industrijskim sektorima u kojima se takve usluge pružaju trebalo bi doprinijeti povjerenju obiju strana u postupak mirenja i povećati vjerojatnost da će taj postupak dovesti do brzog, pravednog i zadovoljavajućeg ishoda.
- (44) Različiti čimbenici, kao što su ograničena financijska sredstva, strah od odmazde i odredbe o isključivom izboru prava i suda u uvjetima upotrebe, mogu ograničiti djelotvornost postojećih mogućnosti za sudsku pravnu zaštitu, osobito onih u kojima se zahtijeva da poslovni korisnici ili korporativni korisnici internetskih stranica djeluju pojedinačno i tako da se može utvrditi njihov identitet. Kako bi se osigurala djelotvorna primjena ove Uredbe, organizacijama, udruženjima koja zastupaju poslovne korisnike ili korporativne korisnike internetskih stranica i određenim javnim tijelima uspostavljenima u državama članicama trebalo bi omogućiti pokretanje postupka pred nacionalnim sudovima u skladu s nacionalnim pravom, uključujući nacionalne postupovne zahtjeve. Svrha takvog pokretanja postupka pred nacionalnim sudovima trebala bi biti zaustavljanje ili zabrana kršenja pravila utvrđenih u ovoj Uredbi i sprečavanje buduće štete koja bi mogla ugroziti održive poslovne odnose u ekonomiji internetskih platformi. Kako bi se osiguralo da to pravo ostvaruju na djelotvoran i prikladan način, takve organizacije ili udruženja trebali bi zadovoljiti određene kriterije. Osobito, moraju biti zakonito osnovani u skladu s pravom države članice, moraju biti neprofitni i nastojati ostvarivati svoje ciljeve na trajnoj osnovi. Tim bi se zahtjevima trebalo onemogućiti bilo kakvo *ad hoc* osnivanje organizacija ili udruženja u svrhu određenog postupka ili određenih postupaka, ili s ciljem ostvarivanja dobiti. Nadalje, trebalo bi osigurati da treće strane koje su pružatelji financiranja ne utječu neprimjereno na odlučivanje tih organizacija ili udruženja.

Kako bi se izbjegao sukob interesa, posebno bi trebalo spriječiti da organizacije ili udruženja koji zastupaju poslovne korisnike ili korporativne korisnike internetskih stranica budu pod neprimjerenim utjecajem pružatelja usluga internetskog posredovanja ili internetskih tražilica. Potpuno i javno objavljivanje informacija o članstvu i izvoru financiranja trebalo bi olakšati nacionalnim sudovima da ocijene jesu li ti kriteriji prihvatljivosti ispunjeni. S obzirom na poseban status relevantnih javnih tijela u državama članicama u kojima su takva tijela uspostavljena, trebalo bi zahtijevati samo da im je u skladu s relevantnim pravilima nacionalnog prava izričito povjereno pokretanje takvih postupaka u kolektivnom interesu dotičnih stranaka ili u općem interesu, bez potrebe da podliježu tim kriterijima. To pokretanje postupka ni na koji način ne bi smjelo utjecati na prava poslovnih korisnika i korporativnih korisnika internetskih stranica na pokretanje sudskog postupka na pojedinačnoj osnovi.

- (45) Komisiji bi trebalo priopćiti koje bi organizacije, udruženja i javna tijela, prema mišljenju država članica, trebali biti kvalificirani za pokretanje postupka u skladu s ovom Uredbom. U okviru tog priopćivanja države članice trebale bi izričito uputiti na relevantne nacionalne odredbe na temelju kojih je organizacija, udruženje ili javno tijelo osnovano te, prema potrebi, uputiti na relevantni javni registar u koji je organizacija ili udruženje upisano. Ta dodatna opcija imenovanja od strane država članica trebala bi omogućiti određenu razinu pravne sigurnosti i predvidljivosti u koje se poslovni korisnici i korporativni korisnici internetskih stranica mogu pouzdati. Istodobno, time se nastoji skratiti sudske postupke i povećati njihovu djelotvornost, što se doima prikladnim u tom kontekstu. Komisija bi trebala osigurati objavljivanje popisa tih organizacija, udruženja i javnih tijela u *Službenom listu Europske unije*. Uključivanje na taj popis trebalo bi služiti kao dokaz o pravnoj sposobnosti organizacije, udruženja ili javnog

tijela koje pokreće postupak, a koji se može osporiti. Kada postoje razlozi za zabrinutost u vezi s imenovanjem, država članica koja je imenovala organizaciju, udruženje ili javno tijelo trebala bi istražiti te razloge. Organizacije, udruženja i javna tijela koja nije imenovala država članica trebali bi moći pokrenuti postupak pred nacionalnim sudovima, podložno ispitivanju njihove pravne sposobnosti u skladu s kriterijima utvrđenima u ovoj Uredbi.

- (46) Od država članica trebalo bi zahtijevati da osiguraju primjerenu i učinkovitu provedbu ove Uredbe. Različiti sustavi provedbe već postoje u državama članicama te one ne bi trebale imati obvezu osnivanja novih nacionalnih provedbenih tijela. Države članice trebale bi imati mogućnost da postojećim tijelima, uključujući sudove, povjere provedbu ove Uredbe. Ovom Uredbom ne bi trebalo obvezivati države članice da predvide provedbu po službenoj dužnosti ili nameću novčane kazne.
- (47) Komisija bi trebala stalno pratiti primjenu ove Uredbe u bliskoj suradnji s državama članicama. U tom bi kontekstu Komisija trebala nastojati uspostaviti široku mrežu za razmjenu informacija uz pomoć relevantnih stručnih tijela, centara izvrsnosti i Promatračnice ekonomije internetskih platformi. Države članice trebale bi na zahtjev dostaviti Komisiji sve relevantne informacije koje imaju u tom kontekstu. Konačno, u tome bi trebala pomoći i sveukupna veća transparentnost poslovnih odnosa između poslovnih korisnika i pružatelja usluga internetskog posredovanja te između korporativnih korisnika internetskih stranica i internetskih tražilica koja se ovom Uredbom nastoji postići. Kako bi učinkovito izvršila svoje dužnosti praćenja i preispitivanja u skladu s ovom Uredbom, Komisija bi trebala nastojati prikupiti informacije od pružatelja usluga internetskog posredovanja. Pružatelji usluga internetskog posredovanja trebali bi u dobroj vjeri surađivati u olakšavanju prikupljanja takvih podataka, ako je to primjenjivo.
- (48) Kodeksi ponašanja koje izrađuju dotični pružatelji usluga ili organizacije ili udruženja koja ih zastupaju mogu doprinijeti pravilnoj primjeni ove Uredbe i stoga bi ih trebalo poticati. Pri izradi takvih kodeksa ponašanja, a na temelju savjetovanja sa svim relevantnim dionicima, treba uzeti u obzir posebne značajke dotičnih sektora, kao i posebne značajke MSP-ova. Takvi kodeksi ponašanja trebali bi biti formulirani na objektivni i nediskriminirajući način.
- (49) Komisija bi ovu Uredbu trebala periodično evaluirati i pomno pratiti njezine učinke na ekonomiju internetskih platformi, osobito kako bi se utvrdilo jesu li potrebne izmjene s obzirom na relevantni tehnološki razvoj ili kretanja na tržištu. Ta bi evaluacija trebala uključivati učinke na poslovne korisnike koji bi mogli biti posljedica opće primjene odredaba o isključivom izboru prava i suda u uvjetima upotrebe koje jednostrano određuje pružatelj usluga internetskog posredovanja. Kako bi se dobio širok uvid u razvoj tog sektora, u evaluaciji bi se trebala uzeti u obzir iskustva država članica i relevantnih dionika. Skupina stručnjaka za Promatračnicu ekonomije internetskih platformi, koja je uspostavljena u skladu s Odlukom Komisije C(2018)2393, ima ključnu ulogu u pružanju informacija u kontekstu evaluacije ove Uredbe od strane Komisije. Komisija bi stoga trebala na odgovarajući način razmotriti mišljenja i izvješća koja joj dostavi ta skupina. Nakon evaluacije Komisija bi trebala poduzeti odgovarajuće mjere. Daljnje mjere, uključujući mjere zakonodavne prirode, mogu biti primjerene ako se i kada odredbe utvrđene u ovoj Uredbi pokažu nedostatnima za rješavanje problema neravnoteža i nepoštenih poslovnih praksi prisutnih u tom sektoru na odgovarajući način.
- (50) Pri pružanju informacija koje se zahtijevaju ovom Uredbom trebalo bi što je više moguće uzeti u obzir posebne potrebe osoba s invaliditetom, u skladu s ciljevima Konvencije Ujedinjenih naroda o pravima osoba s invaliditetom ⁽¹¹⁾.
- (51) S obzirom na to da cilj ove Uredbe, to jest osiguravanje pravednog, predvidivog, održivog i pouzdanog internetskog poslovnog okruženja u okviru unutarnjeg tržišta, ne mogu dostatno ostvariti države članice, nego se zbog njezina opsega i učinaka on na bolji način može ostvariti na razini Unije, Unija može donijeti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti utvrđenim u članku 5. Ugovora o Europskoj uniji. U skladu s načelom proporcionalnosti utvrđenim u tom članku ova Uredba ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje tog cilja.
- (52) Ovom Uredbom nastoji se osigurati potpuno poštovanje prava na djelotvoran pravni lijek i pošteno suđenje, kako je utvrđeno u članku 47. Povelje Europske unije o temeljnim pravima, i promicati primjenu slobode poduzetništva, kako je utvrđeno u članku 16. Povelje,

⁽¹¹⁾ Odluka Vijeća 2010/48/EZ od 26. studenoga 2009. o sklapanju Konvencije Ujedinjenih naroda o pravima osoba s invaliditetom od strane Europske zajednice (SL L 23, 27.1.2010., str. 37.).

DONIJELI SU OVU UREDBU:

Članak 1.

Predmet i područje primjene

1. Svrha je ove Uredbe doprinijeti pravilnom funkcioniranju unutarnjeg tržišta utvrđivanjem pravila kojima se osigurava da poslovni korisnici usluga internetskog posredovanja i korporativni korisnici internetskih stranica u odnosu na internetske tražilice uživaju prikladnu transparentnost, pravednost i mogućnosti djelotvorne pravne zaštite.
2. Ova se Uredba primjenjuje na usluge internetskog posredovanja i internetske tražilice koje se pružaju ili čije se pružanje nudi poslovnim korisnicima i korporativnim korisnicima internetskih stranica koji imaju poslovni nastan ili boravište u Uniji i koji, putem tih usluga internetskog posredovanja ili internetskih tražilica, nude robu ili usluge potrošačima koji se nalaze u Uniji, neovisno o mjestu poslovnog nastana ili boravišta pružatelja tih usluga i neovisno o pravu koje je inače mjerodavno.
3. Ova se Uredba ne primjenjuje na internetske platne usluge ili alate za internetsko oglašavanje ili razmjene internetskog oglašavanja koji se ne pružaju u svrhu olakšavanja pokretanja izravnih transakcija i koji ne uključuju ugovorni odnos s potrošačima.
4. Ovom se Uredbom ne dovode u pitanje nacionalna pravila kojima se, u skladu s pravom Unije, zabranjuju ili sankcioniraju jednostrana postupanja ili nepoštene poslovne prakse u mjeri u kojoj relevantni aspekti nisu obuhvaćeni ovom Uredbom. Ovom se Uredbom ne utječe na nacionalno građansko pravo, osobito ugovorno pravo, poput pravila o valjanosti, sastavljanju, učincima ili raskidu ugovora pod uvjetom da su pravila nacionalnog građanskog prava u skladu s pravom Unije te u mjeri u kojoj relevantni aspekti nisu obuhvaćeni ovom Uredbom.
5. Ovom se Uredbom ne dovodi u pitanje pravo Unije, a osobito mjerodavno pravo Unije u područjima pravosudne suradnje u građanskim stvarima, tržišnog natjecanja, zaštite podataka, zaštite poslovnih tajni, zaštite potrošača, elektro-ničke trgovine i financijskih usluga.

Članak 2.

Definicije

Za potrebe ove Uredbe primjenjuju se sljedeće definicije:

1. „poslovni korisnik” znači svaka privatna osoba koja djeluje u trgovačkom ili profesionalnom svojstvu ili bilo koja pravna osoba, koja potrošačima nudi robu ili usluge putem usluga internetskog posredovanja u svrhe povezane s vlastitom trgovačkom, poslovnom, obrtničkom ili profesionalnom djelatnosti;
2. „usluge internetskog posredovanja” znači usluge koje ispunjavaju sve sljedeće zahtjeve:
 - (a) predstavljaju usluge informacijskog društva u smislu članka 1. stavka 1. točke (b) Direktive (EU) 2015/1535 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹²⁾;
 - (b) omogućuju poslovnim korisnicima da potrošačima nude robu ili usluge u svrhu olakšavanja pokretanja izravnih transakcija između tih poslovnih korisnika i potrošača, neovisno o tome gdje se te transakcije u konačnici zaključuju;
 - (c) pružaju se poslovnim korisnicima na temelju ugovornih odnosa između pružatelja tih usluga i poslovnih korisnika koji nude robu ili usluge potrošačima;
3. „pružatelj usluga internetskog posredovanja” znači svaka fizička ili pravna osoba koja poslovnim korisnicima pruža ili nudi pružanje usluga internetskog posredovanja;

⁽¹²⁾ Direktiva (EU) 2015/1535 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. rujna 2015. o utvrđivanju postupka pružanja informacija u području tehničkih propisa i pravila o uslugama informacijskog društva (SL L 241, 17.9.2015., str. 1.).

4. „potrošač” znači svaka fizička osoba koja djeluje u svrhe izvan okvira svoje trgovačke, poslovne, obrtničke ili profesionalne djelatnosti;
5. „internetska tražilica” znači digitalna usluga koja korisnicima omogućuje da unose upite u svrhu pretraživanja, u načelu, svih internetskih stranica ili svih internetskih stranica na određenom jeziku na temelju upita o bilo kojoj temi koji je u obliku ključne riječi, glasovnog zahtjeva, rečenice ili nekog drugog unosa, te vraća rezultate u bilo kojem formatu u kojima se mogu pronaći informacije koje su povezane sa zatraženim sadržajem;
6. „pružatelj internetske tražilice” znači svaka fizička ili pravna osoba koja potrošačima pruža ili nudi pružanje internetskih tražilica;
7. „korporativni korisnik internetskih stranica” znači svaka fizička ili pravna osoba koja upotrebljava internetsko sučelje, odnosno bilo koji softver, uključujući internetske stranice ili njihov dio i aplikacije, uključujući mobilne aplikacije, kako bi potrošačima nudila robu ili usluge u svrhe povezane s vlastitom trgovačkom, poslovnom, obrtničkom ili profesionalnom djelatnosti;
8. „rang” znači relativna vidljivost dana robi ili uslugama ponuđenima putem usluga internetskog posredovanja ili relevantnost dana rezultatima pretraživanja putem internetskih tražilica, kako je pružatelji usluga internetskog posredovanja odnosno pružatelji internetskih tražilica predstavljaju, organiziraju ili o njoj obavješćuju, neovisno o tehnološkim sredstvima upotrijebljenima za takvo predstavljanje, organiziranje ili obavješćivanje;
9. „kontrola” znači vlasništvo nad poduzetnikom ili sposobnost izvršenja prevladavajućeg utjecaja na poduzetnika, u smislu članka 3. stavka 2. Uredbe Vijeća (EZ) br. 139/2004 ⁽¹³⁾;
10. „uvjeti upotrebe” znači svi uvjeti upotrebe ili specifikacije, neovisno o njihovu nazivu ili obliku, kojima se uređuje ugovorni odnos između pružatelja usluga internetskog posredovanja i njegovih poslovnih korisnika te koje jednostrano određuje pružatelj usluga internetskog posredovanja, pri čemu se to jednostrano određivanje ocjenjuje na temelju ukupne ocjene, za koju relativna veličina dotičnih strana, činjenica da su se odvijali pregovori ili da su određene odredbe tih uvjeta mogle biti predmet takvih pregovora i da su ih relevantni pružatelj i poslovni korisnik zajedno odredili nije, samo po sebi, odlučujuće;
11. „pomoćna roba i usluge” znači roba i usluge koje se potrošaču nude prije dovršetka transakcije pokrenute u okviru usluga internetskog posredovanja kao dodatak i dopuna primarnoj robi ili usluzi koje putem usluga internetskog posredovanja nudi poslovni korisnik;
12. „mirenje” znači svaki strukturirani postupak kako je definiran člankom 3. točkom (a) Direktive 2008/52/EZ;
13. „trajni nosač podataka” znači svako sredstvo koje poslovnim korisnicima omogućuje da informacije koje su im osobno upućene pohrani tako da im mogu naknadno pristupati tijekom razdoblja koje odgovara svrhama za koje su te informacije namijenjene i koje omogućuje nepromijenjeno reproduciranje pohranjenih informacija.

Članak 3.

Uvjeti upotrebe

1. Pružatelji usluga internetskog posredovanja u pogledu svojih uvjeta upotrebe osiguravaju sljedeće:
 - (a) sastavljeni su na jednostavnom i razumljivom jeziku;
 - (b) lako su dostupni poslovnim korisnicima u svim fazama njihova trgovinskog odnosa s pružateljem usluga internetskog posredovanja, među ostalim i u predugovornoj fazi;

⁽¹³⁾ Uredba Vijeća (EZ) br. 139/2004 od 20. siječnja 2004. o kontroli koncentracija između poduzetnika (Uredba EZ o koncentracijama) (SL L 24, 29.1.2004., str. 1.).

- (c) njima se utvrđuju razlozi za odluke o suspenziji, prekidu ili bilo kakvom drugom načinu ograničavanja, djelomično ili u cijelosti, pružanja njihovih usluga internetskog posredovanja poslovnim korisnicima;
- (d) uključuju informacije o svim dodatnim kanalima za distribuciju i potencijalnim povezanim programima putem kojih bi pružatelji usluga internetskog posredovanja mogli stavljati na tržište robu i usluge koje nude poslovni korisnici;
- (e) uključuju opće informacije o učincima uvjeta upotrebe na vlasništvo i kontrolu prava intelektualnog vlasništva poslovnih korisnika.

2. Pružatelji usluga internetskog posredovanja obavješćuju na trajnom nosaču podataka dotične poslovne korisnike o svim predloženim izmjenama svojih uvjeta upotrebe.

Predložene izmjene ne provode se prije isteka obavijesnog roka, koji je razuman i razmjeran naravi i opsegu predviđenih izmjena i njihovim posljedicama za dotičnog poslovnog korisnika. Taj obavijesni rok iznosi najmanje 15 dana od datuma na koji pružatelj usluga internetskog posredovanja obavijesti dotične poslovne korisnike o predloženim izmjenama. Pružatelji usluga internetskog posredovanja odobravaju dulje obavijesne robove kada je to potrebno kako bi se poslovnim korisnicima omogućilo da naprave tehničke ili poslovne prilagodbe radi usklađivanja s izmjenama.

Dotični poslovni korisnik ima pravo raskinuti ugovor s pružateljem usluga internetskog posredovanja prije isteka obavijesnog roka. Takav raskid ugovora stupa na snagu u roku od 15 dana od primitka obavijesti na temelju prvog podstavka, osim ako se na ugovor primjenjuje kraći rok.

Dotični poslovni korisnik može se, putem pisane izjave ili jasne potvrdne radnje, odreći obavijesnog roka iz drugog podstavka u bilo kojem trenutku nakon što je primio obavijest na temelju prvog podstavka.

Tijekom trajanja obavijesnog roka stavljanje u ponudu nove robe ili usluga putem usluga internetskog posredovanja smatra se jasnom potvrdnom radnjom kojom se poslovni korisnik odriče obavijesnog roka, osim u slučajevima kada je razuman i razmjeran rok dulji od 15 dana zbog toga što poslovni korisnik zbog izmjena uvjeta upotrebe mora napraviti znatne tehničke prilagodbe svoje robe ili usluga. U takvim se slučajevima ne smatra da se poslovni korisnik automatski odrekao obavijesnog roka ako je stavio u ponudu novu robu i usluge.

3. Uvjeti upotrebe ili njihove pojedinačne odredbe koji nisu u skladu sa zahtjevima iz stavka 1. kao i izmjene uvjeta upotrebe koje je proveo pružatelj usluga internetskog posredovanja protivno odredbama iz stavka 2. ništetni su.

4. Obavijesni rok utvrđen u stavku 2. drugom podstavku ne primjenjuje se ako pružatelj usluga internetskog posredovanja:

- (a) podliježe zakonskoj ili regulatornoj obvezi u skladu s kojom je dužan izmijeniti svoje uvjete upotrebe na način koji mu ne dopušta da poštuje obavijesni rok iz stavka 2. drugog podstavka;
- (b) mora iznimno izmijeniti svoje uvjete upotrebe radi rješavanja nepredviđene i neposredne opasnosti povezane s obranom usluga internetskog posredovanja, potrošača ili poslovnih korisnika od prijevara, zlonamjernih programa, neželjene pošte, povreda podataka ili drugih kibersigurnosnih rizika.

5. Pružatelji usluga internetskog posredovanja osiguravaju da je identitet poslovnog korisnika koji pruža robu ili usluge putem usluga internetskog posredovanja jasno vidljiv.

Članak 4.**Ograničenje, suspenzija i prekid**

1. Ako pružatelj usluga internetskog posredovanja odluči ograničiti ili suspendirati pružanje svojih usluga internetskog posredovanja određenom poslovnom korisniku u vezi s određenom robom ili uslugama koje taj poslovni korisnik nudi, tom poslovnom korisniku prije ili u trenutku stupanja na snagu ograničenja ili suspenzije na trajnom nosaču podataka daje izjavu s razlozima za tu odluku.
2. Ako pružatelj usluga internetskog posredovanja odluči prekinuti pružanje svojih usluga internetskog posredovanja u cijelosti određenom poslovnom korisniku, tom poslovnom korisniku najmanje 30 dana prije stupanja prekida na snagu na trajnom nosaču podataka daje izjavu s razlozima za tu odluku.
3. U slučaju ograničenja, suspenzije ili prekida, pružatelj usluga internetskog posredovanja daje poslovnom korisniku mogućnost da pojasni činjenice i okolnosti u okviru internog postupka rješavanja pritužbi iz članka 11. Ako pružatelj usluga internetskog posredovanja opozove ograničenje, suspenziju ili prekid, on bez nepotrebne odgode poslovnom korisniku ponovno počinje pružati uslugu, što uključuje pružanje pristupa poslovnom korisniku osobnim ili drugim podacima, ili i jednima i drugima, koji su nastali uporabom relevantnih usluga internetskog posredovanja od strane poslovnog korisnika prije stupanja na snagu ograničenja, suspenzije ili prekida.
4. Obavijesni rok iz stavka 2. ne primjenjuje se ako pružatelj usluga internetskog posredovanja:
 - (a) podliježe zakonskoj ili regulatornoj obvezi u skladu s kojom je dužan u cijelosti prekinuti pružanje svojih usluga internetskog posredovanja određenom poslovnom korisniku na način koji mu ne dopušta da poštuje taj obavijesni rok; ili
 - (b) ostvaruje svoje pravo na prekid na osnovi imperativnog razloga na temelju nacionalnog prava koje je u skladu s pravom Unije;
 - (c) može dokazati da je dotični poslovni korisnik više puta prekršio primjenjive uvjete upotrebe, što je rezultiralo prekidanjem pružanja dotičnih usluga internetskog posredovanja u cijelosti.

U slučajevima u kojima se ne primjenjuje obavijesni rok iz stavka 2., pružatelj usluga internetskog posredovanja dotičnom poslovnom korisniku bez nepotrebne odgode na trajnom nosaču podataka daje izjavu s razlozima za tu odluku.

5. Izjava s razlozima iz stavaka 1. i 2. te stavka 4. drugog podstavka sadržava upućivanje na konkretne činjenice ili okolnosti, uključujući sadržaj obavijesti od treće strane, koje su dovele do odluke pružatelja usluga internetskog posredovanja, kao i upućivanje na primjenjive razloge za tu odluku iz članka 3. stavka 1. točke (c).

Pružatelj usluga internetskog posredovanja ne mora dati izjavu s razlozima ako podliježe zakonskoj ili regulatornoj obvezi prema kojoj ne smije pružiti konkretne činjenice ili okolnosti ili upućivanje na primjenjivi razlog ili razloge, ili ako pružatelj usluga internetskog posredovanja može dokazati da je dotični poslovni korisnik više puta prekršio primjenjive uvjete upotrebe, što je rezultiralo prekidanjem pružanja dotičnih usluga internetskog posredovanja u cijelosti.

Članak 5.**Rangiranje**

1. Pružatelji usluga internetskog posredovanja u svojim uvjetima upotrebe utvrđuju najvažnije parametre za određivanje ranga i razloge za relativnu važnost tih najvažnijih parametara u odnosu na druge parametre.
2. Pružatelji internetskih tražilica utvrđuju najvažnije parametre koji su pojedinačno ili kolektivno najvažniji za određivanje ranga i relativnu važnost tih najvažnijih parametara navođenjem lako i javno dostupnog opisa, sastavljenog na jednostavnom i razumljivom jeziku, na internetskim tražilicama tih pružatelja. Dužni su taj opis održavati ažuriranim.

3. Ako najvažniji parametri obuhvaćaju mogućnost utjecaja na rang u zamjenu za izravnu ili neizravnu naknadu koju poslovni korisnici ili korporativni korisnici internetskih stranica plaćaju određenom pružatelju, taj pružatelj također navodi opis tih mogućnosti i učinke takve naknade na rang u skladu sa zahtjevima utvrđenima u stavcima 1. i 2.

4. Ako je pružatelj internetske tražilice izmijenio rang u konkretnom slučaju ili uklonio određenu internetsku stranicu iz rezultata pretraživanja nakon obavijesti treće strane, taj pružatelj nudi korporativnom korisniku internetskih stranica mogućnost da pregleda sadržaj obavijesti.

5. Opisi iz stavaka 1., 2. i 3. dostatni su da se poslovnim korisnicima ili korporativnim korisnicima internetskih stranica omogući odgovarajuće razumijevanje toga je li, te kako je i u kojoj mjeri, mehanizmom rangiranja u obzir uzeto sljedeće:

(a) značajke robe i usluga koje se nude potrošačima putem usluga internetskog posredovanja ili internetske tražilice,

(b) relevantnost tih značajki za te potrošače,

(c) u pogledu internetskih tražilica, značajke dizajna internetskih stranica koje upotrebljavaju korporativni korisnici internetskih stranica.

6. Pri ispunjavanju zahtjeva ovog članka od pružatelja usluga internetskog posredovanja i pružatelja internetskih tražilica ne zahtijeva se otkrivanje algoritama ili informacija za koje se sa razumnom sigurnošću može utvrditi da bi omogućile obmanu potrošača ili nanošenje štete potrošačima preko manipulacije rezultatima pretraživanja. Ovim se člankom ne dovodi u pitanje Direktiva (EU) 2016/943.

7. Kako bi se olakšalo postizanje usklađenosti pružatelja usluga internetskog posredovanja i pružatelja internetskih tražilica sa zahtjevima iz ovog članka i provođenje tih zahtjeva, Komisija donosi prateće smjernice uz zahtjeve za transparentnost utvrđene ovim člankom.

Članak 6.

Pomoćna roba i usluge

Ako se potrošačima nudi pomoćna roba i usluge, uključujući financijske proizvode, putem usluga internetskog posredovanja, bilo od strane pružatelja usluga internetskog posredovanja bilo od trećih strana, pružatelj usluga internetskog posredovanja navodi u svojim uvjetima upotrebe opis vrste pomoćnih roba i usluga koje se nude te opis toga je li i pod kojim uvjetima poslovnom korisniku također dopušteno da nudi svoju pomoćnu robu i usluge putem usluga internetskog posredovanja.

Članak 7.

Različito postupanje

1. Pružatelji usluga internetskog posredovanja u svoje uvjete upotrebe uključuju opis različitih postupanja koja primjenjuju ili bi mogli primjenjivati u pogledu robe ili usluga koje potrošačima putem tih usluga internetskog posredovanja nude, s jedne strane, sam pružatelj usluga ili poslovni korisnici pod njegovom kontrolom i, s druge strane, drugi poslovni korisnici. U tom se opisu navode glavni ekonomski, trgovinski ili pravni razlozi za takvo različito postupanje.

2. Pružatelji internetskih tražilica u svojim uvjetima upotrebe navode opis različitih postupanja koja primjenjuju ili bi mogli primjenjivati u pogledu robe ili usluga koje potrošačima putem tih internetskih tražilica nude, s jedne strane, sam pružatelj internetskih tražilica ili korporativni korisnici internetskih stranica pod njegovom kontrolom i, s druge strane, drugi korporativni korisnici internetskih stranica.

3. Opisi iz stavaka 1. i 2. posebno obuhvaćaju, ako je to primjenjivo, različita postupanja putem posebnih mjera koje poduzima pružatelj usluga internetskog posredovanja ili pružatelj internetskih tražilica ili putem njegova ponašanja u pogledu bilo čega od sljedećeg:

- (a) pristupa koji pružatelj ili koji poslovni korisnici ili korporativni korisnici internetskih stranica pod kontrolom tog pružatelja mogu imati osobnim podacima ili drugim podacima, ili i jednima i drugima, koje poslovni korisnici, korporativni korisnici internetskih stranica ili potrošači daju u svrhu upotrebe dotičnih usluga internetskog posredovanja ili internetskih tražilica ili koji su nastali pri pružanju tih usluga;
- (b) rangiranja ili drugih postavki koje primjenjuje pružatelj, a koje utječu na pristup potrošača robi ili uslugama koje drugi poslovni korisnici nude putem tih usluga internetskog posredovanja ili koje drugi korporativni korisnici internetskih stranica nude putem tih internetskih tražilica;
- (c) bilo kakve izravne ili neizravne naknade koja se naplaćuje za upotrebu dotičnih usluga internetskog posredovanja ili internetskih tražilica;
- (d) pristupa, uvjeta ili bilo kakve izravne ili neizravne naknade koja se naplaćuje za upotrebu usluga ili funkcionalnosti ili tehničkih sučelja koji su relevantni za poslovnog korisnika ili korporativnog korisnika internetskih stranica i koji su s dotičnim uslugama internetskog posredovanja ili internetskim tražilicama izravno povezani ili predstavljaju pomoćne usluge pri njihovoj upotrebi.

Članak 8.

Posebni ugovorni uvjeti

Kako bi se osiguralo da se ugovorni odnosi između pružatelja usluga internetskog posredovanja i poslovnih korisnika odvijaju u dobroj vjeri i na osnovi poštenog poslovanja, pružatelji usluga internetskog posredovanja:

- (a) ne smiju nametati retroaktivne izmjene uvjeta upotrebe, osim kada moraju poštovati određenu zakonsku ili regulatornu obvezu ili kada su retroaktivne izmjene korisne za poslovne korisnike;
- (b) osiguravaju da njihovi uvjeti upotrebe sadržavaju informacije o uvjetima pod kojima poslovni korisnici mogu raskinuti ugovorni odnos s pružateljem usluga internetskog posredovanja; i
- (c) u svoje uvjete upotrebe uključuju opis tehničkog i ugovornog pristupa, ili nepostojanja takvog pristupa, informacijama koje je pružio ili generirao poslovni korisnik, a koji oni zadržavaju nakon isteka ugovora između pružatelja usluga internetskog posredovanja i poslovnog korisnika.

Članak 9.

Pristup podacima

1. Pružatelji usluga internetskog pristupa u svoje uvjete upotrebe uključuju opis tehničkog i ugovornog pristupa, ili nepostojanja takvog pristupa, poslovnih korisnika osobnim podacima ili drugim podacima, ili i jednima i drugima, koje poslovni korisnici ili potrošači daju u svrhu upotrebe dotičnih usluga internetskog posredovanja ili koji su nastali pri pružanju tih usluga.

2. Putem opisa iz stavka 1. pružatelji usluga internetskog posredovanja na odgovarajući način obavješćuju poslovne korisnike, osobito o sljedećem:

- (a) ima li pružatelj usluga internetskog posredovanja pristup osobnim podacima ili drugim podacima, ili i jednima i drugima, koje poslovni korisnici ili potrošači daju u svrhu upotrebe tih usluga ili koji su nastali pri pružanju tih usluga te, ako da, kojim kategorijama takvih podataka i pod kojim uvjetima;
- (b) ima li poslovni korisnik pristup osobnim podacima ili drugim podacima, ili i jednima i drugima, koje je taj poslovni korisnik dao u vezi sa svojom upotrebom dotičnih usluga internetskog posredovanja ili koji su nastali pri pružanju tih usluga tom poslovnom korisniku i potrošačima njegove robe ili usluga te, ako da, kojim kategorijama takvih podataka i pod kojim uvjetima;

- (c) uz točku (b), ima li poslovni korisnik pristup osobnim podacima ili drugim podacima, ili i jednim i drugima, uključujući u agregiranom obliku, koji su dani ili su nastali u okviru pružanja usluga internetskog posredovanja svim poslovnim korisnicima i njihovim potrošačima te, ako da, kojim kategorijama takvih podataka i pod kojim uvjetima; i
 - (d) daju li se bilo kakvi podaci iz točke (a) trećim stranama kao i, ako pružanje takvih podataka trećim stranama nije potrebno za pravilno funkcioniranje usluga internetskog posredovanja, o informacijama u kojima se navodi svrha takvog dijeljenja podataka te mogućnost poslovnih korisnika da ne sudjeluju u tom dijeljenju podataka.
3. Ovim se člankom ne dovodi u pitanje primjena Uredbe (EU) 2016/679, Direktive (EU) 2016/680 i Direktive 2002/58/EZ.

Članak 10.

Ograničenja ponude različitih uvjeta putem drugih kanala

1. Ako pri pružanju svojih usluga pružatelji usluga internetskog posredovanja ograniče mogućnost poslovnih korisnika da istu robu i usluge nude potrošačima pod drugim uvjetima putem kanala koji su različiti od tih usluga, u svojim uvjetima upotrebe navode razloge za to ograničenje i te razloge čine lako dostupnima javnosti. Ti razlozi obuhvaćaju glavne ekonomske, trgovinske ili pravne razloge za ta ograničenja.
2. Obveza iz stavka 1. ne utječe na zabrane ili ograničenja u pogledu nametanja takvih ograničenja koji proizlaze iz primjene drugih akata prava Unije ili prava država članica koje je u skladu sa pravom Unije i kojima podliježu pružatelji usluga internetskog posredovanja.

Članak 11.

Interni sustav rješavanja pritužbi

1. Pružatelji usluga internetskog posredovanja moraju imati interni sustav rješavanja pritužbi poslovnih korisnika.

Taj interni sustav rješavanja pritužbi mora biti lako dostupan i besplatan poslovnim korisnicima te se njime mora osigurati rješavanje pritužbi u razumnom roku. Mora se temeljiti na načelima transparentnosti i jednakog postupanja u jednakim situacijama te postupanju s pritužbama na način koji je razmjeran njihovoj važnosti i složenosti. Poslovnim korisnicima mora omogućiti da podnose pritužbe izravno dotičnom pružatelju usluga u pogledu sljedećih pitanja:

- (a) navodne neusklađenosti tog pružatelja usluga s bilo kojom obvezom utvrđenom u ovoj Uredbi koja utječe na poslovnog korisnika koji podnosi pritužbu („podnositelj pritužbe”);
- (b) tehničkih problema koji se izravno odnose na pružanje usluga internetskog posredovanja te koji utječu na podnositelja pritužbe;
- (c) mjera koje poduzima taj pružatelj ili njegova postupanja koje se izravno odnosi na pružanje usluga internetskog posredovanja te koje utječe na podnositelja pritužbe.

2. U okviru svojeg internog sustava rješavanja pritužbi pružatelji usluga internetskog posredovanja:

- (a) uredno razmatraju podnesene pritužbe i daljnje mjere koje će možda trebati poduzeti u vezi s pritužbom kako bi se na odgovarajući način riješio nastali problem;
- (b) brzo i djelotvorno obrađuju pritužbe, uzimajući u obzir važnost i složenost nastalog problema;

(c) obavješćuju podnositelja pritužbe o ishodu internog postupka rješavanja pritužbe, pojedinačno i upotrebom jednostavnog i razumljivog jezika.

3. Pružatelji usluga internetskog posredovanja u svojim uvjetima upotrebe pružaju sve relevantne informacije koje se odnose na pristup njihovu internom sustavu rješavanja pritužbi i na njegovo funkcioniranje.

4. Pružatelji usluga internetskog posredovanja utvrđuju i čine lako dostupnima javnosti informacije o funkcioniranju i djelotvornosti internog sustava rješavanja pritužbi. Oni te informacije provjeravaju najmanje jednom godišnje te ih ažuriraju ako su potrebne značajne promjene.

Te informacije obuhvaćaju ukupan broj podnesenih pritužbi, glavne vrste pritužbi, prosječno vrijeme potrebno za obradu pritužbi i agregirane informacije u vezi s ishodom pritužbi.

5. Odredbe ovog članka ne primjenjuju se na pružatelje usluga internetskog posredovanja koji su mala poduzeća u smislu Priloga Preporuci 2003/361/EZ.

Članak 12.

Mirenje

1. Pružatelji usluga internetskog posredovanja u svojim uvjetima upotrebe određuju dva ili više miritelja s kojima su spremni surađivati kako bi pokušali postići dogovor s poslovnim subjektima u pogledu postizanja izvansudske nagodbe u bilo kakvim sporovima između pružatelja usluga i poslovnog korisnika nastalima u vezi s pružanjem dotičnih usluga internetskog posredovanja, uključujući pritužbe koje nije bilo moguće riješiti putem internog sustava rješavanja pritužbi iz članka 11.

Pružatelji usluga internetskog posredovanja smiju odrediti miritelje koji svoje usluge mirenja pružaju s lokacije izvan Unije samo ako je osigurano da dotični poslovni korisnici nisu zbog činjenice da miritelji te usluge pružaju izvan Unije lišeni pravne zaštite utvrđene pravom Unije ili pravom država članica.

2. Miritelji iz stavka 1. ispunjavaju sljedeće zahtjeve:

- (a) nepristrani su i neovisni;
- (b) njihove usluge mirenja cjenovno su pristupačne poslovnim korisnicima dotičnih usluga internetskog posredovanja;
- (c) svoje usluge mirenja mogu pružati na jeziku na kojem su sastavljeni uvjeti upotrebe kojima je uređen ugovorni odnos između pružatelja usluga internetskog posredovanja i dotičnog poslovnog korisnika;
- (d) lako su dostupni bilo fizički, u mjestu poslovnog nastana ili boravišta poslovnog korisnika, bilo daljinski, s pomoću komunikacijskih tehnologija;
- (e) mogu pružati usluge mirenja bez nepotrebne odgode;
- (f) u dovoljnoj mjeri razumiju opće trgovinske odnose između poslovnih subjekata, što im omogućuje da učinkovito doprinesu pokušaju rješavanja sporova.

3. Neovisno o dobrovoljnoj prirodi mirenja, pružatelji usluga internetskog posredovanja i poslovni korisnici svim pokušajima mirenja koji se provode u skladu s ovim člankom pristupaju u dobroj vjeri.
4. Pružatelji usluga internetskog posredovanja snose razuman udio ukupnih troškova mirenja u svakom pojedinačnom slučaju. Razuman udio tih ukupnih troškova određuje se, na temelju prijedloga miritelja, uzimajući u obzir sve relevantne elemente predmetnog slučaja, osobito relativnu osnovanost tvrdnji stranaka u sporu, ponašanje stranaka te veličinu i financijsku moć stranaka u međusobnom odnosu.
5. Bilo koji pokušaj postizanja dogovora putem mirenja o rješavanju spora u skladu s ovim člankom ne utječe na prava pružatelja usluga internetskog posredovanja i dotičnih poslovnih korisnika da pokrenu sudske postupke u bilo kojem trenutku prije, tijekom ili nakon postupka mirenja.
6. Ako to zatraži poslovni korisnik, prije ili tijekom postupka mirenja, pružatelj usluga internetskog posredovanja stavlja poslovnom korisniku na raspolaganje informacije o funkcioniranju i djelotvornosti mirenja u vezi s njegovim aktivnostima.
7. Obveza utvrđena u stavku 1. ne primjenjuje se na pružatelje usluga internetskog posredovanja koji su mala poduzeća u smislu Priloga Preporuci 2003/361/EZ.

Članak 13.

Specijalizirani miritelji

Komisija u bliskoj suradnji s državama članicama potiče pružatelje internetskih usluga te organizacije i udruženja koji ih zastupaju da pojedinačno ili zajednički uspostave jednu organizaciju ili više organizacija koje pružaju usluge mirenja, a koje ispunjavaju zahtjeve utvrđene u članku 12. stavku 2., u posebnu svrhu olakšavanja izvansudskog rješavanja sporova s poslovnim korisnicima nastalih u vezi s pružanjem tih usluga, osobito uzimajući u obzir prekograničnu prirodu usluga internetskog posredovanja.

Članak 14.

Sudski postupci koje pokreću reprezentativne organizacije ili udruženja i javna tijela

1. Organizacije i udruženja koji imaju legitiman interes za zastupanje poslovnih korisnika ili korporativnih korisnika internetskih stranica, kao i javna tijela uspostavljena u državama članicama, imaju pravo na pokretanje postupka pred nadležnim nacionalnim sudovima u Uniji, u skladu s pravilima prava države članice u kojoj je postupak pokrenut, radi zaustavljanja ili zabrane neusklađenosti pružatelja usluga internetskog posredovanja ili pružatelja internetskih tražilica s relevantnim zahtjevima utvrđenima u ovoj Uredbi.
2. Komisija potiče države članice da razmjenjuju najbolje prakse i informacije s drugim državama članicama koje se temelje na registrima nezakonitih radnji u vezi s kojima su nacionalni sudovi izdali sudske zabrane, ako su relevantna javna tijela ili tijela vlasti osnovala takve registre.
3. Organizacije ili udruženja imaju pravo iz stavka 1. samo ako ispunjavaju sve sljedeće zahtjeve:
 - (a) zakonito su osnovani u skladu s pravom države članice;
 - (b) nastoje ostvariti ciljeve koji su u kolektivnom interesu skupine poslovnih korisnika ili korporativnih korisnika internetskih stranica koje zastupaju na trajnoj osnovi;

(c) neprofitni su;

(d) na njihovo odlučivanje neprimjereno ne utječu nikakvi treći pružatelji financiranja, posebno pružatelji usluga internetskog posredovanja ili internetskih tražilica.

U tu svrhu, organizacije ili udruženja javno i u cijelosti objavljuju informacije o svojem članstvu i izvoru financiranja.

4. U državama članicama u kojima su javna tijela uspostavljena, ta javna tijela imaju pravo iz stavka 1. ako im je povjerena zadaća obrane kolektivnih interesa poslovnih korisnika ili korporativnih korisnika internetskih stranica ili osiguravanja usklađenosti sa zahtjevima utvrđenima u ovoj Uredbi, u skladu s nacionalnim pravom dotične države članice.

5. Države članice mogu imenovati:

(a) organizacije ili udruženja s poslovnim nastanom u dotičnoj državi članici koji ispunjavaju barem zahtjeve iz stavka 3., na zahtjev tih organizacija ili udruženja;

(b) javna tijela uspostavljena u dotičnoj državi članici koja ispunjavaju zahtjeve iz stavka 4.

kojima je dodijeljeno pravo iz stavka 1. Države članice priopćuju Komisiji naziv i svrhu djelovanja svih takvih imenovanih organizacija, udruženja ili javnih tijela.

6. Komisija sastavlja popis organizacija, udruženja i javnih tijela imenovanih u skladu sa stavkom 5. U tom se popisu navodi svrha tih organizacija, udruženja i javnih tijela. Taj se popis objavljuje u *Službenom listu Europske unije*. Izmjene toga popisa objavljuju se bez odgode, a u svakom slučaju ažurirani popis sastavlja se i objavljuje svakih šest mjeseci.

7. Sudovi prihvataju popis iz stavka 6. kao dokaz pravne sposobnosti organizacije, udruženja ili javnog tijela, pri čemu se ne dovodi u pitanje pravo suda da ispita opravdava li svrha podnositelj zahtjeva pokretanje postupka u konkretnom slučaju.

8. Ako država članica ili Komisija izrazi zabrinutost u vezi s time ispunjava li organizacija ili udruženje kriterije utvrđene u stavku 3. odnosno ispunjava li javno tijelo kriterije utvrđene u stavku 4., država članica koja je imenovala tu organizaciju, udruženje ili javno tijelo u skladu sa stavkom 5. istražuje razloge za zabrinutost i, prema potrebi, opoziva imenovanje ako nije ispunjen jedan kriterij ili više njih.

9. Pravom iz stavka 1. ne dovode se u pitanje prava poslovnih korisnika i korporativnih korisnika internetskih stranica da pred nadležnim nacionalnim sudovima pokrenu bilo koji postupak, u skladu s pravilima prava države članice u kojoj je pokrenut postupak, koji se temelji na pojedinačnim pravima i s ciljem okončavanja neusklađenosti pružatelja usluga internetskog posredovanja ili pružatelja internetskih tražilica s relevantnim zahtjevima utvrđenima ovom Uredbom.

Članak 15.**Provedba**

1. Svaka država članica osigurava primjerenu i učinkovitu provedbu ove Uredbe.
2. Države članice utvrđuju pravila o mjerama koje se primjenjuju na kršenja ove Uredbe te osiguravaju njihovu provedbu. Predviđene mjere moraju biti učinkovite, proporcionalne i odvraćajuće.

Članak 16.**Praćenje**

Komisija u bliskoj suradnji s državama članicama pomno prati utjecaj ove Uredbe na odnose između usluga internetskog posredovanja i njihovih poslovnih korisnika te između internetskih tražilica korporativnih korisnika internetskih stranica. U tu svrhu Komisija prikuplja relevantne informacije za praćenje promjena u tim odnosima, među ostalim provođenjem relevantnih istraživanja. Države članice pomažu Komisiji dostavljanjem, na zahtjev, svih relevantnih prikupljenih informacija, uključujući informacije o konkretnim slučajevima. Komisija može, za potrebe ovog članka i članka 18., nastojati prikupiti informacije od pružatelja usluga internetskog posredovanja.

Članak 17.**Kodeksi ponašanja**

1. Komisija potiče pružatelje usluga internetskog posredovanja te organizacije i udruženja koji ih zastupaju, zajedno s poslovnim korisnicima, uključujući MSP-ove i njihove reprezentativne organizacije, na izradu kodeksa ponašanja u svrhu doprinosa pravilnoj primjeni ove Uredbe, uzimajući u obzir posebne značajke različitih sektora u kojima se pružaju usluge internetskog posredovanja, kao i posebne značajke MSP-ova.
2. Komisija potiče pružatelje internetskih tražilica te organizacije i udruženja koji ih zastupaju na izradu kodeksa ponašanja u izričitu svrhu doprinosa pravilnoj primjeni članka 5.
3. Komisija potiče pružatelje usluga internetskog posredovanja da usvoje i provedu sektorske kodekse ponašanja, ako takvi sektorski kodeksi ponašanja postoje i u velikoj se mjeri primjenjuju.

Članak 18.**Preispitivanje**

1. Komisija do 13. siječnja 2022. i svake tri godine nakon toga provodi evaluaciju ove Uredbe te dostavlja izvješće Europskom parlamentu, Vijeću i Europskom gospodarskom i socijalnom odboru.
2. Prva evaluacija ove Uredbe provodi se osobito u svrhu sljedećeg:
 - (a) ocjene usklađenosti s obvezama utvrđenima u člancima od 3. do 10. i njihova utjecaja na ekonomiju internetskih platformi;
 - (b) ocjene utjecaja i djelotvornosti svih kodeksa ponašanja donesenih kako bi se poboljšala pravednost i transparentnost;
 - (c) dodatnog istraživanja problema uzrokovanih ovisnošću poslovnih korisnika o uslugama internetskog posredovanja i problema uzrokovanih nepoštenim poslovnim praksama pružatelja usluga internetskog posredovanja, te dodatnog utvrđivanja razmjera u kojima su te prakse i dalje raširene;
 - (d) istraživanja o tome predstavlja li konkurentni odnos između robe ili usluga koje nudi poslovni korisnik i robe ili usluga koje nudi ili drži pod kontrolom pružatelj usluga internetskog posredovanja pošteno tržišno natjecanje te zloupotrebljavaju li u tom pogledu pružatelji usluga internetskog posredovanja privilegirane podatke;

- (e) ocjenjivanja utjecaja ove Uredbe na moguće neravnoteže u odnosima između pružatelja operativnih sustava i njihovih poslovnih korisnika;
- (f) ocjenjivanja primjerenosti područja primjene ove Uredbe, posebno u pogledu definicije „poslovnog korisnika”, u smislu da se njome ne potiče lažno samozapošljavanje;

Prvom evaluacijom i sljedećim evaluacijama utvrđuje se jesu li potrebna dodatna pravila, među ostalim u pogledu provedbe, kako bi se osiguralo pravedno, predvidljivo, održivo i pouzdano poslovno okruženje na unutarnjem tržištu. Komisija nakon evaluacija poduzima odgovarajuće mjere, koje mogu uključivati zakonodavne prijedloge.

3. Države članice dostavljaju sve relevantne informacije kojima raspolazu, a koje bi Komisiji mogle biti potrebne za izradu izvješća iz stavka 1.

4. Pri provedbi evaluacije ove Uredbe Komisija uzima u obzir, među ostalim, mišljenja i izvješća koja joj je dostavila skupina stručnjaka za Promatračnicu ekonomije internetskih platformi. Ako je to prikladno, ona uzima u obzir i sadržaj te funkcioniranje kodeksâ ponašanja iz članka 17.

Članak 19.

Stupanje na snagu i primjena

1. Ova Uredba stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.
2. Primjenjuje se od 12. srpnja 2020.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 20. lipnja 2019.

Za Europski parlament
Predsjednik
A. TAJANI

Za Vijeće
Predsjednik
G. CIAMBA

DIREKTIVE

DIREKTIVA (EU) 2019/1151 EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

od 20. lipnja 2019.

o izmjeni Direktive (EU) 2017/1132 u pogledu upotrebe digitalnih alata i postupaka u pravu društava

(Tekst značajan za EGP)

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 50. stavak 1. i članak 50. stavak 2. točke (b), (c), (f) i (g),

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon proslijeđivanja nacrtu zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora ⁽¹⁾,

u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom ⁽²⁾,

budući da:

- (1) Direktivom (EU) 2017/1132 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽³⁾ utvrđuju se među ostalim pravila o objavljivanju podataka i povezivanju središnjih registara, trgovačkih registara te registara trgovačkih društava država članica.
- (2) Upotreba digitalnih alata i postupaka s ciljem jednostavnijeg, bržeg te vremenski i troškovno učinkovitijeg započinjanja gospodarske djelatnosti osnivanjem trgovačkih društva ili otvaranjem podružnice tog društva u drugoj državi članici te radi pružanja sveobuhvatnih i dostupnih informacija o trgovačkim društvima jedan je od preduvjeta za učinkovito funkcioniranje, modernizaciju i administrativno pojednostavljenje konkurentnog unutarnjeg tržišta i osiguravanje konkurentnosti i vjerodostojnosti trgovačkih društava.
- (3) Osiguravanje postojanja pravnog i administrativnog okružja koje je doraslo novim društvenim i gospodarskim izazovima globalizacije i digitalizacije ključno je kako bi se, s jedne strane, pružili potrebni mehanizmi zaštite od zloupotrebe i prijevare te, s druge strane, kako bi se ostvarili ciljevi kao što su promicanje gospodarskog rasta, otvaranje novih radnih mjesta i privlačenje ulaganja u Uniju, a svi ti faktori mogli bi donijeti ekonomske i socijalne koristi za društvo u cjelini.
- (4) Trenutačno postoje znatne razlike među državama članicama kad je riječ o dostupnosti internetskih alata koji poduzetnicima i trgovačkim društvima omogućuju komuniciranje s nadležnim tijelima u vezi s pitanjima koja se odnose na pravo društava. Usluge e-uprave razlikuju se među državama članicama. Neke države članice sveobuhvatne usluge prilagođene korisnicima u potpunosti pružaju na internetu, dok druge ne mogu pružiti internetska rješenja u određenim glavnim fazama životnog ciklusa trgovačkog društva. Neke države članice, primjerice, osnivanje trgovačkog društva ili podnošenje izmjena dokumenata i informacija u registar dopuštaju samo osobno, neke dopuštaju te radnje osobno ili putem interneta, dok se u nekim državama članicama to može učiniti samo putem interneta.

⁽¹⁾ SL C 62, 15.2.2019., str. 24.

⁽²⁾ Stajalište Europskog parlamenta od 18. travnja 2019 (još nije objavljeno u Službenom listu) i odluka Vijeća od 13. lipnja 2019.

⁽³⁾ Direktiva (EU) 2017/1132 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. lipnja 2017. o određenim aspektima prava društava (SL L 169, 30.6.2017., str. 46.).

- (5) Nadalje, u pogledu pristupa informacijama o trgovačkom društvu, u pravu Unije se navodi da se minimalni skup podataka uvijek mora pružiti besplatno. Međutim, opseg takvih informacija i dalje je ograničen. Pristup takvim informacijama različit je, pri čemu je u nekim državama članicama više informacija besplatno dostupno nego u drugima, što prouzročuje neujednačenost u Uniji.
- (6) Komisija je u svojoj Komunikaciji pod nazivom „Strategija jedinstvenog digitalnog tržišta za Europu” te u Komunikaciji pod nazivom „Akcijski plan EU-a za e-upravu 2016. – 2020.: Ubrzavanje digitalne transformacije uprave” naglasila ulogu javnih uprava u pomaganju poduzećima da jednostavno pokrenu svoje aktivnosti, posluju putem interneta i šire se preko granica. U Akcijskom planu EU-a za e-upravu posebno je prepoznata važnost poboljšane upotrebe digitalnih alata pri ispunjavanju zahtjeva povezanih s pravom društava. Nadalje, u Izjavi iz Tallinna o e-upravi od 6. listopada 2017. države članice zatražile su da se što prije omogući pružanje učinkovitih i korisnicima prilagođenih elektroničkih postupaka u Uniji.
- (7) Povezivanje središnjih registara, trgovačkih registara i registara trgovačkih društava država članica započelo je u lipnju 2017. što znatno olakšava prekogranični pristup informacijama o trgovačkom društvu u Uniji i omogućuje registrima u državama članicama međusobnu elektroničku komunikaciju u vezi s određenim prekograničnim aktivnostima koje se odnose na trgovačka društva.
- (8) S ciljem olakšavanja osnivanja trgovačkih društava i upisa podružnica u registar te smanjenja troškova, vremenskog i administrativnog opterećenja povezanog s tim postupcima, posebno mikropoduzeća te malih i srednjih poduzeća („MSP-ovi”) kako su definirana u Preporuci Komisije 2003/361/EZ ⁽⁴⁾, trebalo bi uspostaviti postupke kojima bi se osnivanje trgovačkih društava i upis podružnica u registar mogli u potpunosti obaviti putem interneta. Ovom Direktivom društva se ne bi trebala obvezivati na korištenje takvih postupaka. Međutim, države članice trebale bi moći odlučiti o tome hoće li neke ili sve internetske postupke učiniti obveznim. Trenutačni troškovi i tereti povezani s postupcima osnivanja i upisa u registar ne proizlaze samo iz upravnih pristojbi koje se naplaćuju za osnivanje društva ili upis podružnice u registar, nego i drugih zahtjeva koji produljuju cjelokupni postupak, osobito kada se zahtijeva fizička prisutnost podnositelja zahtjeva. Nadalje, informacije o takvim postupcima trebale bi biti besplatno dostupne na internetu.
- (9) Uredbom (EU) 2018/1724 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁵⁾ o uspostavi jedinstvenog digitalnog pristupnika predviđaju se opća pravila koja su važna za funkcioniranje unutarnjeg tržišta, a koja se odnose na internetsko pružanje informacija, postupke i usluge potpore. Ovom se Direktivom utvrđuju specifična pravila povezana s internetskim osnivanjem društava kapitala, upisom podružnica u registar te podnošenjem dokumenata i informacija od strane društava i podružnica („internetski postupci”) koja nisu obuhvaćena tom uredbom. Države članice osobito bi trebale pružiti konkretne informacije o internetskim postupcima predviđenima ovom Direktivom i predloške akata o osnivanju („obrasci”) na internetskim stranicama dostupnima putem jedinstvenog digitalnog pristupnika.
- (10) Osnivanje trgovačkih društava, upis podružnica u registar te podnošenje dokumenata i informacija u potpunosti putem interneta društvima bi omogućilo upotrebu digitalnih alata u komunikaciji s nadležnim tijelima država članica. S ciljem jačanja povjerenja države članice trebale bi osigurati mogućnost sigurne elektroničke identifikacije i korištenja usluga povjerenja i za nacionalne i za prekogranične korisnike u skladu s Uredbom (EU) br. 910/2014 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁶⁾. Nadalje, kako bi omogućile prekograničnu elektroničku identifikaciju, države članice trebale bi uspostaviti sustave elektroničke identifikacije kojima se osiguravaju ovlaštena sredstva elektroničke identifikacije. Ti nacionalni sustavi upotrebljavali bi se kao temelj za prepoznavanje sredstava elektroničke komunikacije izdanih u drugoj državi članici. Kako bi se osiguralo postojanje visoke razine povjerenja u prekograničnim situacijama, trebalo bi priznavati samo sredstva elektroničke identifikacije koja su u skladu s člankom 6. Uredbe (EU) br. 910/2014. U svakom slučaju, ovom Direktivom države članice trebale bi samo biti obvezne omogućiti osnivanje trgovačkih društava putem interneta, upis podružnica u registar te podnošenje dokumenata i informacija putem interneta podnositeljima zahtjeva koji su građani Unije, priznavanjem njihovih sredstava elektroničke identifikacije. Države članice trebale bi odlučiti o načinu na koji se sredstva identifikacije koja priznaju čine javno dostupnima, uključujući ona koja nisu obuhvaćena Uredbom (EU) br. 910/2014.

⁽⁴⁾ Preporuka Komisije 2003/361/EZ od 6. svibnja 2003. o definiciji mikropoduzeća te malih i srednjih poduzeća (SL L 124, 20.5.2003., str. 36.).

⁽⁵⁾ Uredba (EU) 2018/1724 Europskog parlamenta i Vijeća od 2. listopada 2018. o uspostavi jedinstvenog digitalnog pristupnika za pristup informacijama, postupcima, uslugama podrške i rješavanja problema te o izmjeni Uredbe (EU) br. 1024/2012 (SL L 295, 21.11.2018., str. 1.).

⁽⁶⁾ Uredba (EU) br. 910/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. srpnja 2014. o elektroničkoj identifikaciji i uslugama povjerenja za elektroničke transakcije na unutarnjem tržištu i stavljanju izvan snage Direktive 1999/93/EZ (SL L 257, 28.8.2014., str. 73.).

- (11) Države članice trebale bi i dalje moći slobodno odlučiti koja će se osoba ili koje će se osobe u okviru nacionalnog prava smatrati podnositeljima zahtjeva u pogledu internetskih postupaka, pod uvjetom da se time ne ograničavaju područje primjene i cilj ove Direktive.
- (12) Kako bi se trgovačkim društvima olakšali internetski postupci, registri država članica trebali bi osigurati da su pravila o naknadama primjenjiva na internetske postupke koji su predviđeni ovom Direktivom transparentna i da se primjenjuju na nediskriminirajući način. Međutim, zahtjev za transparentnošću pravila o naknadama ne bi trebao dovoditi u pitanje ugovornu slobodu, ako je primjenjivo, između podnositelja zahtjeva i osoba koje im pomažu u bilo kojem dijelu internetskih postupaka, uključujući slobodu pregovaranja o odgovarajućoj cijeni za takve usluge.
- (13) Naknade koje registri naplaćuju za internetske postupke trebalo bi izračunati na temelju troškova predmetnih usluga. Takve naknade također bi mogle, među ostalim, pokrivati troškove manjih usluga koje se obavljaju bez naknade. Pri izračunu njihova iznosa države članice trebale bi imati pravo uzeti u obzir sve troškove povezane s provedbom internetskih postupaka, uključujući udio općih troškova koji im se mogu pripisati. Nadalje, države članice trebale bi moći nametnuti paušalne naknade i odrediti visinu takvih naknada za neodređeno razdoblje, pod uvjetom da u redovitim razmacima provjeravaju da takve naknade i dalje ne premašuju prosječne troškove predmetnih usluga. Naknade za internetske postupke koje zaračunava registar u državama članicama ne bi smjele premašivati troškove pružanja takvih usluga. Nadalje, ako je za dovršetak postupka potrebno izvršiti plaćanje, trebalo bi biti moguće izvršiti plaćanje putem široko dostupnih prekograničnih platnih usluga, kao što su kreditne kartice i bankovni prijenosi.
- (14) Države članice trebale bi pomagati osobama koje žele osnovati trgovačko društvo ili upisati podružnicu u registar pružanjem određenih informacija preko jedinstvenog digitalnog pristupnika i, ako je primjenjivo, na portalu e-pravosuđe, na jezgrovit i korisnicima prilagođen način, o postupcima i zahtjevima za osnivanje društava kapitala, upis podružnica u registar te podnošenje dokumenata i informacija, pravilima o diskvalifikaciji direktora i pregledu ovlasti i odgovornosti upravnog, upravljačkog i nadzornog tijela trgovačkih društava.
- (15) Osnivanje trgovačkog društva trebalo bi se moći u potpunosti obaviti putem interneta. Međutim, državama članicama trebalo bi dopustiti ograničavanje osnivanja putem interneta samo na određene vrste društava kapitala, kako je navedeno u ovoj Direktivi, zbog složenosti osnivanja drugih vrsta društava u nacionalnom pravu. U svakom slučaju, države članice trebale bi utvrditi detaljna pravila o osnivanju trgovačkih društava putem interneta. Osnivanje trgovačkog društva putem interneta trebalo bi biti moguće podnošenjem dokumenata ili informacija u elektroničkom obliku, ne dovodeći u pitanje materijalnopravne i postupovne zahtjeve država članica, uključujući one koji se odnose na pravne postupke za sastavljanje akata o osnivanju, te na autentičnost, točnost, pouzdanost, vjerodostojnost i odgovarajući pravni oblik podnesenih dokumenata ili informacija. Međutim, ti materijalnopravni i postupovni zahtjevi ne bi smjeli onemogućiti internetske postupke, osobito one za osnivanje trgovačkog društva putem interneta i upis podružnica u registar putem interneta. Kada dobivanje elektroničkih preslika dokumenata koji zadovoljavaju zahtjeve država članica tehnički nije moguće, iznimno bi se mogli zahtijevati dokumenti u papirnatom obliku.
- (16) Kada su ispunjene sve formalnosti koje se zahtijevaju za osnivanje trgovačkog društva na internetu, uključujući zahtjev da je trgovačko društvo na pravilan način dostavilo sve dokumente i informacije, osnivanje putem interneta pred nadležnim tijelima ili osobama ili tijelima ovlaštenima u okviru nacionalnog prava za rješavanje bilo kojeg aspekta internetskih postupaka trebalo bi biti brzo. Međutim, u slučajevima u kojima postoje dvojbe u vezi s ispunjavanjem potrebnih formalnosti, uključujući u vezi s identitetom podnositelja zahtjeva, zakonitošću tvrtke, diskvalifikacijom direktora ili usklađenošću bilo koje druge informacije ili dokumenta s pravnim zahtjevima, ili u slučajevima sumnje na prijevare ili zloupotrebu, osnivanje putem interneta može trajati dulje, a rok za nadležna tijela ne bi smio započeti dok se takve formalnosti ne zadovolje. U svakom slučaju, ako postupak nije moguće dovršiti unutar rokova, države članice trebale bi osigurati da podnositelj zahtjeva bude obaviješten o razlozima za svako kašnjenje.
- (17) Kako bi se osiguralo pravodobno osnivanje trgovačkog društva putem interneta ili upis podružnice u registar putem interneta, države članice ne bi trebale takvo osnivanje ili upis u registar uvjetovati dobivanjem bilo kakve dozvole ili odobrenja prije dovršetka tog osnivanja ili upisa u registar, osim ako je to predviđeno nacionalnim pravom radi osiguranja pravilnog nadzora određenih djelatnosti. Nakon osnivanja ili upisa u registar nacionalnim pravom trebali bi se uređivati slučajevi u kojima trgovačka društva ili podružnice ne smiju obavljati određene djelatnosti bez dobivanja dozvole ili odobrenja.

- (18) Kako bi se pomoglo poduzećima, osobito MSP-ovima, u pokretanju poslovanja, trebalo bi omogućiti osnivanje trgovačkog društva s ograničenom odgovornošću upotrebom obrazaca koji bi trebali biti dostupni na internetu. Države članice trebale bi osigurati da se ti obrasci mogu koristiti za osnivanje trgovačkog društva putem interneta te bi trebale i dalje moći slobodno utvrditi njihovu pravnu snagu. Takvi obrasci mogli bi sadržavati prethodno definirani skup mogućnosti u skladu s nacionalnim pravom. Podnositelji zahtjeva trebali bi imati mogućnost odabira između upotrebe obrazaca i osnivanja trgovačkog društva s prilagođenim aktima o osnivanju, a države članice trebale bi imati mogućnost pružanja obrazaca i za druge vrste trgovačkih društava.
- (19) S ciljem poštovanja postojećih tradicija država članica u području prava društava važno je dopustiti fleksibilnost u pogledu načina na koji države članice osiguravaju provedbu sustava osnivanja trgovačkih društava, upisa podružnica u registar te podnošenja dokumenata i informacija u potpunosti putem interneta, uključujući ulogu javnih bilježnika ili odvjetnika u bilo kojem dijelu takvih internetskih postupaka. Pitanja povezana s internetskim postupcima koja nisu uređena ovom Direktivom trebala bi se i dalje uređivati nacionalnim pravom.
- (20) Nadalje, s ciljem suzbijanja prijevara i otimanja trgovačkog društva te pružanja zaštitnih mehanizama za pouzdanost i vjerodostojnost dokumenata i informacija koje sadržavaju nacionalni registri, odredbe o internetskim postupcima iz ove Direktive trebale bi također uključivati kontrolu identiteta i pravne sposobnosti osoba koje žele osnovati trgovačko društvo ili upisati podružnicu u registar ili podnijeti dokumente ili informacije. Te kontrole mogle bi biti dio provjere zakonitosti koju zahtijevaju neke države članice. Sredstva i načine za provedbu takvih kontrola trebale bi razviti i donijeti države članice. U tu svrhu države članice trebale bi moći zahtijevati uključivanje javnih bilježnika ili odvjetnika u bilo koji dio internetskih postupaka. Međutim, njihovo uključivanje u postupak ne bi smjelo onemogućiti provedbu cjelokupnog postupka putem interneta.
- (21) Ako je to opravdano razlozima javnog interesa radi sprečavanja zloupotrebe ili izmjene identiteta, ili osiguranja usklađenosti s pravilima o pravnoj sposobnosti i ovlasti podnositelja zahtjeva za zastupanje trgovačkog društva, države članice trebale bi moći poduzeti mjere u skladu s nacionalnim pravom koje bi mogle zahtijevati fizičku prisutnost podnositelja zahtjeva pred bilo kojim nadležnim tijelom ili osobom ili tijelom ovlaštenim u okviru nacionalnog prava za rješavanje bilo kojeg aspekta internetskih postupaka države članice u kojoj se trgovačko društvo treba osnovati ili podružnica upisati u registar. Međutim, takva fizička prisutnost ne bi se trebala zahtijevati sustavno već samo u pojedinačnim slučajevima ako postoje razlozi za sumnju na krivotvorenje identiteta ili neusklađenost s pravilima o pravnoj sposobnosti i ovlasti podnositelja zahtjeva za zastupanje trgovačkog društva. Takva sumnja trebala bi se temeljiti na informacijama dostupnim nadležnim tijelima ili osobama ili tijelima ovlaštenim u okviru nacionalnog prava za obavljanje takvih vrsta kontrole. Ako se zahtijeva fizička prisutnost, države članice trebale bi osigurati da se svi ostali koraci postupka mogu dovršiti na internetu. Trebalo bi podrazumijevati da pojam pravne sposobnosti uključuje i sposobnost djelovanja.
- (22) Države članice trebale bi moći svojim nadležnim tijelima, osobama ili tijelima omogućiti i da putem dodatnih elektroničkih kontrola identiteta, pravne sposobnosti i zakonitosti provjere jesu li ispunjeni svi uvjeti potrebni za osnivanje trgovačkih društava. Takve kontrole mogle bi uključivati, među ostalim, videokonferencije ili druga internetska sredstva koja omogućuju audiovizualnu vezu u stvarnom vremenu.
- (23) Kako bi se osigurala zaštita svih osoba koje komuniciraju s trgovačkim društvima, države članice trebale bi moći spriječiti prijevarno ponašanje ili druge vrste zloupotrebe odbijanjem imenovanja osobe na funkciju direktora trgovačkog društva, uzimajući u obzir ne samo prijašnje ponašanje te osobe na njezinu državnom području, nego i, kada je tako predviđeno u okviru nacionalnog prava, informacije koje pružaju druge države članice. Stoga bi države članice trebale moći zatražiti informacije od drugih država članica. Odgovori bi se mogli sastojati od informacija o diskvalifikaciji na snazi ili drugih informacija koje su relevantne za diskvalifikaciju u državi članici koja je primila zahtjev. Takvi zahtjevi za informacijama trebali bi biti dostupni putem sustava povezivanja registara. U tom bi pogledu države članice trebale moći slobodno odabrati kako najbolje prikupiti te informacije, primjerice prikupljanjem relevantnih informacija iz svih registara ili drugih mjesta na kojima su pohranjeni u skladu sa svojim nacionalnim pravom ili stvaranjem posebnih registara ili posebnih odjeljaka u poslovnim registrima. Ako su potrebne dodatne informacije, primjerice o razdoblju i razlozima diskvalifikacije, države članice trebale bi ih moći dostaviti preko svih dostupnih sustava razmjene informacija u skladu s nacionalnim pravom. Međutim, ovom Direktivom ne bi se trebala uspostaviti obveza da se takve informacije traže u svim slučajevima. Nadalje, mogućnost uzimanja u obzir informacija o diskvalifikaciji u drugoj državi članici ne bi trebala obvezivati države članice da priznaju diskvalifikacije na snazi u drugim državama članicama.

- (24) Kako bi se osigurala zaštita svih osoba koje komuniciraju s trgovačkim društvima ili podružnicama te kako bi se spriječilo prijevorno ponašanje ili druge vrste zloupotrebe, važno je da nadležna tijela u državama članicama mogu provjeriti je li osobi koja se imenuje direktorom zabranjeno obavljanje dužnosti direktora. U tu bi svrhu nadležna tijela također trebala znati je li dotična osoba upisana u bilo koji od registara relevantnih za diskvalifikaciju direktora u drugim državama članicama putem sustava povezivanja poslovnih registara. Registri, nadležna tijela ili osobe ili tijela ovlašteni u okviru nacionalnog prava za rješavanje bilo kojeg aspekta internetskih postupaka ne bi trebali pohranjivati takve osobne podatke dulje nego što je to potrebno za ocjenjivanje prihvatljivosti osobe koja se imenuje direktorom. Međutim, takvi bi subjekti mogli trebati pohraniti te informacije dulje vrijeme radi mogućeg preispitivanja neke negativne odluke. U svakom slučaju, razdoblje zadržavanja ne bi smjelo biti dulje od razdoblja utvrđenog nacionalnim pravilima za zadržavanje bilo kojih osobnih podataka povezanih s osnivanjem trgovačkog društva ili upisom podružnice ili povezanim podnošenjem dokumenata i informacija.
- (25) Obveze predviđene u ovoj Direktivi povezane s osnivanjem trgovačkih društava i upisom podružnica u registar putem interneta ne bi smjele dovoditi u pitanje bilo koje druge formalnosti koje nisu povezane s pravom društava, a koje trgovačko društvo mora ispuniti kako bi započelo aktivnosti u skladu s pravom Unije i nacionalnim pravom.
- (26) Kao kod osnivanja trgovačkih društava i upisa podružnica u registar putem interneta, radi smanjenja troškova i opterećenja za trgovačka društva trebalo bi omogućiti i podnošenje dokumenata i informacija u nacionalne registre u potpunosti putem interneta tijekom cijelog životnog ciklusa trgovačkog društva. Istodobno, države članice trebale bi moći slobodno dopustiti podnošenje dokumenata i informacija drugim sredstvima, uključujući u papirnatom obliku. Nadalje, objavljivanje informacija o trgovačkom društvu trebalo bi se izvršavati kada su te informacije javno dostupne u tim nacionalnim registrima jer su oni sada međusobno povezani i služe korisnicima kao sveobuhvatna referentna točka. Kako bi se izbjeglo narušavanje postojećih načina objavljivanja informacija, države članice trebale bi imati mogućnost odabrati objavljivanje svih ili samo nekih informacija o trgovačkom društvu u nacionalnom službenom listu, osiguravajući pritom da se informacije elektroničkim putem šalju iz registra u taj nacionalni službeni list. Ova Direktiva ne bi trebala utjecati na nacionalna pravila koja se odnose na pravnu snagu registra i na ulogu nacionalnog službenog lista.
- (27) S ciljem olakšavanja načina na koji se informacije pohranjene u nacionalnim registrima mogu pretraživati i razmjenjivati s drugim sustavima, države članice trebale bi osigurati da se, nakon isteka relevantnog roka prenošenja, svi dokumenti i informacije podneseni nadležnom tijelu ili osobi ili tijelu ovlaštenom u okviru nacionalnog prava za rješavanje bilo kojeg aspekta internetskih postupaka, u okviru internetskih postupaka predviđenih ovom Direktivom, mogu pohraniti u registrima u strojno čitljivom formatu koji se može pretraživati ili kao strukturirani podaci. To znači da bi format datoteka trebao biti strukturiran tako da se u softverskim aplikacijama mogu jednostavno utvrditi, prepoznati i ekstrahirati određeni podaci i njihova unutarnja struktura. Zahtjev za osiguravanjem formata dokumenata i informacija koji se može pretraživati ne bi trebao uključivati skenirane potpise ili druge informacije koji nisu prikladni za strojnu čitljivost. Budući da bi to moglo zahtijevati izmjene postojećih informacijskih sustava država članica, za ovaj zahtjev trebalo bi odrediti dulje razdoblje prenošenja.
- (28) S ciljem smanjenja troškova te administrativnog opterećenja i duljine postupaka za trgovačka društva, države članice trebale bi primjenjivati načelo „samo jednom” u području prava društava, koje je utemeljeno u Uniji, što je među ostalim potvrđeno Uredbom (EU) 2018/1724, Akcijskim planom Europske komisije za e-upravu ili Izjavom iz Tallinna o e-upravi. Primjena načela „samo jednom” podrazumijeva da se od trgovačkih društava ne traži da iste informacije podnose javnim tijelima više od jedanput. Na primjer, trgovačka društva ne bi trebala biti dužna podnositi istu informaciju i u nacionalni registar i nacionalnom službenom listu. Umjesto toga, registar bi već podnesene informacije trebao izravno dostaviti nacionalnom službenom listu. Slično tome, u slučaju kada je trgovačko društvo osnovano u jednoj državi članici i želi upisati podružnicu u registar u drugoj državi članici, trgovačkom društvu bi trebalo omogućiti da upotrebljava dokumente ili informacije koji su već ranije podneseni u registar. Nadalje, u slučaju kada je trgovačko društvo osnovano u jednoj državi članici, ali ima podružnicu u drugoj državi članici, trgovačkom društvu bi trebalo omogućiti podnošenje određenih izmjena informacija o trgovačkom društvu samo u registar u kojem je trgovačko društvo upisano, bez potrebe za podnošenjem iste informacije u registar u koji je upisana podružnica. Umjesto toga, informacije poput izmjene tvrtke ili sjedišta trgovačkog društva trebali bi se elektronički razmjenjivati između registra u kojem je upisano trgovačko društvo i registra u kojem je upisana podružnica putem sustava povezivanja registara.

- (29) Kako bi se osigurala dostupnost usklađenih i ažuriranih informacija o trgovačkim društvima unutar Unije te dodatno povećala transparentnost, trebalo bi omogućiti upotrebu povezivanja registara za razmjenu informacija o bilo kojoj vrsti trgovačkog društva upisanog u registre država članica u skladu s nacionalnim pravom. Države članice trebale bi imati mogućnost učiniti dostupnim elektroničke preslike dokumenata i informacija tih drugih vrsta trgovačkih društava također putem tog sustava povezivanja registara.
- (30) Radi postizanja transparentnosti te zaštite interesa radnika, vjerovnika i manjinskih dioničara te promicanja povjerenja u poslovne transakcije, uključujući prekogranične transakcije na unutarnjem tržištu, važno je da ulagači, dionici, poslovni partneri i nadležna tijela mogu jednostavno pristupiti informacijama o trgovačkom društvu. Kako bi se poboljšao pristup takvim informacijama, više informacija trebalo bi biti besplatno dostupno u svim državama članicama. Takve informacije trebale bi obuhvaćati status trgovačkog društva i informacije o njegovim podružnicama u drugim državama članicama, kao i informaciju o osobama koje su, kao tijelo ili kao članovi takvog tijela, ovlaštene zastupati društvo. Nadalje, cijena dobivanja preslike svih dokumenata i informacija ili dijelova dokumenata i informacija koje je trgovačko društvo objavilo, bilo u papirnatom obliku ili elektroničkim putem, ne bi trebala premašivati administrativne troškove njihova dobivanja, uključujući troškove uspostave i održavanja registrara, pod uvjetom da cijena nije nerazmjerna s obzirom na tražene informacije.
- (31) Države članice trenutačno mogu uspostaviti neobavezne pristupne točke sustavu povezivanja registara. Međutim, Komisija ne može povezati druge dionike sa sustavom povezivanja registara. Kako bi drugi dionici mogli iskoristiti povezanost registara te kako bi se osigurala točnost, ažuriranost i pouzdanost informacija o trgovačkim društvima u njihovim sustavima, Komisija bi trebala biti ovlaštena uspostaviti dodatne pristupne točke. Te pristupne točke trebale bi se odnositi na sustave koje je razvila i kojima upravlja Komisija ili druge institucije, tijela, uredi ili agencije Unije s ciljem obavljanja svojih administrativnih funkcija ili poštovanja odredbi prava Unije.
- (32) Kako bi se trgovačkim društvima osnovanim na unutarnjem tržištu pomoglo jednostavnije proširiti njihovo prekogranično poslovanje, trebalo bi im omogućiti otvaranje podružnica i njihov upis u registar u drugim državama članicama putem interneta. Stoga bi države članice trebale omogućiti, kao i za trgovačka društva, upis podružnica u registar putem interneta te podnošenje dokumenata i informacija putem interneta, time pomažući smanjivanju troškova i administrativnog opterećenja te skraćivanju razdoblja potrebnog za formalnosti u vezi s prekograničnim širenjem.
- (33) Kod upisa u registar podružnice trgovačkog društva koje je upisano u registar u drugoj državi članici, države članice također bi trebale moći provjeriti određene informacije o trgovačkom društvu putem sustava povezivanja registara. Nadalje, kada se zatvara podružnica u nekoj državi članici, registar te države članice trebao bi putem sustava povezivanja registara o takvom zatvaranju obavijestiti državu članicu u čiji je registar upisano trgovačko društvo te bi oba registra trebala zabilježiti te informacije.
- (34) Kako bi se osigurala dosljednost s pravom Unije i nacionalnim pravom, potrebno je izbrisati odredbu o Odboru za kontakt koji je prestao postojati te ažurirati vrste trgovačkih društava navedene u prilogima I. i II. Direktivi (EU) 2017/1132.
- (35) Kako bi se moglo uzeti u obzir buduće promjene u zakonima država članica i zakonodavstvu Unije koji se odnose na vrste trgovačkih društava, Komisiji bi trebalo delegirati ovlast za donošenje akata u skladu s člankom 290. Ugovora o funkcioniranju Europske unije radi ažuriranja popisa vrsta trgovačkih društava sadržanih u prilogima I., II. i II.A Direktivi (EU) 2017/1132. Posebno je važno da Komisija tijekom svojeg pripremnog rada provede odgovarajuća savjetovanja, uključujući ona na razini stručnjaka, te da se ta savjetovanja provedu u skladu s načelima utvrđenima u Međuinstitucijskom sporazumu o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016. ⁽⁷⁾. Osobito, s ciljem osiguravanja ravnopravnog sudjelovanja u pripremi delegiranih akata, Europski parlament i Vijeće primaju sve dokumente istodobno kada i stručnjaci iz država članica te njihovi stručnjaci sustavno imaju pristup sastancima stručnih skupina Komisije koji se odnose na pripremu delegiranih akata.
- (36) Odredbe ove Direktive, uključujući odredbe o obvezama upisa trgovačkih društava u registar, ne utječu na nacionalno pravo u vezi s poreznim mjerama država članica ili njihovih teritorijalnih i upravnih jedinica.

⁽⁷⁾ SL L 123, 12.5.2016., str. 1.

- (37) Ova Direktiva ne bi trebala utjecati na ovlast država članica da odbiju zahtjeve za osnivanje trgovačkih društava i upis podružnica u registar u slučaju prijave ili zloupotrebe te na istražne i provedbene mjere država članica, uključujući one koje provode policija ili druga nadležna tijela. Ona ne bi trebala utjecati ni na druge obveze iz prava Unije ili nacionalnog prava, uključujući one koje proizlaze iz pravila o sprečavanju pranja novca, suzbijanju financiranja terorizma i pravila o stvarnom vlasništvu. Ova Direktiva ne utječe na odredbe Direktive (EU) 2015/849 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁸⁾ koje se bave rizicima od pranja novca i financiranja terorizma, osobito na obveze povezane s provedbom odgovarajućih mjera dubinske analize stranke na temelju procjene rizika te identifikacijom i upisom stvarnog vlasnika novoosnovanog poslovnog subjekta u državi članici njegova osnivanja.
- (38) Ova Direktiva trebala bi se primjenjivati u skladu s pravom Unije o zaštiti podataka i zaštiti privatnosti i osobnih podataka, kako je utvrđeno člancima 7. i 8. Povelje Europske unije o temeljnim pravima. Svaka obrada osobnih podataka pojedinaca na temelju ove Direktive treba se provesti u skladu s Uredbom (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁹⁾.
- (39) Provedeno je savjetovanje s Europskim nadzornikom za zaštitu podataka u skladu s člankom 28. stavkom 2. Uredbe (EZ) br. 45/2001 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁰⁾ te je on dao mišljenje 26. srpnja 2018.
- (40) S obzirom na to da cilj ove Direktive, odnosno pružanje većeg broja digitalnih rješenja trgovačkim društvima na unutarnjem tržištu, ne mogu dostatno ostvariti države članice, nego se zbog njihova opsega i učinaka on na bolji način može ostvariti na razini Unije, Unija može donijeti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti utvrđenim u članku 5. Ugovora o Europskoj uniji. U skladu s načelom proporcionalnosti utvrđenim u tom članku, ova Direktiva ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje tog cilja.
- (41) U skladu sa Zajedničkom političkom izjavom država članica i Komisije od 28. rujna 2011. o dokumentima s objašnjenjima ⁽¹¹⁾, države članice obvezale su se da će u opravdanim slučajevima uz obavijest o svojim mjerama za prenošenje priložiti jedan ili više dokumenata u kojima se objašnjava veza između sastavnih dijelova direktive i odgovarajućih dijelova nacionalnih instrumenata za prenošenje. U pogledu ove Direktive zakonodavac smatra opravdanim dostavljanje takvih dokumenata.
- (42) S obzirom na složenost promjena u nacionalnim sustavima koje su potrebne radi usklađivanja s odredbama ove Direktive i bitne razlike koje trenutno postoje među državama članicama u pogledu uporabe digitalnih alata i postupaka u području prava društava, primjereno je predvidjeti da države članice koje se suočavaju s posebnim poteškoćama u prenošenju određenih odredbi ove Direktive mogu obavijestiti Komisiju o svojoj potrebi da iskoriste mogućnost produljenja relevantnog provedbenog razdoblja za najviše godinu dana. Države članice trebale bi navesti objektivne razloge za podnošenje zahtjeva za takvo produljenje.
- (43) Komisija bi trebala provesti evaluaciju ove Direktive. U skladu sa stavkom 22. Međuinstitucijskog sporazuma o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016., ta bi se evaluacija trebala temeljiti na pet kriterija učinkovitosti, djelotvornosti, važnosti, usklađenosti i dodane vrijednosti te bi trebala biti temelj za procjene učinka mogućih daljnjih djelovanja. Države članice trebale bi pomoći u provedbi te evaluacije dostavljanjem Komisiji podataka koji su im dostupni o tome kako osnivanje trgovačkog društva putem interneta funkcionira u praksi, na primjer podataka o broju trgovačkih društava osnovanih putem interneta, broju slučajeva u kojima su korišteni obrasci ili u kojima je bila potrebna fizička prisutnost te prosječnom trajanju i troškovima osnivanja trgovačkih društva putem interneta.

⁽⁸⁾ Direktiva (EU) 2015/849 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2015. o sprečavanju korištenja financijskog sustava u svrhu pranja novca ili financiranja terorizma, o izmjeni Uredbe (EU) br. 648/2012 Europskog parlamenta i Vijeća te o stavljanju izvan snage Direktive 2005/60/EZ Europskog parlamenta i Vijeća i Direktive Komisije 2006/70/EZ (SL L 141, 5.6.2015., str. 73.).

⁽⁹⁾ Uredba (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Direktive 95/46/EZ (Opća uredba o zaštiti podataka) (SL L 119, 4.5.2016., str. 1.).

⁽¹⁰⁾ Uredba (EZ) br. 45/2001 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. prosinca 2000. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka u institucijama i tijelima Zajednice i o slobodnom kretanju takvih podataka (SL L 8, 12.1.2001., str. 1.).

⁽¹¹⁾ SL C 369, 17.12.2011., str. 14.

- (44) Trebalo bi prikupljati informacije kako bi se procijenila uspješnost ove Direktive u odnosu na ciljeve koji se njome nastoje postići te kako bi se provela evaluacija u skladu sa stavkom 22. Međuinstitucijskog sporazuma o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016.
- (45) Direktivu (EU) 2017/1132 trebalo bi stoga na odgovarajući način izmijeniti,

DONIJELI SU OVU DIREKTIVU:

Članak 1.

Izmjene Direktive (EU) 2017/1132

Direktiva (EU) 2017/1132 mijenja se kako slijedi:

1. u članku 1. iza druge alineje umeće se sljedeća alineja:

„— pravilima za osnivanje trgovačkih društava putem interneta, upis podružnica u registar putem interneta i podnošenje dokumenata i informacija trgovačkih društava i podružnica putem interneta;”;

2. u glavi I. naslov poglavlja III. zamjenjuje se sljedećim:

„Internetski postupci (osnivanje, upis u registar te podnošenje dokumenata i podataka), objavljivanje podataka i registri”;

3. članak 13. zamjenjuje se sljedećim:

„Članak 13.

Područje primjene

Mjere koordiniranja propisane ovim odjeljkom i odjeljkom 1.A primjenjuju se na zakone i druge propise država članica koji se odnose na vrste trgovačkih društava navedene u Prilogu II. i, ako je navedeno, na vrste trgovačkih društava navedene u prilogima I. i II.A.”;

4. umeću se sljedeći članci:

„Članak 13a.

Definicije

Za potrebe ovog poglavlja:

1. „sredstvo elektroničke identifikacije” znači sredstvo elektroničke identifikacije kako je definirano u članku 3. točki 2. Uredbe (EU) br. 910/2014 Europskog parlamenta i Vijeća (*);
2. „sustav elektroničke identifikacije” znači sustav elektroničke identifikacije kako je definiran u članku 3. točki 4. Uredbe (EU) br. 910/2014;
3. „elektroničkim putem” znači putem elektroničke opreme koja se koristi za obradu, uključujući digitalnu kompresiju, i pohranu podataka te preko koje se informacije prvotno šalju i primaju na odredištu, pri čemu su te informacije u cijelosti poslane, prenesene i primljene na način koji određuju države članice;

4. „osnivanje” znači cijeli postupak osnivanja trgovačkog društva u skladu s nacionalnim pravom, uključujući sastavljanje akta o osnivanju društva i sve potrebne korake za upis trgovačkog društva u registar;
5. „upis podružnice u registar” znači postupak koji vodi do objavljivanja dokumenata i informacija o podružnici novootvorenoj u državi članici;
6. „obrazac” znači predložak akta o osnivanju trgovačkog društva koji sastavljaju države članice u skladu s nacionalnim pravom i koji se upotrebljava za osnivanje trgovačkog društva putem interneta u skladu s člankom 13.g.

Članak 13.b

Priznavanje sredstava identifikacije za potrebe internetskih postupaka

1. Države članice osiguravaju da se sljedećim sredstvima elektroničke identifikacije mogu koristiti podnositelji zahtjeva koji su građani Unije u internetskim postupcima navedenima u ovom poglavlju:

- (a) sredstvo elektroničke identifikacije izdano u okviru sustava elektroničke identifikacije koji je odobrila njihova država članica;
- (b) sredstvo elektroničke identifikacije izdano u drugoj državi članici i priznato za potrebe prekogranične autentifikacije u skladu s člankom 6. Uredbe (EU) br. 910/2014.

2. Države članice mogu odbiti priznati sredstva elektroničke identifikacije kada razina sigurnosti tih sredstava elektroničke identifikacije ne ispunjava uvjete iz članka 6. stavka 1. Uredbe (EU) br. 910/2014.

3. Sva sredstva identifikacije koja priznaju države članice čine se javno dostupnima.

4. Ako je to opravdano razlozima javnog interesa radi sprečavanja zlouporabe ili izmjene identiteta, države članice mogu za potrebe provjere identiteta podnositelja zahtjeva poduzeti mjere koje bi mogle zahtijevati fizičku prisutnost tog podnositelja zahtjeva pred bilo kojim nadležnim tijelom ili osobom ili tijelom ovlaštenim u okviru nacionalnog prava za rješavanje bilo kojeg aspekta internetskih postupaka iz ovog poglavlja, uključujući sastavljanje akta o osnivanju trgovačkog društva. Države članice osiguravaju da se fizička prisutnost podnositelja zahtjeva može zahtijevati samo u pojedinačnim slučajevima ako postoje razlozi za sumnju na krivotvorenje identiteta te da se svi drugi koraci postupka mogu provesti putem interneta.

Članak 13.c

Opće odredbe o internetskim postupcima

1. Ovom se Direktivom ne dovode u pitanje nacionalni zakoni kojima se, u skladu s pravnim sustavima i pravnim tradicijama država članica, određuje bilo koje nadležno tijelo ili bilo koja osoba ili tijelo ovlašteno u okviru nacionalnog prava za rješavanje bilo kojeg aspekta osnivanja trgovačkog društva putem interneta, upisa podružnica u registar putem interneta i podnošenja dokumenata i informacija putem interneta.

2. Ovom se Direktivom također ne dovode u pitanje postupci i zahtjevi utvrđeni nacionalnim pravom, uključujući one koji se odnose na pravne postupke za sastavljanje akata o osnivanju, pod uvjetom da je moguće osnivanje trgovačkog društva putem interneta, kako je navedeno u članku 13.g, te upis podružnice u registar putem interneta, kako je navedeno u članku 28.a, kao i podnošenje dokumenata i informacija putem interneta, kako je navedeno u člancima 13.j i 28.b.

3. Ova Direktiva ne utječe na zahtjeve mjerodavnog nacionalnog prava u pogledu autentičnosti, točnosti, pouzdanosti, vjerodostojnosti i odgovarajućeg pravnog oblika podnesenih dokumenata ili informacija, pod uvjetom da je moguće osnivanje putem interneta, kako je navedeno u članku 13.g, te upis podružnice u registar putem interneta, kako je navedeno u članku 28.a, kao i podnošenje dokumenata i informacija putem interneta, kako je navedeno u člancima 13.j i 28.b.

Članak 13.d

Naknade za internetske postupke

1. Države članice osiguravaju da su pravila o naknadama za internetske postupke iz ovog poglavlja transparentna te da se primjenjuju na nediskriminirajući način.

2. Sve naknade za internetske postupke koje zaračunavaju registri iz članka 16. ne smiju premašivati troškove pružanja takvih usluga.

Članak 13.e

Plaćanja

Ako je za dovršetak postupka iz ovog poglavlja potrebno izvršiti plaćanje, države članice osiguravaju da se to plaćanje može izvršiti preko široko dostupne internetske platne usluge koja se može koristiti za prekogranična plaćanja i koja omogućuje identifikaciju osobe koja je izvršila uplatu, a nudi je financijska institucija ili pružatelj platnih usluga s poslovnim nastanom u državi članici.

Članak 13.f

Zahtjevi u pogledu obavješćivanja

Države članice osiguravaju da su sažete i korisnicima prilagođene informacije, koje se pružaju besplatno i barem na jeziku koji uglavnom razumije najveći mogući broj prekograničnih korisnika, dostupne na portalima za upis ili internetskim stranicama kojima se može pristupiti putem jedinstvenog digitalnog pristupnika kao pomoć za osnivanje trgovačkih društava i upis podružnica u registar. Informacije sadržavaju najmanje sljedeće elemente:

- (a) pravila o osnivanju trgovačkih društava, uključujući internetske postupke iz članaka 13.g i 13.j, te zahtjeve koji se odnose na korištenje obrazaca i drugih dokumenata o osnivanju, identifikaciju osoba, korištenje jezika i važeće naknade;
- (b) pravila o upisu podružnica u registar, uključujući internetske postupke iz članaka 28.a i 28.b, te zahtjeve koji se odnose na dokumente za upis u registar, identifikaciju osoba i korištenje jezika;
- (c) pregled primjenjivih pravila o postavljanju članom upravnog tijela, upravljačkog tijela ili nadzornog tijela trgovačkog društva, uključujući pravila o diskvalifikaciji direktora, te o nadležnim tijelima ili tijelima koja su odgovorna za čuvanje informacija o direktorima koji su diskvalificirani;
- (d) pregled ovlasti i odgovornosti upravnog tijela, upravljačkog tijela ili nadzornog tijela trgovačkog društva uključujući ovlast za zastupanje trgovačkog društva u poslovanju s trećim osobama.

(*) Uredba (EU) br. 910/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. srpnja 2014. o elektroničkoj identifikaciji i uslugama povjerenja za elektroničke transakcije na unutarnjem tržištu i stavljanju izvan snage Direktive 1999/93/EZ (SL L 257, 28.8.2014., str. 73.).;

5. u glavi I. poglavlju III. umeće se sljedeći odjeljak:

„Odjeljak 1.a

Osnivanje trgovačkih društava putem interneta, podnošenje dokumenata i informacija putem interneta te objavljivanje podataka

Članak 13.g

Osnivanje trgovačkih društava putem interneta

1. Države osiguravaju da se osnivanje trgovačkih društava putem interneta može u potpunosti provesti putem interneta bez potrebe za osobnim pojavljivanjem podnositelja zahtjeva pred bilo kojim nadležnim tijelom ili osobom ili tijelom ovlaštenim u okviru nacionalnog prava za rješavanje bilo kojeg aspekta osnivanja trgovačkih društava putem interneta, uključujući sastavljanje akta o osnivanju trgovačkog društva, podložno odredbama iz članka 13.b stavaka 4. i 8. ovog članka.

Međutim, države članice mogu odlučiti da za vrste trgovačkih društava različite od onih navedenih u Prilogu II.A nije moguće osnivanje putem interneta.

2. Države članice utvrđuju detaljna pravila za osnivanje trgovačkih društava putem interneta, uključujući pravila o upotrebi obrazaca iz članka 13.h te o dokumentima i informacijama potrebnima za osnivanje trgovačkog društva. U okviru tih pravila države članice osiguravaju da se takvo osnivanje trgovačkog društva putem interneta može provesti podnošenjem dokumenata ili informacija u elektroničkom obliku, uključujući elektroničke preslike dokumenata i informacija iz članka 16.a stavka 4.

3. Pravilima iz stavka 2. predviđa se najmanje sljedeće:

- (a) postupci kojima se osigurava da podnositelji zahtjeva imaju potrebnu pravnu sposobnost i ovlast za zastupanje trgovačkog društva;
- (b) način provjere identiteta podnositelja zahtjeva u skladu s člankom 13.b;
- (c) zahtjevi u skladu s kojima se podnositelji zahtjeva moraju koristiti uslugama povjerenja iz Uredbe (EU) br. 910/2014;
- (d) postupci za provjeru zakonitosti djelatnosti trgovačkog društva u mjeri u kojoj su takve provjere predviđene nacionalnim pravom;
- (e) postupci za provjeru zakonitosti tvrtke u mjeri u kojoj su takve provjere predviđene nacionalnim pravom;
- (f) postupci za provjeru imenovanja direktora.

4. Pravilima iz stavka 2. može se posebno predvidjeti i sljedeće:

- (a) postupci za osiguravanje zakonitosti akata o osnivanju trgovačkog društva, uključujući provjeru pravilne upotrebe obrazaca;
- (b) posljedice diskvalifikacije direktora koju su provela nadležna tijela u bilo kojoj državi članici;
- (c) uloga javnog bilježnika ili bilo koje druge osobe ili tijela ovlaštenog u okviru nacionalnog prava za rješavanje bilo kojeg aspekta osnivanja trgovačkog društva putem interneta;
- (d) isključenje osnivanja putem interneta ako se temeljni kapital trgovačkog društva uplaćuje doprinosom u naravi.

5. Države članice ne mogu uvjetovati osnivanje trgovačkog društva putem interneta dobivanjem bilo kakve dozvole ili odobrenja prije dovršetka upisa trgovačkog društva u registar, osim ako je takav uvjet neophodan za pravilan nadzor određenih djelatnosti utvrđen nacionalnim pravom.

6. Ako je u okviru postupka osnivanja trgovačkog društva potrebna uplata temeljnog kapitala, države članice osiguravaju da se takva uplata može izvršiti putem interneta, u skladu s člankom 13.e, na račun otvoren u banci koja posluje unutar Unije. Nadalje, države članice osiguravaju da se dokaz o takvoj uplati može dostaviti putem interneta.

7. Države članice osiguravaju dovršetak osnivanja trgovačkog društva putem interneta u roku od pet radnih dana ako su osnivači trgovačkog društva isključivo fizičke osobe koje koriste obrasce iz članka 13.h, ili u ostalim slučajevima u roku od deset radnih dana, računajući od kasnijeg od sljedećih datuma:

- (a) datuma dovršetka svih potrebnih formalnosti za osnivanje putem interneta, uključujući primitak svih dokumenata i informacija koje su u skladu s nacionalnim pravom od strane nadležnog tijela ili osobe ili tijela ovlaštenog u okviru nacionalnog prava za rješavanje bilo kojeg aspekta osnivanja trgovačkog društva;
- (b) datuma plaćanja naknade za upis u registar, plaćanja temeljnog kapitala u gotovini ili uplate temeljnog kapitala doprinosom u naravi, kako je predviđeno nacionalnim pravom.

Ako postupak nije moguće dovršiti unutar rokova iz ovog stavka, države članice osiguravaju da podnositelj zahtjeva bude obaviješten o razlozima kašnjenja.

8. Ako je to opravdano javnim interesom radi osiguravanja usklađenosti s pravilima o pravnoj sposobnosti i ovlasti podnositelja zahtjeva za zastupanje trgovačkog društva, bilo koje nadležno tijelo ili osoba ili tijelo ovlašteno u okviru nacionalnog prava za rješavanje bilo kojeg aspekta osnivanja trgovačkog društva putem interneta, uključujući sastavljanje akta o osnivanju, može zatražiti fizičku prisutnost podnositelja zahtjeva. Države članice osiguravaju da se u takvim slučajevima fizička prisutnost podnositelja zahtjeva može zahtijevati samo u pojedinačnim slučajevima ako postoje razlozi za sumnju u pogledu usklađenosti s pravilima iz stavka 3. točke (a). Države članice osiguravaju da se svi drugi koraci postupka mogu i dalje provoditi putem interneta.

Članak 13.h

Obrasci za osnivanje trgovačkih društava putem interneta

1. Države članice čine dostupnim obrasce, za vrste trgovačkih društava navedene u Prilogu II.A, na portalima za upis ili internetskim stranicama kojima se može pristupiti putem jedinstvenog digitalnog pristupnika. Države članice mogu učiniti dostupnim na internetu i obrasce za osnivanje drugih vrsta trgovačkih društava.

2. Države članice osiguravaju da obrasce iz stavka 1. ovog članka mogu upotrebljavati podnositelji zahtjeva u okviru postupka osnivanja trgovačkog društva putem interneta iz članka 13.g. Ako podnositelji zahtjeva upotrebljavaju te obrasce u skladu s pravilima iz članka 13.g stavka 4. točke (a), smatra se da je ispunjen zahtjev utvrđen u članku 10. prema kojem se akti o osnivanju trgovačkog društva sastavljaju i ovjeravaju u odgovarajućem pravnom obliku ako nije predviđen preventivni upravni ili sudski nadzor.

Ova Direktiva ne utječe ni na jedan zahtjev iz nacionalnog prava za sastavljanje akata o osnivanju u odgovarajućem pravnom obliku, sve dok je moguće osnivanje putem interneta u skladu s člankom 13.g.

3. Države članice obrasce čine dostupnim barem na službenom jeziku Unije koji uglavnom razumije najveći mogući broj prekograničnih korisnika. Obrasci na jezicima koji nisu službeni jezik ili jezici dotične države članice dostupni su isključivo u informativne svrhe, osim ako ta država članica odluči da je moguće osnivanje trgovačkog društva uz korištenje obrazaca i na tim drugim jezicima.

4. Sadržaj obrazaca uređuje se nacionalnim pravom.

Članak 13.i

Diskvalifikacija direktora

1. Države članice osiguravaju da imaju pravila o diskvalifikaciji direktora. Tim pravilima između ostalog se predviđa mogućnost da se u obzir uzme svaka diskvalifikacija koja je na snazi, ili informacija koja je relevantna za diskvalifikaciju, u nekoj drugoj državi članici. Za potrebe ovog članka direktori obuhvaćaju barem osobe navedene u članku 14. točki (d) podtočki i.

2. Države članice mogu zahtijevati da osobe koje se prijavljuju za položaj direktora daju izjavu o tome jesu li upoznate s bilo kakvim okolnostima koje bi mogle dovesti do diskvalifikacije u dotičnoj državi članici.

Države članice mogu odbiti imenovanje osobe za direktora trgovačkog društva ako je ta osoba trenutačno diskvalificirana s funkcije direktora u drugoj državi članici.

3. Države članice osiguravaju da su u mogućnosti odgovoriti na zahtjev iz druge države članice o informacijama relevantnima za diskvalifikaciju direktora u skladu s pravom države koja odgovara na zahtjev.

4. Kako bi odgovorile na zahtjev iz stavka 3. ovog članka, države članice kao minimum poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da putem sustava iz članka 22. mogu bez odgode pružiti informacije o tome je li određena osoba diskvalificirana ili zabilježena u nekom od njihovih registara koji sadržavaju informacije relevantne za diskvalifikaciju direktora. Države članice također mogu razmjenjivati dodatne informacije, primjerice o razdoblju i razlozima diskvalifikacije. Takva razmjena uređuje se nacionalnim pravom.

5. Komisija utvrđuje detaljne mehanizme i tehničke pojedinosti za razmjenu informacija iz stavka 4. ovog članka provedbenim aktima iz članka 24.

6. Stavci od 1. do 5. ovog članka primjenjuju se *mutatis mutandis* u slučajevima kada trgovačko društvo podnese informaciju o imenovanju novog direktora u registar iz članka 16.

7. Osobni podaci osoba iz ovog članka obrađuju se u skladu s Uredbom (EU) 2016/679 i nacionalnim pravom kako bi se nadležnom tijelu ili osobi ili tijelu ovlaštenom u okviru nacionalnog prava omogućila procjena potrebnih informacija u vezi s diskvalifikacijom osobe kao direktora, radi sprečavanja prijevarnog ponašanja ili drugih vrsta zloupotreba i osiguravanja zaštite svih osoba koje su u interakciji s trgovačkim društvima ili podružnicama.

Države članice osiguravaju da registri iz članka 16. te nadležna tijela ili osobe ili tijela ovlašteni u okviru nacionalnog prava za rješavanje bilo kojeg aspekta internetskih postupaka ne pohranjuju osobne podatke koji se prosleđuju za potrebe ovog članka dulje nego što je potrebno, a u svakom slučaju ne dulje nego što se pohranjuje bilo koja vrsta osobnih podataka povezanih s osnivanjem trgovačkog društva, registriranjem podružnice ili podnošenjem dokumenata i informacija trgovačkog društva ili podružnice.

Članak 13.j

Podnošenje dokumenta i informacija trgovačkog društva putem interneta

1. Države članice osiguravaju da se dokumenti i informacije iz članka 14., uključujući sve izmjene dokumenata i informacija, mogu podnijeti u registar putem interneta i to u roku određenom propisima države članice u kojoj je trgovačko društvo upisano u registar. Države članice osiguravaju da se takvo podnošenje dokumenata i informacija može u potpunosti provesti putem interneta bez potrebe za osobnim pojavljivanjem podnositelja zahtjeva pred bilo kojim nadležnim tijelom ili osobom ili tijelom ovlaštenim u okviru nacionalnog prava za obradu podnošenja dokumenata i informacija putem interneta, podložno odredbama iz članka 13.b stavka 4. i, kada je primjenjivo, članka 13.g stavka 8.

2. Države članice osiguravaju da se izvor i cjelovitost dokumenata podnesenih putem interneta mogu elektronički provjeriti.
 3. Države članice mogu zahtijevati da određena trgovačka društva ili sva trgovačka društva putem interneta podnesu određene ili sve dokumente i informacije iz stavka 1.
 4. Članak 13. g stavci od 2. do 5. primjenjuju se *mutatis mutandis* na podnošenje dokumenata i informacija putem interneta.
 5. Države članice mogu druge oblike podnošenja dokumenata i informacija osim onih navedenih u stavku 1., među ostalim i elektroničkim putem ili u papirnatom obliku, i dalje dopuštati trgovačkim društvima, javnim bilježnicima ili drugim osobama ili tijelima ovlaštenima u okviru nacionalnog prava za obradu tih oblika podnošenja dokumenata i informacija.”;
6. članak 16. zamjenjuje se sljedećim:

„Članak 16.

Objavljivanje u registru

1. U svakoj državi članici otvara se spis u središnjem registru, trgovačkom registru ili registru trgovačkih društava (registar) za svako trgovačko društvo koje se u njoj registrira.

Države članice osiguravaju da trgovačka društva imaju europski jedinstven identifikator („EUID“) iz točke 8. Priloga Provedbenoj uredbi Komisije (EU) 2015/884 (*), na temelju kojeg ih se može nedvojbeno identificirati u komunikaciji među registrima putem sustava povezivanja registara uspostavljenog u skladu s člankom 22. („sustav povezivanja registara“). Taj jedinstveni identifikator sadržava barem elemente koji omogućuju identifikaciju države članice u kojoj se nalazi registar, nacionalnog registra podrijetla i broja trgovačkog društva u tom registru te, prema potrebi, obilježja za sprječavanje pogrešaka pri identifikaciji.

2. Svi dokumenti i informacije koji se moraju objaviti na temelju članka 14. čuvaju se u spisu iz stavka 1. ovog članka ili se unose izravno u registar, a predmet unosa u registar mora biti vidljiv u spisu.

Svi dokumenti i informacije iz članka 14. koji su predani, bez obzira na način na koji su podneseni, čuvaju se u spisu u registru ili se unose izravno u registar u elektroničkom obliku. Države članice osiguravaju da sve takve dokumente i informacije koji su podneseni u papirnatom obliku registar što brže pretvori u elektronički oblik.

Države članice osiguravaju da dokumente i informacije iz članka 14. koji su podneseni u papirnatom obliku prije 31. prosinca 2006. registar pretvori u elektronički oblik po primitku zahtjeva za objavljivanje elektroničkim putem.

3. Države članice osiguravaju da se objavljivanje dokumenata i informacija iz članka 14. provodi tako što ih se čini javno dostupnim u registru. Osim toga, države članice mogu zahtijevati da neki ili svi ti dokumenti i informacije budu objavljeni u za to namijenjenom nacionalnom službenom listu ili na jednako djelotvoran način. Taj način podrazumijeva barem korištenje sustava prema kojem se objavljenim dokumentima ili informacijama može pristupiti kronološki preko središnje elektroničke platforme. U takvim slučajevima registar osigurava da se ti dokumenti i informacije iz registra elektroničkim putem pošalju nacionalnom službenom listu ili središnjoj elektroničkoj platformi.

4. Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi se izbjeglo bilo kakvo odstupanje između onoga što je upisano u registar i onoga što se nalazi u spisu.

Države članice koje zahtijevaju objavljivanje dokumenata i informacija u nacionalnom službenom listu ili na središnjoj elektroničkoj platformi poduzimaju potrebne mjere kako bi se izbjeglo bilo kakvo odstupanje između onoga što je objavljeno u skladu sa stavkom 3. i onoga što je objavljeno u službenom listu ili na platformi.

U slučaju bilo kakvih odstupanja navedenih u ovom članku, prednost treba dati dokumentima i informacijama koji su dostupni u registru.

5. Trgovačko društvo se može pozivati na dokumente i informacije iz članka 14. protiv treće osobe tek nakon što su objavljeni u skladu sa stavkom 3. ovog članka, osim ako trgovačko društvo dokaže da su treće osobe znale za njih.

Međutim, u odnosu na transakcije koje se provode prije šesnaestog dana od dana objave, na dokumente i informacije ne može se pozivati protiv trećih osoba koje dokažu da je bilo nemoguće da one znaju za njih.

Treće osobe mogu se uvijek pozivati na sve dokumente i informacije u vezi s kojima još nisu završene formalnosti objave, osim ako takve dokumente ili informacije neobjavljivanje lišava učinka.

6. Države članice osiguravaju da sve dokumente i informacije podnesene u okviru osnivanja trgovačkog društva, upisa podružnice u registar ili podnošenja dokumenata i informacija od strane trgovačkog društva ili podružnice registri pohrane u strojno čitljivom formatu koji se može pretraživati ili kao strukturirane podatke.

(*) Provedbena uredba Komisije (EU) 2015/884 od 8. lipnja 2015. o utvrđivanju tehničkih specifikacija i postupaka potrebnih za sustav povezivanja registara utvrđen Direktivom 2009/101/EZ Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 144, 10.6.2015., str. 1.).”;

7. umeće se sljedeći članak:

„Članak 16.a

Pristup objavljenim informacijama

1. Države članice osiguravaju da se preslike svih dokumenata i informacija iz članka 14. ili njihovih dijelova mogu dobiti iz registra na zahtjev te da se takav zahtjev registru može podnijeti u papirnatom obliku ili elektroničkim putem.

Međutim, države članice mogu odlučiti da se neke vrste ili dijelovi dokumenata i informacija podnesenih u papirnatom obliku 31. prosinca 2006. ili prije tog datuma ne mogu dobiti elektroničkim putem ako je prošao određeni rok između datuma podnošenja i datuma zahtjeva. Takav određeni rok ne može biti kraći od deset godina.

2. Cijena za dobivanje preslike svih dokumenata ili informacija iz članka 14. ili njihovih dijelova u papirnatom obliku ili elektroničkim putem ne smije premašivati administrativne troškove njihova dobivanja, uključujući troškove uspostave i održavanja registara.

3. Elektroničke preslike i preslike na papiru izdane podnositelju zahtjeva potvrđuju se kao 'istinite preslike', osim ako podnositelj zahtjeva odustane od takve potvrde.

4. Države članice osiguravaju da su elektroničke preslike i izvadci iz dokumenata i informacija dobivenih iz registra autenticirani uslugama povjerenja iz Uredbe (EU) br. 910/2014 s ciljem jamčenja da su elektroničke preslike i izvatke dobiveni iz registra i da je njihov sadržaj istinita preslika dokumenta koji se nalazi u registru ili da je dosljedan informacijama iz dokumenta.”;

8. u članku 17. stavak 1. zamjenjuje se sljedećim:

„1. Države članice osiguravaju dostupnost ažuriranih informacija kojima se pojašnjavaju odredbe nacionalnog zakonodavstva na temelju kojih se treće osobe mogu pozivati na informacije i sve vrste dokumenata iz članka 14. u skladu s člankom 16. stavcima 3., 4. i 5.”;

9. članak 18. mijenja se kako slijedi:

(a) stavak 1. zamjenjuje se sljedećim:

„1. Elektroničke preslike dokumenata i informacija iz članka 14. javno su dostupne i putem sustava povezivanja registara. Države članice mogu također učiniti dostupnim dokumente i informacije iz članka 14. za vrste trgovačkih društava različite od onih koje su navedene u Prilogu II.”;

(b) u stavku 3. točka (a) zamjenjuje se sljedećim:

„(a) dokumenti i informacije iz članka 14., uključujući za vrste trgovačkih društava različite od onih navedenih u Prilogu II. ako su takve dokumente učinile dostupnim države članice”;

10. članak 19. zamjenjuje se sljedećim:

„Članak 19.

Naknade za dobivanje dokumenata i informacija

1. Naknade koje se zaračunavaju za dobivanje dokumenata i informacija iz članka 14. putem sustava povezivanja registara ne premašuju administrativne troškove njihova dobivanja, uključujući troškove uspostave i održavanja registara.

2. Države članice osiguravaju da su preko sustava povezivanja registara besplatno dostupni najmanje sljedeće informacije i dokumenti:

- (a) tvrtka ili tvrtke i pravni oblik trgovačkog društva;
- (b) sjedište društva i država članica u kojoj je trgovačko društvo upisano u registar;
- (c) registracijski broj trgovačkog društva i njegov EUID;
- (d) pojedinosti o internetskim stranicama trgovačkog društva, ako su te pojedinosti upisane u nacionalni registar;
- (e) status trgovačkog društva, poput podataka o tome kada je trgovačko društvo ukinuto, izbrisano iz registra, likvidirano, prestalo, je li gospodarski aktivno ili neaktivno, kako je definirano nacionalnim pravom i ako su takvi podaci upisani u nacionalne registre;
- (f) djelatnost trgovačkog društva, ako je upisana u nacionalni registar;
- (g) podaci o osobama koje je, kao tijelo ili kao članove takvog tijela, trgovačko društvo trenutačno ovlastilo za zastupanje trgovačkog društva u poslovanju s trećim osobama i u pravnim postupcima te informacije o tome smiju li osobe koje su ovlaštene zastupati trgovačko društvo to činiti samostalno ili se zahtijeva da djeluju zajednički;
- (h) informacije o podružnicama koje je trgovačko društvo otvorilo u drugoj državi članici, uključujući tvrtku, registracijski broj, EUID i državu članicu u čiji je registar podružnica upisana.

3. Razmjena svih informacija putem sustava povezivanja registara za registre je besplatna.

4. Države članice mogu odlučiti da su informacije iz točaka (d) i (f) besplatno dostupne samo tijelima drugih država članica.”;

11. u članku 20. stavak 3. briše se;

12. u članak 22. mijenja se kako slijedi:

(a) u stavku 4. dodaje se sljedeći podstavak:

„Komisija također može uspostaviti neobavezne pristupne točke sustavu povezivanja registara. Te pristupne točke čine sustavi koje je razvila i kojima upravlja Komisija ili druge institucije, tijela, uredi ili agencije Unije s ciljem obavljanja svojih administrativnih funkcija ili poštovanja odredbi prava Unije. Komisija bez nepotrebne odgode obavješćuje države članice o uspostavi takvih pristupnih točaka i o svim važnim promjenama u njihovu funkcioniranju.”;

(b) stavak 5. zamjenjuje se sljedećim:

„5. Pristup informacijama iz sustava povezivanja registara osigurava se putem portala i neobaveznih pristupnih točaka koje su uspostavile države članice i Komisija.”;

13. članak 24. mijenja se kako slijedi:

(a) točka (d) zamjenjuje se sljedećim:

„(d) tehničke specifikacije kojima se utvrđuju načini razmjene informacija između registra trgovačkog društva i registra podružnice, kako je navedeno u člancima 20., 28.a, 28.c, 30.a i 34.”;

(b) točka (e) zamjenjuje se sljedećim:

„(e) detaljan popis podataka koji se šalju u svrhu razmjene informacija među registrima, kako je navedeno u člancima 20., 28.a, 28.c, 30.a, 34. i 130.”;

(c) točka (n) zamjenjuje se sljedećim:

„(n) postupak i tehničke zahtjeve za povezivanje neobaveznih pristupnih točaka s platformom iz članka 22.”;

(d) dodaje se sljedeća točka:

„(o) detaljne mehanizme i tehničke pojedinosti u pogledu razmjene informacija među registrima kako je navedeno u članku 13.i.”;

(e) na kraju članka dodaje se sljedeći stavak:

„Komisija provedbene akte u skladu s točkama (d), (e), (n) i (o) donosi do 1. veljače 2021.”;

14. u glavi I. poglavlju III. naslov odjeljka 2. zamjenjuje se sljedećim:

„Pravila o upisu u registar i objavljivanju koja se primjenjuju na podružnice trgovačkih društava iz drugih država članica“;

15. u glavi I. poglavlju III. odjeljku 2. umeću se sljedeći članci:

„Članak 28.a

Upis podružnica u registar putem interneta

1. Države članice osiguravaju da se upis u registar u državi članici podružnice trgovačkog društva koja je uređena pravom druge države članice, može u potpunosti provesti putem interneta bez potrebe za osobnim pojavljivanjem podnositelja zahtjeva pred bilo kojim nadležnim tijelom ili bilo kojom osobom ili tijelom ovlaštenim u okviru nacionalnog prava za rješavanje bilo kojeg aspekta obrade zahtjeva za upis podružnica u registar, podložno članku 13.b stavku 4. i, *mutatis mutandis*, članku 13.g stavku 8.

2. Države članice utvrđuju detaljna pravila za internetski upis podružnica u registar, uključujući pravila o dokumentima i informacijama koje je potrebno podnijeti nadležnom tijelu. U okviru tih pravila države članice osiguravaju da se upis u registar putem interneta može provesti podnošenjem informacija ili dokumenata u elektroničkom obliku, uključujući elektroničke preslike dokumenata i informacija iz članka 16.a stavka 4. ili upotrebom informacija ili dokumenata ranije podnesenih u registar.

3. Pravilima iz stavka 2. predviđa se najmanje sljedeće:

- (a) postupak kojim se osigurava da podnositelji zahtjeva imaju potrebnu pravnu sposobnost i ovlast za zastupanje trgovačkog društva;
- (b) način provjere identiteta osobe ili osoba koje upisuju podružnicu u registar ili njihovih zastupnika;
- (c) zahtjevi u skladu s kojima se podnositelji zahtjeva moraju koristiti uslugama povjerenja iz Uredbe (EU) br. 910/2014.

4. Pravilima iz stavka 2. mogu se predvidjeti i sljedeći postupci:

- (a) za provjeru zakonitosti djelatnosti podružnice;
- (b) za provjeru zakonitosti tvrtke podružnice;
- (c) za provjeru zakonitosti dokumenata i informacija podnesenih za upis podružnice u registar;
- (d) za utvrđivanje uloge javnog bilježnika ili bilo koje druge osobe ili tijela koje u okviru važećih nacionalnih odredbi sudjeluje u postupku upisa podružnice u registar.

5. Države članice mogu provjeriti informacije o trgovačkom društvu putem sustava povezivanja registara ako se radi o upisu u registar podružnice trgovačkog društva koje je osnovano u drugoj državi članici.

Države članice ne mogu uvjetovati upis podružnice u registar putem interneta dobivanjem bilo kakve dozvole ili odobrenja prije dovršetka upisa podružnice u registar, osim ako je takav uvjet neophodan za pravilan nadzor određenih djelatnosti utvrđen nacionalnim pravom.

6. Države članice osiguravaju da se upis podružnice u registar putem interneta dovršava u roku od deset radnih dana od dovršetka svih formalnosti, uključujući primitak svih potrebnih dokumenata i informacija koji su u skladu s nacionalnim pravom od strane nadležnog tijela ili osobe ili tijela koje je ovlašteno u okviru nacionalnog prava za rješavanje bilo kojeg aspekta upisa podružnice u registar.

Ako upis podružnice u registar nije moguće dovršiti unutar rokova iz ovog stavka, države članice osiguravaju da podnositelj zahtjeva bude obaviješten o razlozima kašnjenja.

7. Nakon upisa u registar podružnice trgovačkog društva koje je osnovano prema propisima druge države članice, registar države članice u kojoj je ta podružnica upisana u registar o tome putem sustava povezivanja registara obavještuje državu članicu u kojoj je trgovačko društvo upisano u registar. Država članica u kojoj je trgovačko društvo upisano u registar bez odgode potvrđuje primitak te obavijesti i bilježi tu informaciju u svojem registru.

Članak 28.b

Podnošenje dokumenata i informacija u vezi s podružnicama putem interneta

1. Države članice osiguravaju da se dokumenti i informacije iz članka 30. ili njihove izmjene mogu podnijeti putem interneta u roku predviđenom propisima države članice u kojoj je podružnica osnovana. Države članice osiguravaju da se takvo podnošenje dokumenata i informacija može u potpunosti provesti putem interneta bez potrebe za osobnim pojavljivanjem podnositelja zahtjeva pred bilo kojim nadležnim tijelom ili osobom ili tijelom ovlaštenim u okviru nacionalnog prava za obradu podnošenja dokumenata i informacija putem interneta, podložno odredbama iz članka 13.b stavka 4. i, *mutatis mutandis*, iz članka 13.g stavka 8.

2. Članak 28.a stavci od 2. do 5. primjenjuju se *mutatis mutandis* na podnošenje dokumenata i informacija u vezi s podružnicama putem interneta.

3. Države članice mogu zahtijevati da se određeni ili svi dokumenti i informacije iz stavka 1. podnose samo putem interneta.

Članak 28.c

Zatvaranje podružnica

Države članice osiguravaju da, po primitku dokumenata i informacija iz članka 30. stavka 1. točke (h), registar države članice u kojoj je upisana podružnica trgovačkog društva putem sustava povezivanja registara obavještuje registar države članice u kojoj je trgovačko društvo upisano o zatvaranju njegove podružnice i njezinom brisanju iz registra. Registar države članice trgovačkog društva potvrđuje primitak te obavijesti također putem tog sustava te bez odgode bilježi tu informaciju.”;

16. umeće se sljedeći članak:

„Članak 30.a

Izmjene dokumenata trgovačkog društva i informacija o trgovačkom društvu

Država članica u kojoj je trgovačko društvo upisano u registar putem sustava povezivanja registara bez odgode obavještuje državu članicu u kojoj je podružnica trgovačkog društva upisana u registar u slučaju podnesenih izmjena u vezi s bilo čim od sljedećeg:

- (a) tvrtkom;
- (b) sjedištem trgovačkog društva;
- (c) registracijskim brojem trgovačkog društva u registru;
- (d) pravnim oblikom trgovačkog društva;
- (e) dokumentima i informacijama iz članka 14. točaka (d) i (f).

Po primitku obavijesti iz prvog stavka ovog članka registar u kojem je podružnica upisana putem sustava povezivanja registara potvrđuje primitak te obavijesti i bez odgode osigurava ažuriranje dokumenata i informacija iz članka 30. stavka 1.”;

17. u članku 31. dodaje se sljedeći stavak:

„Države članice mogu predvidjeti da se zahtjev za obveznim objavljivanjem računovodstvenih dokumenata iz članka 30. stavka 1. točke (g) smatra ispunjenim objavom u registru države članice u kojoj je trgovačko društvo upisano u skladu s člankom 14. točkom (f).”;

18. članak 43. briše se;

19. članak 161. zamjenjuje se sljedećim:

„Članak 161.

Zaštita podataka

Obrada svih osobnih podataka koja se provodi u okviru ove Direktive podliježe Uredbi (EU) 2016/679.”;

20. umeće se sljedeći članak:

„Članak 162.a

Izmjene priloga

Države članice bez odgode obavješćuju Komisiju o svim izmjenama vrsta društava kapitala predviđenih njihovim nacionalnim pravom koje bi utjecale na sadržaj priloga I., II. i II.A.

Ako država članica obavijesti Komisiju u skladu s prvim stavkom ovog članka, Komisija je ovlaštena delegiranim aktima u skladu s člankom 163. prilagoditi popis vrsta trgovačkih društava iz priloga I., II. i II.A u skladu s informacijama iz prvog stavka ovog članka.”;

21. članak 163. zamjenjuje se sljedećim:

„Članak 163.

Izvršavanje delegiranja ovlasti

1. Ovlast za donošenje delegiranih akata dodjeljuje se Komisiji podložno uvjetima utvrđenima u ovom članku.

2. Ovlast za donošenje delegiranih akata iz članka 25. stavka 3. i članka 162.a dodjeljuje se Komisiji na neodređeno razdoblje počevši od 31. srpnja 2019.

3. Europski parlament ili Vijeće u svakom trenutku mogu opozvati delegiranje ovlasti iz članka 25. stavka 3. i članka 162.a. Odlukom o opozivu prekida se delegiranje ovlasti koje je u njoj navedeno. Opoziv počinje proizvoditi učinke sljedećeg dana od dana objave spomenute odluke u *Službenom listu Europske unije* ili na kasniji dan naveden u spomenutoj odluci. On ne utječe na valjanost delegiranih akata koji su već na snazi.

4. Prije donošenja delegiranog akta Komisija se savjetuje sa stručnjacima koje je imenovala svaka država članica u skladu s načelima utvrđenima u Međuinstitucijskom sporazumu o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016.

5. Čim donese delegirani akt, Komisija ga istodobno priopćuje Europskom parlamentu i Vijeću.

6. Delegirani akt donesen na temelju članka 25. stavka 3. ili članka 162.a stupa na snagu samo ako ni Europski parlament ni Vijeće u roku od tri mjeseca od priopćenja tog akta Europskom parlamentu i Vijeću na njega ne podnesu nikakav prigovor ili ako su prije isteka tog roka i Europski parlament i Vijeće obavijestili Komisiju da neće podnijeti prigovore. Taj se rok produljuje za tri mjeseca na inicijativu Europskog parlamenta ili Vijeća.”;

22. u Prilogu I. dvadeset i sedma alineja zamjenjuje se sljedećim:

„— Švedska:

publikt aktiebolag;”;

23. u Prilogu II. dvadeset i sedma alineja zamjenjuje se sljedećim:

„— Švedska:

privat aktiebolag

publikt aktiebolag;”

24. umeće se Prilog II.A, kako je naveden u Prilogu ovoj Direktivi.

Članak 2.

Prenošenje

1. Države članice stavljaju na snagu zakone i druge propise koji su potrebni radi usklađivanja s ovom Direktivom do 1. kolovoza 2021. One Komisiji odmah dostavljaju tekst tih odredaba.

2. Neovisno o stavku 1. ovog članka, države članice stavljaju na snagu zakone i druge propise koji su potrebni radi usklađivanja s člankom 1. točkom 5. ove Direktive s obzirom na članak 13.i i članak 13.j stavak 2. Direktive (EU) 2017/1132, te s člankom 1. točkom 6. ove Direktive, s obzirom na članak 16. stavak 6. Direktive (EU) 2017/1132, do 1. kolovoza 2023.

3. Odstupajući od stavka 1., države članice koje se suočavaju s posebnim poteškoćama u prenošenju ove Direktive imaju pravo produljenja razdoblja predviđenog u stavku 1. za najviše godinu dana. Za takvo produljenje pružaju objektivne razloge. Države članice obavješćuju Komisiju o namjeri da iskoriste mogućnost tog produljenja do 1. veljače 2021.

4. Kada države članice donose te odredbe, one sadržavaju upućivanje na ovu Direktivu ili se na nju upućuje prilikom njihove službene objave. Države članice određuju načine tog upućivanja.

5. Države članice Komisiji dostavljaju tekst glavnih odredaba nacionalnog prava koje donesu u području na koje se odnosi ova Direktiva.

Članak 3.

Izješćivanje, preispitivanje i prikupljanje podataka

1. Komisija najkasnije 1. kolovoza 2024. ili, ako neka država članica iskoristi mogućnost odstupanja iz članka 2. stavka 3., najkasnije 1. kolovoza 2025. provodi evaluaciju odredaba uvedenih ovom Direktivom u Direktivu (EU) 2017/1132 i podnosi izvješće o rezultatima Europskom parlamentu, Vijeću i Europskom gospodarskom i socijalnom odboru, osim za odredbe iz članka 2. stavka 2. za koje se provodi evaluacija i podnosi izvješće najkasnije 1. kolovoza 2026.

Države članice Komisiji dostavljaju informacije potrebne za izradu izvješća, odnosno podatke o broju upisa u registar provedenih putem interneta i povezanim troškovima.

2. U izvješću Komisije među ostalim se ocjenjuje sljedeće:
- (a) izvedivost omogućavanja upisa u registar u potpunosti putem interneta za vrste trgovačkih društava različite od onih navedenih u Prilogu II.A;
 - (b) izvedivost toga da države članice osiguraju obrasce za sve vrste društava kapitala te potreba i izvedivost osiguravanja usklađenog obrasca u cijeloj Uniji koji će sve države članice upotrebljavati za vrste trgovačkih društava navedene u Prilogu II.A;
 - (c) praktično iskustvo stečeno primjenom pravila o diskvalifikaciji direktora iz članka 13.i.;
 - (d) načini podnošenja dokumenata i informacija putem interneta i internetskog pristupa, uključujući upotrebu sučelja za programiranje aplikacija;
 - (e) potreba i izvedivost povećanja broja besplatno dostupnih informacija u odnosu na one koji se zahtijevaju u članku 19. stavku 2. te osiguravanja neometanog pristupa tim informacijama;
 - (f) potreba i izvedivost daljnje primjene načela „samo jednom”.
3. Tom izvješću prema potrebi se prilažu prijedlozi za izmjenu Direktive (EU) 2017/1132.
4. U svrhu pružanja pouzdane evaluacije odredaba uvedenih ovom Direktivom u Direktivu (EU) 2017/1132, države članice prikupljaju podatke o tome kako osnivanje trgovačkog društva putem interneta funkcionira u praksi. U načelu te bi informacije trebale sadržavati podatke o broju osnivanja trgovačkih društava putem interneta, broju slučajeva u kojima su korišteni obrasci ili u kojima je bila potrebna fizička prisutnost te o prosječnom trajanju i trošku osnivanja trgovačkog društva putem interneta. One te informacije Komisiji dostavljaju dva puta, najkasnije dvije godine nakon datuma prenošenja.

Članak 4.

Stupanje na snagu

Ova Direktiva stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Članak 5.

Adresati

Ova je Direktiva upućena državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 20. lipnja 2019.

Za Europski parlament

Predsjednik

A. TAJANI

Za Vijeće

Predsjednik

G. CIAMBA

PRILOG

„PRILOG II.A

**VRSTE TRGOVAČKIH DRUŠTAVA
IZ ČLANAKA 13., 13.f, 13.g, 13.h i 162.a**

— Belgija:

société privée à responsabilité limitée/besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid,

société privée à responsabilité limitée/Eenpersoons besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid;

— Bugarska:

дружество с ограничена отговорност,

еднолично дружество с ограничена отговорност;

— Češka:

společnost s ručením omezeným;

— Danska:

Anpartsselskab;

— Njemačka:

Gesellschaft mit beschränkter Haftung;

— Estonija:

osajühing;

— Irska:

private company limited by shares or by guarantee/cuideachta phríobháideach faoi theorainn scaireanna nó ráthaíochta,

designated activity company/cuideachta ghníomhaíochta ainmnithe;

— Grčka:

εταιρεία περιορισμένης ευθύνης,

ιδιωτική κεφαλαιουχική εταιρεία;

— Španjolska:

sociedad de responsabilidad limitada;

— Francuska:

société à responsabilité limitée,

entreprise unipersonnelle à responsabilité limitée,

société par actions simplifiée,

société par actions simplifiée unipersonnelle;

— Hrvatska:

društvo s ograničenom odgovornošću,

jednostavno društvo s ograničenom odgovornošću;

— Italija:

società a responsabilità limitata,

società a responsabilità limitata semplificata;

— Cipar:

ιδιωτική εταιρεία περιορισμένης ευθύνης με μετοχές ή/και με εγγύηση;

— Latvija:

sabiedrība ar ierobežotu atbildību;

— Litva:

uždaroji akcinė bendrovė;

— Luksemburg:

société à responsabilité limitée;

— Mađarska:

korlátolt felelősségű társaság;

— Malta:

private limited liability company/kumpanija privata;

— Nizozemska:

besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid;

— Austrija:

Gesellschaft mit beschränkter Haftung;

— Poljska:

spółka z ograniczoną odpowiedzialnością;

— Portugal:

sociedade por quotas;

— Rumunjska:

societate cu răspundere limitată;

- Slovenija:
družba z omejeno odgovornostjo;
 - Slovačka:
spoločnosť s ručením obmedzeným;
 - Finska:
yksityinen osakeyhtiö/privat aktiebolag;
 - Švedska:
privat aktiebolag;
 - Ujedinjena Kraljevina:
private company limited by shares or guarantee.”
-

DIREKTIVA (EU) 2019/1152 EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA**od 20. lipnja 2019.****o transparentnim i predvidivim radnim uvjetima u Europskoj uniji**

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 153. stavak 2. točku (b) u vezi s člankom 153. stavkom 1. točkom (b),

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon proslijeđivanja nacрта zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora ⁽¹⁾,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora regija ⁽²⁾,

u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom ⁽³⁾,

budući da:

- (1) U članku 31. Povelje Europske unije o temeljnim pravima određeno je da svaki radnik ima pravo na radne uvjete kojima se čuvaju njegovo zdravlje, sigurnost i dostojanstvo, na ograničenje maksimalnog trajanja radnog vremena, na dnevni i tjedni odmor te na plaćeni godišnji odmor.
- (2) Petim načelom Europskog stupa socijalnih prava, proglašenim 17. studenoga 2017. u Göteborgu, predviđeno je da bez obzira na vrstu i trajanje radnog odnosa radnici imaju pravo na pravedno i ravnopravno postupanje u pogledu radnih uvjeta, pristup socijalnoj zaštiti i osposobljavanju te da treba poticati prijelaz na oblike zaposlenja na neodređeno vrijeme; da, u skladu sa zakonodavstvom i kolektivnim ugovorima, treba osigurati potrebnu fleksibilnost za poslodavce kako bi se mogli brzo prilagoditi promjenama u gospodarskim okolnostima; da treba poticati inovativne oblike zaposlenja kojima se osiguravaju kvalitetni radni uvjeti, poticati poduzetništvo i samozapošljavanje te olakšavati profesionalnu mobilnost i da treba sprečavati radne odnose koji vode do nesigurnih radnih uvjeta, što uključuje zabranu zlouporabe nestandardnih ugovora te da bi probni rad trebao biti razumnog trajanja.
- (3) Sedmim načelom Europskog stupa socijalnih prava predviđeno je da radnici trebaju imati pravo da na početku zaposlenja dobiju informacije u pisanom obliku o svojim pravima i obvezama koji proizlaze iz radnog odnosa, uključujući eventualno razdoblje probnog rada; prije eventualnog otkaza radnici imaju pravo da budu obaviješteni o razlozima, pravo na razuman otkazni rok kao i pravo na pristup djelotvornom i nepristranom rješavanju sporova, a u slučaju neopravdanog otkaza i pravo na pravnu zaštitu, uključujući primjerenu kompenzaciju.

⁽¹⁾ SL C 283, 10.8.2018., str. 39.

⁽²⁾ SL C 387, 25.10.2018., str. 53.

⁽³⁾ Stajalište Europskog parlamenta od 16. travnja 2019. (još nije objavljeno u Službenom listu) i odluka Vijeća od 13. lipnja 2019.

- (4) Od donošenja Direktive Vijeća 91/533/EEZ ⁽⁴⁾ došlo je do dalekosežnih promjena na tržištima rada zbog demografskih kretanja i digitalizacije, što je dovelo do stvaranja novih oblika zaposlenja kojima se podupiru inovacije, stvaranje radnih mjesta i rast tržišta rada. Neki se novi oblici zaposlenja mogu znatno razlikovati od tradicionalnih radnih odnosa s obzirom na predvidivost, stvarajući nesigurnost u pogledu primjenjivih prava i socijalne zaštite radnika na koje se to odnosi. U promjenjivom svijetu rada stoga je povećana potreba da radnici imaju potpune informacije o osnovnim radnim uvjetima, a trebali bi ih primiti pravovremeno i u pisanom obliku kojem radnici mogu lako pristupiti. U kontekstu adekvatnog razvoja novih oblika zaposlenja radnicima u Uniji trebalo bi osigurati niz novih minimalnih prava radi promicanja sigurnosti i predvidivosti radnih odnosa, uz istovremenu pozitivnu konvergenciju diljem država članica te očuvanje prilagodljivosti tržišta rada.
- (5) U skladu s Direktivom 91/533/EEZ većina radnika u Uniji ima pravo primiti pisane obavijesti o svojim radnim uvjetima. No, ta se direktiva ne primjenjuje na sve radnike u Uniji. Štoviše, pojavile su se praznine u zaštiti u pogledu novih oblika zaposlenja nastalih uslijed kretanja na tržištu rada nakon 1991.
- (6) Stoga je na razini Unije potrebno utvrditi minimalne zahtjeve povezane s davanjem obavijesti o temeljnim aspektima radnog odnosa i u vezi s radnim uvjetima koji se odnose na sve radnike u Uniji kako bi im se zajamčio primjeren stupanj transparentnosti i predvidivosti u pogledu radnih uvjeta uz istodobno održavanje određene fleksibilnosti nestandardnih oblika zaposlenja, čime se zadržavaju pogodnosti za radnike i poslodavce.
- (7) Komisija je, u skladu s člankom 154. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, provela savjetovanje u dvije faze sa socijalnim partnerima o poboljšanju područja primjene i djelotvornosti Direktive 91/533/EEZ te širenja njezinih ciljeva kako bi se utvrdila nova prava za radnike. Socijalni partneri nisu postigli dogovor oko pokretanja pregovora o tim pitanjima. No kao što je potvrđeno ishodom otvorenih javnih savjetovanja provedenih kako bi se prikupila mišljenja različitih dionika i građana, u tom je području važno poduzeti mjere na razini Unije moderniziranjem i prilagodbom trenutnog pravnog okvira novim kretanjima.
- (8) U svojoj sudskoj praksi Sud Europske unije („Sud“) utvrdio je kriterije za određivanje statusa radnika ⁽⁵⁾. Pri provedbi ove Direktive trebalo bi uzeti u obzir tumačenje tih kriterija od strane Suda. Pod uvjetom da ispunjavaju te kriterije, radnici u kućanstvu, radnici s ugovorima o radu na zahtjev, radnici na ugovore o radu s prekidima, radnici na osnovi vrijednosnih kupona, radnici koji rade putem platformi, vježbenici i pripravnici mogli bi biti obuhvaćeni područjem primjene ove Direktive. Osobe koje su zaista samozaposlene ne bi trebalo obuhvatiti područjem primjene ove Direktive jer ne ispunjavaju te kriterije. Zlouporaba statusa samozaposlene osobe, kako je definiran nacionalnim pravom, bilo na nacionalnoj razini bilo u prekograničnim situacijama, oblik je lažno prijavljenog rada koji je često povezan s neprijavljenim radom. Lažno samozapošljavanje događa se kada se osoba prijavi kao samozaposlena osoba iako ispunjava uvjete koji su specifični za radni odnos, s ciljem da izbjegne određene pravne ili fiskalne obveze. Takve osobe trebale bi biti obuhvaćene područjem primjene ove Direktive. Utvrđivanje postojanja radnog odnosa trebalo bi se temeljiti na činjenicama koje se odnose na stvarno obavljanje rada, a ne na tome kako stranke opisuju svoj odnos.

⁽⁴⁾ Direktiva Vijeća 91/533/EEZ od 14. listopada 1991. o obvezi poslodavca da obavijesti radnike o uvjetima koji se primjenjuju na ugovor o radu ili radni odnos (SL L 288, 18.10.1991., str. 32.).

⁽⁵⁾ Presude Suda Europske unije od 3. srpnja 1986., *Deborah Lawrie-Blum protiv Savezne zemlje Baden-Württemberg*, C-66/85, ECLI:EU:C:1986:284; 14. listopada 2010., *Union Syndicale Solidaires Isère protiv premijera i ostalih*, C-428/09, ECLI:EU:C:2010:612; 9. srpnja 2015., *Ender Balkaya protiv Kiesel Abbruch- und Recycling Technik GmbH*, C-229/14, ECLI:EU:C:2015:455; 4. prosinca 2014., *FNV Kunsten Informatie en Media protiv Nizozemske*, C-413/13, ECLI:EU:C:2014:2411; i 17. studenoga 2016., *Betriebsrat der Ruhrländklinik gGmbH protiv Ruhrländklinik gGmbH*, C-216/15, ECLI:EU:C:2016:883.

- (9) Države članice trebale bi moći odrediti, ako se to može opravdati objektivnim razlozima, da se određene odredbe ove Direktive ne primjenjuju na određene kategorije državnih službenika, hitne javne službe, oružane snage policiju, suce, javne tužitelje, istražitelje ili druge službe za izvršavanje zakona s obzirom na specifičnu narav dužnosti koje trebaju obavljati ili njihove uvjete zaposlenja.
- (10) Zahtjevi iz ove Direktive o sljedećim pitanjima ne bi se trebali primjenjivati na pomorce i ribare na moru s obzirom na posebnost njihovih uvjeta zaposlenja: zahtjevi u pogledu dodatnog zaposlenja, ako su nespojivi s radom na brodovima ili ribarskim plovilima, u pogledu minimalne predvidivosti rada, u pogledu radnika upućenih u drugu državu članicu ili treću zemlju, za prijelaz na drukčiji oblik zaposlenja te za davanje informacija o identitetu ustanova socijalne sigurnosti koje primaju doprinose za socijalno osiguranje. Za potrebe ove Direktive trebalo bi smatrati da pomorci i ribari na moru u smislu direktiva Vijeća 2009/13/EZ ⁽⁶⁾ odnosno (EU) 2017/159 ⁽⁷⁾ rade u Uniji kada rade na brodovima odnosno ribarskim brodovima koji su registrirani u državi članici ili plove pod zastavom države članice.
- (11) S obzirom na sve veći broj radnika isključenih iz područja primjene Direktive 91/533/EEZ na temelju izuzeća koja su države članice uvele u skladu s člankom 1. te direktive, nužno je ta izuzeća zamijeniti mogućnošću da države članice ne primjenjuju odredbe ove Direktive na radni odnos u prethodno utvrđenom i stvarnom radnom vremenu koje u prosjeku iznosi tri sata tjedno ili manje u referentnom razdoblju od četiri uzastopna tjedna. Izračun tih sati trebao bi uključivati sve stvarno odradene sate za poslodavca, kao što su prekovremeni sati ili dodatni sati rada uz one koji su zajamčeni ili predviđeni ugovorom o radu ili radnim odnosom. Od trenutka kada radnik prijeđe taj prag, odredbe ove Direktive primjenjuju se na takvog radnika bez obzira na broj sati koje je odradio nakon toga ili na broj sati koji su navedeni u ugovoru o radu.
- (12) Radnici bez zajamčenog radnog vremena, uključujući one koji su sklopili ugovor bez zajamčenog minimalnog broja radnih sati i neke ugovore o radu na zahtjev, nalaze se u posebno osjetljivoj situaciji. Stoga bi se na njih trebale primjenjivati odredbe ove Direktive, bez obzira na broj radnih sati koje zaista odrade.
- (13) Nekoliko različitih fizičkih ili pravnih osoba ili drugih subjekata u praksi može preuzeti funkcije i odgovornosti poslodavca. Državama članicama trebalo bi omogućiti da same preciznije odrede osobe koje se smatraju potpuno ili djelomično odgovornima za provedbu obveza poslodavaca koje se utvrđuju ovom Direktivom, tako dugo dok se sve te obveze ispunjavaju. Države članice trebale bi moći same odlučiti i da sve te obveze ili dio njih treba dodijeliti pravnoj ili fizičkoj osobi koja nije straka u radnom odnosu.
- (14) Države članice trebale bi moći utvrditi specifična pravila kojima se fizičke osobe koje djeluju kao poslodavci za radnike u kućanstvu izuzimaju od zahtjeva utvrđenih ovom Direktivom, o sljedećim pitanjima: o razmatranju zahtjeva za drugu vrstu zaposlenja i odgovara na taj zahtjev, o osiguravanju obveznog plaćenog osposobljavanja te o pružanju mehanizama pravne zaštite na temelju povoljne presumpcije ako u dokumentaciji koja se dostavlja radniku u skladu s ovom Direktivom nedostaju informacije.
- (15) Direktivom 91/533/EEZ uveden je popis ključnih aspekata ugovora o radu ili radnog odnosa o kojima radnike treba pismeno obavijestiti. Taj popis, koji države članice mogu proširiti, potrebno je prilagoditi kako bi se u obzir uzela kretanja na tržištu rada, posebno rast nestandardnih oblika zaposlenja.
- (16) Ako radnik nema stalno ili glavno mjesto rada, trebao bi dobiti informacije o postojećem uređenju za putovanje između mjesta rada, ako takva rješenja postoje.

⁽⁶⁾ Direktiva Vijeća 2009/13/EZ od 16. veljače 2009. o provedbi Sporazuma koji su sklopili Udruženje brodovlasnika Europske zajednice (ECSA) i Europski savez transportnih radnika (ETF) o Konvenciji o radu pomoraca iz 2006., i izmjeni Direktive 1999/63/EZ (SL L 124, 20.5.2009., str. 30.).

⁽⁷⁾ Direktiva Vijeća (EU) 2017/159 od 19. prosinca 2016. o provedbi Sporazuma o provedbi Konvencije o radu u ribolovu iz 2007. Međunarodne organizacije rada sklopljenog 21. svibnja 2012. između Općeg udruženja poljoprivrednih zadruga u Europskoj uniji (COGECA), Europskog saveza transportnih radnika (ETF) i Udruženja nacionalnih organizacija ribolovnih poduzeća u Europskoj uniji (Europêche) (SL L 25, 31.1.2017., str. 12.).

- (17) Informacije o pravu na osposobljavanje koje pruža poslodavac trebale bi moći biti takve da uključuju informacije o broju dana za osposobljavanje na koje radnik ima pravo na godišnjoj razini, ako takvi dani postoje, i informacije o općoj politici poslodavca u vezi s osposobljavanjem.
- (18) Informacije o postupku koji poslodavac i radnik moraju poštovati ako se njihov radni odnos raskine trebale bi moći obuhvaćati rok za podnošenje tužbe za osporavanje otkaza.
- (19) Informacije o radnom vremenu trebale bi biti u skladu s Direktivom 2003/88/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁸⁾ i obuhvaćati informacije o stankama, razdobljima dnevnog i tjednog odmora i trajanju plaćenoga godišnjeg odmora, čime se jamči zaštita sigurnosti i zdravlja radnika.
- (20) Informacije o naknadi za rad trebale bi obuhvaćati sve elemente naknade, navedene odvojeno, uključujući, ako je to primjenjivo, doprinose u gotovini ili u naravi, naknade za prekovremeni rad, bonuse i ostale naknade, koje radnik izravno ili neizravno primi za svoj rad. Davanjem tih informacija ne treba dovoditi u pitanje slobodu poslodavca da osiguraju dodatne elemente naknade, primjerice jednokratne isplate. Činjenica da elementi naknade koje treba isplatiti u skladu sa zakonom ili kolektivnim ugovorom nisu uvršteni u te informacije ne predstavlja razlog da ih se ne isplati radniku.
- (21) Ako zbog naravi zaposlenja, primjerice u slučaju ugovora o radu na zahtjev, nije moguće navesti fiksni raspored rada, poslodavci bi radnike trebali obavijestiti o tome kako će se odrediti njihovo radno vrijeme, što uključuje vremenska razdoblja kada ih se može pozvati na rad i informaciju o tome koliko bi najmanje vremena unaprijed, prije početka radnog zadatka, trebali dobiti obavijest.
- (22) Informacije o sustavima socijalne sigurnosti trebale bi uključivati informacije o identitetu ustanova socijalne sigurnosti koje primaju doprinose za socijalnu sigurnost, kada je to relevantno, u pogledu naknada za bolovanje, roditeljskih naknada, očinskih i roditeljskih naknada, naknada za nezgode na radu i za profesionalne bolesti, kao i naknada za stariju dob, invalidnost, nadživjele osobe, nezaposlenost, prijevremeno umirovljenje i obiteljskih naknada. Ako radnik odabire ustanovu socijalne sigurnosti, od poslodavca se ne bi trebalo zahtijevati da daju te informacije. Informacije o socijalnoj sigurnosti koje poslodavac treba pružiti trebale bi obuhvatiti, gdje je to relevantno, činjenicu pokrivenosti dopunskim mirovinskim osiguranjem u skladu s Direktivom 2014/50/EU Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁹⁾ i Direktivom Vijeća 98/49/EZ ⁽¹⁰⁾.
- (23) Radnici bi trebali imati pravo na početku zaposlenja u pisanom obliku biti upoznati sa svojim pravima i obvezama koji proizlaze iz radnog odnosa. Radnici bi, dakle, što prije, a najkasnije u roku od jednog kalendarskog tjedna od svog prvog radnog dana, trebali dobiti osnovne informacije. Ostale informacije trebali bi dobiti u roku od jednog mjeseca od svog prvog radnog dana. Prvi radni dan treba shvatiti kao stvarni početak obavljanja rada radnika u radnom odnosu. Države članice trebale bi imati za cilj da poslodavci relevantne informacije o radnom odnosu pruže prije isteka prvobitno dogovorenog trajanja ugovora.
- (24) S obzirom na sve veću uporabu digitalnih komunikacijskih alata, informacije koje se dostavljaju u pisanom obliku mogu se dostaviti u elektroničkom obliku.
- (25) Kako bi države članice poslodavcima olakšale pružanje pravovremenih informacija, trebale bi moći predvidjeti predloške na nacionalnoj razini, uključujući relevantne i dovoljno sveobuhvatne informacije o primjenjivom pravnom okviru. Nacionalna tijela i socijalni partneri mogli bi dodatno razviti te predloške na sektorskoj ili lokalnoj razini. Komisija će podupirati države članice u razvoju predložaka i modela te ih učiniti široko dostupnima, prema potrebi.

⁽⁸⁾ Direktiva 2003/88/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 4. studenoga 2003. o određenim vidovima organizacije radnog vremena (SL L 299, 18.11.2003., str. 9.).

⁽⁹⁾ Direktiva 2014/50/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 16. travnja 2014. o minimalnim zahtjevima za poboljšanje mobilnosti radnika među državama članicama unaprjeđivanjem stjecanja i očuvanja prava na dopunsku mirovinu (SL L 128, 30.4.2014., str. 1.).

⁽¹⁰⁾ Direktiva Vijeća 98/49/EZ od 29. lipnja 1998. o zaštiti prava na dopunsku mirovinu zaposlenih i samozaposlenih osoba koje se kreću unutar Zajednice (SL L 209, 25.7.1998., str. 46.).

- (26) Radnici koji su poslani u inozemstvo trebali bi primiti dodatne informacije u skladu sa svojom specifičnom situacijom. Ako je riječ o uzastopnim radnim zadacima u nekoliko država članica ili trećim zemljama, trebalo bi biti moguće te informacije za nekoliko zadataka prije prvog odlaska grupirati te naknadno izmijeniti u slučaju svake promjene. Radnici koji ispunjavaju uvjete za upućene radnike prema Direktivi 96/71/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹¹⁾, trebalo bi ih obavijestiti i o jedinstvenim službenim nacionalnim mrežnim stranicama koje je razvila država članica domaćin, na kojima mogu pronaći relevantne informacije o radnim uvjetima koji se primjenjuju na njihovu situaciju. Osim ako države članice ne odrede drukčije, te se obveze primjenjuju ako rad u inozemstvu traje dulje od četiri uzastopna tjedna.
- (27) Razdoblje probnog rada strankama u radnom odnosu omogućuje da se uvjere da su radnici i radna mjesta na koja su zaposleni odgovarajući te da se radnicima pruži potpora. Ulazak na tržište rada ili prijelaz na novo radno mjesto ne bi trebao biti popraćen produljenjem nesigurnosti. Kao što je utvrđeno u Europskom stupu socijalnih prava, razdoblja probnog rada trebala bi biti razumnog trajanja.
- (28) Znatno broj država članica utvrdio je opće maksimalno razdoblje trajanja probnog rada od tri do šest mjeseci, što bi trebalo smatrati razumnim. Iznimno bi trebalo biti moguće da probni rad traje dulje od šest mjeseci ako je to opravdano zbog naravi posla, primjerice za upravljačke ili izvršne položaje ili radna mjesta u javnoj službi ili ako je to u interesu radnika, primjerice u kontekstu specifičnih mjera kojima se promiče trajno zaposlenje, posebno za mlade radnike. Trebalo bi omogućiti i odgovarajuće produljenje razdoblja probnog rada u slučajevima kada je radnik odsutan s posla tijekom probnog rada, primjerice zbog bolesti ili dopusta, kako bi poslodavac mogao procijeniti je li radnik prikladan za obavljanje dotične zadaće. U slučaju radnog odnosa na određeno vrijeme kraćeg od 12 mjeseci, države članice trebale bi osigurati da razdoblje probnog rada bude odgovarajućeg trajanja i razmjerno očekivanom trajanju ugovora i naravi posla. Ako je tako predviđeno nacionalnim pravom ili praksom, radnici bi prava iz radnog odnosa trebali moći ostvarivati tijekom razdoblja probnog rada.
- (29) Poslodavci ne bi smjeli radniku zabranjivati niti zapošljavanje kod drugih poslodavaca izvan rasporeda rada utvrđenog s tim poslodavcem, niti zbog tog nepovoljno postupati prema radniku. Državama članicama trebalo bi omogućiti da utvrde uvjete za primjenu ograničenja u pogledu nespojivosti, koja se trebaju tumačiti kao ograničenja rada za druge poslodavce iz objektivnih razloga, kao što su zaštita zdravlja i sigurnosti radnika, među ostalim ograničavanjem radnog vremena, zaštita poslovne povjerljivosti, integritet javne službe ili izbjegavanje sukoba interesa.
- (30) Radnici čiji je obrazac rada u potpunosti ili uglavnom nepredvidiv trebali bi imati koristi od minimalne razine predvidivosti ako im raspored rada uglavnom utvrđuje poslodavac, bilo izravno, dodjelom radnih zadataka, bilo neizravno, primjerice tražeći od radnika da odgovori na zahtjeve klijenata.
- (31) Referentne sate i dane, koje treba tumačiti kao vremenska razdoblja tijekom kojih rad može započeti na zahtjev poslodavca, trebalo bi utvrditi u pisanom obliku na početku radnog odnosa.
- (32) Razumno minimalno razdoblje nakon obavijesti, koje se treba tumačiti kao razdoblje od trenutka kada je radnik obaviješten o novom radnom zadatku do trenutka kada zadatak počinje, još je jedan nužan element predvidivosti zaposlenja u radnim odnosima s obrascima rada koji su u potpunosti ili uglavnom nepredvidivi. Dužina razdoblja u kojem se radnik mora unaprijed obavijestiti može se razlikovati ovisno o potrebama predmetnog sektora, pri čemu se mora osigurati primjerena zaštita radnika. To minimalno razdoblje primjenjuje se ne dovodeći u pitanje Direktivu 2002/15/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹²⁾.
- (33) Radnici bi trebali imati mogućnost odbiti radni zadatak ako nije u okviru referentnih sati i dana ili ako o radnom zadatku nisu bili unaprijed obaviješteni u minimalnom roku, a da zbog toga ne trpe negativne posljedice. Radnici bi trebali imati i mogućnost prihvatiti takav radni zadatak, ako žele.

⁽¹¹⁾ Direktiva 96/71/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 16. prosinca 1996. o upućivanju radnika u okviru pružanja usluga (SL L 18, 21.1.1997., str. 1.).

⁽¹²⁾ Direktiva 2002/15/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 11. ožujka 2002. o organizaciji radnog vremena osoba koje obavljaju mobilne djelatnosti cestovnog prijevoza (SL L 80, 23.3.2002., str. 35.).

- (34) Ako se radnik čiji je obrazac rada u potpunosti ili uglavnom nepredvidiv dogovori sa svojim poslodavcem da će obavljati određeni radni zadatak, on mora moći planirati u skladu s tim. Radnik bi primjerenom naknadom trebao biti zaštićen od gubitka primanja zbog kasnog otkazivanja dogovorenog radnog zadatka.
- (35) Ugovori o radu na zahtjev ili slični ugovori o radu, uključujući ugovore bez zajamčenog minimalnog broja radnih sati, na temelju kojih poslodavac ima fleksibilnost da pozove radnika na rad ako je i kada je to potrebno, posebno su nepredvidivi za radnika. Države članice koje dopuštaju takve ugovore trebale bi osigurati primjenu djelotvornih mjera za sprečavanje njihove zlouporabe. Takve mjere mogle bi biti u obliku ograničenja uporabe i trajanja takvih ugovora, oborive presumpcije o postojanju ugovora o radu ili radnog odnosa sa zajamčenim brojem plaćenih radnih sati na temelju odrađenih sati u prethodnom referentnom razdoblju ili drugih jednakovrijednih mjera kojima se osigurava djelotvorno sprečavanje zlouporabe.
- (36) Ako poslodavci radnicima koji su zaposleni u nestandardnom obliku zaposlenja mogu ponuditi ugovor na puno radno vrijeme ili ugovor o radu na neodređeno vrijeme, trebalo bi poticati prijelaz na sigurnije oblike zaposlenja u skladu s načelima utvrđenima u Europskom stupu socijalnih prava. Radnici bi trebali imati mogućnost zatražiti drugi predvidiviji i sigurniji oblik zaposlenja, ako je dostupan, i primiti obrazložen pisani odgovor poslodavca u kojem se u obzir uzimaju potrebe poslodavca i potrebe radnika. Države članice trebale bi imati mogućnost ograničiti učestalost takvih zahtjeva. Ovom se Direktivom ne bi trebalo spriječiti države članice da utvrde da se, kad je riječ o radnim mjestima u javnim službama koja se dobivaju na temelju natječaja, ta radna mjesta ne smiju smatrati dostupnima na jednostavan zahtjev radnika i stoga nisu obuhvaćena pravom na zahtjev za oblik zaposlenja s predvidivijim i sigurnijim radnim uvjetima.
- (37) Ako se od poslodavaca pravom Unije, nacionalnim pravom ili kolektivnim ugovorima traži da radnicima osiguraju osposobljavanje kako bi obavljali posao za koji su zaposleni, važno je osigurati ravnopravan pristup takvom osposobljavanju za sve radnike, uključujući za radnike zaposlene u nestandardnom obliku zaposlenja. Troškovi takvog osposobljavanja ne smiju se naplatiti radniku niti se smiju zadržati ili odbiti od njegove naknade. Takvo bi se osposobljavanje trebalo računati u radno vrijeme i, ako je moguće, provoditi u okviru radnog vremena. Tom obvezom nije obuhvaćeno strukovno osposobljavanje ili osposobljavanje koje je potrebno da bi radnici stekli, zadržali ili obnovili stručne kvalifikacije ako poslodavac nije obavezan radniku pružiti takvo osposobljavanje na temelju prava Unije, nacionalnog prava ili kolektivnog ugovora. Države članice trebale bi poduzeti potrebne mjere za zaštitu radnika od štetnih praksi u području osposobljavanja.
- (38) Trebalo bi poštovati autonomiju socijalnih partnera i njihovo svojstvo predstavnika radnika i poslodavaca. Stoga bi trebalo biti moguće da socijalni partneri smatraju da su za ostvarenje svrhe ove Direktive u određenim sektorima ili situacijama druge odredbe primjerenije od određenih minimalnih standarda utvrđenih ovom Direktivom. Države članice stoga bi trebale socijalnim partnerima dopustiti održavanje, pregovaranje, sklapanje i izvršavanje kolektivnih ugovora koji se razlikuju od određenih odredaba sadržanih u ovoj Direktivi, pod uvjetom da se ukupna razina zaštite radnika ne smanjuje.
- (39) Iz javnog savjetovanja o Europskom stupu socijalnih prava proizašla je potreba za jačanjem provedbe radnog prava Unije kako bi se osigurala njegova djelotvornost. Evaluacijom Direktive 91/533/EEZ provedenom u okviru Komisijina Programa za primjerenost i učinkovitost propisa potvrđeno je da bi se ojačanim mehanizmima provedbe mogla poboljšati djelotvornost radnog prava Unije. Savjetovanje je pokazalo da su sustavi pravne zaštite koji se temelje isključivo na zahtjevima za odštetu manje djelotvorni od sustava kojima su predviđene i sankcije, primjerice paušalni iznosi ili gubitak dozvola, za poslodavce koji ne izdaju pisane izjave. Osim toga, utvrđeno je i da zaposlenici rijetko traže pravnu zaštitu tijekom radnog odnosa, čime se ugrožava cilj odredbe o pisanoj izjavi, a to je osiguravanje obaviještenosti radnika o temeljnim značajkama radnog odnosa. Stoga je potrebno uvesti odredbe o provedbi kojima se osigurava primjena načela povoljnih presumpcija ako informacije o radnom odnosu nisu navedene ili primjena postupka u okviru kojeg je poslodavac dužan navesti informacije koje nedostaju te može podlijeći sankcijama ako poslodavac to ne učini, ili oboje. Ako relevantne informacije nedostaju, takve bi povoljne presumpcije trebale moći uključivati presumpciju da je radni odnos radnika na neodređeno vrijeme, da nema probnog rada ili da radnik radi na puno radno vrijeme. Pravna zaštita mogla bi podlijeći postupku u kojem radnik ili treća strana, npr. predstavnik radnika ili drugo nadležno tijelo ili organ, obavješćuje poslodavca da informacije nedostaju te da pravodobno dostavi potpune i točne informacije.

- (40) Otkako je donesena Direktiva 91/533/EEZ, usvojen je opsežan sustav odredbi o provedbi pravne stečevine u području socijalnih prava u Uniji, posebno u području jednakog postupanja, a te bi elemente trebalo primijeniti na ovu Direktivu kako bi se osiguralo da radnici imaju pristup djelotvornom i nepristranom rješavanju sporova, npr. pred građanskim ili radnim sudom, kao i pravo na pravnu zaštitu, koje može uključivati primjerenu naknadu, kako bi se odrazilo sedmo načelo Europskog stupa socijalnih prava
- (41) Posebno, imajući na umu da je pravo na djelotvornu pravnu zaštitu temeljno pravo, radnici bi i dalje trebali imati takvu zaštitu čak i nakon prestanka radnog odnosa iz kojeg je proizašlo navodno kršenje prava radnika prema ovoj Direktivi.
- (42) Djelotvorna provedba ove Direktive zahtijeva primjerenu pravosudnu i administrativnu zaštitu od bilo kakvog nepovoljnog postupanja kao reakcije na pokušaj ostvarivanja prava zajamčenih ovom Direktivom, bilo kakve pritužbe upućene poslodavcu ili bilo kakvih pravnih ili administrativnih postupaka usmjerenih na nametanje usklađenosti s ovom Direktivom.
- (43) Radnici koji ostvaruju prava osigurana ovom Direktivom trebali bi biti zaštićeni od otpuštanja ili sličnog štetnog postupanja, primjerice kada se radniku s ugovorom o radu na zahtjev više ne dodjeljuje posao, ili bilo kakve pripreme za moguće otpuštanje, temeljem činjenice da su nastojali ostvariti ta prava. Ako radnici smatraju da su otpušteni ili su pretrpjeli slično štetno postupanje iz tih razloga, radnici i nadležna tijela ili organi trebali bi moći od poslodavca tražiti da navede propisno obrazložene razloge za otpuštanje ili slično postupanje.
- (44) Teret dokaza u pogledu utvrđivanja da nije bila riječ o otpuštanju ili sličnom štetnom postupanju na temelju ostvarivanja prava radnika osiguranih ovom Direktivom trebao bi pasti na poslodavca ako radnici pred sudom ili drugim nadležnim tijelom ili organom utvrde činjenice iz kojih se može pretpostaviti da su iz tih razloga otpušteni ili su izloženi mjerama sa sličnim učinkom. Države članice trebale bi imati mogućnost da ne primijene to pravilo u postupcima u kojima bi bilo na sudu ili drugom nadležnom tijelu ili organu da istraži činjenice, posebno u sustavima u kojima takvo tijelo ili organ prethodno mora odobriti otkaz.
- (45) Države članice trebale bi osigurati učinkovite, proporcionalne i odvraćajuće sankcije kod povreda obveza iz ove Direktive. Sankcije mogu uključivati administrativne i financijske sankcije, kao što su novčane kazne ili plaćanje odštete, kao i druge vrste sankcija.
- (46) S obzirom na to da cilj ove Direktive, odnosno poboljšanje radnih uvjeta promicanjem transparentnijih i predviđivijih oblika zaposlenja uz osiguravanje prilagodljivosti tržišta rada, ne mogu dostatno ostvariti države članice, nego se zbog potrebe za uspostavom zajedničkih minimalnih zahtjeva on na bolji način može ostvariti na razini Unije, Unija može donijeti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti utvrđenim u članku 5. Ugovora o Europskoj uniji. U skladu s načelom proporcionalnosti utvrđenim u tom članku, ova Direktiva ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje tog cilja.
- (47) Ovom se Direktivom utvrđuju minimalni zahtjevi, čime se državama članicama ostavlja mogućnost uvođenja i zadržavanja povoljnijih odredaba. Prava stečena unutar postojećeg pravnog okvira trebala bi se i dalje primjenjivati, osim ako se ovom Direktivom ne uvedu povoljnije odredbe. Provedba ove Direktive ne može se iskoristiti za smanjenje postojećih prava utvrđenih postojećim pravom Unije ili nacionalnim pravom niti može predstavljati valjane temelje za smanjenje opće razine zaštite koja se dodjeljuje radnicima u području obuhvaćenom ovom Direktivom. Konkretno, ne bi smjela služiti kao osnova za uvođenje ugovora bez zajamčenog minimalnog broja radnih sati ili sličnih vrsta ugovora o radu.
- (48) Pri provedbi ove Direktive države članice trebale bi izbjegavati nametanje administrativnih, financijskih ili pravnih ograničenja kojima bi se otežalo osnivanje i razvoj mikropoduzeća te malih i srednjih poduzeća. Stoga se države članice pozivaju da procijene učinak svojih akata za prenošenje na mala i srednja poduzeća kako bi osigurale da učinak na njih ne bude nerazmjeran, uz posvećivanje posebne pozornosti mikropoduzećima i administrativnom opterećenju, te da objave rezultate takvih procjena.

- (49) Države članice provedbu ove Direktive mogu povjeriti socijalnim partnerima, ako oni to zajednički zatraže i pod uvjetom da države članice poduzmu sve potrebne mjere kako bi osigurale da u svakom trenutku mogu jamčiti rezultate koji se zahtijevaju ovom Direktivom. Osim toga bi, u skladu sa svojim nacionalnim pravom i praksom, trebale poduzeti odgovarajuće mjere kako bi osigurale djelotvorno uključivanje socijalnih partnera te kako bi promicale i poboljšale socijalni dijalog s ciljem provedbe odredaba ove Direktive.
- (50) Države članice trebale bi poduzeti odgovarajuće mjere kako bi osigurale ispunjavanje obveza koje proizlaze iz ove Direktive, primjerice provođenjem inspekcija, prema potrebi.
- (51) S obzirom na znatne promjene uvedene ovom Direktivom u pogledu svrhe, područja primjene i sadržaja Direktive 91/533/EEZ, nije primjereno izmijeniti tu direktivu. Direktivu 91/533/EEZ trebalo bi stoga staviti izvan snage.
- (52) U skladu sa Zajedničkom političkom izjavom država članica i Komisije od 28. rujna 2011. o dokumentima s objašnjenjima ⁽¹³⁾, države članice obvezale su se da će u opravdanim slučajevima uz obavijest o svojim mjerama za prenošenje priložiti jedan ili više dokumenata u kojima se objašnjava odnos između dijelova Direktive i odgovarajućih dijelova nacionalnih instrumenata za prenošenje. U pogledu ove Direktive zakonodavac smatra prosljeđivanje takvih dokumenata opravdanim,

DONIJELI SU OVU DIREKTIVU:

POGLAVLJE I.

OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Svrha, predmet i područje primjene

1. Svrha ove Direktive jest poboljšanje radnih uvjeta promicanjem transparentnijih i predvidivijih oblika zaposlenja te osiguravanje prilagodljivosti tržišta rada.
2. Ovom Direktivom utvrđuju se minimalna prava koja se odnose na svakog radnika u Uniji koji ima ugovor o radu ili je u radnom odnosu u skladu sa zakonom, kolektivnim ugovorima ili praksom primjenjivima u svakoj državi članici, uzimajući u obzir sudsku praksu Suda.
3. Države članice mogu odlučiti da neće primjenjivati obveze iz ove Direktive na radnike koji su u radnom odnosu s prethodno utvrđenim i stvarnim radnim vremenom od prosječno tri sata tjedno ili manje u referentnom razdoblju od četiri uzastopna tjedna. Vrijeme rada kod svih poslodavaca koji čine isto poduzeće, grupu ili subjekt ili pripadaju istom poduzeću, grupi ili subjektu uračunava se u taj prosjek od tri sata.
4. Stavak 3. ne primjenjuje se na radni odnos u kojem obujam zajamčenog plaćenog rada nije utvrđen prije početka rada.

⁽¹³⁾ SL C 369, 17.12.2011., str. 14.

5. Države članice mogu utvrditi koje su osobe odgovorne za izvršenje obveza koje se poslodavcima nameću ovom Direktivom tako dugo dok su sve te obveze ispunjene. One mogu odlučiti i da se sve te obveze ili dio njih trebaju dodijeliti pravnoj ili fizičkoj osobi koja nije strana u radnom odnosu.

Ovim se stavkom ne dovodi u pitanje Direktiva 2008/104/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁴⁾.

6. Države članice mogu, na temelju objektivnih razloga, predvidjeti da se odredbe iz poglavlja III. ne trebaju primjenjivati na državne službenike, hitne javne službe, oružane snage, policiju, suce, javne tužitelje, istražitelje ili druge službe za izvršavanje zakona.

7. Države članice mogu odlučiti da se obveze navedene u člancima 12. i 13. te članku 15. stavku 1. točki (a) ne primjenjuju na fizičke osobe koje imaju ulogu poslodavca u kućanstvu ako se rad obavlja za to kućanstvo.

8. Poglavlje II. ove Direktive primjenjuje se na pomorce i ribare na moru ne dovodeći u pitanje direktive Vijeća 2009/13/EZ i (EU) 2017/159. Obveze navedene u članku 4. stavku 2. točkama (m) i (o), člancima 7., 9., 10. i 12. ne odnose se na pomorce ili ribare.

Članak 2.

Definicije

Za potrebe ove Direktive primjenjuju se sljedeće definicije:

- (a) „raspored rada” znači raspored kojim se utvrđuju sati i dani kada obavljanje posla počinje i završava;
- (b) „referentni sati i dani” znači vremenska razdoblja tijekom određenih dana za vrijeme kojih se rad može obavljati na zahtjev poslodavca;
- (c) „obrazac rada” znači oblik organizacije radnog vremena i njegove raspodjele prema određenom obrascu koji utvrđuje poslodavac.

Članak 3.

Pružanje informacija

Poslodavac svakom radniku potrebne informacije daje u pisanom obliku u skladu s ovom Direktivom. Informacije se dostavljaju i prenose na papiru ili se, pod uvjetom da su dostupne radniku, mogu pohraniti i ispisati, a poslodavac zadržava dokaz o prijenosu ili primanju, u elektroničkom obliku.

⁽¹⁴⁾ Direktiva 2008/104/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 19. studenoga 2008. o radu preko poduzeća za privremeno zapošljavanje (SL L 327, 5.12.2008., str. 9.).

POGLAVLJE II.

INFORMACIJE O RADNOM ODNOSU

Članak 4.

Obveza pružanja informacija

1. Države članice osiguravaju da poslodavci radnicima moraju dati informacije o ključnim aspektima radnog odnosa.
2. Informacije iz stavka 1. uključuju barem sljedeće:
 - (a) identitete stranaka u radnom odnosu;
 - (b) mjesto rada; ako nema stalnog ili glavnog mjesta rada, načelo da je radnik zaposlen na različitim mjestima ili može slobodno utvrditi svoje mjesto rada, kao i mjesto sjedišta ili, prema potrebi, domicil poslodavca;
 - (c) jedno od sljedećeg:
 - i. naziv radnog mjesta, razred zaposlenja, narav ili vrstu rada na koju je radnik zaposlen; ili
 - ii. kratku specifikaciju ili opis rada;
 - (d) datum početka radnog odnosa;
 - (e) u slučaju radnog odnosa na određeno vrijeme, krajnji datum ili očekivano trajanje radnog odnosa;
 - (f) u slučaju radnika zaposlenih preko poduzeća za privremeno zapošljavanje, identitet poduzeća korisnika, ako jest i čim je poznat;
 - (g) trajanje i uvjete probnog rada, ako on postoji;
 - (h) pravo na osposobljavanje koje osigurava poslodavac, ako ono postoji;
 - (i) trajanje plaćenoga godišnjeg odmora na koji radnik ima pravo ili, ako se to ne može navesti u trenutku davanja informacija, načine odobravanja i utvrđivanja plaćenoga godišnjeg odmora;
 - (j) postupak koji poslodavac i radnik moraju poštovati, uključujući formalne zahtjeve i trajanje otkaznih rokova, ako se njihov radni odnos prestane ili, ako se trajanje otkaznih rokova ne može navesti u trenutku davanja informacija, način određivanja takvih otkaznih rokova;
 - (k) naknadu za rad, uključujući početni osnovni iznos, ostale sastavnice, ako je primjenjivo, navedene odvojeno, te učestalost i način isplate naknade za rad na koju radnik ima pravo;
 - (l) ako je obrazac rada u potpunosti ili uglavnom predvidiv, trajanje standardnog radnog dana ili tjedna radnika te svako uređenje u vezi s prekovremenim radom i naknadom za prekovremeni rad te, prema potrebi, uređenje za promjenu smjene;

(m) ako je obrazac rada u potpunosti ili uglavnom nepredvidiv, poslodavac radnika mora obavijestiti o:

i. načelu da je raspored rada promjenjiv, broju zajamčenih plaćenih radnih sati i naknadi za rad obavljen povrh tih zajamčenih sati;

ii. referentnim satima i danima unutar kojih se od radnika može tražiti da radi;

iii. minimalnom razdoblju nakon obavijesti na koji radnik ima pravo prije početka radnog zadatka i, prema potrebi, roku iz članka 10. stavka 3. u kojem poslodavac može otkazati taj radni zadatak;

(n) kolektivne ugovore kojima se uređuju radnikovi radni uvjeti ili u slučaju da su kolektivne ugovore zaključila posebna zajednička tijela ili ustanove izvan poduzeća, nazivi takvih nadležnih tijela ili ustanova unutar kojih su ugovori sklopljeni;

(o) ako je to odgovornost poslodavca, identitet ustanova socijalne sigurnosti koje primaju doprinose povezane s radnim odnosom i zaštitu u okviru socijalnog osiguranja koje pruža poslodavac.

3. Informacije iz stavka 2. točaka (g) do (l) i točke (o) mogu se, ako je potrebno, pružiti u obliku upućivanja na zakone i druge propise ili kolektivne ugovore kojima se uređuju te točke.

Članak 5.

Rokovi i načini pružanja informacija

1. Ako nisu prije dostavljene, informacije navedene u članku 4. stavku 2. točkama od (a) do (e), (g), (k), (l) i (m) daju se radniku pojedinačno, u obliku jednog ili više dokumenata u razdoblju koje započinje prvog radnog dana, a završava najkasnije sedmog kalendarskog dana. Druge informacije navedene u članku 4. stavku 2. daju se radniku osobno i u obliku dokumenta u roku od jednog mjeseca od prvog radnog dana.

2. Države članice mogu razviti predloške i modele za dokumente navedene u stavku 1. te ih staviti na raspolaganje radniku i poslodavcu, među ostalim na jedinstvenim službenim nacionalnim mrežnim stranicama ili drugim prikladnim sredstvima.

3. Države članice osiguravaju da se informacije o zakonima i drugim propisima ili opće primjenjivim kolektivnim ugovorima kojima se uređuje primjenjivi pravni okvir i koje poslodavci moraju navesti općenito besplatno stavljaju na raspolaganje na jasan, transparentan i sveobuhvatan način te da su lako dostupne na daljinu i elektroničkim putem, uključujući na postojećim internetskim portalima.

Članak 6.

Promjena radnog odnosa

1. Države članice osiguravaju da poslodavac svaku promjenu u aspektima radnog odnosa navedenima u članku 4. stavku 2. kao i svaku promjenu u vezi s dodatnim informacijama za radnike poslane u drugu državu članicu ili treću zemlju iz članka 7. navodi u obliku dokumenta koji dostavlja radniku što je ranije moguće, a najkasnije na dan na koji ta promjena počne proizvoditi učinke.

2. Dokument iz stavka 1. ne primjenjuje se u slučaju promjena koje samo odražavaju izmjene zakona, drugih propisa ili kolektivnih ugovora navedenih u dokumentima iz članka 5. stavka 1., te, gdje je to relevantno, članka 7.

Članak 7.

Dodatne informacije za radnike poslane u drugu državu članicu ili treću zemlju

1. Države članice osiguravaju da, ako se od radnika zahtijeva da radi u državi članici ili trećoj zemlji koja nije država članica u kojoj obično radi, poslodavac prije odlaska radnika osigurava dokumente iz članka 5. stavka 1., koji sadržavaju barem sljedeće dodatne informacije:

- (a) država ili države u kojima treba obavljati rad u inozemstvu te predviđeno trajanje rada;
- (b) valuta u kojoj će se isplaćivati naknada za rad;
- (c) gdje je primjenjivo, naknade u gotovini ili u naravi povezane s radnim zadacima;
- (d) informacije o tome je li repatrijacija predviđena i, ako jest, uvjeti koji vrijede za repatrijaciju radnika.

2. Države članice osiguravaju da upućeni radnik u smislu Direktive 96/71/EZ usto primi i obavijesti o:

- (a) naknadi za rad na koju ima pravo u skladu s primjenjivim zakonom države članice domaćina;
- (b) ako je to primjenjivo, svim dodacima za upućivanje radnika na privremeni rad u drugu državu članicu i svakom uređenju za naknadu troškova puta, hrane i smještaja;
- (c) poveznici na jedinstvene službene nacionalne mrežne stranice koje je razvila država članica domaćin u skladu s člankom 5. stavkom 2. Direktive 2014/67/EU Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁵⁾.

3. Informacije iz stavka 1. točke (b) i stavka 2. točke (a) može se, prema potrebi, dati u obliku upućivanja na konkretne odredbe zakona i drugih propisa ili akata ili kolektivne ugovore kojima se uređuje ta informacija.

4. Osim ako države članice ne odrede drukčije, stavci 1. i 2. ne primjenjuju se ako trajanje svakog razdoblja rada izvan države članice u kojoj radnik obično radi iznosi četiri uzastopna tjedna ili manje.

POGLAVLJE III.

MINIMALNI ZAHTEVI KOJI SE ODOSE NA RADNE UVJETE

Članak 8.

Maksimalno trajanje razdoblja probnog rada

1. Države članice osiguravaju da, ako radni odnos podliježe probnom radu, kako je utvrđeno nacionalnim pravom ili praksom, razdoblje probnog rada ne smije biti duže od šest mjeseci.

2. U slučaju radnog odnosa na određeno vrijeme države članice osiguravaju da trajanje razdoblja takvog probnog rada bude razmjerno očekivanom trajanju ugovora i naravi posla. U slučaju obnove ugovora o radu na istoj funkciji i s istim zadacima, radni odnos ne podliježe novom razdoblju probnog rada.

⁽¹⁵⁾ Direktiva 2014/67/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 15. svibnja 2014. o provedbi Direktive 96/71/EZ o upućivanju radnika u okviru pružanja usluga i izmjeni Uredbe (EU) br. 1024/2012 o administrativnoj suradnji putem Informacijskog sustava unutarnjeg tržišta („Uredba IMI“) (SL L 159, 28.5.2014., str. 11.).

3. Države članice iznimno mogu predvidjeti dulja razdoblja probnog rada ako je to opravdano naravi zaposlenja ili je u interesu radnika. Ako je radnik odsutan s posla tijekom razdoblja probnog rada, države članice mogu predvidjeti odgovarajuće produljenje probnog rada, ovisno o trajanju odsutnosti.

Članak 9.

Dodatno zaposlenje

1. Države članice osiguravaju da poslodavac ne zabranjuje radniku zapošljavanje kod drugih poslodavaca, izvan rasporeda rada utvrđenog s tim poslodavcem, niti zbog toga nepovoljno postupati prema radniku.

2. Države članice mogu utvrditi uvjete pod kojima poslodavci primjenjuju ograničenja u pogledu nespojivosti, na temelju objektivnih razloga, kao što su zdravlje i sigurnost, zaštita poslovne povjerljivosti, integritet javne službe ili sprečavanje sukoba interesa.

Članak 10.

Minimalna predvidivost rada

1. Države članice osiguravaju da, ako je obrazac rada radnika u potpunosti ili djelomično nepredvidiv, poslodavac od radnika ne smije zahtijevati da radi ako nisu zadovoljena oba sljedeća uvjeta:

- (a) rad se obavlja unutar unaprijed utvrđenih referentnih sati i dana, kao što je navedeno u članku 4. stavku 2. točki (m) podtočki ii.; i
- (b) poslodavac je radnika unaprijed obavijestio o radnom zadatku u razumnom roku utvrđenom u skladu s nacionalnim pravom, kolektivnim ugovorima ili praksom, kao što je navedeno u članku 4. stavku 2. točki (m) podtočki iii.

2. U slučaju neispunjenja jednog ili obaju zahtjeva utvrđenih u stavku 1., radnik ima pravo odbiti radni zadatak, a da zbog toga ne trpi negativne posljedice.

3. Ako dopuštaju poslodavcu da otkáže radni zadatak bez pružanja naknade, države članice poduzimaju potrebne mjere, u skladu s nacionalnim pravom, kolektivnim ugovorima ili praksom, kako bi osigurale da radnik ima pravo na naknadu ako poslodavac nakon određenog razumnog roka otkáže radni zadatak koji je radnik prethodno prihvatio.

4. Države članice mogu utvrditi uređenje za primjenu ovog članka u skladu s nacionalnim pravom, kolektivnim ugovorima ili praksom.

Članak 11.

Dodatne mjere za ugovore o radu na zahtjev

Ako dopuštaju korištenje ugovora o radu na zahtjev ili sličnih ugovora o radu, države članice poduzimaju jednu ili više sljedećih mjera za sprečavanje zlouporabe:

- (a) ograničenja uporabe i trajanja ugovora o radu na zahtjev ili sličnih ugovora o radu;
- (b) oboriva presumpcija o postojanju ugovora o radu s minimalnim brojem plaćenih radnih sati na temelju prosjeka radnih sati tijekom određenog razdoblja;

(c) druge jednakovrijedne mjere kojima se osigurava djelotvorno sprečavanje zlouporabe.

Države članice obavješćuju Komisiju o takvim mjerama.

Članak 12.

Prijelaz na drugačiji oblik zaposlenja

1. Države članice osiguravaju da radnik koji najmanje šest mjeseci radi kod istog poslodavca i čije je eventualno razdoblje probnog rada završilo može zatražiti oblik zaposlenja s predvidivijim i sigurnijim uvjetima rada, ako je dostupan, te dobiti obrazloženi pisani odgovor. Države članice mogu ograničiti učestalost zahtjeva za aktiviranje obveze iz ovog članka.

2. Države članice osiguravaju da poslodavac dostavi obrazloženi pisani odgovor iz stavka 1. u roku od jednog mjeseca od zahtjeva. U pogledu fizičkih osoba koje djeluju kao poslodavci i mikropoduzeća, malih ili srednjih poduzeća, države članice mogu omogućiti produljenje tog roka ne više od tri mjeseca te predvidjeti i usmeni odgovor na sličan naknadni zahtjev koji podnese isti radnik ako se obrazloženje odgovora u kontekstu situacije radnika ne promijeni.

Članak 13.

Obvezno osposobljavanje

Države članice osiguravaju da, u slučajevima kada je poslodavac pravom Unije, nacionalnim pravom ili kolektivnim ugovorima obavezan pružati osposobljavanje radniku za obavljanje posla za koji je zaposlen, radnik ne snosi troškove takvog osposobljavanja, a osposobljavanje se uračunava u radno vrijeme i, po mogućnosti, odvija tijekom radnog vremena.

Članak 14.

Kolektivni ugovori

Države članice socijalnim partnerima mogu omogućiti održavanje, pregovaranje, sklapanje i izvršenje kolektivnih ugovora, u skladu s nacionalnim pravom ili praksom, u kojima se, uz zadržavanje opće zaštite radnika, određuju uređenje u vezi s radnim uvjetima radnika koje se razlikuju od onih navedenih u člancima od 8. do 13.

POGLAVLJE IV.

HORIZONTALNE ODREDBE

Članak 15.

Pravne presumpcije i mehanizam ranog rješavanja sporova

1. Države članice osiguravaju da se, ako radnik nije na vrijeme primio sve dokumente ili dio dokumenata navedenih u članku 5. stavku 1. ili članku 6., primjenjuje jedno ili oboje od sljedećeg:

- (a) radnik uživa koristi od povoljnih presumpcija koje je definirala država članica, koje poslodavci imaju mogućnost oboriti; ili
- (b) radnik ima pravo podnijeti pritužbu nadležnom tijelu ili organu te na pravodoban i djelotvoran način ostvariti odgovarajuću pravnu zaštitu.

2. Države članice mogu predvidjeti da je primjena presumpcija i mehanizama iz stavka 1. dopuštena samo pod uvjetom da je poslodavac obaviješten, a nije pravodobno dostavio informacije koje nedostaju.

*Članak 16.***Pravo na pravnu zaštitu**

Države članice osiguravaju da radnici, uključujući one čiji je radni odnos raskinut, imaju pristup djelotvornom i nepristranom rješavanju sporova i pravo na pravnu zaštitu u slučaju kršenja njihovih prava koja proizlaze iz ove Direktive.

*Članak 17.***Zaštita od nepovoljnog postupanja ili nepovoljnih posljedica**

Države članice uvode mjere nužne za zaštitu radnika, uključujući onih koji su predstavnici radnika, od nepovoljnog postupanja poslodavca i negativnih posljedica koje proizlaze iz bilo koje pritužbe upućene poslodavcu ili koje proizlaze iz bilo kojih postupaka pokrenutih kako bi se ostvarila usklađenost s pravima predviđenima ovom Direktivom.

*Članak 18.***Zaštita od otkaza i teret dokazivanja**

1. Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi zabranile otpuštanje ili slično postupanje te sve pripreme za otpuštanje radnika na temelju toga što su ostvarivali prava predviđena ovom Direktivom.
2. Radnici koji smatraju da su otpušteni ili da su pretrpjeli postupanje sa sličnim učinkom na temelju toga što su ostvarivali prava predviđena ovom Direktivom, mogu od poslodavca zatražiti da propisno obrazloži razloge za otpuštanje ili slične mjere. Poslodavac te razloge navodi u pisanom obliku.
3. Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da, u slučaju kada radnici navedeni u stavku 2. pred sudom ili drugim nadležnim tijelom ili organom iznesu činjenice iz kojih se može pretpostaviti da je došlo do takvog otpuštanja ili sličnih mjera, tuženik mora dokazati da se otpuštanje temeljilo na razlogu drugačijem od razloga iz stavka 1.
4. Stavak 3. ne sprečava države članice da uvedu pravila dokazivanja koja su povoljnija za radnike.
5. Od država članica neće se tražiti primjena stavka 3. na postupke u kojima su sud ili drugo nadležno tijelo ili organ dužni ispitati činjenično stanje.
6. Stavak 3. ne primjenjuje se na kaznene postupke, osim ako država članica ne odredi drukčije.

*Članak 19.***Sankcije**

Države članice utvrđuju pravila o sankcijama koje se primjenjuju na kršenja nacionalnih odredbi donesenih u skladu s ovom Direktivom ili relevantnih odredbi koje su već na snazi, u vezi s pravima u okviru područja primjene Direktive. Predviđene sankcije moraju biti učinkovite, proporcionalne i odvraćajuće.

POGLAVLJE V.

ZAVRŠNE ODREDBE*Članak 20.***Zadržavanje postignute razine zaštite i povoljnije odredbe**

1. Ova Direktiva ne predstavlja valjane razloge za smanjivanje opće razine zaštite zajamčene radnicima u državama članicama.

2. Ova Direktiva ne utječe na pravo država članica da primjenjuju ili donose zakone i druge propise koji su povoljniji za radnike ili da potiču ili omogućuju primjenu kolektivnih ugovora koji su povoljniji za radnike.
3. Ovom se Direktivom ne dovode u pitanje druga prava koja radnici imaju na temelju drugih pravnih akata Unije.

Članak 21.

Prenošenje i provedba

1. Države članice poduzimaju mjere koje su potrebne radi usklađivanja s ovom Direktivom najkasnije do 1. kolovoza 2022. One o tome odmah obavješćuju Komisiju.
2. Kada države članice donose mjere iz stavka 1., one sadržavaju upućivanje na ovu Direktivu ili se na nju upućuje prilikom njihove službene objave. Načine tog upućivanja određuju države članice.
3. Države članice Komisiji dostavljaju tekst glavnih mjera nacionalnog prava koje donesu u području na koje se odnosi ova Direktiva.
4. Države članice, u skladu sa svojim nacionalnim pravom i praksom, poduzimaju odgovarajuće mjere kako bi osigurale djelotvorno uključivanje socijalnih partnera te kako bi promicale i poboljšale socijalni dijalog s ciljem provedbe ove Direktive.
5. Države članice provedbu ove Direktive mogu povjeriti socijalnim partnerima, ako oni to zajednički zatraže i pod uvjetom da države članice poduzmu sve potrebne mjere kako bi osigurale da u svakom trenutku mogu jamčiti rezultate koji se žele postići ovom Direktivom.

Članak 22.

Prijelazne odredbe

Prava i obveze utvrđene ovom Direktivom primjenjuju se na sve radne odnose do 1. kolovoza 2022. No poslodavac navodi ili dopunjuje dokumente navedene u članku 5. stavku 1. i člancima 6. i 7. samo na zahtjev radnika koji je na taj datum već zaposlen. Neupućivanje takvog zahtjeva ne znači da se radnicima smiju oduzeti minimalna prava utvrđena člancima od 8. do 13.

Članak 23.

Preispitivanje od strane Komisije

Do 1. kolovoza 2027. Komisija nakon savjetovanja s državama članicama i socijalnim partnerima na razini Unije, uzimajući u obzir učinak na mikropoduzeća te mala i srednja poduzeća, preispituje primjenu ove Direktive i, kad je to primjereno, predlaže zakonodavne izmjene.

Članak 24.

Stavljanje izvan snage

Direktiva 91/533/EEZ stavlja se izvan snage s učinkom od 1. kolovoza 2022. Upućivanja na direktivu stavljenju izvan snage smatraju se upućivanjima na ovu Direktivu.

*Članak 25.***Stupanje na snagu**

Ova Direktiva stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

*Članak 26.***Adresati**

Ova Direktiva upućena je državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 20. lipnja 2019.

Za Europski parlament

Predsjednik

A. TAJANI

Za Vijeće

Predsjednik

G. CIAMBA

DIREKTIVA (EU) 2019/1153 EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA**od 20. lipnja 2019.**

o utvrđivanju pravila kojima se olakšava uporaba financijskih i drugih informacija u svrhu sprečavanja, otkrivanja, istrage ili progona određenih kaznenih djela i stavljanju izvan snage Odluke Vijeća 2000/642/PUP

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 87. stavak 2.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljeđivanja nacrtu zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora ⁽¹⁾,

nakon savjetovanja s Odborom regija,

u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom ⁽²⁾,

budući da:

- (1) Olakšavanje uporabe financijskih informacija potrebno je radi sprečavanja, otkrivanja, istrage ili progona teških kaznenih djela.
- (2) Kako bi se povećala sigurnost, poboljšao progon financijskih kaznenih djela, suzbilo pranje novca i spriječila porezna kaznena djela u državama članicama i širom Unije, potrebno je poboljšati pristup financijsko-obavještajnih jedinica („FOJ-evi”) i javnih tijela odgovornih za sprečavanje, otkrivanje, istragu ili progon teških kaznenih djela informacijama kako bi se ojačala njihova sposobnost za provođenje financijskih istraga i poboljšala njihova međusobna suradnja.
- (3) U skladu s člankom 4. stavkom 3. Ugovora o Europskoj uniji (UEU) Unija i države članice trebaju si međusobno pomagati. One bi se također trebale obvezati da surađuju na iskren i brz način.
- (4) U svojoj komunikaciji od 2. veljače 2016. o Akcijskom planu za jačanje borbe protiv financiranja terorizma Komisija se obvezala istražiti mogućnost zasebnog samostalnog pravnog instrumenta za proširenje pristupa tijela država članica centraliziranim registrima bankovnih računa i računa za plaćanja, između ostalog tijela nadležnih za sprečavanje, otkrivanje, istragu ili progon kaznenih djela, uređâ za povrat imovine, poreznih tijela i tijela za suzbijanje korupcije. Osim toga, u tom Akcijskom planu zatraženo je i evidentiranje prepreka za pristup informacijama te razmjenu i uporabu informacija kao i za operativnu suradnju među FOJ-evima.

⁽¹⁾ SL C 367, 10.10.2018., str. 84.

⁽²⁾ Stajalište Europskog parlamenta od 17. travnja 2019. (još nije objavljeno u Službenom listu) i odluka Vijeća od 14. lipnja 2019.

- (5) Suzbijanje teških kaznenih djela, između ostalog financijske prijevare i pranja novca ostaje prioritet Unije.
- (6) Direktivom (EU) 2015/849 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽³⁾ od država članica zahtijeva se da uspostave centralizirane registre bankovnih računa ili sustave za dohvat podataka kako bi se omogućila pravodobna identifikacija osoba koje su vlasnici bankovnih računa i računa za plaćanja te sefova.
- (7) Na temelju Direktive (EU) 2015/849 informacije koje se čuvaju u takvim centraliziranim registrima bankovnih računa trebaju biti izravno dostupne FOJ-evima, a trebaju biti dostupne i nacionalnim tijelima nadležnima za sprečavanje pranja novca, povezanih predikatnih kaznenih djela i financiranja terorizma.
- (8) Trenutačan i izravan pristup informacijama koje se čuvaju u centraliziranim registrima bankovnih računa često je nužan za uspjeh kaznene istrage ili za pravodobnu identifikaciju, praćenje i zamrzavanje povezane imovine u svrhu njezina oduzimanja. Izravan pristup najbrža je vrsta pristupa informacijama koje se čuvaju u centraliziranim registrima bankovnih računa. Stoga bi ovom Direktivom trebalo utvrditi pravila o odobravanju izravnog pristupa informacijama koje se čuvaju u centraliziranim registrima bankovnih računa imenovanim tijelima država članica nadležnima za sprečavanje, otkrivanje, istragu ili progon kaznenih djela. Ako pojedina država članica omogući pristup informacijama o bankovnim računima putem središnjeg elektronskog sustava za dohvat podataka, ta država članica trebala bi osigurati da tijelo koje upravlja sustavom za dohvat izvješćuje imenovana nadležna tijela o rezultatima pretraživanja odmah i u nepročišćenom obliku. Ova Direktiva ne bi trebala utjecati na kanale za razmjenu informacija među nadležnim tijelima ili na njihove ovlasti da dobivaju informacije od obveznika na temelju prava Unije ili nacionalnog prava. Svaki pristup informacijama koje nacionalna tijela čuvaju u centraliziranim registrima za potrebe koje nisu potrebe ove Direktive ili u odnosu na kaznena djela koja nisu kaznena djela obuhvaćena ovom Direktivom ne ulazi u njezino područje primjene.
- (9) S obzirom na to da u svakoj državi članici postoje brojna tijela ili službe koji su nadležni za sprečavanje, otkrivanje, istragu ili progon kaznenih djela, te kako bi se osigurao razmjern pristup financijskim i drugim informacijama na temelju ove Direktive, države članice trebale bi biti dužne odrediti koji su tijela ili službe ovlašteni za pristup centraliziranim registrima bankovnih računa i mogu zatražiti informacije od FOJ-eva za potrebe ove Direktive. Pri provedbi ove Direktive države članice trebale bi uzeti u obzir prirodu, organizacijski status, zadaće i ovlasti tih tijela i službi, kako su propisani njihovim nacionalnim pravom, između ostalog postojeće mehanizme za zaštitu financijskih sustava protiv pranja novca i financiranja terorizma.
- (10) Urede za povrat imovine trebalo bi imenovati među nadležnim tijelima te bi oni trebali imati izravan pristup informacijama koje se čuvaju u centraliziranim registrima bankovnih računa kada sprečavaju, otkrivaju ili istražuju konkretno teško kazneno djelo ili pružaju potporu konkretnoj kaznenoj istrazi, između ostalog identificiranju, praćenju i zamrzavanju imovine.
- (11) U mjeri u kojoj su porezna tijela i agencije za suzbijanje korupcije u skladu s nacionalnim pravom nadležni za sprečavanje, otkrivanje, istragu ili progon kaznenih djela, i njih bi trebalo smatrati tijelima koja se može imenovati za potrebe ove Direktive. Administrativne istrage, osim onih koje FOJ-evi provode u kontekstu sprečavanja, otkrivanja i djelotvornog suzbijanja pranja novca i financiranja terorizma, ne bi trebale biti obuhvaćene ovom Direktivom.

⁽³⁾ Direktiva (EU) 2015/849 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2015. o sprečavanju korištenja financijskog sustava u svrhu pranja novca ili financiranja terorizma, o izmjeni Uredbe (EU) br. 648/2012 Europskog parlamenta i Vijeća te o stavljanju izvan snage Direktive 2005/60/EZ Europskog parlamenta i Vijeća i Direktive Komisije 2006/70/EZ (SL L 141, 5.6.2015., str. 73.).

- (12) Počinitelji kaznenih djela, a posebno zločinačke skupine i teroristi, često djeluju u različitim državama članicama, a njihova se imovina, uključujući bankovne račune, često nalazi u drugim državama članicama. S obzirom na prekograničnu dimenziju teških kaznenih djela, između ostalog terorizma, i s njima povezanih financijskih aktivnosti, za nadležna tijela koja provode kaznene istrage u jednoj državi članici često je nužno da pristupe informacijama o bankovnim računima u drugim državama članicama.
- (13) Informacije koje su nadležna tijela pribavila od nacionalnih centraliziranih registara bankovnih računa mogu se razmjenjivati s nadležnim tijelima koja se nalaze u nekoj drugoj državi članici u skladu s Okvirnom odlukom Vijeća 2006/960/PUP⁽⁴⁾, Direktivom 2014/41/EU Europskog parlamenta i Vijeća⁽⁵⁾ i primjenjivim pravilima o zaštiti podataka.
- (14) Direktivom (EU) 2015/849 bitno je ojačan pravni okvir Unije kojim se uređuju djelovanje i suradnja FOJ-eva, uključujući ocjenu, od strane Komisije, mogućnosti uspostave mehanizma za koordinaciju i potporu. Pravni status FOJ-eva u državama članicama varira od statusa administrativnog tijela ili statusa tijela za izvršavanje zakonodavstva, pa sve do tijela mješovitog statusa. Ovlasti FOJ-eva obuhvaćaju pravo na pristup financijskim i administrativnim informacijama te informacijama o izvršavanju zakonodavstva koje su im potrebne za sprečavanje, otkrivanje i suzbijanje pranja novca, povezanih predikatnih kaznenih djela i financiranja terorizma. Međutim, u pravu Unije nisu utvrđeni svi konkretni alati i mehanizmi koje bi FOJ-evi trebali imati na raspolaganju kako bi pristupili takvim informacijama i izvršili svoje zadaće. Budući da su države članice u potpunosti odgovorne za uspostavu FOJ-eva i odlučivanje o njihovoj organizacijskoj prirodi, različiti FOJ-evi imaju različite razine pristupa regulatornim bazama podataka, što dovodi do nedostatne razmjene informacija između tijela za izvršavanje zakonodavstva ili tužiteljstva i FOJ-eva.
- (15) Kako bi se povećale pravna sigurnost i operativna djelotvornost, ovom bi Direktivom trebalo utvrditi pravila za jačanje sposobnosti FOJ-eva za dijeljenje financijskih informacija i financijskih analiza s imenovanim nadležnim tijelima u njihovoj državi članici u pogledu svih teških kaznenih djela. Točnije, FOJ-evi bi trebali biti dužni surađivati s imenovanim nadležnim tijelima svojih država članica i biti u mogućnosti pravodobno odgovoriti na obrazložene zahtjeve tih imenovanih nadležnih tijela za financijske informacije ili financijske analize, ako su te financijske informacije ili financijske analize potrebne, na pojedinačnoj osnovi, te kada se ti zahtjevi temelje na zabrinutostima povezanim sa sprečavanjem, otkrivanjem, istragom ili progonom teških kaznenih djela, podložno izuzećima predviđenima u članku 32. stavku 5. Direktive (EU) 2015/849. Tim zahtjevom ne bi trebalo onemogućiti samostalnost FOJ-eva u skladu s Direktivom (EU) 2015/849. Posebice, u slučajevima kada zatražene informacije potječu od FOJ-a druge države članice, trebalo bi poštovati sva ograničenja i uvjete koje je za uporabu tih informacija propisao taj FOJ. Svaka uporaba za svrhe koje nisu izvorno odobrene trebala bi podlijegati prethodnom odobrenju tog FOJ-a. FOJ-evi bi trebali na odgovarajući način objasniti svako odbijanje da se odgovori na zahtjev za informacije ili analize. Ova Direktiva ne bi trebala utjecati na operativnu neovisnost i samostalnost FOJ-eva u skladu s Direktivom (EU) 2015/849, uključujući samostalnost FOJ-eva da spontano distribuiraju informacije na vlastitu inicijativu za potrebe ove Direktive.
- (16) Ovom bi se Direktivom također trebao utvrditi jasno definiran pravni okvir kako bi se FOJ-evima omogućilo da zatraže relevantne podatke koje su pohranila imenovana nadležna tijela u svojoj državi članici kako bi im se omogućili djelotvorno sprečavanje, otkrivanje i suzbijanje pranja novca, povezanih predikatnih kaznenih djela i financiranja terorizma.
- (17) FOJ-evi bi trebali nastojati brzo razmjenjivati financijske informacije ili financijske analize u iznimnim i hitnim slučajevima, kada se takve informacije ili analize odnose na terorizam ili organizirani kriminal povezan s terorizmom.

⁽⁴⁾ Okvirna odluka Vijeća 2006/960/PUP od 18. prosinca 2006. o pojednostavljenju razmjene informacija i obavještajnih podataka između tijela zaduženih za izvršavanje zakona u državama članicama Europske unije (SL L 386, 29.12.2006., str. 89.).

⁽⁵⁾ Direktiva 2014/41/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 3. travnja 2014. o Europskom istražnom nalogu u kaznenim stvarima (SL L 130, 1.5.2014., str. 1.).

- (18) Takva razmjena ne bi trebala ometati aktivnu ulogu FOJ-a u skladu s Direktivom (EU) 2015/849 u distribuciji svoje analize drugim FOJ-evima ako se u toj analizi otkrivaju činjenice, postupanje ili sumnja na pranje novca i financiranje terorizma koji su od izravnog interesa za te druge FOJ-eve. Financijska analiza obuhvaća operativnu analizu koja je usmjerena na pojedinačne slučajeve i konkretne ciljeve ili na odgovarajuće odabrane informacije, ovisno o vrsti i količini primljenih objava i očekivanoj uporabi informacija nakon distribucije te stratešku analizu usmjerenu na kretanja i strukture pranja novca i financiranja terorizma. Međutim, ovom se Direktivom ne bi trebali dovoditi u pitanje organizacijski status i uloga dodijeljeni FOJ-evima u skladu s nacionalnim pravom država članica.
- (19) S obzirom na osjetljivost financijskih podataka koje bi FOJ-evi trebali analizirati i potrebne mjere za zaštitu podataka, ovom bi Direktivom trebalo konkretno utvrditi vrstu i opseg informacija koje se mogu razmjenjivati među FOJ-evima, između FOJ-eva i imenovanih nadležnih tijela te među imenovanim nadležnim tijelima različitih država članica. Ovom Direktivom ne bi trebalo izmijeniti trenutačno usuglašene metode prikupljanja podataka. Međutim, države članice trebale bi moći odlučiti o proširenju opsega financijskih informacija i informacija o bankovnim računima koje se mogu razmjenjivati između FOJ-eva i imenovanih nadležnih tijela. Države članice također bi trebale moći olakšati pristup imenovanih nadležnih tijela financijskim informacijama i informacijama o bankovnim računima radi sprečavanja, otkrivanja, istrage ili progona kaznenih djela koja nisu teška kaznena djela. Ova Direktiva ne bi trebala odstupati od primjenjivih pravila o zaštiti podataka.
- (20) U okviru specifičnih nadležnosti i zadaća Agencije Europske unije za suradnju tijela za izvršavanje zakonodavstva („Europol”), uspostavljene Uredbom (EU) 2016/794 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁶⁾, kako je utvrđeno u toj uredbi, Europol pruža potporu prekograničnim istragama država članica o aktivnostima pranja novca transnacionalnih zločinačkih organizacija. U tom kontekstu Europol bi trebao obavješćivati države članice o svim informacijama i vezama među kaznenim djelima koja se tiču tih država članica. U skladu s tom uredbom nacionalne jedinice Europolu su za vezu između Europolu i tijela država članica nadležnih za istragu kaznenih djela. Kako bi se Europolu pružile informacije potrebne za obavljanje njegovih zadaća, svaka država članica trebala bi svojem FOJ-u dopustiti da odgovara na zahtjeve Europolu za financijske informacije i financijske analize putem nacionalne jedinice Europolu te države članice ili, ako je to primjenjivo, izravnim kontaktima. Države članice trebale bi također propisati da njihova nacionalna jedinica Europolu, i ako je to primjenjivo, njihova imenovana nadležna tijela budu ovlaštena odgovarati na zahtjeve Europolu za informacije o bankovnim računima. Zahtjevi Europolu trebali bi biti propisno obrazloženi. Zahtjeve bi trebalo podnositi na pojedinačnoj osnovi, u okviru odgovornosti Europolu i u svrhu obavljanja njegovih zadaća. Operativna neovisnost i samostalnost FOJ-eva ne bi trebale biti ugrožene te bi odluka o pružanju zatraženih informacija ili analize trebala ostati na FOJ-u. Kako bi se osigurala brza i djelotvorna suradnja, FOJ-evi bi na zahtjeve Europolu trebali odgovarati pravodobno. U skladu s Uredbom (EU) 2016/794 Europol bi trebao nastaviti sa svojom aktualnom praksom pružanja povratnih informacija državama članicama o uporabi informacija ili analiza pruženih u skladu s ovom Direktivom.
- (21) U ovoj Direktivi trebalo bi također uzeti u obzir činjenicu da su, ako je to primjenjivo, u skladu s člankom 43. Uredbe Vijeća (EU) 2017/1939 ⁽⁷⁾, delegirani europski tužitelji Ureda europskog javnog tužitelja (EPPO) ovlašteni pribaviti sve relevantne informacije pohranjene u nacionalnim bazama podataka o kaznenim istragama i kaznenom progonu te u drugim relevantnim registrima tijela javne vlasti, između ostalog u centraliziranim registrima bankovnih računa i sustavima za dohvat podataka, pod uvjetima koji su isti kao uvjeti koji se u sličnim predmetima primjenjuju u skladu s nacionalnim pravom.

⁽⁶⁾ Uredba (EU) 2016/794 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. svibnja 2016. o Agenciji Europske unije za suradnju tijela za izvršavanje zakonodavstva (Europol) te zamjeni i stavljanju izvan snage odluka Vijeća 2009/371/PUP, 2009/934/PUP, 2009/935/PUP, 2009/936/PUP i 2009/968/PUP (SL L 135, 24.5.2016., str. 53.).

⁽⁷⁾ Uredba Vijeća (EU) 2017/1939 od 12. listopada 2017. o provedbi pojačane suradnje u vezi s osnivanjem Ureda europskog javnog tužitelja („EPPO”) (SL L 283, 31.10.2017., str. 1.).

- (22) Kako bi se pojačala suradnja među FOJ-evima, Komisija bi u bliskoj budućnosti trebala provesti procjenu učinka radi provedbe evaluacije mogućnosti i primjerenosti uspostave mehanizma za koordinaciju i potporu, kao što je „FOJ EU-a”.
- (23) Kako bi se postigla odgovarajuća ravnoteža između učinkovitosti i visoke razine zaštite podataka, države članice trebale bi biti dužne osigurati da je obrada osjetljivih financijskih informacija tijekom koje bi se mogli otkriti osjetljivi podaci u vezi s rasnim ili etničkim podrijetlom, političkim mišljenjima, vjerskim ili filozofskim uvjerenjima ili članstvom u sindikatu ili podaci koji se odnose na zdravlje, spolni život ili seksualnu orijentaciju osobe dopuštena jedino osobama koje su posebno ovlaštene i u skladu s primjenjivim pravilima o zaštiti podataka.
- (24) Ovom se Direktivom poštuju temeljna prava i načela priznata u članku 6. UEU-a i u Povelji Europske unije o temeljnim pravima, posebno pravo na poštovanje privatnog i obiteljskog života, pravo na zaštitu osobnih podataka, zabrana diskriminacije, sloboda poduzetništva, pravo na djelotvoran pravni lijek i pošteno suđenje, pretpostavka nedužnosti i pravo na obranu, načela zakonitosti i proporcionalnosti kaznenih djela i kazni, kao i temeljna prava i načela predviđena u međunarodnom pravu i međunarodnim sporazumima čije su stranke Unija ili sve države članice, uključujući Europsku konvenciju za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda, te u ustavima država članica, u njihovim odgovarajućim područjima primjene.
- (25) Ključno je osigurati da se u okviru obrade osobnih podataka na temelju ove Direktive u potpunosti poštuje pravo na zaštitu osobnih podataka. Svaka takva obrada podliježe Uredbi (EU) 2016/679 ⁽⁸⁾ i Direktivi (EU) 2016/680 ⁽⁹⁾ Europskog parlamenta i Vijeća, u njihovim odgovarajućim područjima primjene. Kada je riječ o pristupu uređâ za oduzimanje imovinske koristi centraliziranim registrima bankovnih računa i sustavima za dohvat podataka, primjenjuje se Direktiva (EU) 2016/680, dok se ne primjenjuje članak 5. stavak 2. Odluke Vijeća 2007/845/PUP ⁽¹⁰⁾. Kada je riječ o Europolu primjenjuje se Uredba (EU) 2016/794. U ovoj Direktivi trebalo bi utvrditi posebne i dodatne zaštitne mjere i uvjete za osiguranje zaštite osobnih podataka s obzirom na mehanizme za osiguranje obrade osjetljivih podataka i evidencije o zahtjevima za informacije.
- (26) Sve osobne podatke pribavljene na temelju ove Direktive trebala bi obrađivati nadležna tijela samo u skladu s primjenjivim pravilima o zaštiti podataka kada je to potrebno i razmjerno za potrebe sprečavanja, otkrivanja, istrage ili progona teških kaznenih djela.
- (27) Nadalje, kako bi se poštovalo pravo na zaštitu osobnih podataka i pravo na privatnost te ograničio učinak pristupa informacijama sadržanima u centraliziranim registrima bankovnih računa i sustavima za dohvat podataka, ključno je predvidjeti uvjete za ograničenje tog pristupa. Države članice trebale bi posebno osigurati da nadležna tijela u pogledu pristupa podacima za potrebe ove Direktive primjenjuju odgovarajuće politike i mjere zaštite osobnih podataka. Samo bi ovlašteno osoblje trebalo imati pristup informacijama koje sadržavaju osobne podatke koji se mogu pribaviti od centraliziranih registara bankovnih računa ili u okviru postupaka provjere autentičnosti. Osoblje koje dobije pristup takvim osjetljivim podacima trebalo bi proći osposobljavanje o sigurnosnim praksama u vezi s razmjenom podataka i rukovanjem njima.

⁽⁸⁾ Uredba (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Direktive 95/46/EZ (Opća uredba o zaštiti podataka) (SL L 119, 4.5.2016., str. 1.).

⁽⁹⁾ Direktiva (EU) 2016/680 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka od strane nadležnih tijela u svrhe sprečavanja, istrage, otkrivanja ili progona kaznenih djela ili izvršavanja kaznenih sankcija i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Okvirne odluke Vijeća 2008/977/PUP (SL L 119, 4.5.2016., str. 89.).

⁽¹⁰⁾ Odluka Vijeća 2007/845/PUP od 6. prosinca 2007. o suradnji između ureda za oduzimanje imovinske koristi država članica u području praćenja i utvrđivanja imovinske koristi ostvarene kaznenim djelom ili druge imovine povezane s kaznenim djelom (SL L 332, 18.12.2007., str. 103.).

- (28) Prijenos financijskih podataka trećim zemljama i međunarodnim partnerima za potrebe ove Direktive trebalo bi dopustiti samo pod uvjetima utvrđenima u poglavlju V. Uredbe (EU) 2016/679 ili poglavlju V. Direktive (EU) 2016/680.
- (29) Komisija bi trebala izvješćivati o provedbi ove Direktive tri godine nakon datuma njezina prenošenja i svake tri godine nakon toga. U skladu s Međuinstitucijskim sporazumom o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016. ⁽¹¹⁾ Komisija bi također trebala provesti evaluaciju ove Direktive na temelju informacija prikupljenih s pomoću posebnih mehanizama praćenja kako bi ocijenila stvarne učinke Direktive i potrebu za bilo kakvim daljnjim djelovanjem.
- (30) Ovom se Direktivom nastoji osigurati donošenje pravila kojima se građanima Unije pruža viša razina sigurnosti sprečavanjem i suzbijanjem kriminaliteta u skladu s člankom 67. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU). Zbog svoje transnacionalne prirode terorističke i kriminalne prijetnje pogađaju Uniju u cjelini te zahtijevaju odgovor na razini Unije. Kriminalci bi mogli iskoristiti nedostatak učinkovite uporabe informacija o bankovnim računima i financijskih informacija u jednoj državi članici, što bi, s druge strane, moglo imati posljedice u drugoj državi članici, i ostvariti korist od takve situacije.
- (31) S obzirom na to da cilj ove Direktive, odnosno poboljšanje pristupa FOJ-eva i javnih tijela odgovornih za sprečavanje, otkrivanje, istragu ili progon teških kaznenih djela informacijama kako bi se ojačala njihova sposobnost za provođenje financijskih istraga i poboljšala njihova međusobna suradnja, ne mogu dostatno ostvariti države članice, nego se zbog opsega ili učinaka djelovanja on na bolji način može ostvariti na razini Unije, Unija može donijeti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti utvrđenim u članku 5. UEU-a. U skladu s načelom proporcionalnosti utvrđenim u tom članku, ova Direktiva ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje tog cilja.
- (32) Radi osiguranja jedinstvenih uvjeta za provedbu ove Direktive u odnosu na odobravanje državama članicama da privremeno primjenjuju ili sklope sporazume s trećim zemljama koje su ugovorne stranke Europskog gospodarskog prostora o pitanjima koja su obuhvaćena područjem primjene poglavlja II. ove Direktive, provedbene ovlasti trebalo bi dodijeliti Komisiji. Te bi ovlasti trebalo izvršavati u skladu s Uredbom (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹²⁾.
- (33) Odluku Vijeća 2000/642/PUP trebalo bi staviti izvan snage jer je njezin predmet uređen drugim aktima Unije i više nije potrebna.
- (34) U skladu s člankom 3. Protokola br. 21 o stajalištu Ujedinjene Kraljevine i Irske s obzirom na područje slobode, sigurnosti i pravde, priloženog UEU-u i UFEU-u, Ujedinjena Kraljevina i Irska obavijestile su da žele sudjelovati u donošenju i primjeni ove Direktive.
- (35) U skladu s člancima 1. i 2. Protokola br. 22 o stajalištu Danske, priloženog UEU-u i UFEU-u, Danska ne sudjeluje u donošenju ove Direktive te ona za nju nije obvezujuća niti se na nju primjenjuje.
- (36) Provedeno je savjetovanje s Europskim nadzornikom za zaštitu podataka u skladu s člankom 28. stavkom 2. Uredbe (EZ) br. 45/2001 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹³⁾ te je on dao mišljenje 10. rujna 2018.,

⁽¹¹⁾ Međuinstitucijski sporazum Europskog parlamenta, Vijeća Europske unije i Europske komisije od 13. travnja 2016. o boljoj izradi zakonodavstva (SL L 123, 12.5.2016., str. 1.).

⁽¹²⁾ Uredba (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2011. o utvrđivanju pravila i općih načela u vezi s mehanizmima nadzora država članica nad izvršavanjem provedbenih ovlasti Komisije (SL L 55, 28.2.2011., str. 13.).

⁽¹³⁾ Uredba (EZ) br. 45/2001 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. prosinca 2000. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka u institucijama i tijelima Zajednice i o slobodnom kretanju takvih podataka (SL L 8, 12.1.2001., str. 1.).

DONIJELI SU OVU DIREKTIVU:

POGLAVLJE I.

OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Predmet

1. Ovom se Direktivom utvrđuju mjere za olakšavanje pristupa nadležnih tijela financijskim informacijama i informacijama o bankovnim računima u svrhu sprečavanja, otkrivanja, istrage ili progona teških kaznenih djela i za olakšavanje uporabe tih informacija od strane nadležnih tijela. Njome se također utvrđuju mjere za olakšavanje pristupa financijsko-obavještajnih jedinica („FOJ-evi”) informacijama o izvršavanju zakonodavstva radi sprečavanja i suzbijanja pranja novca, povezanih predikatnih kaznenih djela i financiranja terorizma te mjere za olakšavanje suradnje među FOJ-evima.

2. Ovom se Direktivom ne dovode u pitanje:

- (a) Direktiva (EU) 2015/849 te s njome povezane odredbe nacionalnog prava, između ostalog organizacijski status dodijeljen FOJ-evima na temelju nacionalnog prava kao i njihova operativna neovisnost i samostalnost;
- (b) kanali za razmjenu informacija među nadležnim tijelima ili ovlasti nadležnih tijela na temelju prava Unije ili nacionalnog prava za pribavljanje informacija od obveznika;
- (c) Uredba (EU) 2016/794;
- (d) obveze koje proizlaze iz instrumenata Unije o međusobnoj pravnoj pomoći ili o međusobnom priznavanju odluka koje se odnose na kaznene predmete i iz Okvirne odluke 2006/960/PUP.

Članak 2.

Definicije

Za potrebe ove Direktive, primjenjuju se sljedeće definicije:

- 1. „centralizirani registri bankovnih računa” znači centralizirani automatizirani mehanizmi, kao što su središnji registri ili središnji elektronski sustavi za dohvat podataka, uspostavljeni u skladu s člankom 32.a stavkom 1. Direktive (EU) 2015/849;
- 2. „uredi za oduzimanje imovinske koristi” znači nacionalni uredi koje je svaka država članica uspostavila ili imenovala na temelju Odluke 2007/845/PUP;
- 3. „financijsko-obavještajna jedinica” („FOJ”) znači FOJ kako je osnovan na temelju članka 32. Direktive (EU) 2015/849;
- 4. „obveznici” znači subjekti utvrđeni u članku 2. stavku 1. Direktive (EU) 2015/849;
- 5. „financijske informacije” znači svaka vrsta informacija ili podataka, poput podataka o financijskoj imovini, kretanju sredstava ili financijskim poslovnim odnosima, kojima već raspolažu FOJ-evi u svrhu sprečavanja, otkrivanja i djelotvornog suzbijanja pranja novca i financiranja terorizma;

6. „informacije o izvršavanju zakonodavstva” znači:

- i. sve vrste informacija ili podataka kojima već raspolažu nadležna tijela u kontekstu sprečavanja, otkrivanja, istrage ili progona kaznenih djela;
- ii. sve vrste informacija ili podataka kojim već raspolažu tijela javne vlasti ili privatni subjekti u kontekstu sprečavanja, otkrivanja, istrage ili progona kaznenih djela, a koje su dostupne nadležnim tijelima bez primjene mjera prisile na temelju nacionalnog prava;

Takve informacije mogu biti, između ostalog, kaznene evidencije, informacije o istragama, informacije o zamrzavanju ili oduzimanju imovine ili drugim istražnim ili privremenim mjerama te informacije o osuđujućim presudama i zapljenama;

7. „informacije o bankovnim računima” znači sljedeće informacije o bankovnim računima, računima za plaćanja i sefovima koje se nalaze u centraliziranim registrima bankovnih računa:

- i. u pogledu stranke koja je imatelj računa i svake osobe koja tvrdi da djeluje u ime stranke: ime, dopunjeno ili ostalim identifikacijskim podacima potrebnima na temelju nacionalnih odredaba kojima se prenosi članak 13. stavak 1. točka (a) Direktive (EU) 2015/849 ili jedinstvenim identifikacijskim brojem;
- ii. u pogledu stvarnog vlasnika stranke koja je imatelj računa: ime, dopunjeno ili ostalim identifikacijskim podacima potrebnima na temelju nacionalnih odredaba kojima se prenosi članak 13. stavak 1. točka (b) Direktive (EU) 2015/849 ili jedinstvenim identifikacijskim brojem;
- iii. u pogledu bankovnog računa ili računa za plaćanja: IBAN i datumi otvaranja i zatvaranja računa;
- iv. u pogledu sefa: ime unajmljivača, dopunjeno ili ostalim identifikacijskim podacima potrebnima na temelju nacionalnih odredaba kojima se prenosi članak 13. stavak 1. Direktive (EU) 2015/849 ili jedinstvenim identifikacijskim brojem te trajanje najma;

8. „pranje novca” znači postupanje definirano u članku 3. Direktive (EU) 2018/1673 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁴⁾;

9. „povezana predikatna kaznena djela” znači kaznena djela iz članka 2. točke 1. Direktive (EU) 2018/1673;

10. „financiranje terorizma” znači postupanje definirano u članku 11. Direktive (EU) 2017/541 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁵⁾;

11. „financijska analiza” znači rezultat operativne i strateške analize koju su već proveli FOJ-evi u okviru obavljanja svojih zadaća na temelju Direktive (EU) 2015/849;

12. „teška kaznena djela” znači oblici kaznenih djela popisani u Prilogu I. Uredbi (EU) 2016/794.

⁽¹⁴⁾ Direktiva (EU) 2018/1673 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2018. o borbi protiv pranja novca kaznenopravnim sredstvima (SL L 284, 12.11.2018., str. 22.).

⁽¹⁵⁾ Direktiva (EU) 2017/541 Europskog parlamenta i Vijeća od 15. ožujka 2017. o suzbijanju terorizma i zamjeni Okvirne odluke Vijeća 2002/475/PUP i o izmjeni Odluke Vijeća 2005/671/PUP (SL L 88, 31.3.2017., str. 6.).

Članak 3.

Imenovanje nadležnih tijela

1. Svaka država članica među svojim tijelima nadležnima za sprečavanje, otkrivanje, istragu ili progon kaznenih djela imenuje nadležna tijela koja će imati ovlasti za pristup svojem nacionalnom centraliziranom registru bankovnih računa. Ta nadležna tijela uključuju barem urede za oduzimanje imovinske koristi.
2. Svaka država članica među svojim tijelima nadležnima za sprečavanje, otkrivanje, istragu ili progon kaznenih djela imenuje nadležna tijela koja mogu zatražiti i dobiti financijske informacije ili financijske analize od FOJ-eva.
3. Svaka država članica obavješćuje Komisiju o svojim nadležnim tijelima imenovanima na temelju stavaka 1. i 2. do 2. prosinca 2021. i obavješćuje Komisiju o svim izmjenama tih imenovanja. Komisija te obavijesti objavljuje u *Službenom listu Europske unije*.

POGLAVLJE II.

PRISTUP NADLEŽNIH TIJELA INFORMACIJAMA O BANKOVNIM RAČUNIMA

Članak 4.

Pristup nadležnih tijela informacijama o bankovnim računima i pretraživanje tih informacija

1. Države članice osiguravaju da nadležna nacionalna tijela imenovana na temelju članka 3. stavka 1. imaju ovlast za izravan i trenutačan pristup informacijama o bankovnim računima te za pretraživanje tih informacija radi obavljanja svojih zadaća u svrhu sprečavanja, otkrivanja, istrage ili progona teškog kaznenog djela ili pružanja potpore kaznenoj istrazi teškog kaznenog djela, što uključuje identifikaciju, praćenje i zamrzavanje imovine povezane s takvom istragom. Pristup i pretraživanje smatraju se izravnima i trenutačnima, između ostalog, ako nacionalna tijela koja upravljaju središnjim registrima bankovnih računa žurno šalju informacije o bankovnom računu nadležnim tijelima putem automatskog mehanizma, pod uvjetom da nikakve posredničke institucije ne mogu utjecati na tražene podatke ili informacije koje treba pružiti.
2. Nadležna tijela na temelju ove Direktive nemaju pristup dodatnim informacijama koje države članice smatraju ključnima i koje uvrstavaju u centralizirane registre bankovnih računa na temelju članka 32.a stavka 4. Direktive (EU) 2015/849 te ne mogu pretraživati te informacije.

Članak 5.

Uvjeti za pristup i pretraživanje od strane nadležnih tijela

1. Pristup informacijama o bankovnim računima i njihovo pretraživanje u skladu s člankom 4. mora na pojedinačnoj osnovi obavljati osoblje svakog nadležnog tijela koje je posebno imenovano i ovlašteno za obavljanje tih zadaća.
2. Države članice osiguravaju da osoblje imenovanih nadležnih tijela poštuje visoke profesionalne standarde povjerljivosti i zaštite podataka, da je visokog integriteta i da ima odgovarajuće vještine.
3. Države članice osiguravaju da su uspostavljene tehničke i organizacijske mjere radi osiguravanja sigurnosti podataka u skladu s visokim tehnološkim standardima za potrebe izvršavanja, od strane nadležnih tijela, ovlasti pristupa informacijama o bankovnim računima u skladu s člankom 4. i pretraživanja tih informacija.

Članak 6.

Praćenje pristupa i pretraživanja koje provode nadležna tijela

1. Države članice propisuju da tijela koja upravljaju centraliziranim registrima bankovnih računa osiguravaju da se svaki puta kada imenovana nadležna tijela pristupaju informacijama o bankovnim računima ili pretražuju te informacije o tome vode zapisi. Ti zapisi posebno sadržavaju sljedeće:

- (a) referentnu oznaku nacionalnog spisa;
- (b) datum i vrijeme upita ili pretraživanja;
- (c) vrstu podataka upotrijebljenih za pokretanje upita ili pretraživanja;
- (d) jedinstveni identifikator rezultata;
- (e) naziv imenovanog nacionalnog tijela koje pretražuje informacije u registru;
- (f) jedinstveni identifikator korisnika službenika koji je izvršio upit ili obavio pretraživanje i, ako je to primjenjivo, službenika koji je naložio upit ili pretraživanje, i u mjeri u kojoj je to moguće, jedinstveni identifikator korisnika primatelja rezultata upita ili pretraživanja.

2. Službenici zaduženi za zaštitu podataka za centralizirane registre bankovnih računa redovito provjeravaju zapise. Zapisi se na zahtjev stavljaju na raspolaganje nadležnom nadzornom tijelu osnovanom u skladu s člankom 41. Direktive (EU) 2016/680.

3. Zapisi se upotrebljavaju samo za praćenje zaštite podataka, uključujući provjeru dopuštenosti zahtjeva i zakonitosti obrade podataka, te za osiguravanje sigurnosti podataka. Zapisi se moraju štititi odgovarajućim mjerama za sprečavanje neovlaštenog pristupa i moraju se izbrisati pet godina nakon izrade, osim ako su potrebni za postupke praćenja koji su u tijeku.

4. Države članice osiguravaju da tijela koja upravljaju centraliziranim registrima bankovnih računa poduzimaju odgovarajuće mjere kako bi osoblje bilo svjesno primjenjivog prava Unije i nacionalnog prava, između ostalog primjenjivih pravila o zaštiti podataka. Takve mjere obuhvaćaju posebne programe osposobljavanja.

POGLAVLJE III.

RAZMJENA INFORMACIJA IZMEĐU NADLEŽNIH TIJELA I FOJ-eva TE MEĐU FOJ-evima

Članak 7.

Zahtjevi za informacije koje nadležna tijela podnose FOJ-u

1. Podložno nacionalnim postupovnim zaštitnim mjerama svaka država članica osigurava da je njezin nacionalni FOJ-a dužan surađivati sa svojim imenovanim nadležnim tijelima iz članka 3. stavka 2. i da može pravodobno odgovarati na obrazložene zahtjeve za financijske informacije ili financijske analize tih imenovanih nadležnih tijela u dotičnoj državi članici, ako su te financijske informacije ili financijske analize potrebne na pojedinačnoj osnovi i ako se zahtjev temelji na zabrinutostima povezanim sa sprečavanjem, otkrivanjem, istragom ili progonom teških kaznenih djela.

2. Ako postoje objektivni razlozi za pretpostavku da bi pružanje takvih informacija imalo negativan učinak na istrage ili analize koje su u tijeku, ili, u iznimnim slučajevima, ako otkrivanje informacija očito ne bi bilo razmjerno legitimnim interesima fizičke ili pravne osobe ili bi bilo nebitno s obzirom na svrhe u koje je zatraženo, FOJ nije dužan odgovoriti na zahtjev za informacije.
3. Svaka uporaba za svrhe koje nisu izvorno odobrene podliježe prethodnom odobrenju tog FOJ-a. FOJ-evi moraju na odgovarajući način objasniti svako odbijanje da se odgovori na zahtjev podnesen u skladu sa stavkom 1.
4. FOJ odlučuje o distribuciji informacija.
5. Imenovana nadležna tijela mogu obrađivati financijske informacije i financijske analize koje su dobili od FOJ-a u posebnu svrhu sprečavanja, otkrivanja, istrage ili progona teških kaznenih djela koja je različita od svrha u koju se osobni podaci prikupljaju u skladu s člankom 4. stavkom 2. Direktive (EU) 2016/680.

Članka 8.

Zahtjevi za informacije koje FOJ podnosi nadležnim tijelima

Podložno nacionalnim postupovnim zaštitnim mjerama i dodatno uz pristup FOJ-eva informacijama kako je predviđeno u članku 32. stavku 4. Direktive (EU) 2015/849, svaka država članica osigurava da su njezina imenovana nadležna tijela dužna pravodobno odgovarati na zahtjeve FOJ-eva za informacije o izvršavanju zakonodavstva, na pojedinačnoj osnovi, ako su informacije potrebne za sprečavanje, otkrivanje i suzbijanje pranja novca, povezanih predikatnih kaznenih djela i financiranja terorizma.

Članak 9.

Razmjena informacija među FOJ-evima različitih država članica

1. Države članice osiguravaju da su u iznimnim i hitnim slučajevima njihovi FOJ-evi ovlašteni razmjenjivati financijske informacije ili financijske analize koje bi mogle biti relevantne za obradu ili analizu informacija u vezi s terorizmom ili organiziranim kriminalom povezanim s terorizmom.
2. Države članice osiguravaju da u slučajevima iz stavka 1. i podložno operativnim ograničenjima FOJ-eva FOJ-evi nastoje odmah razmijeniti takve informacije.

Članak 10.

Razmjena informacija među nadležnim tijelima različitih država članica

1. Podložno nacionalnim postupovnim zaštitnim mjerama svaka država članica osigurava da njezina nadležna tijela imenovana na temelju članka 3. stavka 2. mogu razmjenjivati, na zahtjev i na pojedinačnoj osnovi, financijske informacije ili financijske analize pribavljene od FOJ-a njihove države članice, s imenovanim nadležnim tijelom druge države članice, ako su te financijske informacije ili financijske analize potrebne za sprečavanje, otkrivanje i suzbijanje pranja novca, povezanih predikatnih kaznenih djela i financiranja terorizma.

Svaka država članica osigurava da njezina imenovana nadležna tijela financijske informacije ili financijske analize koje se razmjenjuju na temelju ovog članka upotrebljavaju samo u svrhu u koju su zatražene ili pružene.

Svaka država članica osigurava da se za svaku distribuciju financijskih informacija ili financijskih analiza, koje je njezino imenovano nadležno tijelo pribavilo od FOJ-a te države članice, bilo kojem drugom tijelu, agenciji ili odjelu odnosno za svaku uporabu tih informacija u svrhe koje nisu prvotno odobrene mora tražiti prethodna suglasnost FOJ-a koji pruža te informacije.

2. Države članice osiguravaju da se zahtjev podnesen u skladu s ovim člankom i odgovor na taj zahtjev prenose uz uporabu tome namijenjene i sigurne elektroničke komunikacije kojom se osigurava visoka razina sigurnosti podataka.

POGLAVLJE IV.

RAZMJENA INFORMACIJA S EUROPOLOM

Članak 11.

Pružanje informacija o bankovnim računima Europolu

Svaka država članica osigurava da su njezina nadležna tijela ovlaštena odgovarati putem nacionalne jedinice Europa ili, ako ta država članica to dopušta, izravnim kontaktima s Europolom, na opravdane zahtjeve u vezi s informacijama o bankovnim računima koje Europol podnese na pojedinačnoj osnovi u okviru svojih odgovornosti i s ciljem obavljanja svojih zadaća. Primjenjuje se članak 7. stavci 6. i 7. Uredbe (EU) 2016/794.

Članak 12.

Razmjena informacija između Europa i FOJ-eva

1. Svaka država članica osigurava da je njezin FOJ ovlašten odgovarati na opravdane zahtjeve koje Europol podnese putem nacionalne jedinice Europa ili, ako ta država članica to dopušta, izravnim kontaktima između FOJ-a i Europa. Takvi zahtjevi odnose se na financijske informacije i financijske analize, a podnose se na pojedinačnoj osnovi u okviru odgovornosti Europa i s ciljem obavljanja njegovih zadaća.

2. Članak 32. stavak 5. Direktive (EU) 2015/849 i članak 7. stavci 6. i 7. Uredbe (EU) 2016/794 primjenjuju se na razmjene koje se provode na temelju ovog članka.

3. Države članice osiguravaju da se svako nepostupanje u skladu sa zahtjevom objasni na odgovarajući način.

Članak 13.

Detaljni aranžmani za razmjenu informacija

1. Države članice osiguravaju da se razmjene informacija na temelju članaka 11. i 12. ove Direktive odvijaju u skladu s Uredbom (EU) 2016/794 elektroničkim putem uporabom:

(a) sustava SIENA ili nasljednika sustava SIENA, na jeziku koji se upotrebljava u sustavu SIENA; ili

(b) ako je to primjenjivo, FIU.Net-a ili nasljednika FIU.Net-a.

2. Države članice osiguravaju da se razmjena informacija u skladu s člankom 12. provodi pravodobno i da se u tom smislu prema zahtjevima za informacije koji dolaze od Europa postupa kao da potječu od drugog FOJ-a.

Članak 14.**Zahtjevi u pogledu zaštite podataka**

1. Obrada osobnih podataka povezanih s informacijama o bankovnim računima, financijskim informacijama i financijskim analizama iz članka 11. i 12. ove Direktive mora se provoditi u skladu s člankom 18. Uredbe (EU) 2016/794 te je mora provoditi isključivo osoblje Europol-a koje je posebno imenovano i ovlašteno za obavljanje tih zadaća.
2. Europol obavješćuje službenika za zaštitu podataka imenovanog u skladu s člankom 41. Uredbe (EU) 2016/794 o svakoj razmjeni informacija na temelju članka 11., 12. i 13. ove Direktive.

POGLAVLJE V.**DODATNE ODREDBE O OBRADI OSOBNIH PODATAKA****Članak 15.****Područje primjene**

Ovo se poglavlje primjenjuje samo na imenovana nadležna tijela i FOJ-eve u pogledu razmjene informacija na temelju poglavlja III. i u pogledu razmjene financijskih informacija i financijskih analiza u kojoj sudjeluju nacionalne jedinice Europol-a na temelju poglavlja IV.

Članak 16.**Obrada osjetljivih osobnih podataka**

1. Obrada osobnih podataka kojima se otkrivaju rasno ili etničko podrijetlo, politička mišljenja, vjerska ili filozofska uvjerenja ili članstvo u sindikatima ili podataka koji se odnose na zdravlje, spolni život ili seksualnu orijentaciju osobe dopuštena je isključivo podložno odgovarajućim mjerama zaštite prava i sloboda ispitanika u skladu s primjenjivim pravilima o zaštiti podataka.
2. Jedino osoblje koje je posebno osposobljeno i koje je voditelj obrade posebno ovlastio smije pristupiti podacima iz stavka 1. i obrađivati ih pod vodstvom službenika za zaštitu podataka.

Članak 17.**Evidencije o zahtjevima za informacije**

Države članice osiguravaju da se čuva evidencija koja se odnosi na zahtjeve za informacije na temelju ove Direktive. Te evidencije sadržavaju barem sljedeće informacije:

- (a) ime i podatke za kontakt organizacije i člana osoblja koji podnose zahtjev za informacije, i, ako je to moguće, primatelja rezultata upita ili pretraživanja;
- (b) referentnu oznaku nacionalnog predmeta u pogledu kojeg se podnosi zahtjev za informacije;
- (c) predmet zahtjeva; i
- (d) sve mjere za izvršenje takvih zahtjeva.

Evidencije se čuvaju tijekom razdoblja od pet godina nakon njihova stvaranja i upotrebljavaju se isključivo za potrebe provjere zakonitosti obrade osobnih podataka. Dotična tijela moraju sve evidencije staviti na raspolaganje nacionalnom nadzornom tijelu na njegov zahtjev.

*Članak 18.***Ograničenja prava ispitanika**

Države članice mogu donijeti zakonodavne mjere kojima se djelomično ili u cijelosti ograničuje pravo ispitanika na pristup njegovim osobnim podacima koji su obrađeni na temelju ove Direktive u skladu s člankom 23. stavkom 1. Uredbe (EU) 2016/679 ili s člankom 15. stavkom 1. Direktive (EU) 2016/680, ovisno o slučaju.

POGLAVLJE VI.

ZAVRŠNE ODREDBE*Članak 19.***Praćenje**

1. Države članice preispituju djelotvornost svojih sustava za borbu protiv teških kaznenih djela vođenjem sveobuhvatnih statistika.

2. Do 1. veljače 2020. Komisija uspostavlja detaljan program za praćenje ishoda, rezultata i učinaka ove Direktive.

U tom programu utvrđuju se sredstva i vremenski razmaci za prikupljanje podataka i drugih potrebnih dokaza. U njemu se navode mjere koje Komisija i države članice moraju poduzeti pri prikupljanju i analizi podataka i drugih dokaza.

Države članice dostavljaju Komisiji podatke i ostale dokaze potrebne za praćenje.

3. Statistike iz stavka 1. u svakom slučaju sadržavaju sljedeće informacije:

(a) broj pretraživanja koja su provela imenovana nadležna tijela u skladu s člankom 4.;

(b) podatke kojima se mjeri količina zahtjeva koje je podnijelo svako tijelo obuhvaćeno ovom Direktivom, daljnje djelovanje u pogledu tih zahtjeva, broj istraženih predmeta, broj osoba protiv kojih je proveden kazneni progon i broj osoba osuđenih zbog teških kaznenih djela, ako su takve informacije dostupne;

(c) podatke kojima se mjeri vrijeme koje je potrebno tijelu da odgovori na zahtjev nakon njegova primitka;

(d) podatke kojima se mjere troškovi ljudskih ili informatičkih resursa namijenjenih domaćim i prekograničnim zahtjevima obuhvaćenima ovom Direktivom, ako su takvi podaci dostupni.

4. Države članice organiziraju izradu i prikupljanje statističkih podataka te svake godine Komisiji dostavljaju statističke podatke iz stavka 3.

*Članak 20.***Odnos prema ostalim instrumentima**

1. Ovom Direktivom ne sprečava se države članice da zadrže ili sklope bilateralne ili multilateralne sporazume ili međusobne dogovore o razmjeni informacija među nadležnim tijelima ako su ti sporazumi ili dogovori usklađeni s pravom Unije, a posebno s ovom Direktivom.

2. Ovom Direktivom ne dovode se u pitanje dužnosti i obveze država članica ili Unije na temelju postojećih bilateralnih ili multilateralnih sporazuma s trećim zemljama.

3. Ne dovodeći u pitanje podjelu nadležnosti između Unije i država članica u skladu s pravom Unije, države članice obavješćuju Komisiju o svojoj namjeri da započnu pregovore o sporazumima između država članica i trećih zemalja koje su ugovorne stranke Europskog gospodarskog prostora o pitanjima koja su obuhvaćena područjem primjene poglavlja II. ove Direktive i sklope takve sporazume.

Ako u roku od dva mjeseca od primitka obavijesti o namjeri države članice da započne pregovore iz prvog podstavka Komisija zaključi da bi se tim pregovorima mogle narušiti relevantne politike Unije ili da bi mogli dovesti do sporazuma koji nije u skladu s pravom Unije, o tome obavješćuje državu članicu.

Države članice redovito obavješćuju Komisiju o svim takvim pregovorima i, ako je to primjereno, pozivaju Komisiju da sudjeluje kao promatrač.

Države članice ovlaštene su privremeno primjenjivati ili sklopiti sporazume iz prvog podstavka pod uvjetom da su oni u skladu s pravom Unije i da ne ugrožavaju cilj i svrhu relevantnih politika Unije. Komisija provedbenim aktima donosi takve odluke o odobrenjima. Ti se provedbeni akti donose u skladu sa savjetodavnim postupkom iz članka 22.

Članak 21.

Evaluacija

1. Do 2. kolovoza 2024. i svake tri godine nakon toga Komisija sastavlja izvješće o provedbi ove Direktive i podnosi ga Europskom parlamentu i Vijeću. Izvješće se objavljuje.

2. U skladu s člankom 65. stavkom 2. Direktive (EU) 2015/849 Komisija ocjenjuje prepreke za suradnju među FOJ-evima u Uniji i mogućnosti za poboljšanje te suradnje, uključujući mogućnost i prikladnost uspostave mehanizma koordinacije i potpore.

3. Do 2. kolovoza 2024. Komisija izdaje izvješće Europskom parlamentu i Vijeću radi procjene potrebe i proporcionalnosti proširenja definicije financijskih informacija na bilo koju vrstu informacija ili podataka kojima raspolažu javna tijela ili obveznici i koji su dostupni FOJ-evima bez poduzimanja mjera prisile u skladu s nacionalnim pravom, te podnosi zakonodavni prijedlog, prema potrebi.

4. Do 2. kolovoza 2024. Komisija provodi procjenu mogućnosti i izazova u pogledu proširenja razmjene financijskih informacija ili financijskih analiza među FOJ-evima unutar Unije na razmjene koje se odnose na teška kaznena djela koja nisu terorizam ili organizirani kriminal povezan s terorizmom.

5. Najranije 2. kolovoza 2027. Komisija provodi evaluaciju ove Direktive i podnosi izvješće o glavnim nalazima Europskom parlamentu i Vijeću. Izvješće mora uključivati i evaluaciju poštovanja temeljnih prava i načela priznatih Poveljom Europske unije o temeljnim pravima.

6. Za potrebe stavaka od 1. do 4. ovog članka, države članice Komisiji dostavljaju potrebne informacije. Komisija uzima u obzir statistike koje su dostavile države članice u skladu s člankom 19. i može zahtijevati dodatne informacije od država članica i nadzornih tijela.

Članak 22.**Postupak odbora**

1. Komisiji pomaže odbor. Navedeni odbor je odbor u smislu Uredbe (EU) br. 182/2011.
2. Pri upućivanju na ovaj stavak primjenjuje se članak 4. Uredbe (EU) br. 182/2011.

Članak 23.**Prenošenje**

Države članice stavljaju na snagu zakone i druge propise koji su potrebni radi usklađivanja s ovom Direktivom do 1. kolovoza 2021. One Komisiju odmah obavještavaju o njima.

Kada države članice donose te odredbe, one sadržavaju upućivanje na ovu Direktivu ili se na nju upućuje prilikom njihove službene objave. Države članice utvrđuju načine tog upućivanja.

Države članice Komisiji dostavljaju tekst glavnih odredaba nacionalnog prava koje donesu u području na koje se odnosi ova Direktiva.

Članak 24.**Stavljanje izvan snage Odluke 2000/642/PUP**

Odluka 2000/642/PUP stavlja se izvan snage s učinkom od 1. kolovoza 2021.

Članak 25.**Stupanje na snagu**

Ova Direktiva stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Članak 26.**Adresati**

Ova je Direktiva upućena državama članicama u skladu s Ugovorima.

Sastavljeno u Bruxellesu 20. lipnja 2019.

Za Europski parlament
Predsjednik
A. TAJANI

Za Vijeće
Predsjednik
G. CIAMBA

ISSN 1977-0847 (elektroničko izdanje)
ISSN 1725-0596 (tiskano izdanje)

Ured za publikacije Europske unije
L-2985 Luxembourg
LUXEMBOURG

HR